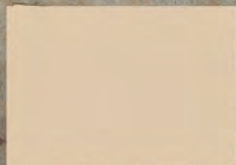

Одесса

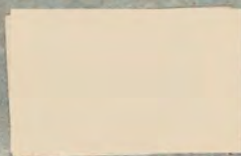
НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

6

1812

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

6. 1. 12. 10

ΟΔΗΓΟΣ

ΤΗΣ

ΜΑΥΡΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΖΟΦΙΚΗΣ.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΗΣ
ΜΑΥΡΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΖΟΦΙΚΗΣ,

ΗΤΟΙ

Σύνοψις τῆς Ὑδρογραφίας τῆς Μαύρης Θα-
λάσσης καὶ τῆς Ἀζοφικῆς, παραβαλ-
λομένης μὲ τὰς τῆς ἀρχαιότητος
καὶ τοῦ μεσαιῶνος,

ΥΠΟ

ΤΑΙΤΒΟΥΤ ΜΑΡΙΓΝΕ,

Ἰππότης Γενικοῦ Προξένου τῶν Κάτω Χωρῶν, καὶ
μέλους πολλῶν σοφῶν ἐταιρειῶν
κτ.λ. κτ.λ. κτ.λ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
Τύποις Ἀντῶ νίου Κορομηλᾶ καὶ Πλάτωνος Πασπαλλῆ

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Μεσημβριῆς Ῥωσσίας ἐξελεύσας τοὺς
ναυτικούς ἐπὶ τῶν παραλίῳν τῆς Μαύρης Θαλάσσης, καθυ-
πέβαλλεν αὐτοὺς εἰς πολυχρόνιον, καὶ πόλυπον μαθήτευσιν·
διαμεριζόμενος τοὺς κόπους αὐτῶν, καὶ ἐνασχολούμενος, δι'
ὠφέλειάν μου ἰδιαιτέραν, τὰ ἐπισυνάψω ὅλας τὰς γνώσεις
καταλλήλους διὰ τὰ ἐλαττώσωσι τοὺς κινδύνους αὐτῶν, καὶ
τὰ ἐπαρσθώσωσι τὰ λάθη τινῶν γεωγράφων, οἵτινες ἐχόρη-
γησαν εἰς ἡμᾶς ἕως τότε γεωγραφικούς πλῆθους τῆς θαλάσ-
σης ταύτης, συνησθάνθη τὴν σημαντικότητά τῆς κοινοποιή-
σεως ἐνδὸς πονήματος, ἱκανοῦ τὰ συνάψῃ τὰς παρατηρήσεις ἐ-
κάστου αὐτοῦ.

Εὐρισκόμενος εἰς τὰ Παρίσια κατὰ τὸ 1820, παρατήρησα
ὅτι ὁ κύριος Μάιτε-Βρονν ἀρέσκειν εἰς τὰ χροινὰ τῶν πε-
ριγήσεών του ἱκανόν τι μέρος τῶν ὑλικῶν τοῦ αὐτοῦ εἶδους,
ὅπερ τῷ εἶχον προκοινοποιήσει ἐν ᾧ ἐμελέτων τὰ ἐκδώσω
εἰς φῶς, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν
μὲ ἐδιώρισε διὰ τὰ ὀδηγήσω μίαν ἀποστολὴν ἐμπορικὴν εἰς
τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἐπιχειρηθεῖσαν διὰ τῆς βασιλικῆς
αὐτοῦ ὑπερασπίσεως.

Ἡ ἐπιστασία αὕτη μοὶ ἐχορήγησε νέας καὶ πολυαριθμούς
παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας συνενώσας μὲ τὰς προηγουμένας
ἀπεγράφισα τὰς προσφέρω εἰς τὸ κοινὸν κατὰ τὸ 1830 εἰς
ᾠθησὸν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν **Ο ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ,**
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΖΟΦΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ, μεθ' ἑνὸς Ἀτλαν-
τος ἀντεθειμένου ἀπὸ 36 σέδια, 5 ὥς ἑγγιστα, καὶ 26 θεω-
ρημένα ἐκ τῶν παραλλίων, λυπούμενος καθ' ὑπερβολὴν διὰ
τὴν ἀποτυχίαν μου εἰς τὸ τὰ καταστήσω τελειότερον τὸ πρ-
ᾶγμα τοῦτο μὲ τὴν παρατήρησιν τινῶν μερῶν ἐν ἀγνώριστων
εἰς ἐμὲ, περὶ ὧν δὲν ἐδυσήθην τὰ θυμῶν, εἰ μὴ ἐπὶ τῇ ὀ-
δηγίᾳ τῶν προκοινοποιημένων ἐκθέσεων.

Τὰ πλάτη τὰ ὅποια ὁ ὑπολοχαγὸς (Lieutenant) Ρώσσος
Βουίνττζεβ ἐδωκεν εἰς διαφόρους θέσεις τοῦ Μεσημβριοῦ
παρὰ τὴν Κριμαίας πρὸ ἱκανοῦ ἤδη καιροῦ, μοὶ ἐφαίνον

το ἀτελῆ, διὸ τὰ διέθεσα μᾶλλον πρὸς κότον διὰ μερικὰς
στιγμὰς, εἰς ἕνα Γεωγραφικὸν χάρτην τὸν ὅποιον ἐξέδωκα εἰς
τὰ Παρίσια εἰς μικρὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων διὰ τὴν ἀκατάστα-
τον σύνταξίν του· ἀλλ' ἀκολουθῶς μὲ πολλήν μου εὐχαρίστη-
σιν ἐθεώρησα τοὺς χάρτας τοῦ Γαλλικοῦ πλοιάρχου Γωτιέρ
συμφωνοῦντας μὲ τοὺς ἰδικούς μου. Ἐπέθεσα ἐπὶ τοῦ παραλλοῦ
τῆς Κιρκασίας, μ' ὅλον ὅτι μὲ τρόπον ὀλίγον ἀκριβῆ, τὴν θέσιν
τοῦ λιμένος «Γελετζήκ», τοῦ ὅρου ἤτοι τοῦ λιμένος Ἰνάτε
τῶν ἀκρωτηρίων «Τζουοῦγκ», Ἰτοκοπάσχε καὶ Ἀβετζάγι, τοῦ
Σούκκο, τοῦ μικροῦ λιμένος «Τοδγκ»: καὶ τελευταῖον ἐση-
μείωσα εἰς τοὺς αὐτάς, τὸν ἐπὶ τοῦ παραλλοῦ τῆς Κριμαίας
Σκόπελον, ἐπίσης καὶ μερικὰ ὄρη ἐπὶ τῶν παραλλῶν τῆς
Βασσαραβίας, καὶ τῆς Ρούμελης.

Ἡ ἔκδοσις εἰς φῶς τοῦ ὁδηγοῦ μου μοὶ ἐπροξένησε
διαφόρους ἐνδείξεις μεγάλης εὐχαριστήσεως πολλῶν μοναρ-
χῶν· ἐν πᾶσι τούτοις ἄνθρωποι ἄξιοι εὐηρεστήθησαν καὶ μοὶ
ῥημολογήσωσι τὴν ὅποιαν ἔτρεπον ὑπόληψιν διὰ τὰς πείρας
μου, καὶ ὁ κύριος Ναύαρχος Γκρέιγ, ὁ τότε διευθυντὴς τοῦ
στόλου τῆς Μαύρης θαλάσσης μοὶ ἔγραψεν ἰδίως ἐκφράζων
μοὶ διὰ περιποιητικῶν τρόπων τὴν εὐγνωμοσύνην του, καὶ ζη-
τῶν ἱκανὰ ἀντίτυπα τοῦ συγγράμματός μου· τελευταῖον ἡ κοι-
κὴ προθυμία τῶν αὐτῶν διὰ τὴν χρῆσιν τούτου μοὶ ἀπέδει-

Ξεν' ὅτι ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ μου, ὅστις ἦτον διὰ τὰ προσφύτω
εἰς αὐτοὺς ἐκδοῦναι· ἐνταῦθα βιάζομαι τὰ ὁμολογήσω τῇ
ἐνγλωσσομένη μου εἰς τὸν συγγραφέα ἐνὸς ἄρθρου ἐγκυκλο-
παιδικῆς ἐπιθεωρήσεως, ὑπογεγραμμένον Π. Ἐβριάδε (Α-
πρίλιον 1832) ὁμιλήσαντα ἐντοικῶς περὶ τῶν πρακτι-
κῶν μου.

Μετὰ παρέλθουσιν ἑρρέα ἔτων ἐπιθυμῶν τὰ ἐκδώσω ξη-
ρὸν γράμμα ἐπὶ τῶν τόπων οἷτινες σχηματίζουσι τὸ παράλιον
τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τὸ τῆς Ἀζοφικῆς, ἀπῆτησα ἀπὸ
τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι τὸν Βασιλεῖα τῶν Κάτω Χωρῶν τῇ
ἄδειαν διὰ τὰ ἐλλείψω τῆς θέσεώς μου, καὶ τῇ ἐπὶ τούτῳ
ἐπικουρίαν, τῇ ὁποίαν καὶ μοι ἐχορήγησε διὰ τὰ μοι ἐξομα-
λὸν τὰ μέσα εἰς τὴν ἐπιχείρισιν τῶν ἀναγκαίων ἐξετάσεων.

Ἡλπίζον τότε τὰ ἐκπληρώσω τὸ ὀφειλόμενον ἐν τῷ δια-
στήματι δύο ἔτων περίπου, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐμεσολάβησαν
διάφορα προσκόμματα, καὶ ἡ ἔλλειψις συμβοηθῶν δέν μοι ἐ-
συγχώρησε τὰ βάλλω εἰς τὰ πιεστήρια μίαν μερίδα τῶν ἀπο-
τελεσμάτων, εἰμὴ εἰς τὸν πρώτον τόμον ἐνὸς περίπλου ἐπι-
γεγραμμένον, α' Υδρογραφία τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς
Ἀζοφικῆς, παραβαλλομένη μετ' αἱ ἀρχαί, καὶ τῇ τοῦ Με-
σαιῶνος, ἐφωδιασμένη μετ' ἑξαῶντα μετ' ἐβδομήκοντα χάρ-
τας, σχέδια, καὶ θέας τῶν παραλίων· ἡ ἑκδοσις αὕτη ἐν τὰ-

χει θέλει ἐξελθεῖ εἰς γῶς, καὶ θέλει προσφέρει, ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις, καὶ ἱστορικῇ τὰν περίληψιν τῆς Μυθικῆς θαλάσσης, καὶ τῆς Ἀζοφικῆς, ἐπίσης καὶ τῶν ἀγῶων τοὺς ὅποιους κατέθεσαν εἰς διαφόρους ἐπιγράς, διὰ τὰ παραστήσωσι τὸν ἐξωτερικὸν συναγματοισμὸν τῶν αὐτῇ εἰσι ἐφωδιασμένων μὲ μίαν λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν παλαιῶν τῶν δύο τούτων θαλάσσεων, καὶ ἐν αὐτῇ γίνεται μνεία ὅλων τῶν ἀξιοσημειωτῶν τόπων τὴν σήμερον, οἷοι ἐπῆρξαν εἰς τὴν ἀρχαιότητα, εἰς τὸν Μεσαιῶνα, καὶ ὑπὸ τὴν Κυριαρχίαν τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ταρτάρων, μὲ τὰς ἀναζητήσεις τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν καταστάσεως.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γαλλικῆς θαλάσσοπλοίας ἐρωτήσαν με κατὰ τὸ 1847. Ἐὰν δὲν αὐτέτειρον διὰ μίαν νῆαν ἐκδούρῃ τοῦ ὀδηγοῦ μου, ὡς ὑποσχομένην περισσοτέραν ἀκρίβειαν, διὰ τὰ διορίσῃ τὴν μεταχειρίσιν ταύτης εἰς τοὺς Γάλλους ναυκλήρους, καὶ ἐὰν ἐδυνάμην τὰ τῷ κοινοποιήσω νεώτερα ἔγγραφα. Ἐσχετίσθην δι' ἀνταποκρίσεως μὲ τὸν ὑπουργὸν κύριον Βαρόνον τοῦ Μάκκω, καὶ βραδύτερον, μὲ τὸν κύριον Δούκα τοῦ Μοντεβέλο, ὅταν ἐξεργάγῃ ἐπανάστασις τῶν Παρισίων κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1848. Ἐπιθυμῶν δὲ τὰ γνωρίσω τὰς διαθέσεις τῶν διαδοχικῶν ὑπουργῶν τῆς ναυτιλίας, ἔγραψα εἰς αὐτοὺς, χωρὶς τὰ λάβω ἀπάντησιν, ἀκολουθῶς ἐπληροφορή-

θην ὅτι ὁ Ὁδηγός μου τῆς Μαύρης θαλάσσης, καὶ τῆς Ἀζο-
γικῆς ἀνεφάνη εἰς Μασσαλίαν κατὰ τὰ 1847. Ἐφωδιασμένος
μὲ μιαν σύνοψιν τοῦ Ἀτλαντός μου.

Αἱ περιστάσεις αὗται, ἡ πολλακίς παρὰ πολλῶν θαλασ-
σοπλοῶν δηλωθεῖσα εἰς ἐμὲ ἀνάγκη, ἐνὸς νεωτέρου ὁδηγοῦ,
καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐπανξάνουσαι πάντοτε μεταξὺ τῆς
ναυτιλίας τῶν διαφόρων τόπων μετὰ τῆς Μαύρης θαλάσσης
καὶ τῆς Ἀζογικῆς, μὲ ὑπεχρέωσαν διὰ τὰ ἐξάξω ἀπὸ τὴν
ὕδρογραφίαν μου πᾶν ὅ,τι δύναται γὰ ἐνδιαφέρει ἰδικῶς τὴν
θαλασσοπλοίαν, καὶ γὰ τὸ κοινοποιήσω εἰς διαφόρους δια-
λέκτους, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν, «ὁ ὁδηγὸς τῆς Μαύρης θαλάσ-
σης, καὶ τῆς Ἀζογικῆς». Ἐλπίζω ὅτι ἐν γένει ὅλοι οἱ ραῦται,
καὶ κυρίως οἱ τῆς Ἀρχτικῆς Εὐρώπης θέλουσι μοι εὐγνωμο-
νήσει.

Προεμηθεύθη ἐν ἀντίτυπον τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἐκδό-
σεως τοῦ ὁδηγοῦ μου κατὰ τὸ 1830 κοινοποιηθέντος εἰς Μασ-
σαλίαν κατὰ τὸ 1847 παρὰ τῷ Ἱερωνύμῳ Μαῦστρε. Ἐπιγρά-
φεται «σύνοψις τοῦ ὁδηγοῦ τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς
Ἀζογικῆς τοῦ Ταίθουτ Μάρινρι, τρίτον μέρος τοῦ ἐγκυ-
κλίου τοῦ ὁδηγοῦ τῆς Μεσογείου, συντεθειμένου παρὰ τοῦ
Α. Σταρίσλας Βούδην ἀρχαίου ἀρχιστρατήγου τῆς ναυτιλίας,
ἐπὶ πότον διαφόρων ταγμάτων.» Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν τυπα-

γραφικῶν λαθῶν καὶ ἐλλείψεων εὐρισκομένων εἰς τὴν τοῦ
1830 ἔκδοσιν τῆς Ὀδησοῦ διέμεινον εἰς αὐτὴν, καὶ δὲν πε-
 ριέχει οὐδεμίαν νεωτέραν ὁδηγίαν· ὁ ἄτλας αὐτῆς σύγκειται
 ἀπὸ **29** σχέδια, τὰ **26** τούτων ἐξαχθέντα ἀπὸ τὸν ἡμέτερον.

Ὁ ὁδηγός μου τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς Ἀζορικῆς τὸν
 ὅποιον ἐκδίδω σήμερον προσφέρει μέγα ἀριθμὸν καλλιτερεύ-
 σεων, ἐπιδιορθώσεων, καὶ νεωτέρων περιγραφῶν, ἰδίως τῆς
 τοῦ ὕλου παραλίου τοῦ Κανκάσου, πολλῶν ἀγγυροβολίων τῆς
 Ἀρατολῆς, καὶ διαφόρων ἄλλων τῆς ῥύμελης, καὶ τῆς Ἀζο-
 ρικῆς θαλάσσης. Ὁ ἄτλας του προσφέρει εἰς τὸν ναυτικὸν
70 χάρτας καὶ σχέδια.

Ὁδησὸς τῇ **1** Αὐγούστου **1830**.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Ὁδηγὸς τῆς Μαύρης θαλάσσης
καὶ τῆς Ἀζοφικῆς.

Ἡ Μαύρη θάλασσα κεῖται μεταξύ τοῦ $45^{\circ} 55' 30''$
καὶ τοῦ $46^{\circ} 38'$ ἀρκτικοῦ πλάτους, καὶ τοῦ $25^{\circ} 8'$
καὶ τοῦ $39^{\circ} 26'$ τοῦ Ἀνατολικοῦ μήκους τοῦ μεσημβρι-
νοῦ τῶν Παρισίων· τὸ μεγαλύτερον ταύτης πλάτος εἰς
331 μίλια ἀπὸ τοῦ μικροῦ κόλπου τῆς Πενδερακλείας
μέχρι τοῦ Δνιέπρου· τὸ μῆκος αὐτῆς ἀπὸ τοῦ κόλπου
τοῦ Βουργαζίου εἰς Πότι συνίσταται εἰς 632 μίλια· καθ'
ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἡ θάλασσα αὕτη εἶναι ἐλευθέρα
ἀπὸ σκοπέλους, ἐξαιρουμένου τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη
καὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ, σπάνια εἶναι εἰς αὐτὴν τὰ μέρη τῶν
ἀγγυροβολίων, ἀλλ' εἶναι ἱκανὰ κατὰ τὸν ἀριθμὸν διὰ νὰ
ἐλαττώσωσι τοὺς κινδύνους τῆς ναυτιλίας εἰς μίαν τόσον
περιωρισμένην θάλασσαν, διὰ τοῦτο ἐνδιαφέρει οὐσιωδῶς
διὰ νὰ τὰ γνωρίζωσι κατ' ἀκρίβειαν.

Τὸ μεσημβρινὸν παράλιον τῆς Κριμαίας, τὰ τῆς Ἀ-
νατολῆς καὶ τῆς Κιρκασίας περικυκλωμένα ὑπὸ ὕψηλὰ ὄρη,
εἰσὶν εὐκολοὶ πρόσφοροι, ἐπίσης καὶ ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ

Ῥούμελη, ὅπου τὰ ἀκρωτήρια Καλιάκρης Ἑμονος καὶ τὰ ὄρη Βάβια παριστῶσι καλλίστας ἀναγνωρίσεις· τὰ εὐ-
μία τοῦ Δουνάβεως καὶ ὅλον τὸ παράλιον, συμπεριλαμ-
βανομένου εἰς αὐτὰ καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς Κριμαίας μέ-
ρους, δὲν δύνανται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ θεωρηθῶσιν
εἰμὴ ἐκ τοῦ πλησίον, διὰ τὴν χαμηλότητά των ὁ ἀξιο-
λογώτερος πρόσορμος ὡς πρὸς τὸν μεγάλον ἀριθμὸν τῶν
εἰσπλέοντων ἐν αὐτῷ πλοίων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐπι-
κινδυνότερος εἶναι ὁ τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ δυνατὸν ρεῦμα ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ
Κέρτζη, Κατάγεται ἀπὸ τὸν Δόν, καὶ ἀπὸ τοὺς δια-
φόρους ποταμοὺς τοὺς εἰσρέοντας εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θά-
λασσαν. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν
διευθύνεται πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν κατὰ μῆκος τοῦ
παραλίου τῆς Κριμαίας, ὅπου μετὰ διάβασιν ἀκρωτηρίων
τινῶν, πολλάκις εἶναι ὀρμητικώτατον, ἐξαιρέτως μετα-
ξὺ Κουτσουκλάμπατε καὶ τῆς χερσονήσου
πέραν τοῦ τελευταίου τούτου ἀκρωτηρίου διανέμεται εἰς
διαφόρους διευθύνσεις, ὧν ἡ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἶναι
κατ'ἄρκτον πρὸς τὴν Εὐπακτορίαν καὶ ἡ τοῦ ἀκρωτηρίου
Ἑσκιφόρου, ὁπότεν ἐπιστρέφει πρὸς τὸ δυτικόν.—Τὰ
ρεῦματα τοῦ Δνιέπρου, τοῦ Βοῦγ καὶ τοῦ Δνιέ-
στρου, τὸ σύρουσι πρὸς μεσημβρίαν, καὶ συναπαντῶσι
τὰ ὕδατα τὰ ὁποῖα προσωθεῖ κατὰ πλάτος ὁ Δούναβις,
καὶ συνενούμενα ὁμοθυμαδὸν κατακρημνίζονται πρὸς τὸ
στενὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ κρούουσι τὰ
παραθαλάσσια αὐτοῦ, τὸ στενὸν τοῦτο παραδέχεται μέγα
μέρος τούτων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκριπτόμενον ἐπὶ τοῦ
ἀνατολικοῦ παραλίου, ὅπου ἀπαντᾷ μετὰ πολλῶν ἄλ-
λων μεγάλων ρευμάτων, τὸ τοῦ Σαχάρια, τοῦ Βαρ-

τίνῃ, τοῦ Κιζιλ Ἑρμάκ, τοῦ Γεσίλ Ἑρμάκ, τοῦ
Θερμέχ καὶ τοῦ Τζορόκ, τὸ ἐπεκτείνει πρὸς τὸ ἀνα-
τολικὸν ἕως εἰς τὴν Μινγκριλίαν, διευθυνόμενον πλα-
γίως εἰς τὸ βορειοανατολικόν, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ
Σινωπίου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Κόλπου σχηματιζομένου
ἐνταῦθα διὰ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Καυκάσου. — Ὁ
Φάσος, ὁ Κόπης, ὁ Ἐνγκούρ, ὁ Κοδόρ, καὶ ἄλλοι
ποταμοὶ τῆς ἀρχαίας Κολχίδος, συνεισφέρουσι πολὺ
εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ ρεύματος τούτου, τὸ ὅποιον πα-
ρακολουθεῖ, πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, τὸ Καυκάσιον πα-
ράλιον, παραδεχόμενον ὅλα τὰ ὕδατα τῶν βουνῶν ἐκείνου
καὶ τοῦ Κουβάνε ἕως εἰς τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη ὅ-
που τελειώνει διὰ τὸ ἐπαναλάβῃ πάλιν. — Ἡ περιο-
δικὴ κίνησις τὴν ὁποίαν ἤδη περιγράφω, ὁ δρόμος οὗτος
τὸν ὅποιον διαγράφω, ὁ δρόμος οὗτος γενικῶς θεωρούμε-
νος τῆς Μαύρης θαλάσσης, μεταβάλλεται συγχρόνως
ὑπὸ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀνέμων, ἢ τῶν τοπικῶν περιστά-
σεων· μερικοὶ ἀνὰ ἄνθρωποι ἐπαρατηρήθησαν εἰς ἐλίγματα
τινὰ τοῦ παραλίου τῆς Ρούμελης, καὶ τῆς Βουλγαρίας.
Ἐνας τοιοῦτος εὐρίσκεται εἰς μίαν μικρὰν ἀπόστασιν τῆς
ἀνατολικῆς παραθαλασσίας.

Ἐάν ἡ γαλήνη καταλάβῃ πλοῖόν τι ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς
ἀκτῆς τῆς Κριμαίας μεταξὺ Κουτζουκλάμβατε
καὶ τῆς Χερσονήσου, ἢ ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Κιρ-
κασίας πρὸς Πιτσοῦνδα καὶ Ἀρδλερ, σύρεται
διὰ τοῦ ρεύματος μὲ ἀπελπισμένον τρόπον, λοξοδρομοῦν
(βολτατζάρον) εἰς μίαν θέσιν ἐναντίαν εἰς αὐτὸ, πρέπει ἀ-
ναγκαίως νὰ τραβᾷ κατὰ τὸ πλάτος μεγάλους δρόμους,
καὶ νὰ μὴ πλησιάζῃ ποτὲ εἰς τὰ παράλια ὅταν ἐπιστρέφῃ
ἀπὸ τὰς λοξοδρομίας του. Τὰ βουνὰ τῆς Κριμαίας δὲν χο-

ρηγοῦσιν εἰς τὸν ναυτικὸν ἑσπερινὰς αὔρας τῆς γῆς, διὰ
νά εὐκολύνωσι τὴν προχώρησίν του, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρα-
λίου τῆς Κιρκασίας εὐρίσκουσι ταύτας καὶ ἱκανῶς ζωηρὰς
εἰς μερικὰς θέσεις, αὗται ὅμως δὲν ἐκτείνονται πλέον τῶν
4 ἢ 5 μιλίων ἀπὸ τοῦ παραθαλασίου.

Δι' αἰτίαν τοῦ ρεύματος τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τῆς
Κριμαίας, συμβουλευώ τοὺς πλοιάρχους τοὺς διευθυνομέ-
νους ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν Θεοδοσίαν
ἢ Κέρτζη, ὅταν ἀπαντῶσιν ἀνέμους ἀνατολικούς ἢ
ἀνατολικοβορείους νὰ λοξοδρομῶσι, προσεγγίζοντες μάλ-
λον εἰς τὰ παράλια τῆς ἀνατολῆς παρὰ τὰ τῆς Κρι-
μαίας, μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ Σινοπίου, καὶ ἔτι πέραν τού-
του κατὰ τὸν πνέοντα ἀνεμον' κατὰ τοῦτο ἐπέτυχον
πάντοτε, καὶ ἐξαιρέτως κατὰ τὸ 1839 ὅτε ἐξελθὼν ἀπὸ
τὸν Βόσπορον ὁμοῦ μὲ ἄλλα τεσσαράκοντα περίπου πλοῖα
διευθυνόμενα πρὸς τὸ Κέρτζη, ἔφθασα τοιοῦτοτρόπως μὲ
τὸ Βρίκιόν μου ἢ Ἰουλία, καὶ μὲ ἓν ἀγγλικὸν πλοῖον συνο-
δεῦν μοι, μιάς ἐξαιρέτου ταχυδρομίας, δέκα πένπε ἢ εἴκο-
σι ἡμέρας πρότερον, παρ' ὅλα τὰ λοιπὰ πλοῖα τὰ λοξοδρο-
μοῦντα ὑπὸ τὴν Κριμαίαν.

Μετεωρολογικαὶ θεωρίαι συμπαραβαλλόμεναι δύνανται
νὰ μᾶς χορηγήσωσιν ἀποτελέσματα περιεργώτατα, καὶ
ὠφελιμώτατα διὰ τὴν ναυτιλίαν, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐ-
πιρρόην τὴν ὁποίαν διάφοροι θέσεις τῆς μαύρης θαλάσσης
δίδουσιν εἰς τοὺς ἀνέμους τοὺς πνέοντας εἰς αὐτήν. Αἱ
παρατηρήσεις τινῶν ναυτῶν, γενόμεναι κατὰ συμβεβηκός,
καὶ ἐκτὸς σκοποῦ τινος, προσδιορίζουσι μίαν γραμμὴν ὁρο-
θετήσεως τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀγία εἰς Κριμαίαν, μὲ τὸ ἀ-
κρωτήριο Κερεμπέ εἰς Ἀνατολήν, διαιροῦντες οὕτως
εἰς δύο μερίδας τὴν μαύρην θάλασσαν, τὴν μίαν δυτικὴν,

καὶ τὴν ἄλλην Ἀνατολικήν· σπανίως δύνανται νὰ διέλθωσι τὴν γραμμὴν ταύτην χωρὶς νὰ ὑποφέρωσι μεταβολὴν τινα, καὶ τὰ ἐκεῖ φθάνοντα πλοῖα κατάπρυμνα, πολλάκις ἀναγκάζονται νὰ στρέψωσι τὰ ἱστία ἀμέσως εἰς τὸ πλῆσιέστερον τοῦτων. Μία δευτέρα διαίρεσις ὑπάρχει προσδιοριζομένη ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀνέμων, ἣτις διαχωρίζει τὴν Ἄρκτον ἀπὸ τὴν Μεσημβρίαν τῆς μαύρης θαλάσσης· ἡ γραμμὴ ταύτης ἀβεβαιότερόν πως σημειουμένη, μεταβάλλεται, εἰς τὸν δυτικὸν κρατῆρα, ἀπὸ Καλιὰ κρης μέχρι τῶν στομίων τοῦ Δουνάβεως, καὶ εἰς τὸν Ἀνατολικὸν κρατῆρα ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Καυκάσου, ἀπὸ τὸ Σουβάκι ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Τζουγοκασκε πλησίον τοῦ Τζιάτε. Κρίνω περιττὸν νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι αἱ δύο αὗται γραμμαὶ τῆς ὁροθεσίας πρέπει νὰ ᾖναι πολὺ ὀλιγώτερον ἐπαισθηταὶ πρὸς τὸ πλάτος, παρά πλησίον τῶν παραλίων.

Ἡ μικρὰ Ἀσία σπανίως ἐκτίθεται εἰς τὴν βίαν τῶν ἀρκτικῶν ἀνέμων οἵτινες μεταβάλλονται εἰς ἀνατολικούς ἢ δυτικούς διὰ τῆς ἀντωθήσεως τῶν βουνῶν, καὶ δὲν προσεγγίζουσιν εἰς αὐτὴν εἰμὴ δι' ἐλαφρῶν αὐρῶν· τὸ ἴδιον ἐπεριεργάσθη καὶ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Κιρκασίας διὰ τὸν ἀνεμὸν τὸν δυτικὸν ἢ τὸν νοτιοδυτικόν, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς μεσημβρινῆς μερίδος τῆς Κριμαίας διὰ τὸν νότιον ἢ τὸν ἀνατολικονότιον ἀνεμὸν· ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν τῶν γενικῶν κανόνων ὑπάρχουσιν ἐξαιρέσεις τόσον μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτοι, ὅσον δυναστικαὶ θεωροῦνται πάντοτε· ἀπέδειξε τοῦτο ἡ κατὰ τὸ 1836 συμβᾶσα φρικτὴ τρικυμία, ἣτις κατεπόντισε πολλὰ ῥωσσικὰ πλοῖα πολεμικά, ἐφοδιοφόρα ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Κιρκασίας.

Ὁ ἀνατολικοβόρειος φέρει καθαρὸν καιρὸν, καὶ τὸ ψῦχος

ἐν καιρῷ χειμῶνος· ὁ δυτικοβόρειος, ὡς καὶ ὁ δυτικός, ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐφοδιάζονται συχνάκις μὲ ὀμίχλης καὶ ὑγρασίαν· οἱ βόρειοι ἄνεμοι συνήθως στερεοῦνται περὶ τὰ μέσα τοῦ θέρους, ὑποχωροῦσιν ἐπομένως εἰς τοὺς νοτίους, οἱ ὅποιοι ὁμοίως ἀναφαίνονται συχνότατα κατὰ τὸν Ἰανουάριον, καὶ ἐνίοτε κατὰ Φεβρουάριον, καὶ Μάρτιον, διαρκοῦντες καθ' ὅλον τὸ ἔαρ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λέγω, ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν δυτικὴν μερίδα τῆς μαύρης θαλάσσης ὑποκειμένης εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ὀρέων τοῦ Κραπάτζ, καὶ τῆς ζώνης τῶν Βαλκανίων· εἰς τὴν ἀνατολικὴν μερίδα δοκιμάζουσι τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Καυκάσου καὶ τῶν βουνῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας· ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι οἱ ἄνεμοι οἱ ἐπικρατοῦντες ἐν καιρῷ χειμῶνος ἐπὶ τῶν Κιρκασίων παραλίων, εἶναι ὁ δυτικοβόρειος ἀπὸ τὴν Ἀνάπαν ἕως τοῦ Σούμπαση, καὶ αὐτοῦθεν ἕως εἰς τὴν Μινγκριλίαν ὁ ἀνατολικονότιος, μόνον ὅτι τὸ Σούμπαση, δὲν εἶναι μία θέσις ἔξοχος αὐτῆς τῆς παραλίας· ὁ ἀνατολικοβόρειος ἔχει τὴν ἀξίαν, εἰς τὸν Καύκασον, (διὰ τὴν ὁρμὴν μὲ τὴν ὁποίαν κατέρχεται ἀπὸ τὰς κορυφάς,) τοῦ ὀνόματος, κοίτη τοῦ βορέως, τὸ ὅποιον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔδωσαν εἰς αὐτόν· οἱ ἄνεμοι τῆς ξηρᾶς εἰσὶν ὁμοίως οἱ πλέον ἰσχυροὶ εἰς μερικὰς τοποθεσίας.

Οἱ βόρειοι ἄνεμοι ἐκθέτουσι συνεχῶς τὰ πλοῖα τὰ εἰσερχόμενα ἀπὸ τῆς μεσογείου εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν, διὰ τὰ χρονοτριβῶσιν εἰς τὰ Δαρδανέλια ὀλοκλήρους μῆνας, ὡς καὶ εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν ὅποιον δύνανται εὐκόλως νὰ διέλθωσι ἐν διαστήματι 48 ὥρων, μὲ καιρὸν εὐδιον. Ἡ προσέγγισις τῶν παραλίων τῆς Εὐρώπης, καὶ τῆς Ἀσίας, καὶ ἡ ὁρμὴ τῶν ρευμάτων, καθιστῶσι σχεδὸν ἀδύνατον τὴν ἀνάβασιν τῶν πλοίων διὰ

τῆς λοξοδρομίας· τὸ ἄτακτον τοῦτο ἐπιφέρει συνεχῶς βλάβην σημαντικὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἀποστολάς διὰ τὴν μαύρην θάλασσαν. Ἐὰν μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Βοσπόρου διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς Ὀδησσὸν ἐπιτύχωσιν εἰς τὸ πλάτος βορείους ἀνέμους, θέλουν πράξει κάλλιον, ἀντὶ νὰ ἐπιμένωσιν εἰς τὴν διάτρεξιν τῶν λοξοδρομιῶν πρὸς τὴν ρουμελικὴν ἢ βουλγαρικὴν παραλίαν, νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὴν Κριμαίαν διὰ νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ ἀνατολικὸν ἀνατολικοδόρειον, ἢ τὸ ἀνατολικοδόρειον τοὺς ἐπικρατοῦντας ἐκεῖσε ἀνέμους, ἐκτὸς τῶν καλῶν αὐρῶν τὰς ὁποίας ἡ Σεβαστούπολις, καὶ ἰδίως ἡ Εὐπακτορία χορηγοῦσι καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς νύκτας.

Κατὰ τὰ προειρημένα περὶ τῶν ρευμάτων τῆς μαύρης θαλάσσης, θέλουν παρατηρήσει ὅτι ὑπάγοντες νὰ προσορμίσωσιν εἰς τὴν Κριμαίαν, θέλει εὐγῶσιν ἀπὸ τὸ ρεῦμα τὸ διευθυνόμενον πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς ἓν ἄλλο βοηθητικότερον ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς χερσονήσου.

Οἱ χειμῶνες εἶναι αὐστηροὶ εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν, ἐξόχως ὅμως ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶν παραλίῶν, τότε ἡ πλοιοπαρασκευὴ (ἀρματωσία) τραχύνεται, τὰ ἱξία παγωμένα μετασχηματίζονται εἰς σανίδας εὐθραύστους, τὸ κατὰστροφμα καλύπτεται ἀπὸ πάγους, καὶ οἱ ναῦται νεναρχωμένοι ἀπὸ τὸ ψυχρὸς μετὰ βίας ἐργάζονται. Λέγουσιν ὅτι ὁ Δεκέμβριος, καὶ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι τάχα οἱ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος. Τὰ στόμια τοῦ Δνιέπρε, τοῦ Δνιέ-
ςρε, ἐνίοτε τὰ τοῦ Δουνάβεως, ὁ λιμὴν τῆς Ὀδησσοῦ τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη παγώνουσι καθ' ἕκαστον χειμῶνα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον δυνατώτερον. Σπανίως οἱ πά-

γαὶ αὐτῶν ἐκτείνονται πολὺ μακρὰν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πολλάκις οἱ νότιοι ἄνεμοι συντρίβουσιν αὐτοὺς, καὶ δι' ὑπερβολικῆς ὀρμῆς ἀπελευθερώνουσιν ὀλοτελῶς τοὺς τόπους ὅπου συμπίγονται. Εἰς πολὺ ὀλίγους χειμῶνας ἡ δύναμις τοῦ ψύχους διαρκεῖ εἰς τοσοῦτον ὥστε νὰ φαίνωνται πάγοι μετὰ τὸ τέλος τοῦ Φεβρουαρίου Ε. Ν. Ἡ ἐποχὴ τοῦ σχηματισμοῦ τούτων εἰς Ὀδησσὸν εἶναι περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου κατὰ τὸ ἡλιοτρόπιον. Ἐν τῷ διαστήματι εἴκοσι ἐτῶν ἐπαρατηρήθη ὅτι τρία ἢ τέσσαρα ἔτη κατὰ συνέχειαν ὁ λιμὴν οὗτος ἔμεινεν ἐλεύθερος πάγων.

Ἡ ἔγκλισις τῆς μαγνητικῆς πυξίδος εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν ἐπαρατηρήθη ἀπὸ τὸν Ῥωστικὸν πλοίαρχον Μαγκανάρην, εἰς τὸ στόμιον τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς $9^{\circ} 30'$. Ἐμπροσθεν τοῦ Κόλπου τοῦ Βουργαζίου $9^{\circ} 15'$, πλησίον τῆς Βάρνης 11° , εἰς τὸ ὕψος τῆς Κίου στούντζας $9^{\circ} 30'$, εἰς Ὀδησσὸν $9^{\circ} 45'$, εἰς Κιλμπουροῦν $8^{\circ} 30'$, εἰς τὰ ἀκρωτήρια Ἐσκιφόρου, Χερσονήσου, καὶ Μεγάνομε $7^{\circ} 15'$, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη 7° ἐφ' ὅλης τῆς παραλίας τῆς Κιρκασίας ἀπὸ τὴν Ἀνάπα, 5° , εἰς Σουκχούμ 6° , εἰς Βατοῦν, 5° εἰς Τραπεζοῦντα $5^{\circ} 15'$, εἰς τὸ ἀκρωτήριο Γιάζονη 6° , εἰς τὸ Σινόπι 7° , εἰς Κερεμπέ $8^{\circ} 30'$ καὶ εἰς Πενδεράκλειαν $9^{\circ} 30'$. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων τοῦ κυρίου Μαγκανάρη προκύπτει ὅτι ἡ ποικιλία τοῦ πολοδείκτου, ἀπὸ τὴν ἐναρξιν τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος ὀλιγόσευσε διὰ $1 \frac{1}{2}$ ἕως 2 βαθμοὺς, εἴαν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶμεν ἀναντιρρήτως εἰς τὰ σημειωθέντα ἐπὶ τῶν Ῥωσικῶν χαρτῶν τοῦ 1804 καὶ τοῦ 1807.

Παράλιον τῆς 'Ρούμελης.

Τὸ στενὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κεῖται ἐφ' ἐνὸς παραλίου μετρίου ὕψους, καὶ σχήματος ἤττον ἀξιοσημειώ-
του, ὅπου ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν σημείων ὅσα δύνανται νὰ
καθοδηγήσωσι τοὺς ναυτικούς, εὐρίσκονται συχνάκις σκε-
πασμένα ἀπὸ πεπυκνωμένα νέφη, τοσοῦτον μᾶλλον κινδυ-
νώδη εἰς τὰς παραλίας ταύτας ὑστερημένας ἀπὸ κάθε εἶδος
καταφυγίου, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἡ μικροτέρα ἀπάτη προξε-
νεῖ πολλάκις ἀναπόφευκτον ναυάγιον. Ἡ εἴσοδος τοῦ ρενοῦ
τούτου ἔχει πλάτος ὑπὲρ τὸ 1 $\frac{1}{2}$ μίλιον. Εἶναι σημειωμέ-
νη μὲ ἓνα Φάρον ἐπὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ παραλίου, καὶ μὲ
ἓνα ἕτερον ἐπὶ τοῦ τῆς Ἀσίας. Τὸ παραθαλάσσιον τούτων
εἶναι στερεόν.

Πλάτος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Φάρου 41° 14' 10"

μῆκος » » » » 26° 26' 10"

ΠΡΟΣΟΡΜΟΙ. Κατὰ τοὺς φθινοπωρινούς, καὶ χειμερι-
νοὺς μῆνας τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πλοίων τῶν εἰσερ-
χομένων ἀπὸ τῆς Ὀδησσοῦ, ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τὰ παράλια τῆς
Κριμαίας ἢ τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν, προσεγγίζουσιν εἰς τὴν Βουλγαρίαν διὰ νὰ ἀναγνωρί-
σωσιν ἐκεῖθεν τὸ ἀκρωτήριον Καλιάκη. Διάφορα πλοῖα
ἐπασφαλίζουσι διαδοχικῶς τὸ σημεῖον των, ἀφοῦ ἀνακα-

λύψωσι τὸ ἀκρωτήριον Ἐμονος, τὰ ὄρη Βάβια, καὶ τὸ ἀκρωτήριον Κουρί.

Ὅταν ὁ καιρὸς ᾗναι ἀπειλητικός, καὶ ὁμίχλώδης υπάγουσι νὰ σταθῶσιν εἰς Καθάρνα, εἰς Σωζόπολιν, εἰς Αἰνιάδα, ἥτις καθίσταται εἰς αὐτοὺς ἀσφαλεστέρα.

Εἰς τὸν πρόσορμον τοῦ Βοσπόρου, εἰς καθαρὸν καιρὸν, διακρίνουσιν εἰς διάστημα ἐπέκεινα 30 μιλίων κατ' ἀνατολήν, τὸ βουνὸν τοῦ Μαλτεπέ, ἐφωδιασμένον, μὲ ἄλλα δύο μικρὰ ὀνομαζόμενα οἱ δύο ἀδελφοί, ἢ οἱ δύο μαστοί. Ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Εὐρώπης εὐρίσκονται ἑπτὰ ὑψαλόπετραι κοκκινωπαὶ πέραν τοῦ Δομουζτερέ, καὶ μία λευκὴ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ παραλίου αὗται σχηματίζουσι μίαν ἀξιόλογον ἀναγνώρισιν ἐν καιρῷ ὁμίχλης, ἥτις ἐνίοτε δὲν σκεπάζει τὴν ὄχθην. Πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν φάρον εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ, θεωρεῖται ἐν δένδρον, τὸ ὅποιον εἶδον ἀπὸ 20 μίλια ἐκ τοῦ πλάτους, εἶναι πολὺ τιμὸν εἰς ὅλους τοὺς ναυτικούς. Ἀλλ' ὥς δυνάμενον νὰ καταβληθῇ ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην ὥραν, ἀναγκαῖον ἦτον νὰ τεθῇ εἰς τὸν τόπον τοῦτον σημεῖον τί διαρκέστερον προχωροῦντες μᾶλλον πρὸς τὸ στενὸν, ἀνακαλύπτουσιν ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ὄχθης, ἐν δάσος, ἓνα παλαιὸν πύργον κείμενον ἐφ' ἑνὸς ὕψους ἐντὸς τοῦ Βοσπόρου, καὶ τοὺς φάρους ὅλα τὰ ἐκτιθέμενα ταῦτα σημεῖα χάνονται εἰς τὸν ναυτικόν, ὅταν αἱ τρικυμῖαι τῆς ἄρκτου καλύπτωσι τὸ παράλιον, καὶ τὸν Βόσπορον μὲ μίαν πυκνοτάτην ὁμίχλην. Εἰς ἐν ὑπόμνημα τὸ ὅποιον ἐζητήθη παρ' ἐμοῦ ἀπὸ τὸν κόμητα Βοροντζόφ γενικὸν διοικητὴν τῆς νέας Ῥωσσίας, ὠμίλησα περὶ μέσων τινῶν καταλλήλων εἰς τὸ νὰ ἐλαττώσωσι τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους τότε διατρέχουσιν εἰς τὰ παράλια ταῦτα, καὶ ἔκτοτε, οἱ φανοὶ οὗτοι, οἵτινες πάντοτε ἦσαν ἐν

κακή καταστάσει, ἔλαβον κάποιας καλλιτερεύσεις, ἀλλ' εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ φθάσωσι τὸ σκοπούμενόν των. Αἱ βολαὶ τῶν κανονίων τραβιγμένων διὰ τινος τῶν λιμένων εἰς διωρισμένα καιροῦ διαστήματα κατὰ νύκτα καὶ ἡμέραν, εἰς τὰς κακοκαιρίας, ἐλπίζω νὰ ἐπιτύχῃσι κάλλιστα ἀποτελέσματα, σημαίνουσαι εἰς τὰ πλοῖα τὴν διεύθυνσιν καθ' ἣν εὐρίσκεται τὸ στενόν.

Ἐρχόμενοι εἰς Κωνσταντινούπολιν, σπανίως διαμένουσιν εἰς τὸ παράλιον τῆς Ἀσίας μεταξύ τῆς Πεντερακλείας καὶ τοῦ Βοσπόρου διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀγγυροβολίου, καὶ τῆς εὐκολίας νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὴν ξηρὰν, ἐξ αἰτίας τῶν ἀρχτικῶν, καὶ τῶν δυτικοβορείων ἀνέμων.

Εἰς τὸ ἄκρον μιᾶς ἀκτῆς διαμεμερισμένης, εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὸν Βόσπορον, καὶ πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Κίλιος ἀράζουσιν ἔμπροσθεν ἑνὸς χωρίου τῆς αὐτῆς ὀνομασίας, εἰς 3 ἢ 4 ὀργυίας ὕδατος, εἰς πυθμένα ἀπὸ σκληρὰν ἄμμον, εἰς δύο, ἢ τρία γουμενόμετρα ἀπὸ τὸ παράλιον, καὶ ὑπαίθριον ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος ἕως εἰς τὸ δυτικόν· μὲν εἶπον ὅτι τὸ τοῦ βορέως δὲν εἶναι τόσον κινδυνῶδες, ἀλλὰ δὲν εἶναι βέβαιον.

Υστερον ἀπὸ τὸ Κίλιον ἀρχεται μία μεμαχρυσμένη ἀκτὴ (σπιάντζα) ἥτις εἰς μίαν ἑκτασιν 37 μιλίων δὲν προσφέρει κανὲν σημεῖον, εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ μίαν γλῶσσαν ἐπὶ τῆς ὁποίας, τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα κινδυνεύουν νὰ ναυαγῇσωσι ἐμποδίζονται εἰς ἓν μεγάλο διάστημα ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ὅταν τὰ κύματα, δὲν συγχωρῶσιν εἰς αὐτὰ νὰ τὴν ἀπερδάσωσι.

ΚΑΡΑ ΒΟΥΡΝΟΥ. Τὸ ἀκρωτήριο Καραβουρνού κεῖται εἰς 22 μίλια ἀπὸ τὸν Βόσπορον, μία μικρὰ ὁμοιότης μὲ αὐτόν, ἔκαμε νὰ ἐπονομασθῇ, ὁ ψευδὴς πορθμός, καὶ ἐξηρημάτισεν αἰτία πολλῶν ναυαγίων.

ΜΙΔΙΑ. Τὸ ἀκρωτήριον τῆς μικρᾶς χώρας Μίδια κει-
μένης εἰς 30 μίλια ἀπὸ τὸ Καρὰμπουρνου, σχημα-
τίζει πρὸς τὸ νότιόν της ἓνα μικρὸν λιμένα περίπου ἑκα-
τὸν μέτρων βάθους, ὅστις δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ δι'
ἄσυλον ἐναντίον τοῦ βορέως, εἰμὴ εἰς τὰ πλοῖα τὰ ἀράζον-
τα ἐπὶ $1\frac{1}{2}$ ἕως 2 ὀργυιῶν βάθους ἀμμώδους.

ΣΕΡΒΕΖ. Εἰς 2 μίλια ἀπὸ Μιδίαν, καὶ 52 ἀπὸ τὸν Βό-
σπορον τὸ ἀκρωτήριον Σερβεζ εἶναι πολὺ ἀξιόλογον, καὶ
δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προπύργιον ἐναντίον τοῦ βορέως
εἰάν δὲν εἶχεν ἓνα κακὸν πυθμένα ἀπὸ βράχους· αὐτὸ τὸ ἴ-
διον εἶναι περιτριγυρισμένον ἀπὸ ἓνα ὑφαλον ἐκτεινόμενον
εἰς $1\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον.

ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ ΚΟΥΡΙ. Εἰς 13 μίλια πρὸς ἄρκτον τοῦ ἀκρω-
τηρίου Σέρβεζ, καὶ 62 μίλια πρὸς δύσιν, 40' πρὸς ἄρκτον
ἀπὸ τὸν Βόσπορον κεῖται τὸ ἀκρωτήριον Κουρί, κυρτὸν
πρὸς νότον, ἱκανῶς ἐξέχον τὸ ὕψος του εἶναι μέτριον, αἱ
ὄχθαι του εἶναι κατὰ πρόσωπον, καὶ κιτρινόχροοι ἐν μικρὸν
ξύλον τεθειμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς του χρησιμεύει εἰς ἀνα-
γνώρισιν αὐτοῦ· τὸ ὄρος Βαβέα ἢ Πάπια ἐν ἀπὸ τὰς μάλ-
λον εὐθεωρήτους θέσεις τῆς ρουμελικῆς παραλίας ἀνυ-
ψοῦται πρὸς βορρᾶν, δυτικοβορείως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον
Κουρί, τὸ ἀκρωτήριον τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μέρος ἐκείνου
σχηματίζει ἐν ἄλλο τρίγωνον πρὸς τὸ δυτικόν του, ὀνομα-
ζόμενον ἀκρωτήριον Νιάδα, ἢ Ἰνιάδα, ἐπ' ὀνόματι
κόλπου· πρέπει νὰ πλησιάζωσιν εἰς ὀλίγον διάστημα καὶ νὰ
παραπλέωσι τὸ παράλιον διὰ νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἀγγυροβό-
λιον μὲ βορείον ἄνεμον, καθότι προχωροῦντες, ὁ ἄνεμος
αὗτος ἀντίκειται. Χρεωστοῦσιν ὅμως νὰ προσέξωσιν εἰς ἓνα
ὑφαλον ἀπὸ βράχους τὸν ὁποῖον ἐκτείνει μία ἄλλη ἐξοχή
τοῦ παραλίου εἰς $\frac{2}{3}$ μιλίου ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἰνιάδα.

ἐκτείνεται εἰς τὸ δυτικονότιον εἰς δύο γουμενόμετρα ἀπὸ τὸ παράλιον, καὶ εἰς τὸ νότιον, ἀνατολικονότιον ἀπὸ ἑνα πύργον κατηρτισμένον τὸ καλλίτερον ἀγγυροβόλιον εἶναι πρὸς τὸ δυτικονότιον τοῦ πύργου τούτου, διὰ 6 ἕως 7 ὀργυιάς βάθους ἀμμώδους, καὶ ἀπὸ ἰλὺν στερεάν· εἰς $\frac{2}{4}$ μιλίου ἀπὸ τὴν ξηρὰν, κρατοῦντες ἀνατολικῶς τὸ ἀκρωτήριον Ἰνιάδα ἀπέχον $1\frac{1}{2}$ μίλιον, εἰς 2 ἢ 3 γουμενόμετρα, εὐρίσκουσι 3 ἕως 4 ὀργυιάς. Συνεχῶς εἰσέρχονται πλοῖα εἰς τὴν Ἰνιάδα κατὰ φθινόπωρον καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἐπὶ σκοπῷ ἰδιαιτέρῳ νὰ ἀπεράσωσι τὸν ἀκατάστατον καιρὸν· πολλὰ ἐξ αὐτῶν πολλάκις διεσώθησαν, μὲν ὅλον ὅτι μεταβολαὶ τῶν ἀνέμων αἰφνιδῶς ἐπερχόμεναι κατεσάθησαν ἡ αἰτία τῶν ναυαγίων.

Ἀνάρρους τις (ἀναφόρι) παρακολουθῶν τὸ παράλιον διευθύνεται πρὸς τὸ ἀκρωτήριον. Ἐνταυθα, ὡς καὶ εἰς ὅλον τὸ λοιπὸν παράλιον ὁ ἄνεμος σύρεται εἰς τὴν ξηρὰν καθ' ὅλας τὰς νύκτας. Εἰς τὸ ἐνδότερον αὐτοῦ τοῦ κόλπου εὐρίσκεται μία ἀκτὴ (σπιάντζα), καὶ εἰς τὸ νοτιότερον πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου, ἡ πόλις Ἰνιάδα.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Κουρί 41° 53' 7"

Μῆκος 25° 44' 40"

ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΙ ΡΕΖΒΕ. Τὸ ἀκρωτήριον Στέφανος εἶναι εἰς 4 μίλια καὶ τὸ ἀκρωτήριον Ρεζβέ εἰς 7 κατ' ἄρκτον, δυτικοβορείως ἀπὸ τὴν Ἰνιάδα· καὶ ἐξέχουσι πολὺ ὀλίγον.

ΑΓΑΘΟΠΟΛΙΣ. Εἰς 6 μίλια ἀπὸ Ρεζβέ κεῖται ἡ μικρὰ πόλις Ἀγαθόπολις, τουρκιστὶ ὀνομαζομένη Ἀκτέμπολη, ὅποθεν θεωρεῖται τὸ ὄρος Βάβια πρὸς τὸ δυτικὸν 5° δυτικοβορείως ἀπέχον 4 μίλια· αὕτη ἔχει ἑνα κόλπον περικυκλωμένον ἀπὸ μίαν ἀκτὴν, ἐκτάσεως $\frac{1}{2}$ περίπου μιλίου, καὶ σχηματιζομένην διὰ δύο μικρῶν ἀκρωτηρίων, ὧν τὸ

πρὸς βορρᾶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θεωρεῖται ἡ Πόλις, ἔχει ὡς 16 μέτρα ὕψος, τὸ δὲ πρὸς νότον 8 μέτρα.

Ἡ εἰσοδὸς του πρέπει νὰ ᾔηται πλατεία $1 \frac{1}{2}$ γουμενό-μετρον, καὶ ἓνας ὕφαλος τὸν ὁποῖον ἐκβάλλει τὸ ἀκρω-τήριον ἀρκτικῶς τὸν περιστέλλει, καὶ δὲν ἀφήνει εἰμὴ ἓνα μικρὸν πορθμὸν περίπου 120 μέτρων, μεταξὺ τῶν ἄκρων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου πρὸς νότον, τὸ ὁποῖον εἶναι στερεὸν καὶ εὐκολον εἰς προσέγγισιν.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν βράχων εἶναι ὁρατοί, καὶ κατὰ τὸ ὕψος ἑνὸς σημαντῆρος (σημαντοῦρα), οἱ ἄλλοι εἶναι σκεπασμένοι ἀπὸ τὴν θάλασσαν Ἡ μεγαλητέρα βαθύτης τοῦ πορθμοῦ εἶναι εἰς $5 \frac{1}{2}$ ὀργυιάς.

Προχωροῦντες εἰς τὸν πορθμὸν ἀνακαλύπτουσιν ὀλίγον μακρύτερον τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου μικράν τινα μεμ-νωμένην οἰκοδομὴν ἣτις εἶναι μία Ἐκκλησία καθιερωμένη εἰς τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον· τὸ ἀγγυροβόλιον εἶναι διὰ 4 ἢ 5 ὀργυιῶν ἀμμῶδες βάθος, ὑπερασπιζόμενον ἐναν-τίον ὅλων τῶν ἀνέμων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἀνατολικοῦ τὸν ὁποῖον ἀποφεύγουσι προσεγγίζοντες εἰς τὴν πόλιν, καὶ πρυμνιοδέονται ἐπὶ τοῦ παραλίου αὐτῆς, ἀνοικτοῦ πρὸς τὸ Ἀνατολικονότιον. Ἡ ἀκτὴ περικυκλοῦται ἀπὸ ῥηχὰ μέ-γαλινος.

Πλάτος	42°	7'	26"
--------	-----	----	-----

Μῆκος	25°	38'	40"
-------	-----	-----	-----

ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ, κείμενος ὁμοίως πλησίον εἰς τὸ ὄρος Βάβια τὸ ὁποῖον διακρίνουσι πρὸς τὸ νότιον 10° δυτικο νοτίως, καὶ ἐν ἑτερον ὄρος πρὸς δύτιν· ἔχει ἐν ἀγγυροβόλιον εἰς 5 σωστὰ μίλια ἀπὸ τὴν Ἀγαθόπολιν· ἔχει ἑκτασιν ἡμί-σεως μιλίου ἀνατολικονότιον πρὸς δυτικοβόρειον, τὸ πλά-τος τοῦ λιμενοστομίου εἶναι τριῶν γουμενομέτρων, καὶ

εὐρίσκουσιν εἰς αὐτὸ βάθος 6 ὀργυιῶν τὸ βόρειον ἀκρωτήριον του ἐκτείνει μίαν ξέραν πρὸς τὸ ἀνατολικονότιον ὑπὲρ τὸ ἐν γουμενόμετρον. Πρέπει νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριον πρὸς δύσιν, ὅπου εὐρίσκονται οἱ μύλοι καὶ ἡ πόλις διότι εἶναι στερεόν. Ἀράζουσιν εἰς τὸ δυτικώτερον αὐτοῦ, εἰς ἡμισυ γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν ξηρὰν, τριῶν ἢ τεσσάρων ὀργυιῶν βάθους ἀμμόδους στερεᾶς βάσεως, καὶ ὑπερασπιζομένου ὅλως διόλου ἐναντίον σχεδὸν ὅλων τῶν ἀνέμων. Ἡ ξέρα ἢ ὁ ὕψαλος τοῦ ἀπέναντι ἀκρωτηρίου συντρίβει τὰ κύματα τοῦ βορέως, τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ μικροῦ τούτου λιμένος ἔχουσιν ἓνα καχίστον πυθμένα, ὅπου ἡ ἄμμος σκεπάζει ὕφαλοπέτρας ἐπὶ τῶν ὁποίων παρασύρονται αἱ ἀγγυραι πρὸς τὸ ἀνατολικόν, κατὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Βασιλικοῦ, εὐρίσκονται σκόπελοι περίπου εἰς τρία γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν παραθαλασσίαν, οἱ ὅποιοι ὑψοῦνται ὡς μιᾶς λέμβου (Σαλούπας) ὕψος.

ΚΑΡΑ ΑΓΑΤΖ. Τὸ ἔρημον τοῦτο ἀγγυροβόλιον εἰς 5 μίλια ἀπὸ τὸ βασιλικὸν σχηματίζεται μεῖν ὑψηλὸν ἀκρωτήριον, τὸ ὁποῖον ἐκβάλλει πρὸς νότον εἰς $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου μίαν μακρὰν καὶ πλατεῖαν ξέραν μεταξὺ τῶν ἀκρων αὐτῆς τῆς ξέρας, καὶ ἐνὸς ἄλλου ἀκρωτηρίου τῆς ἀπέναντι παραλίας, κειμένου πρὸς νότον ἀνατολικοноτίως, εἶναι $12 \frac{1}{2}$ 9, 8, 7, καὶ 4 ὀργυιαί ὕδατος, πρέπει νὰ πλησιάζωσιν εἰς τοῦτο τὸ παράλιον πρὸς δύσιν, τὸ ὁποῖον εἶναι στερεόν, πρὶν νὰ στρέψωσι τὸ πλοῖον πρὸς τὸ δυτικοβόρ. διὰ νὰ καθέξωσι τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγυροβολίου, ὅπου εὐρίσκουσι 4 ὀργυιάς ἐπὶ τοῦ παραλίου, ἔμπροσθεν ἐνὸς ποταμοῦ, ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν πάσης κακοκαιρίας. Ἀπὸ τὴν ξέραν εἰς τὸ παράλιον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀφήσωσι εἰς τὰ ἀριστερὰ ἀπὸ τῆς πρύμης, μόλις εἶναι ἡμισυ μίλιον.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΡΑΓΑΤΖΙ ΕΙΣ ἓν μίλιον, τὸ ἀκρωτήριον Ἀθάνα-
τος, καὶ τὸ ἀκρωτήριον Ζουναρίτζα τὰ ὁποῖα θεωροῦνται
εἰς $\frac{1}{4}$ μιλίου τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο, βορείως 15^0 κατὰ δύσιν,
καὶ νοτίως 15^0 κατ' ἀνατολήν σχηματίζουσι ἓνα μικρὸν
λιμένα ἔρημον, βάθους ἑνὸς περίπου μιλίου, ἀνοικτὸν πρὸς
τὸ ἀνατολικὸν μέρος, καὶ προσφέροντα ἀμμώδη πυθμένα
 $8\frac{1}{2}$ ἕως 5 ὀργυίων· ἡ ἐσχατιὰ τοῦ ἀκρωτηρίου ἀθάνατος
ἣτις εἶναι ἡ τοῦ νοτίου μέρους, εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ βρά-
χους οἱ ὅποιοι προχωροῦσι κατὰ τὸ βόρειον ὑπὲρ τὸ $\frac{1}{2}$ γου-
μενομέτρου ἀπὸ τὸ παράλιον· τὸ ἀκρωτήριον Ζουναρί-
τζα πρὸς βορρὰν ἔχει παρομοίως τοιοῦτους βράχους εἰς
ὁμοίαν ἔκτασιν περίπου ἀπὸ τὰ παράλιά του, πρέπει νὰ
προσέχωσιν ἐνταῦθα διότι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν βρά-
χων τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀθάνατος εἶναι σκεπασμένα ἀπὸ
τὴν θάλασσαν.

Προχωροῦντες πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ πορθμοῦ τούτου
θέλει ξεσκεπάσουσι ἓν μικρὸν λαγκάδι ἀριστερόπρυμνα
ὅπου εὐρίσκεται ἓνας μικρὸς κόλπος μεταξύ δύο ὑφαλο-
πετρῶν πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀθάνατος,
πρέπει νὰ στρέψωσι τὸ πλοῖον κατὰ πλευράν, ἐπάνω εἰς
αὐτὸν τὸν κόλπον κλίνοντα πρὸς τὸ νότιον αὐτὸς εἶναι ἀ-
ξιόλογος, πλατὺς $1\frac{3}{4}$ περίπου γουμενομέτρου, καὶ εὐρυ-
χώρως δύνανται νὰ σταθῶσιν εἰς αὐτὸν 5 καὶ 6 πλοῖα μὲ
4 ὀργυίων βάθος, καὶ μὲ παλαμάρια δενόμενα εἰς τὴν ξη-
ρὰν, ἐκτὸς κάθε κινδύνου.

Ἐνας μικρότατος ὅρμος τεσσαράκοντα μέτρων ἐκτά-
σεως περίπου, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ λιμένος τούτου, ἡ εἰσο-
δὸς του ἔχει τὸ ἀνάλογον πλάτος δι' ἓν μικρὸν πλοῖον
τρία ἢ τέσσαρα χονδρὰ πλοιάρια δύνανται νὰ τοποθετηθῶ-
σιν εἰς αὐτὸν ἐπὶ δεκαπέντε ποδῶν περίπου βάθος.

Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Ἀθανάτου, χάρεται μεγάλην φήμην εἰς ὅλον τοῦτο τὸ παράλιον· ὀλίγον μακρὰν ἐκεῖθεν ὁ πορθμὸς δὲν προσφέρει εἰμὴ μίαν ἀκτὴν κυρτήν πρὸς τὴν Ζουναρίτζα μικρὸς τις ποταμὸς ὅστις φέρει εἰς τὴν πεδιάδα τὰ ὕδατά του ἀνοίγει συνεχῶς ἐν ἀπέρασμα ἕως εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων.

Τὸ ἀκρωτήριον Ζουναρίτζα σχηματίζει παρομοίως ἐν ἀγγυροβόλιον εἰς τὸ δυτικόν του. Ἡ ξέρα τὴν ὁποίαν ἐκτείνει ἡ ἄκρα του προχωρεῖ εἰς $1\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον περίπου πρὸς τὸ νότ. ἀνατολικονότ. Εἶναι ἱκανῶς ὁρατὴ, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη μεγάλης προσοχῆς ἀφοῦ τὴν ἀπεράσωσι, διὰ νὰ μὴ προσεγγίσωσιν εἰς τὸ παράλιον, καθότι ἕνας μεγάλος πλατὺς βράχος ἐκτείνεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων πρὸς νότον, μετροῦντες ἀπὸ μίαν δευτέραν ἐκβολὴν τοῦ ἀκρωτηρίου Ζουναρίτζα

Ἐν Ἀουστριακὸν πλοῖον ἐρχόμενον νὰ ζητήσῃ καταφύγιον εἰς τὸν τόπον τοῦτον, βλέπον πολὺ γαληνιαίαν τὴν θάλασσαν ἐκ τοῦ ὀπισθεν τοῦ ὑφάλου, ἐνόμισεν ὅτι πρέπει νὰ πλαγιοπλεύσῃ ἀμέσως, καὶ ἐχάθη, πρέπει νὰ ἀκολουθῶσι διὰ νὰ εὐθύνωσι τὰ ἱστία μέχρι τοῦ δυτικοῦ μέρους εἰς τὸ ὅποιον ἡ ἀκτὴ ἀπαρτίζεται πάντοτε εἰς διάστημα $1\frac{1}{2}$ γουμενομέτρου, καὶ καθ' ὅσον προχωροῦσιν ἀράζοντες μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου, εἰς 4 ὀργυιάς μὲ σχοινοδέσιμον εἰς τὴν ξηρὰν δὲν δοκιμάουσιν εἰς αὐτὸ ἄτοπα εἰμὴ τὴν ῥιπὴν τῶν κυμάτων προξενουμένην διὰ τοῦ ἀνατολικονοτίου ἀνέμου ὅταν πνέῃ δυνατὸς εἰς τὸ πλάτος, βεβαιώνουσιν ὅτι δὲν φθάνει ἕως ἐκεῖ ὁ ἀνεμος οὗτος.

Πλάτος	42°	15'	54"
Μῆκος	25°	28'	00"

Τὸ ἀκρωτήριο Ζεϊτὴν εἰς 3 μίλια πρὸς βορρᾶν ἀπὸ Ζοῦναρίτζα προχωρεῖ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἐφωδιασμένον μὲ σκοπέλους ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀπομακρύνονται ὑπὲρ τὸ $\frac{1}{4}$ μίλιον.

Τὸ ἀκρωτήριο Κόρακας, εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ Ζεϊτὴν εἶναι στερεόν. Εἰς ἓν μίλιον καὶ ἥμισυ ἀπὸ τὸν Κόρακα, εἶναι δύο ἀκταὶ Ραπόταμος καὶ Ἀγία Τριάδα ὁ πυθμὴν αὐτῶν εἶναι ἀπὸ πέτρας ἐπιπέδους· μετὰ ταύτας ἔρχεται ἡ ἀκτὴ Ἀλεποῦ, ἀνοικτὴ πρὸς τὸ ἀνατολικόν. τὸ ἀκρωτήριο Γαλήνη τὸ ὅποιον περικυκλῶνει πρὸς βορρᾶν τὴν ἀκτὴν Ἀλεποῦ, σχηματίζει ὁμοῦ μὲ τὸ ἀκρωτήριο Χριστός τὴν ἀκτὴν τῆς ἰδίας ὀνομασίας. Εἰς αὐτὴν ἀράζουσιν ἀκινδύνως ἀπὸ τοὺς βορείους ἀνέμους, καὶ ἀπὸ τοὺς βορειονοτίους, διὰ μέσου βράχων τινῶν τοὺς ὁποίους τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο ἐκτείνει εἰς $1\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον.

Ὁ κόλπος Βουργαζίου εἶναι τὸ μόνον μέρος τῆς μαύρης θαλάσσης τὸ ὅποιον συμπεριέχει ἓνα τόσον μεγάλον ἀριθμὸν ἀγγυροβολίων· τὰ δύο ἄκρα τούτου εἶναι πρὸς νότον, τὸ ἀκρωτήριο Κολοκινθία καὶ πρὸς βορρᾶν τὸ τοῦ Ἑμονος εἰς 21 μίλια, βορείως 24° ἀνατολικῶς, καὶ νοτ. 24° δυτικῶς τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλου μετρᾷ 14 μίλια βάθος πρὸς τὸ δυτικόν ἕως εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βουργαζίου.

Ἡ πόλις Σωζόπολις κεῖται οἰκοδομημένη ἐπὶ μιᾷ μικρᾷ χερσονήσου, κατὰ τὸ μῆκος περίπου $\frac{2}{3}$ μιλίου, καὶ κατὰ τὸ πλάτος ἡμίσεως μιλίου, κλίνουσα πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρειον, εἰς τὸ παράλιον ὑψηλῶν βράχων αὕτη συνδέεται μὲ τὴν στερεὰν δι' ἐνὸς ἰσθμοῦ χαμηλοῦ, καὶ στενοῦ, περιορίζεται ἀπὸ ὄρη· τὰ ἄκρα τῆς εἶναι στερεὰ, εὐρίσκουσιν εἰς αὐτὰ ἀπὸ 6 ἕως 7 ὀργυίας βάθος.

Ὁ λιμὴν τῆς Σωζοπόλεως πρὸς τὸ δυτικὸν τῆς χερσονήσου ταύτης εἶναι ἡμίκυκλος· ἔχει πλάτος $1\frac{1}{4}$ μιλίου, καὶ περίπου ἄλλο τόσον βάθος εἰσόδου· τὰ ἄκρα τούτου εἰσὶν ἡ Σωζόπολις πρὸς Ἀνατολὴν, καὶ μικρά τις ἄλλη χερσόνησος τοῦ μοναστηρίου τῆς Τριάδος πρὸς δύσιν.

Ἐν μικρὸν νησίον ὀνομαζόμενον Κύριος, ἐκτάσεως $\frac{1}{2}$ μιλίου περίπου καθ' ὅλας τὰς θέσεις του, καὶ κείμενον εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀρκτικῶς ἀπὸ τὴν Σωζόπολιν, καὶ εἰς $1\frac{1}{8}$ μιλίου ἀνατολικῶς, $\frac{1}{4}$ ἀνατολικῶς ἀπὸ τὴν Τριάδα, αὕτη σχηματίζει ὁμοίως δύο λιμενοστόμια τῶν ὁποίων τὸ ὀλιγώτερον πλατὺ ἔχει βάθος 12 ὀργυιῶν, εἰς ἰσόμετρον ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν νῆσον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀπὸ 6 ἕως 8 ὀργυιάς ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τῆς· τὸ δὲ μεγαλύτερον λιμενοστόμιον παρουσιάζει 10 ἕως 12 ὀργυιάς. Εἰς τὸ ἀκρότερον ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Κυρίου, εὐρίσκεται ἐν νησίδιον ὀνομαζόμενον Ἅγιος Πέτρος, τὸ ὁποῖον συνενεῖται μὲ ἐκεῖνο διὰ μιᾶς ξέρας ἀπὸ βράχους καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται διὰ ἐν γουμενόμετρον· τὸ δυτικώτερον μέρος τοῦ Κυρίου ἔχει παρομοίως μερικὸς ὑφάλους, οἵτινες ἐκτείνονται εἰς δύο γουμενόμετρα κατὰ τὸ δυτικ. δυτικονότ.

Ἐν ἑτερον νησίδιον τριγωνοειδοῦς σχήματος ὀνομαζόμενον Ἅγιος Ἰωάννης εἶναι εἰς ἐν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ δυτικὸν παράλιον τῆς Σωζοπόλεως· τὸ διάστημα τοῦτο περιστελλόμενον πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τοὺς βράχους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀφήνουσι πλησίον τοῦ νησιδίου εἰμὴ ἐν πέραμα ἀπὸ 12 ἢ 14 μέτρων πλάτους, δέχεται πλοῖα μικροῦ βαθομετρίου, ὅταν ἔρχονται νὰ ἀγγυροβολίσωσιν ἔμπροσθεν τῆς πόλεως· ἀράζουσιν εἰς αὐτὸ ἐπὶ $2\frac{1}{2}$ ἕως 3 ὀργυιῶν βάθος ἀμμῶδες, καὶ μὲ τελειοτάτην ἀσφά-

λειαν, ὁ μικρὸς οὗτος λιμὴν 200 περίπου μέτρων μήκους ἐπὶ τόσων ἄλλων πλάτους, δὲν ἔχει ἔξοδον πρὸς νότον, εἶναι ἀποκλεισμένος ἀπὸ βράχους τοὺς ὁποίους ἡ θάλασσα κλείει, εἰς 3 ἢ 4 πόδας, δὲν εὐρίσκουσιν εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην εἰμὴ μίαν καλύβην καὶ μίαν πηγὴν ἐξαιρέτου ὕδατος· τὸ ἔμπροσθεν πλάγιον τοῦ νησιδίου τούτου ἐκβάλλει μερικοὺς βράχους πρὸς τὸ μεσημβρινὸν ἄκρον του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος τῆς Σωζοπόλεως ἡ θάλασσα ἔχει ἀπὸ 7 ἕως 8 ὀργυιάς, ἐπάνω εἰς ἓνα πυθμένα ἀμμώδη καὶ χορταρώδη, ἀστερεώτου βάσεως· πρέπει νὰ ἀράζωσιν διὰ 4 ὀργυιῶν κατὰ προτίμησιν πρὸς τὸ νότιον τοῦ ἀγίου Ἰωάννου, ἀπέναντι τοῦ ἰσθμοῦ, ὅπου παρίσταται ὡσαύτως μία πηγὴ, τὰ πλοῖα δύνανται νὰ πλησιάσωσι διὰ ἓν γουμενόμετρον, εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ ἐκτὸς παντὸς κινδύνου.

Μεταξὺ τοῦ Νησίου Κυρίου καὶ τῆς Σωζοπόλεως, ἥτε μεταξὺ τοῦ Νησίου καὶ τῆς στερεᾶς κατὰ δύσιν, ὁ πυθμὴν εἶναι ἀπὸ ἰλὺν καὶ κογχύλας στερεᾶς βάσεως· πλησίον τῆς μικρᾶς χερσονήσου τῆς Τριάδος, ὅπου οὐδεμία ἀνάγκη δὲν προσκαλεῖ τὰ πλοῖα, εὐρίσκονται 2 $\frac{1}{2}$ ὀργυιαί βάθους ἀμμώδους.

Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὰ ἀνοικτὰ, τὸ τουρκιστὶ ὀνομαζόμενον ὄρος Μπακιρλί, κυκλοφερὲς καὶ μεμονωμένον, χρησιμεύει εἰς τὴν Σωζόπολιν δι' ἀναγνώρισιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπέχει δύο ὥρας περίπου.

Πλάτος τοῦ Κυρίου 42° 27' 05"

Μῆκος 26° 23' 00"

Πρὸς θαρῶν τῆς μικρᾶς χερσονήσου τῆς Τριάδος εἰς 1 $\frac{1}{2}$ περίπου μίλιον εὐρίσκεται τὸ ἀχρωτῆριον ἅγιος Νικό-

λαος, εἰς τὸ ὅποιον δύνανται νὰ πλησιάσωσι μεταξύ τούτου καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἄκρη τὸ ὅποιον ἐπεταί μετὰ τοῦτο εἰς $1 \frac{1}{2}$ μίλιον πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβορρειον εὐρίσκεται μικρὸς τις λιμὴν ἀνοιχτὸς πρὸς βορρᾶν, καὶ κατὰ μέγα μέρος πρὸς Ἀνατολήν, σπανίως ἀράζουσιν ἐντὸς τούτου ἔμπροσθεν τοῦ Ἄκρη ὑφθύνονται μερικοὶ σκόπελοι ἀφήνοντες μίαν διάβασιν ἐλευθέραν μεταξύ ἑαυτῶν καὶ τῆς στερεᾶς, με 8 ἕως 9 ὀργυιάς ὕδατος.

Τὸ ἀκρωτήριον Ἀθία, ἢ Σαραθία περικυκλοῦται ἀπὸ ἑνα ὑφαλον ἱκανῶς ἐξέχοντα, τοῦ ὁποίου τοὺς βράχους δύνανται νὰ θεωρήσωσι σχηματίζει, ὁμοῦ με τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἄκρη ἑνα μικρὸν κόλπον ἐνὸς μιλίου περίπου περιουχῆς, καὶ ἐνὸς ἡμισεως μιλίου ἐξόδου πρὸς ἄρκτον, εἰς αὐτὸν εὐρίσκονται ἡσφαλισμένοι καὶ ὑπερασπίζόμενοι ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους, ἐπὶ βάθους 10 ἕως 15 ὀργυιῶν. Πρὸς τὸ δυτικὸν μεταξύ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀθία καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Τζουκαλᾶ, ἑνας δεύτερος μικρὸς λιμὴν τοῦ ἰδίου σχήματος με τὸν προρρήθέντα, κατὰτι ὁμως μεγαλύτερος ἐκεῖνου, παρουσιάζει ἐν ἀξιόλογον ἀγγυροβόλιον διὰ 10 καὶ $3 \frac{1}{2}$ ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες.

Τὸ ἀκρωτήριον Τζουκαλᾶ ἐκβάλλει πρὸς βορρᾶν ἑνα ὑφαλον κατακρήμνων βράχων, καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὴν ξηρὰν διὰ ἡμισυ μίλιον.

Ὀλιγώτερον ἀπὸ $\frac{2}{3}$ μιλίου εἰς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου κεῖται τὸ νησίον Ἀναστασία, ἔχον περιφέρειαν $\frac{2}{3}$ περίπου τοῦ μιλίου. Ἐκεῖ φαίνεται ἐν μικρὸν μοναστήριον καὶ ἑνας Μύλος, τὸ μεσημβρινὸν ἄκρον του εἶναι περιτειχισμένον ἀπὸ μικροὺς ὑφάλους ὁρατοὺς, τοὺς ὁποίους διαφεύγουσιν ἀπερνῶντες ἀπὸ 60 περίπου μέτρα μακρὰν τοῦ παρᾶλλίου διὰ 7, 8 καὶ 11 ὀργυιῶν.

Στρέφοντες τὸ ἀκρωτήριον Τζουκαλὰ εἰσέρχονται εἰς τὸν ἀξιόλογον λιμένα τῆς Κατζιβελόσκαλας, γραικικὸν ὄνομα, μεταφρασθὲν εἰς Τουρκικὸν Τζενκενέσκελεσί, οὗτος σχηματίζεται πρὸς τὸ δυτικὸν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Πόρος. Ἡ ἐξοδὸς του εἶναι 3 μιλίων καὶ τὸ ἐσωτερικὸν του $2\frac{1}{2}$. Ἡ βολίς (σκανδήλι) δὲν εὐρίσκει ἐπέκεινα τῶν 13 ὀργυιῶν, καὶ πλησιέστερον εἰς τὴν στερεὰν ἀπὸ 4 ἕως 5 ὀργυιάς βάθος ἀμμῶδες, καὶ ἰλῶδες· καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ λιμένος τούτου ἀράζουσι τὰ πλοῖα τὰ ὅποια κατὰ τοὺς σφοδροὺς χειμῶνας ἀναγκάζονται διὰ νὰ παραμείνωσιν εἰς τὸν Κόλπον τοῦ Βουργαζίου· τὰ πλοῖα τὰ ὅποια φορτώνουσι κρασία τῶν Τεσσαράκοντα Ἑκκλησιῶν πλησιάζουσιν εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἔμπροσθεν ἐνὸς ρύακος εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ κόλπου, ὅπου φαίνονται μερικοὶ οἰκίσκοι, μαγαζία, καὶ οἰκίαι, τὰ ὅποια ἐγκαταλιμπάνονται ἐν καιρῷ χειμῶνος. Αὐτὸς ὁ τόπος τῆς φορτώσεως εἶναι ἡ σκάλα ἢ ὀνομαζομένη τῶν Ἀθιγκάνων (Κατζιβέλων)· δυτικώτερον ῥεεὶ ἓνας ἄλλος ρύαξ, σύρων πρὸς τὴν θάλασσαν πολὺν λάσπην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπικάθηνται μερικά πλοῖα ἐνίοτε.

Τὸ ἀκρωτήριον Πόρος ἐκβάλλει ἓνα ὕφαλον ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται εἰς δύο γουμενόμετρα· προηγεῖται ὁ μικρὸς λιμὴν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἔχων 1 μίλιον ἐξοδὸν πρὸς βορρᾶν· οὗτος εἶναι ἐπισωρευμένος ἀπὸ ἱλὺν καὶ λάσπην, ὥστε τὰ πλοῖα τοῦ τόπου, τόσον εἰς αὐτὸν, ὥς καὶ εἰς Κατζιβελόσκαλαν ὅταν θέλωσι νὰ ἀπεράσωσιν ἀνεξόδως τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος, περιμένουσι πολλάκις. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τούτου τὸ σκανδήλι εὐρίσκει 5 καὶ 3 ὀργυιάς· μακρύτερον πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, εὐρίσκεται ἓνας χάραξ (σωλήν) διὰ μέσου τοῦ

ὅποιον φθάνουσιν εἰς ἓνα μικρὸν πορθμὸν, χρησιμεύοντα εἰς διέξοδον εἰς μίαν λίμνην μικράν κειμένην ἐκεῖ πλησίον. Ὁ χάραξ οὗτος ἔχει ἐν βάθος ἀπὸ 1, 2, 5, 6, 10, 11, 24, 20, 17, καὶ 16, ποδῶν, τὸ βάθος τοῦ πορθμοῦ μεταβάλλεται ἀπὸ $11 \frac{1}{2}$ εἰς 15 πόδας.

Τὸ δυτικώτερον μέρος τοῦ Πόρου εἶναι χαμηλὸν καὶ ἀμμῶδες. Ἐπιμηκύνεται κατὰ τὸ βόρειον πρὸς τὸ Βουργάζι, ἕως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ ταύτης τῆς πόλεως, ὡς στενὴ πλευρά, ἥτις διαχωρίζει μίαν ἄλλην μεγαλύτεραν λίμνην τῆς θαλάσσης.

Βουργάζι, Γραικικότερον ὀνομαζόμενον Πύργος, ἐπὶ τινος ἀκρωτηρίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνατολικὴ γωνία ἐκβάλλει ἓνα ὕφαλον, ἐκτάσεως ἑνὸς τετάρτου μιλίου πρὸς τὸ ἀνατολικονότιον πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ κινδύνου τούτου, ἀράζουσιν εἰς ἓν γουμενόμετρον νοτίως, ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς $3 \frac{1}{2}$ ὀργυῖας βάθος ἀπὸ ἄμμον καὶ ἰλύν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος εὐρίσκονται $6 \frac{1}{2}$ ὀργυιαί, καὶ κατὰ μῆκος τῆς ἀμμώδους γλώσσης τῆς παραθαλασσίου λίμνης 3 ἕως 4 ὀργυιαί εἰς ἓν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον. Ὁ ἀντιπνέων ἀνεμος τοῦ λιμένος τούτου εἶναι ὁ ἀνατολικὸς, ὅστις ὅταν ᾔηται πολὺ ἰσχυρὸς καταφεύγουσιν εἰς τὸν Πόρον.

Πλάτος	42° 30' 40"
--------	-------------

Μῆκος	25° 11' 6"
-------	------------

Τὸ ἀγγυροβόλιον τῆς Ἀγχυάλου εἰς $8 \frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. σχηματίζεται ἐντελῶς ἀπὸ μίαν ἀμμώδη γλῶσσαν ἐνώνουσιν μετὰ τὴν στερεάν τὸν βράχον ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κτισμένη ἡ πόλις τῆς Ἀγχυάλου. ἓνας πλατὺς ὕφαλος περικυκλώνει τὸν βράχον τούτον, ἐκτείνεται πρὸς τὸ ἀνατολικονότ. εἰς $1 \frac{1}{2}$ μίλιον, καὶ ἀπαρτίζεται πρὸς δύοσιν, ἀφήνων ὁμῶς ἓν στερεὸν διάστημα ἐν-

προσθεν τῆς πόλεως διὰ ν' ἀράζωσιν ἐπὶ τοῦ πυθμένος μιᾶς
χονδρῆς ἄμμου διὰ 3 ἢ 4 ὀργυίων, εἰς 2 ἢ 3 γουμενόμε-
τρα ἀπὸ τοῦ παράλιον Ὁ μικρὸς λιμὴν τῆς Ἀγχιυάλου
προσφέρει εἰς ὅλα τὰ μέρη τὸ ἴδιον ὀργυιόμετρον, καὶ τὴν
ἰδίαν κακοθεσίαν τοῦ πυθμένος, ὥστε τὰ πλοῖα τὰ προκα-
ταλαμβανόμενα ἀπὸ τοὺς ἀνατολ. καὶ ἀνατολικονοτεῖους
ἀνέμους τραβοῦσι τὰς γούμενας, καὶ προσφεύγουσιν εἰς
τὸν λιμένα τοῦ Πόρου ἢ τῆς Κατζιβελόσκαλας.

Πλάτος	42° 34' 18"
Μῆκος	25° 21' 15"

Ἐν ἱκανὸν βάθος ἀμμῶδες ὅπου τὸ σκανδῆλι σημειώ-
νει 4 ὀργυιάς εὐρίσκεται εἰς ἓν μίλιον, νοτ. δυτικονοτ. ἀπὸ
τὴν Ἀγχιυάλον εἶναι σχεδὸν περιφερὲς, καὶ ἔχει διά-
μετρον ἡμίσεως μιλίου. Εἰς τὸ νοτ. ἀνατολικονότ. αὐτοῦ,
εἰς διάστημα $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ὑφούται μία ξέρα ἀπὸ βράχους
μήκους $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου, ἀνατολικονότιον. Ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐ-
ρέθησαν 17 πόδες ὕδατος, γνωρίζω ὅτι τὰ πηδάλια δύο
πλοίων ἤγγισαν εἰς αὐτὴν ἐν ᾧ διέβαινον ἐπ' αὐτῆς,
μὲ μίαν ἱκανῶς τεταραγμένην θάλασσαν. Ἐν καιρῷ γα-
λήνης διακρίνονται καθαρῶς οἱ βράχοι τοῦ πυθμένος· τὸ
μεσημβρινὸν αὐτῆς ἄκρον εἶναι ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς
Ἀγχιυάλου εἰς 2 μίλ. νοτ. 2° δυτικονοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρω-
τήριον Ἀκρη 31 $\frac{1}{2}$ βορ. 15° ἀνατολ. καὶ ἀπὸ τὸ Βουργάζι
7 $\frac{1}{2}$ ἀνατολ. 7° ἀνατολικοβ. τὸ βόρειον ἄκρον αὐτῆς εἶ-
ναι πρὸς ἀνατολ. 10° ἀνατολικοβορ. ἀπὸ τὸ βουνὸν τοῦ
Βουργαζίου, καὶ πρὸς νότον 21° δυτικονοτ. ἀπὸ τὸ
ἀκρωτήριον τῆς Ἀγχιυάλου, εἰς τὰ πλάγια τῆς εὐρί-
σκονται 6 ὀργυιαί ὕδατος. Τὸ ἀκρωτήριον Τζίμος εἰς 5
μίλια ἀπὸ τὴν Ἀγχιυάλον, ἔχει ἐπὶ τῆς ἄκρας του μερι-
κοὺς βράχους· μεταξὺ τούτου τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τοῦ Ῥά-

βίδα ἢ Ράβδα πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ. εὐρίσκεται ἐν διάστημα ὑπὲρ τὸ $1 \frac{3}{4}$ μίλιον, ὅπου τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 4 ἕως 7 ὀργυιάς εἰς 2 ἕως $2 \frac{1}{2}$ γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἐνταῦθα εἶναι ἐν χωρίον, καὶ ἐν ἐργαστήριον κατασκευῆς (νεώριον) ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ τοῦ κόλπου εἰς $\frac{1}{2}$ μιλίου πρὶν τοῦ ἀκρωτηρίου Ραβίδα εὐρίσκεται ἓνας ὕφαλος εἰς δύο περίπου γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ξηράν, τὸ ἀκρωτήριον ἐκβάλλει ἓνα ὕφαλον ὑπὲρ τὸ $1 \frac{1}{2}$ γουμενόμετρον πρὸς τὸ ἀνατολικονότιον.

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ράβεδα εἰς Μεσέμβριαν εἶναι μόνον $1 \frac{1}{4}$ μίλιον πρὸς ἀνατολικοβόρειον, ἀράζουσιν ἔμπροσθεν τοῦ ἀμμώδους ἰσθμοῦ ὅστις συνενώνει μὲ τὴν Σερεάν τὴν πόλιν ταύτην. Εἶναι στενός, καὶ ἡ θάλασσα τὸν ὑπερβαίνει ἐνίοτε. Ἡ Μεσέμβρια, καθὼς καὶ ἡ Ἀγχύαλος περιέχει ὅλον τὸν βράχον ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι οἰκοδομημένη. Ἐνας πλατὺς καὶ μακρὺς ὕφαλος ἡμίσεως μιλίου τὸν περικυκλῶναι στενεύόμενος πρὸς τὸν βορέαν. Οἱ κάτοικοι λέγουσι ὅτι χάνουσιν ἐκεῖ ὅχι μόνον τὰς γούμενας, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ἄλυσαι κόπτονται, καὶ προσθέτουσιν μὲ μεγαλωτάτην σπουδαιότητα, ὅτι τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸν Μαγνητίν, ὅστις ὑπάρχει ἐντὸς τῶν βράχων τούτων.

Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ ἰσθμοῦ πρὸς νότον ἔχει 5 ἕως $3 \frac{1}{2}$ ὀργυιάς ἀμμώδη καὶ κογχυλώδη πυθμένα. Ἐπὶ τοῦ βορείου παραλίου τῆς Μεσέμβριας, πρὸς δύσιν ἀπὸ τὸν ὕφαλον, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἰσθμοῦ εὐρίσκουσιν ἀπὸ 7 ἕως 8 ὀργυιάς, τὰ πλοῖα ὑπόκεινται εἰς κίνδυνον ἐν αὐτῷ εἰς καιρὸν τοῦ βορέως ὅστις ῥίπτεται μὲ ὀρμὴν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Ἐμῶνος χειμένου εἰς 3 μίλια ἐκεῖθεν.

Πλάτος	42°	40'	48"
Μῆκος	25°	26'	45"

Μετὰ τὴν Μεσέμβριαν ἡ παραλία καθίσταται πάλιν ἀμ-
μώδης, περιγράφει μίαν μικρὰν καμπύλην 3 μιλίων πρὸς
βορρᾶν, καὶ διευθύνεται ἀκολούθως καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ
Ὄρους Ἑμονος, εἰς διάστημα $7\frac{1}{2}$ μιλίων, ἐπ' εὐθείας σχε-
δὸν πρὸς τὸ ἀνατολ. ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Ἑμονος. Ὁ
Κόλπος οὗτος, τοῦ ὁποίου τὸ χαμηλὸν μέρος ὀνομάζεται
Καριδιές, πανταχόθεν προσφέρει ἐν ἄριστον ἀγγυροβό-
λιον, ἐπὶ 10 ἢ 12 ὀργυιῶν διὰ τὰ πλοῖα τὰ ζητοῦντα κατα-
φύγιον ἐναντίον τῆς τρικυμίας. Εἶναι ἀνοικτὸς ἀπὸ τοῦ ἀ-
νατολικοῦ μέχρι τοῦ νοτίου ἀνέμου.

Παράλιον τῆς Βουλγαρίας.

Τὸ ἀκρωτήριο Ἑμονος, δὲν ἔχει ὑφάλους, εἰς $\frac{1}{2}$ μί-
λιον ἀπὸ τὰς ὄχθας του εὐρίσκονται 4 ὀργυιαί ὕδατος. Ἐκεῖ
εὐρίσκεται ἐν μοναστήριον Γραικικὸν καθιερωμένον εἰς τὸν
Ἅγιον Νικόλαον.

Πλάτος	42°	42'	48"
Μῆκος	25°	35'	46"

Πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἑμονος, ἐπὶ μιᾷς ἐκτάσεως
28 μιλίων πρὸς βορέαν, τὸ παράλιον δὲν προσφέρει εἰμὴ
μικροὺς ἐλιγμούς, ἕως εἰς τὴν Βάρναν.

Τὸ ἀκρωτήριον Κοτζάνη κεῖται εἰς 4 μίλια ἀπὸ τὸν Ἑμόνα· τὸ ἀκρωτήριον Ἀσπρον εἰς $5\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ Κοτζάνη ὑπερασπίζεται κατὰ τοῦ βορείου ἀνέμου, τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Τζόσκι εἰς 2 μίλια εἰς τὸ νότιόν του.

Εἰς 2 μίλια ἀρκτικῶς ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἀσπρος, ἀκολουθεῖ ἐν ἄλλον ἀγγυροβόλιον τὸ τοῦ Φουντουκλί, λιμὴν ἀνοιχτὸς εἰς τοὺς ἀνέμους ἀπὸ τὸν βορέαν, ἕως εἰς τὸν νότον, ἀπερνῶντες ἀνατολικῶς· τὸ ἀκρωτήριον Μαῦρος εὐρίσκεται εἰς 3 μίλια πρὸς βορέαν· παρακολουθοῦντες πάντοτε πρὸς βορέαν τὸ παράλιον εὐρίσκουσιν εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ Μαῦρον, τὸ στόμιον τοῦ Καμτζίκ, καὶ πρὸς βορρᾶν εἰς διάστημα $2\frac{1}{2}$ μιλίων, τὸ ἀκρωτήριον Γαλαντζή Βάρνα.

Τὸ ἀκρωτήριον Γαλατᾶ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἐν χωρίον, κεῖται εἰς $7\frac{1}{2}$ μίλια πρὸς τὸ βόριον τοῦ Γαλαντζή Βάρνα. Τὸ παράλιον εἰσέρχεται ἐντὸς τούτου πρὸς δύοσιν, καὶ σχηματίζει τὸν λιμένα τῆς Βάρνης, τοῦ ὁποίου τὸ ἕτερον ἄκρον εἶναι τὸ ἀκρωτήριον Ἅγιος Γεώργιος, τὸ ὁποῖον νεώτεροι τινες Γεωγράφοι ὠνόμασαν Γκοργκόφ· τὸ χάσμα τοῦ λιμένος τούτου εἶναι ἀπὸ 4 μίλια ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. μέχρι τοῦ ἀνατολικονοτ. ὁ Ἅγιος Γεώργιος κεῖται εἰς 4 μίλια ἀπὸ τὴν Πόλιν Βάρνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Γαλατᾶς ἀπέχει 2 μίλια· ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἀκρωτηρίου εὐρίσκονται μερικοὶ βράχοι μικρᾶς ἀξίας καὶ πλησίον εἰς αὐτοὺς 5 ὀργυιαὶ ὕδατος.

Ἡ Βάρνα εἶναι κτισμένη ἐπὶ ἐνὸς μικροῦ ἀκρωτηρίου εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, καὶ εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἀνατολικονότιον ἀράζουσι τὰ πλοῖα εἰς $\frac{3}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου, διὰ 7 ἕως 8 ὀργυιῶν βάθους ἀμμώδους καὶ ἰλωδούς· τὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ πλησιάσωσι περισσότερον εἰς τὴν σκάλαν

τοῦ λιμένος πρὸς τὸ νότιον τῆς πόλεως δι' αἰτίαν τῆς ὀλίγης βαθύτητος τῆς θαλάσσης, τῆς λάσπης, τῶν Πετρῶν, τῶν ἀγγύρων, καὶ διαφόρων ἐριπίων, τὰ ὅποια μόλις ἐπιτρέπουσιν εἰς τὰς λέμβους διὰ νὰ ἀπερνῶσι. Πλοῖα τινὰ ἀράζουσιν ὁμοίως εἰς τὸ ἀνατολ. τῆς Πόλεως διὰ 6 ἕως 7 ὀργυιῶν βάθους ἀμμώδους καὶ ἰλώδους.

Πλάτος 43° 12' 17"

Μήκος 25 36' 47"

Ἡ παραλία ἡ ῥέουσα πρὸς τὸ ἀκρωτήριο Σουγανλίκ πρὸς τὸ ἀνατολ. εἶναι στερεά· τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει εἰς αὐτὴν ἀπὸ 6 ἕως 8 ὀργυιάς· πρέπει νὰ διαστάζωσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριο καὶ νὰ τὸ ἀποφεύγωσι, καθὼς καὶ ἐκεῖνο τοῦ Ἀγίου Γεωργίου κειμένου εἰς $\frac{3}{4}$ μιλίου μακρύτερον. Ἐπανερχόμενοι ἀνατολικοβορ. ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου, θεωροῦσιν ἐν μοναστήριον.

Τὸ ἀκρωτήριο Καλιάκρη εἶναι εἰς 21 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γεώργιον, ἀνατολ. 22° βορ. Εἰς τὴν εὐρύχωρον κυρτότητα τὴν ὁποίαν διαγράφει ἐνταῦθα τὸ παράλιον τῆς Βουλγαρίας ἐν πρώτοις, εὐρίσκεται εἰς 3 μίλια ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ βορ. ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γεώργιον, ἓνας μακρὺς ὕψαλος ὅστις ἐφάνη ἀξιοσημεῖωτος κατὰ τὸ 1829 διὰ τὸ ναυάγιον ἑνὸς Αὐστριακοῦ πλοίου. Ἡ ἑκτασίς του εἰς τὴν θέσιν τοῦ παραλίου εἶναι εἰς 3 μίλια, καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ὄχθη εἶναι εἰς $\frac{1}{4}$ μιλίου ἀπὸ τὴν ξηράν· τὸ σκανδῆλι δὲν εὗρεν εἰς αὐτὴν πλέον τῶν 2 ὀργυιῶν, καὶ εἰς τὸ βόρ. ἄκρον τῆς 3 ὀργυιάς· ἡ θέσις τῆς εἶναι εὐδιάγνωστος διὰ μιᾶς δευτέρας καὶ τρίτης ὕψαλο-πέτρας, μετρῶντες ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἅγιος Γεώργιος. Τὸ κέντρον τοῦ ὕψαλου εἶναι κατὰ πρόσωπον τοῦ διαλείμματος τὸ ὁποῖον τὰς διαχωρίζει πέραν ταύτης ὅλον τὸ παραθαλάσσιον εἶναι στερεώτατον. Εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὸν

ὕψαλον, ἐκτείνεται μία πλατεία κοιλάς ὀνομαζομένη Μπάτθα καὶ Γετρανδέρ Βαλτζίκι ὅθεν ὁ δυτικὸς δυτικοβόρ. ἀνεμος πνέει ἰσχυρότατος.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς κοιλάδος εἰς 4 περίπου μίλια ἀνατολ. τὰ πλοῖα εὐρίσκουσι τὸν ἀξιόλογον ὄρμον τοῦ Βαλτζικίου, χρησιμεύοντα ὡς ἄστυλον καταφύγιον ὅχι μόνον κατὰ τῶν ἀρκτικῶν ἀνέμων ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἀλλ' ἐτι καὶ εἰς πᾶσαν κακοκαιρίαν, μόλον ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀνοικτός ἀπὸ τὸ ἀνατολικονότ. μέχρι τοῦ νοτ. δυτικονότ. βεβαιοῦσιν οἱ κάτοικοι ὅτι οἱ ἀνεμοὶ τοῦ πλάτους δὲν προσεγγίζουσιν εἰς αὐτὸν, διὸ καὶ τὰ πλοῖα αὐτῶν παραχειμάζουσιν ἐν αὐτῷ μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀσφάλειαν ἀράζουσιν ἔμπροσθεν τῆς πόλεως τοῦ Βαλτζικίου, ἐκεῖ ὅπου ἡ ὄχθη σρέφεται ὀλίγον, εἰς $\frac{3}{4}$ μιλίου περίπου ἀπὸ τὸ παράλιον, διὰ 6 ὀργυίας πυθμένα ἰλῶδη, καὶ 2 ἢ 3 γουμενόμετρα εἰς 4 ἢ 5 ὀργυίας.

Τὸ ἀκρωτήριον Καλιάκρι θεωρεῖται ἀπὸ τὸ Βαλτζίκι καὶ ἀνατολ. 11⁰ νοτίως ἀπέχον 13 μίλια.

Πλάτος	43° 24' 45"
Μῆκος	26° 52' 00"

Ἡ Κ α β ἄ ρ ν α. Εἰς 7 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. ἀπὸ τὸ Βαλτζίκι, καὶ 6 πρὸς τὸ δυτικ. δυτικοβ. ἀπὸ τὴν Κ α λ ι ἄ κ ρ η κεῖται εἰς ἐν σενὸν λαγκάδι τὸ παράλιόν τῆς χρησιμεύει ὁμοίως εἰς τὰ πλοῖα τὰ βιαζόμενα ἀπὸ τὴν κακοκαιρίαν εἰς τὸ νὰ ζητήσωσιν ἀγγυροβόλιον. Ῥίπτουσιν εἰς αὐτὸ τὴν ἀγγυραν εἰς τὸ ἴδιον διάστημα περίπου ἀπὸ τὴν ξηράν, καὶ ἐπὶ ἰδίου βάθους πυθμένα ὡς καὶ εἰς τὸ Βαλτζίκι, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰς μεγάλην ἀσφάλειαν. Ὁ πυθμὴν εἶναι μᾶλλον κυρτός εἰς αὐτὴν τὴν εἰσόδον τοῦ παραλίου, τὸ ὅποιον ἀρχεται ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἀ γ ι ο ς Γ ε ὡ ρ γ ι ο ς καὶ ἀπαρτίζεται εἰς τὸ τῆς Κ α λ ι ἄ κ ρ η ς εἰς 15 μίλια περίπου πρὸς τὸ ἀ-

νατολικονότιον τοῦ Βαλτζικίου, τὸ σκανδῆλι δὲν εὕρισκε ἐπέκεινα τῶν 26 ὀργυῶν.

Τὸ ἀκρωτήριον Καλιάκρη ἀξιοσημείωτον διὰ τὴν ἐκβολὴν του, εἶναι ὁμοίως ἀξιοπαρατήρητον, διότι ἕως εἰς αὐτὸ, ἡ δυτικὴ παραλία τῆς μαύρης θαλάσσης, ἐφ' ἐνὸς ἀποστήματος 100 μιλίων, ἀπὸ τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν γενικῶς ἀξιοζωγραφίστων, προσφέρει ἓνα μέγαλον ἀριθμὸν λιμένων, κόλπων, ὄρμων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀσφαλῶν. Ἡ ἐποψὶς ταύτης πρὸς τὸ ἀρκτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου μεταβάλλεται, μετρίως ὑψωμένη, λεία πρὸς τὸ ἐπίπεδόν της, ἔχει ἐν παραθαλάσσιον ὀλίγον μεμερισμένον, καὶ σχεδὸν μέχρι τῆς Ὀδησοῦ δὲν σχηματίζει εἰς κανὲν μέρος ἄσυλον καταφυγῆς διὰ τὰ πλοῖα.

Παρομοίως πλησίον τῆς Καλιάκρης ὁ πυθμὴν τοῦ κρατῆρος τῆς μαύρης θαλάσσης ὑψούμενος ὀρμητικῶς ἐπέκεινα τῶν 50 ὀργυῶν ἕως εἰς τὴν Κριμαίαν πρὸς τὴν Εὐπακτορίαν, καὶ Σεβαστόπολιν, δὲν προσφέρει εἰς τὸ σκανδῆλι ὑπὲρ τὰς 70 ὀργυῖας, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου καιροῦ δὲν εὕρισκε πυθμένα εἰς 100 ὀργυῖας καὶ ἐπέκεινα. Ἡ ἰδιαιτερότης αὕτη δύναται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ναυτικούς.

Τὸ ἀκρωτήριον Καλιάκρη στρεφόμενον εἰς νότον σχηματίζει εἰς τὸ ἄκρον του ἐν εἶδος μικρᾶς χερσονήσου περίπου 780 μέτρων μήκους καὶ 290 πλάτους, δὲν ἔχει ὕψος πλέον τῶν 80 μέτρων. Αἱ ὄχθαι του εἶναι γυμναὶ καὶ κοκκινόχρωοι, θεωρούμενον ἀπὸ μικρὸν διάστημα ἀνατολικῶς παρίσταται διηρημένον ἀπὸ τὸ παράλιον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑψηλότερον. Ἡ Τουρκικὴ διοίκησις ἔπρεπε νὰ θέσῃ εἰς αὐτὸ ἓνα φανὸν πρέπει νὰ παραπλέωσι τὴν Καλιάκρην εἰς $1 \frac{1}{2}$ γουμενομέτρου διάστημα.

Πλάτος τῆς Καλιάρης 43° 21' 47"

Μήκος 29° 9' 00"

Πέραν τῆς Καλιάρης τὸ παράλιον διευθύνεται 12 $\frac{1}{2}$ μίλια πρὸς βορ. ἀνατολικοβορ. ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κεμπλέρ, ἢ Χ α μ ο ὕ λ α, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται διὰ 2 $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρα. Ἐκεῖ φαίνεται ἕνας πυραμιδοειδὴς πύργος, χρησιμεύων ἄλλοτε διὰ φανόν· καὶ ὀλίγον μακρύτερον τούτου ἕνας λόφος.

Πλάτος τοῦ Κεμπλέρ 43° 32' 33"

Μήκος 26° 18' 37"

Ἐνταῦθα τὸ παράλιον κλίνει σχεδὸν κατ' εὐθεΐαν εἰς τὸ βόρειον ἕως εἰς τὸ Κ α ρ ά κ ε ρ μ α ν, εἰς μικράν τινα ἀποστασιν ἀπὸ τὸν Δούναβιν.

Ἡ Μαγκάλια ἢ Μανκάλια εἰς 19 μίλια ἀπὸ τὸ Κέμπλερ εἶναι εὐδιάγνωστος ἀπὸ τοὺς λόφους τῆς. Ἀράζουσι συνήθως ἔμπροσθεν τῆς μικρᾶς ταύτης Πόλεως εἰς 1 μίλιον περίπου ἀπὸ τὴν στερεάν, διὰ 6 ὀργυιῶν βάθους ἀμμώδους. Ὡσαύτως δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτὴν διὰ 1 $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον, ἐπὶ 4 ὀργυιῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀπόστασιν ταύτην, πρέπει νὰ ἀποφύγωσιν, ἀφήνοντες αὐτοὺς πρὸς νότον, τοὺς μεμονομένους βράχους, τοὺς ὁποίους λέγουσι νὰ ἦναι λείψανα μιᾶς ἀρχαίας μόλου (προκυμαίας), καὶ οἱ ὁποῖοι κεῖνται εἰς 2 ἕως 3 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ ἀπὸ μίαν κοιλάδα πρὸς νότον τῆς Μ α ν κ ά λ ι α ς, ἐντὸς τῆς ὁποίας ῥέει μικρὸς ποταμὸς, ὅστις χύνεται εἰς μίαν λίμνην τῆς ἀκτῆς· ὁ ὅρμος οὗτος εἶναι ἀνοικτὸς πρὸς τὸ ἀνατολικόν.

Πλάτος τῆς Μαγκάλιας 43° 48' 30"

Μήκος 26° 17' 00"

Τὸ ἀκρωτήριον Τούζλα εἰς 11 μίλια πρὸς βορρᾶν ἀπὸ

Μανχάλια μόλις φαίνεται ἐξέχον, ὀλίγον ὑψωμένον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, μὲ ἐπίπεδον λεῖον, ἐκβάλλει μερικοὺς βράχους μικρᾶς ἀξίας· μία μεγάλη, καὶ μία μικρὰ λίμνη εὐρίσκονται μεταξύ τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τῆς Κιοστέντζεσ. Κιοστέντζε, ἡ ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς νεωτέρους γραικοὺς Κοστάντζα, κεῖται εἰς 11 μίλια πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τὴν Τούζλα, καὶ 21 μίλια ἀπὸ Μανχάλια ἐπὶ ἐνὸς ἀκρωτηρίου τὸ ὅποιον ὑπερασπίζεται τὸν ὄρμον ἀπὸ τὸν ἀνατολικοβόρ πρὸς ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀνέμους αὐτὸς εἶναι ἀνοικτὸς μέχρι τοῦ νοτίου διαβαίνοντες διὰ τοῦ ἀνατολικοῦ.

Πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὴν πλησίαν τοῦ παραλίου κατὰ τὸ βόρειον ταύτης τῆς πόλεως, καθότι εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ ὑφάλους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κινδυνώδεις, εἰς $1\frac{1}{2}$ μίλιον πρὸς τὸ πλάτος. Ἄλλοι σκόπελοι σχηματίζουσι δύο ξέρας μᾶλλον ἀπεχούσας ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ὀλιγώτερον ὅμως κινδυνώδεις· εὐρίσκουσιν εἰς αὐτάς 25 καὶ 30 πόδας ὕδατος· τὸ ἄκρον τοῦ ἀκρωτηρίου Κιοστέντζε περιέχει ὁμοίως τοιοῦτους βράχους εἰς $1\frac{1}{2}$ περίπου γουμενόμετρον πρὸς ἀνατολὴν καὶ πρὸς δύσιν τοῦ μεσημβρινοτέρου προμαχώνος τῆς Κιοστέντζεσ· πλησίον τούτων εὐρίσκεται ἀπὸ 20 ἕως 25 ποδῶν βάθος. Εἰς τὸ δυτικόν οὗτοῦ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ εἰς τὸ νότιον τῶν τελευταίων τειχῶν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς εὐρίσκεται τὸ σύνηθες ἀγγυροβόλιον διὰ 25 ποδῶν πυθμένα ἰλώδη δύνανται νὰ πλησιάζωσι περισσότερον εἰς τὴν σχάλαν, καὶ νὰ διαυθεντεύωνται ἀπὸ τὸν ἀνατολικόν, καὶ ἔτι ἀπὸ τὸν ἀνατολικόν. διὰ τοῦ μακροῦ ὑφάλου τοῦ μεσημβρινοῦ προμαχώνος ἀλλ' αἱ ἀγγυραι δὲν εὐρίσκουσιν ἐκεῖ στερεὰν βάσιν, καθότι ὁ

πυθμὴν ἀπὸ χονδρὴν ἄμμον περικυκλῶναι ὅλον τὸ παράλιον
κατὰ τὴν ἑκτασιν $\frac{1}{3}$ μιλίου.

Πλάτος τῆς Κιοστέντζες 44° 10' 15"

Μῆκος 26° 21' 25"

Μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Σιν γ ὀ λ εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὴν
Κιοστέντζε ἡ παραλία εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ βράχους,
περὶ τῶν ὁποίων ἤδη ἐλάλησα. Εἰς 8 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρω-
τήριον Σιν γ ὀ λ εὐρίσκουσι τὸ ἀκρωτήριο Μίδια προσ-
φέρων ἐν μικρὸν καταφύγιον ἐναντίον τῶν βορείων ἀνέμων,
καὶ 2 $\frac{1}{2}$ μίλια μακρότερον τὴν μικρὰν πόλιν Κα ρ ᾶ Κερ-
μ ᾶ ν, ἥτις δὲν ἔχει εἰμὴ μικρὸν ἐξωτερικὸν ὄρμον.

Πλάτος τοῦ Κα ρ ᾶ Κερμ ᾶ ν. 44° 22' 47"

Μῆκος 26° 25' 00"

Μετὰ τὸ Κα ρ ᾶ Κερμ ᾶ ν, γαῖται χαμηλαὶ καὶ ἀμμώδεις
γινωσκοιοῦσι μακρόθεν τὰς προσεγγίσεις τοῦ Δουνάβεως.

Μεταξὺ Πο ρ τί τ ζ ας καὶ τοῦ στομίου τοῦ Ἀ γ ί ο υ
Γεωργίου, τὸ παράλιον τοῦ νησίου Δ ρ α ν ὀ β εὐθύνεται
πρὸς τὸ ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικοβορ. καὶ δύναται νὰ προσφέρῃ,
ἐπὶ 8 ὀργυῶν βάθος πυθμένα ἰλῶδη καὶ κογχυλώδη εἰς 2
ἕως 3 μίλια ἀπὸ τὴν στερεάν, ἐν ἄσυχον ἐναντίον τῶν βο-
ρείων ἀνέμων. Τὸ στόμιον τοῦ Ἀ γ ί ο υ Γεωργίου εἶ-
ναι εἰς 38 μίλια ἀπὸ τὴν Πο ρ τί τ ζ α· ἔχει 300 ἕως 400
μίλια πλάτος, δύο νησίδια κεῖνται εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ
καὶ ἓνας σωρὸς ἄμμου ἐκτείνεται εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μίλια ἔμπροσθέν
του· εἰς 3 μίλια περίπου ἀπὸ τὴν ξηρὰν εὐρίσκουσι 30 πό-
δας ὕδατος, καὶ ὀλίγον ἔπειτα ἀπὸ 15 ἕως 20 ὀργυιάς· τὸ
βάθος τοῦ λιμενοστομίου τοῦ εἶναι ἀπὸ 4 $\frac{1}{2}$ πόδας, μακρύ-
τερον ὁ ποταμὸς ἔχει 25 ἕως 30 πόδας.

Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ Νησίου Ἀ γ ί ο υ Γεωργίου
εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὴν ὀχθὴν εὐρίσκονται 30 πόδες ὕδατος.

Τὸ ὄρυγμα τοῦ Σωληνᾶ εἶναι τὸ μόνον χρησιμεῦον εἰς τὸ ἐμπόριον, διὰ τὴν αἰτίαν τῆς πολλῆς βαθύτητος τὴν ὁποίαν προσφέρει τὸ στόμιόν του κείμενον εἰς 17 μίλια ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἔχει περιοχὴν 50 μιλίων ὁμοῦ μὲ ὅλας τὰς περιστροφάς του ἀπὸ τὴν αἰχμὴν τοῦ Ἰζατάλ ἕως εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πλάτος αὐτοῦ ἔχει 200 ἕως 300 μέτρα, καὶ αἱ ὄχθαι του ἔχουσιν ἐνίοτε ὑπὲρ τῶν 7 ποδῶν ὕψος, καὶ εἰς οὐδὲν μέρος ὀλιγώτερον τῶν 4. Οἱ πολυάριθμοι ἐλιγμοὶ τοὺς ὁποίους διαγράφει τὸ στόμιον τοῦτο ὀνομάζονται τὰ βλα (σινίδια) διὰ τῶν Τουρκῶν, οἱ ὅποιοι ἐδῶσαν εἰς αὐτὰ διαφόρους ὀνομασίας· ἡ βαθύτης φθάνει ἀπὸ 19 ἕως εἰς 50 πόδας οἱ ὅποιοι, εἰς τὸ στόμιόν του ἐλαττοῦνται εἰς 12 καὶ ἐνίοτε εἰς $8\frac{1}{2}$.

Κατὰ τὸ 1834 ὠφελήθη ἀπὸ τὴν ἀφορμὴν ἐνὸς ὑπομνήματος τὸ ὁποῖον ὁ κύριος Κόντε Βορονζόφ γενικὸς διοικητὴς τῆς νέας Ῥωσσίας μὲ ἐζήτησεν ἐπὶ τῆς καλλιτερεύσεως τῶν φανῶν τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ νὰ ἀναφέρω τὴν ἀνάγκην τῆς συστήσεως ἐνὸς τοιούτου φανοῦ εἰς τὸν Σωληνᾶ, καὶ ἐνὸς ἐτέρου ἐπὶ τοῦ νησιῦ Φιδονήσι· ὁ τοῦ Σωληνᾶ ἐμβῆκεν εἰς πρᾶξιν κατὰ τὸ 1842 ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, κατ' ἀριστερὰν τῆς εἰσόδου, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν, ἡ ἀδυναμία τοῦ τόπου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη, τὸν ἐπαπειλεῖ, ὡς ἄδεται, ἀπὸ μίαν καταστροφὴν ταχείαν. Ἡ βᾶσις του εἶναι εἰς 2 πόδας ὑπεράνω τοῦ συνήθους νεροζυγίου τῶν ὑδάτων, καὶ τὸ φῶς του εἰς 60. Εἶναι στερεόν, καὶ τὸ βλέπουσιν ἀπὸ διάστημα $13\frac{1}{2}$ μιλίων, ἀπὸ τὸ βόρ. δυτικοβόρ. ἕως τὸ νότ. $\frac{1}{4}$ δυτικόνότ. ἀπερνοῦντες ἀπὸ τὸ ἀνατολικόν.

Ἐνας πλοίαρχος ὅστις δὲν ἐταξείδευσε ποτὲ εἰς Σωληνᾶ, χρεωστεῖ νὰ προτιμήσῃ ὡς θέσιν ἀναχωρήσεως τὸ νησίον

Φιδοῖσι τὸ ὅποιον ἀπέχει 24 μίλια· θέλει παραπλεύσει ἐκεῖθεν πρὸς τὸ δυτ. $\frac{1}{2}$ δυτικονότ. ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καθαρός θέλει ἀνακαλύψει κατὰ πρῶτον, ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, τὸν Μπεστεπέ, βουνὸν ἀξιοσημείωτον τῆς Βουλγαρίας πλησίον τοῦ Δουνάβεως. Ὁ φανὸς παρίσταται ἀκολούθως, καὶ κατὰ διαδοχὴν αἱ οἰκοδομαὶ τῶν δύο παραλίῶν τοῦ ποταμοῦ· πρέπει νὰ θέτῃσι τὸν φανὸν εἰς τὸ δυτικονότ. καὶ νὰ διοικῶσι τὸ πλοῖον πρὸς τὰ ἄνω διὰ νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸ μεγαλύτερον βάθος, συνισάμενον εἰς πόδας 30, 20, 16, 14, 12, 15, 16, καὶ 19, ὁδηγούμενοι οὕτω πως πρὸς τὴν θέσιν τῶν σημαντῶν ἔμπροσθεν τῶν ὁποίων εἶναι διωρισμένος ὁδηγὸς ἐξεπίτηδες διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀπάντησιν τῶν πλοίων· θέλει θέσουσι τὸ ἀκρωτήριο εἰς τὸ δυτικὸν ὅταν εὗρεθῶσιν εἰς 19 πόδας ὕδατος· τὰ σκανδήλια τὰ ὅποια ἐκθέτω ἄνωτέρω δὲν εὐρίσκονται εἰμὴ κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ μᾶλλον κατὰ τὸ Ἅρ, καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ὕδατα εἶναι ἄφθονα· ταῦτα δὲ ἐλαττοῦνται ἐνίοτε εἰς $3\frac{1}{2}$ πόδας.

Τὰ πλοῖα τὰ μὴ δυνάμενα νὰ ἀπεράσωσι φορτωμένα τὸ λιμενοστόμιον, προσφεύγουσιν εἰς τὰς λέμβους ἢτε ἐξερχόμενα, ἢτε εἰσερχόμενα. Προσκληαίονται πολὺ ἀπὸ τοῦς διοικητὰς αὐτῶν τῶν λεμβῶν, τοὺς ὁποίους πρέπει πάντοτε νὰ προσέχωσι.

Πλάτος τοῦ Φάρου Σουληνᾶ 45° 9' 38"

Μῆκος 27° 22' 59"

Διὰ νὰ ἐλκύσωσι τὸ πλοῖον διὰ μέσου τῶν ναύτων ἐπάνω εἰς τὰ βεῖθρα τοῦ Σουληνᾶ, συνήθως προσκολλῶσι μίαν ἀπλὴν τροχίλειαν (μακαρᾶ) ἐπάνω εἰς τὰ ξάρτια τοῦ ἔμπροσθιου καταρτίου μ' ἓνα σχοινίον ἀπὸ 2 ἢ 3 δακτύλους, προσηλώνοντές τον κατὰ τὸ μῆκος τοῦ πλοίου·

τὸν ἐκτεντώνουσι διὰ νὰ ἀπεράσωσι χωρὶς ἐνόχλησιν ἀπὸ τοὺς καλάμους καὶ ἀπὸ τὰ φυτὰ τὰ ὅποια ἀπαντῶσι συχνάκις. Εἰς ἐκάστην γωνίαν τοῦ ποταμοῦ πρέπει νὰ ἀποφεύγῃσι τὴν προσέγγισιν τῶν ἄκρων διότι αὐταὶ ἐκβάλλουσιν βράχους, ἐπίσης πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ ὅλας τὰς χαμηλὰς γαίας, ὅπου φαίνονται φυτὰ καὶ κάλαμοι. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δύνανται νὰ προσεγγίζωσιν ἀφόβως εἰς τὰς ὄχθας τὰς ὑψηλοτέρας καὶ διηρημένας· δὲν ἀράζουσι ποτὲ ἐντὸς τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἐπικίνδυνον εἶναι νὰ ἔχῃσι τὰς ἀγγύρας διαπερασμένας κατὰ τὸ μῆκος τοῦ πλοίου, πρέπει νὰ τὰς ἐπιβιβάσωσιν εἰς τὸ πλοῖον, διὰ νὰ μὴν ἐκτίθενται εἰς θαλασσοβλάβας ὅταν προσεγγίζωσιν βιαίως εἰς τὴν στερεάν· μία μόνη ὅμως ἀγγυρα τῆς βολῆς ὑποκάτω εἰς τὸ κατάρτιον τῆς πύρας (μπονπρέσο) πρέπει νὰ ἐπιφυλάττεται διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ σταματίσῃ τὸ πλοῖον, ἐάν δὲν προφθάσῃ νὰ τὸ δέσωσιν ἐπάνω εἰς τοὺς πασσάλους, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐμπήγουσιν ἐπάνω εἰς τὸ παράλιον, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πρέπει ἐπομένως νὰ ᾔναι προεφοδιασμένοι.

Πέραν τοῦ Τζατᾶλ, τὸ τράβιγμα τοῦ πλοίου (ρυμουλκία) δὲν δύναται πλέον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ ἀναπλεύσῃσι τὸν Δούναβην, καθότι ἡ δεξιὰ παραλία πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς πρύμνης ὑστερεῖται ἀπὸ σφάτας, καὶ ἡ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς πρύμνης κατέχεται ἀπὸ Κοζάκους οἱ ὅποιοι ἐναντιοῦνται εἰς τοῦτο. Ὁ ἀνατολικός, ἀνατολικόντ. εἶναι ὁ μόνος ἄνεμος ὅστις μὲ ὅλας τὰς σφυρογυρίσεις τοῦ ποταμοῦ, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἓν πλοῖον ἀπὸ τὸν Σουληνᾶ ἕως τοῦ Ἰσμαηλίου καὶ τοῦ Γαλαζίου, χωρὶς ρυμουλκίαν· ἀκολουθεῖ ἐνίοτε ὅπως οἱ ἐναντίοι ἄνεμοι καθιστῶσι διαρκῆ τὴν διάβασιν ταύτην ὑπὲρ τὸν ἓνα μῆνα.

Ένας μεγάλος πυθμὴν 2 περίπου μιλίων μήκους, σχηματίζει δύο λιμενοστόμια ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μέρους τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ὀνομαζομένου Λόδος ταβλασί (σανίδι ἀνατολικονότιον) πέραν τοῦ στομίου τῆς Σχόνδας.

Ἐπάνω εἰς τὴν ἄκραν τοῦ νησίου Ἅγιος Γεώργιος, ἣτις διαχωρίζει τὸ ρεῖθρον τοῦ ἰδίου ὀνόματος μετ' ἐκεῖνο τοῦ Σωληνᾶ εὐρίσκεται ἐν ἄλλῳ ῥηγόν, τὸ ὅποιον κατατάττουσιν εἰς τὸ νότιον, ὁμοίως καὶ ἐν ἑτερον εἰς τὸ δυτικόν τῆς τελευταίας δυτικῆς ἄκρας τοῦ Τζατάλ, μετ' τὴν ὁποίαν ἠνώθη πρὸ ὀλίγου ἡδὴ καιροῦ, τελευταῖον ἀπαντῶσιν ἐν τέταρτον ῥηγόν μετὰξὺ Ἰσάκτζας καὶ Πενὶ ἀπέναντι τοῦ μικροῦ στομίου τῆς Βενάτης.

Ὁ μεγαλήτερος κίνδυνος τὸν ὅποιον παριστᾷ ὁ Δουνάβης, ἡ διὰ τὴν εἰπῶμεν καλῆτερον ὁ μόνος φοβερός ἀπὸ τὸν Σωληνᾶ ἕως εἰς τὸ Γαλάζιον καὶ εἰς Ἰβραήλαν, εἶναι ὁ σκόπελος τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Τούλτζας· τὸ ρεῦμα σύρει εἰς τὰ ἄνω, καὶ εἶναι κατεπείγουσα ἀνάγκη διὰ τὴν εὐρεθῆ ἑτοιμος μία λέμβος διὰ τὴν ὑπάγῃ τὴν δέσση ἐν πολύκλονον σχοινίον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Τζατάλ. Ἡ διάβασις αὕτη εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος διὰ τὰ πλοῖα τὰ ὅποια ἀναβαίνουν τὸν ποταμόν, διότι ἤτε μεταχειριζόμενοι τὴν ρυμουλκίαν, ἤτε κάμνοντες πανία, παραπλέουσι πάντοτε πλησίον τῆς ἀριστερᾶς παραλίας, (πρὸς δεξιάν τῆς πρώρης τοῦ πλοίου ἀναβαίνοντες τὸν ποταμόν.)

Τὰ ὕδατα τοῦ Δουνάβεως σπανίως παγώνουσιν εἰς τὸν Σωληνᾶ ἢ παγώνουσι πολὺ ἀργά· εἰς καιρὸν τῶν αὐστηρῶν χειμῶνων.

Τὸ μικρὸν νησίον Φιδονῆσι, ὀνομαζόμενον τουρκιστὶ Ἰλάν Ἀντασί, καὶ ῥωσικῶς Ἰμέινου Ὀστροβ, κεῖται εἰς 24 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. $\frac{1}{2}$ ἀνατολικοβορ. ἀπὸ τὸν Σωληνᾶ,

ἡ ἔποψις τοῦ ὁμοιάζει μὲ ἓνα λόφον τεθειμένον εἰς μίαν
βάσιν κατακάθετον ἔχει 663 μέτρα εἰς τὴν μεγαλητέραν
τοῦ ἔκτασιν ἥτις εἶναι ἀπὸ τὸ ἀνατολικοβόρ. πρὸς τὸ δυτι-
κονότιον, καὶ 2028 μέτρα περιφέρειαν, περίπου 1 $\frac{1}{2}$ μίλιον
ἡ ὑψηλοτέρα ἄκρα τοῦ ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑψώθη ἓνας φανὸς,
εἶναι εἰς 129 $\frac{1}{2}$ πόδας ὑπεράνω τοῦ Ἰσοπέδου τῆς θαλάσ-
σης. Αἱ ὄχθαι εἶναι βράχοι γυμνοί, καὶ δὲν προσφέρουσιν
εἰμὴ δύο μόνον ἄκρας ἀποβιβάσεως πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ.
πέρας τῆς. Ἐχώρισαν πρὸ ὀλίγου καιροῦ μίαν σκάλαν εἰς
τὸν βράχον πρὸς τὸ δυτικονότ. ἔμπροσθεν βορείως κατὰ
πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ νησίου εἰς 49 μέτρα ἀπὸ τὸ παρά-
λιον, εὐρίσκονται 2 $\frac{1}{2}$ ἕως 3 ὀργυιαί· πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος
αὐτοῦ 5. 5 $\frac{1}{2}$ καὶ 8 πρὸς τὸ νότιον 6 $\frac{1}{2}$ ἕως 11 $\frac{1}{2}$ καὶ τελευ-
ταῖον πρὸς τὸ ἀνατολ. 4 $\frac{1}{2}$ ἕως 9 $\frac{1}{2}$. Ὁ πυθμὴν αὐτοῦ δὲν
εἶναι καλός.

Πλάτος

45⁰ 15' 31"

Μῆκος

27⁰ 56' 42"

Παράλιον τῆς Βασσαραβίας.

Πέραν τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τοῦ Δουνάβεως ὀνομαζομέ-
νου Κίλια τὸ παράλιον διευθύνεται πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ.

μέχρι τῆς Ὀδησσοῦ, παρουσιάζον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὴν θέαν τοῦ ναυτικοῦ προχωροῦντος εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, μίαν ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν, ὀλίγον ὑψωμένην, μὲ κοκκινόχρους ὄχθας, μὲ μερικὰς διαχωρήσεις, τῶν ὁποίων αἱ μεγαλύτεραι ἕως εἰς τὰ πέριξ τοῦ Δνιέστρε περικυκλοῦνται ἀπὸ λίμνας ἀλυκίδας.

Εἰς 1 μίλιον περίπου ἀπὸ τὸ παράλιον εὐρίσκονται 5 ὄργυιαι ὕδατος, καὶ εἰς $2\frac{1}{2}$ ἕως 3 μίλια 8 ὄργυιαι. Εἰς 15 μίλια ἀπὸ τὸ τελευταῖον στόμιον τοῦ Δουνάβως, καὶ εἰς $2\frac{1}{4}$ ἀπὸ τὴν ξηρὰν, μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας λίμνης, κεῖται ἓνας ὑφαλὸς μήκους 4 μιλίων περίπου, μεταξὺ τῶν 8 καὶ 5 ὄργυιων ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν εὐρίσκονται εἰμὴ μόνον 3 ὄργυιαι.

Εἰς 35 μίλια ἀπὸ τὸ ρεῖθρον τῆς Κίλιας, θεωροῦσι μακρόθεν τὸ Μπαλαμπάν, ὑψηλὴν ὑφαλόπετραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνίοτε δίδουσι τὴν ὀνομασίαν ἀκρωτηρίου, μὲ ὅλον ὅτι δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐκβολήν· καθότι θεωρουμένη ἐκ τοῦ πλάτους παριστᾷ ἔποψιν ἀκρωτηρίου, ὡς οὔσα μεμονωμένη μεταξὺ δύο λιμνῶν ἀλυκῶν.

Εἰς 56 μίλια ἀπὸ τὸν Δούναβιν, ἡ λίμνη, ἡ λιμάνι τὸ ὅποιον σχηματίζει τὸ Δνιέστρε, πρὶν νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀναγνωρίζεται δι' ἐνὸς διαστήματος ἀπὸ 5 μίλια μεταξὺ τῶν ὑφαλοπετρῶν εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ δύο γλώσσας ἀμμώδεις, καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ἐν νησίδιον χαμηλότατον, τὸ ὅποιον παραχωρεῖ εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ διόδον ἐλευθέραν πρὸς βορρᾶν, ὀνομαζόμενον Ὀτσιακοβσκάϊα (τοῦ Ὀτσιακόβ), καὶ ἐν ἑτερον πρὸς νότον ΤσιαριγρατζΚάϊα (τῆς Κωνσταντινουπόλεως.) Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι τὸ μόνον συχνάζομενον ἀπὸ τὰς λέμβους, αἵτινες μεταβαίνουν εἰς τὸ λιμάνι. Εὐρίσκουσιν

εἰς αὐτὸ 7 $\frac{1}{2}$ πόδας πυθμένα, τὸ ἕτερον ἔχει μόνον 4 $\frac{1}{2}$ πόδας.

Εἰς 1100 μέτρα ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ νησιδίου νοτ. καὶ 780 ἀπὸ τὴν τῆς ξηρᾶς, ἐπεκτείνονται δύο ὑφαλοι πρὸς νότ. ἀνατολικονότ. τοῦ λιμενοστομίου Τζαριγρὰ τζκ-
 ἁῖα· μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων των σχηματίζεται ἓνας ἄλλος ὑφαλος μικρότερος, ἐπιμήκης, καὶ 200 περίπου μέτρων ἐκτάσεως ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. εἰς τὸ δυτ. δυτικονότιον, ὥς ἐποὺ εὐρίσκονται ἐκεῖ δύο μικρά λιμενοστόμια, ὧν ἕκαστον ἔχει πλάτος 160 ἕως 180 μέτρα.

Ἐν κατάρτι 56 ποδῶν ὕψους, τοῦ ὁποῦ ἡ ὀλικὴ ὕψωσις ἐπὶ τοῦ Ἰσοπέδου τῶν ὑδάτων τοῦ Λιμανίου εἶναι ἀπὸ 62 $\frac{1}{2}$ πόδας, ἐτέθη ἐκεῖ διὰ νὰ δεικνύῃ τὸ λιμενοστόμιον τοῦ Τζαριγρὰ τζκᾶ, καὶ νὰ ὁδηγῇ τὸν ναυτικὸν διὰ μέσου τριῶν μικρῶν μοχλῶν ὀριζοντίων, τοὺς ὁποῖους πρέπει νὰ φυλάττωσι κατὰ πρόσωπον· δύο φῶτα τίθενται εἰς τὰς ἄκρας τοῦ κατωτέρου μοχλοῦ ἐν καιρῷ τῆς νυκτός.

Εἰς τὰ δύο λιμενοστόμια τὰ σκανδῆλια εἰσὶ τὰ ἴδια περίπου.

Τὸ λιμάνι τοῦ Δνιέστρε ἔχει 21 $\frac{1}{2}$ μίλια μῆκος ἀπὸ τὸ ἀνατολικονότ. πρὸς τὸ δυτικοβόρ. τὸ πλάτος του εἶναι 4 μίλια καὶ $\frac{2}{3}$ μεταξὺ Ἀκ Κερμαν καὶ Ὁβιδίου πόλεως, καὶ διὰ 6 μίλια μακρότερον ἢ μεγαλητέρα βαθύτης τῶν ὑδάτων του εἶναι ἀπὸ 7 πόδας.

Πλάτος τοῦ λιμενοστομίου Τζαριγρὰδ	46° 05' 00"
Μῆκος	28° 08' 00"

Προεῖπον ἤδη ὅτι ἀπὸ τὸν Δοῦναβιν εἶναι 5 ὀργυιαὶ ὕδατος εἰς ἓν μίλιον περίπου ἀπὸ τὸ παράλιον. Ἡ βαθύτης αὐτῇ πλησίον εἰς τὸ Δνιέστρε εἶναι εἰς 2 μίλια· αὕτη προσεγγίζει εἰς τὰ δύο λιμενοστόμια τοῦ λιμανίου τοῦ

ποταμοῦ τούτου καὶ τοῦ νησιδίου, ἀπομακρύνεται προσέτι κατὰ τὸ ἴδιον διάστημα τῶν 2 μιλίων, καὶ ἐξακολουθεῖ ἕως εἰς 11 μίλια πέραν τοῦ Δνιέστρου, ἀπέναντι μιᾶς μικρᾶς λίμνης καὶ τοῦ χωρίου Λοιστδερφτὰ ὅποια προηγοῦνται εἰς 5 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τῆς μεγάλης βρύσεως· ἐνταῦθα ὁ πυθμὴν τῶν 5 ὀργυιῶν πλησιάζει εἰς τὸ παράλιον καὶ συνεξακολουθεῖ πρὸς τὴν Ὀδησσὸν εἰς διάστημα ἑνὸς μιλίου. πλავιοδρομοῦντες (βολτατζάροντες) εἰς αὐτὰ τὰ παραθαλάσσια, πρέπει νὰ προσέχωσιν εἰς τοὺς ἐλιγμούς τούτους τοῦ πυθμένου ὡς προξενήσαντας συχνάκις ναυάγια μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου, ἡ μεγὰλῃ βρύσις, καὶ τοῦ Δνιέστρε.

Ὁ κόλπος τῆς Ὀδησσοῦ ἐκτεθειμένος εἰς τὴν συμπλοκὴν τῶν ρευμάτων καὶ τῶν προσχωμάτων τεσσάρων μεγάλων ποταμῶν, προσφέρει διαφόρους ποικιλίας περιεργωτάτας εἰς τὴν βαθύτητά του, τὴν ὁποίαν ὁ πλοίαρχος Μανκανάρης ἱχνογράφησεν εἰς τὸν γεωγραφικὸν του πίνακα τῆς μαύρης θαλάσσης. Ἰκανὰς νὰ προξενήσωσιν ἀνησυχίας εἰς τοὺς θαλασσοπλοοῦντας οἱ ὅποιοι χωρὶς νὰ τὰς προγνώριζωσιν, ἤθελαν λάβῃ τὴν περιέργειαν νὰ θαλασσοβολίσωσι. Δύνανται δὲ νὰ τοὺς ὠφελήσωσιν ὅταν τὰς γνωρίζωσι διὰ νὰ ἐπανορθώσωσι τὸν δρόμον των.

Εἰς 8 μίλια πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ νησιδίου τοῦ Δνιέστρε εἶναι ἓνας πυθμὴν ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκουσι μόνον 6 ὀργυιάς, εἰς τὰ πέριξ τούτου εὐρίσκουσιν ἀπὸ 8 ἕως 10.

Εἰς 20 $\frac{1}{2}$ μίλια Ἀνατολ. 5^ο Νοτ. ἀπὸ τὸ λιμενοστόμιον Τζαριγρατζσκάια καὶ 22 μίλια Νοτ. 23 Ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τῆς μεγάλῃς βρύσεως κεῖται ἓνας ἄλλος πυθμὴν ὀλίγον ἐκτεταμένος, περικυρτωμένος ἀπὸ

12 ἕως 15 ὀργυιάς καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται μόνον 7 ὀργυαί.

Μακρότερον εἰς διάστημα 39 μιλίων νοτ. 21^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς μεγάλης βρύσεως, εἰς 32 μίλια νοτ. 55^ο ἀνατ. ἀπὸ τὸ λιμενοστόμιον Τζαριγρα-τζσκάια, εἰς 37 μίλια νοτ. 28^ο δυτικ. τῆς Τέντρας, καὶ 37 μίλια ἀνατ. 6^ο νοτ. ἀπὸ τὸ Μπαλαμπάν, ἓνας τρίτος πυθμὴν βαθὺς περιτριγυρισμένος ἀπὸ 14 καὶ 15 ὀργυιάς, προσφέρει μόνον 11 $\frac{1}{2}$ ὀργυιάς

Παράλια τῆς νέας Ῥωσσίας ἀπὸ τοῦ Δνιέστρε
μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Περεκόπι.

Πλησιάζοντες εἰς τὴν Ὀδησσόν, ὁ τόπος φαίνεται ἐστο-
λισμένος ἀπὸ οἰκίας, καὶ μύλους· ἐκεῖ θεωροῦνται δύο φά-
ραγγες, ἡ πρώτη ὀνομαζομένη Σούκογιλιμάν (λι-
μάνι ξηρόν) εἶναι πολὺ μεγάλη, ἡ δευτέρα περιτριγυρίζεται
ἀπὸ ἓν χωρίον Αὐστριακὸν ὀνομαζόμενον Λούστδορφ.
Ἐκεῖ πλησίον εἰς 16 μίλια βορ. 30^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὸ Δνιέ-
στρε καὶ 6 $\frac{1}{2}$ νοτ. (εἰς πτηνοπέταμα) ἀπὸ τὴν Ὀδησσόν, τὸ
ἀκρωτήριον τῆς μεγάλης βρύσεως ἀνυψοῦται ὀρθίως διὰ
124 πόδας ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸ ὅποιον φέρει ἓνα φανόν

ὑψηλὸν ἀπὸ 76 πόδας, πλησίον τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται ἐν μοναστήριον, κῆποι, καὶ οἰκήματα.

Τὸ φῶς τοῦ φανοῦ τούτου εἶναι στερεόν, τὸ βλέπουσιν ἀπὸ $20\frac{1}{2}$ μίλια, ἀπὸ τὸ ἀρκτ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικοβορ. ἕως εἰς τὸ δυτικονότ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολ. ἀπερνῶντες διὰ τῆς ἀνατ. Ἰὰ πλοῖα ἀράζουσιν εἰς τὸν ὄρμον τὸν ὁποῖον σχηματίζει πρὸς νότον τὸ ἀκρωτήριο.

Πλάτος	46'	22'	40"
Μῆκος	28 ⁰	23'	50"

Μεταξὺ τῆς ἄκρας τοῦ νησίου Τένδρα καὶ τῶν πέριξ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς μεγάλης βρύσεως, πλησιάζοντες μᾶλλον εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο, δοκιμάζουσι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ρεύματος ἐξερχομένου ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Δνιέπρε καὶ ρέοντος πρὸς τὸ νότ. δυτικονοτ. με μίαν ὀρμὴν συνεχῶς φρικώδη, ὅταν ὑπάγωσιν εἰς Ὀδησσόν, καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ διάστημα ἱκανῶν ὥρῶν με ἐμπόδισεν ἀπὸ τοῦ νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ τὸ παράλιον, περιστρέφων τὰ ἱστία (μπρατζάρων) πολὺ πλησίον τοῦ ἀέρος με μίαν καλὴν αὖραν.

Τὸ παράλιον τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὸ ἀκρωτήριο τῆς μεγάλης βρύσεως εἶναι στερεόν, δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτὸ διὰ δύο ἕως 3 γουμενόμετρα· τὸ σκανδῆλι ἐξακολουθεῖ νὰ εὐρίσκη 6 ὀργυιάς, εἰς διάστημα 1 περίπου μιλίου.

Ἐνας μύλος πολὺ ὁρατός, Κωδονοστάσια, καὶ θόλοι παρουσιάζουσι ταχέως τὴν πόλιν τῆς Ὀδησσοῦ.

Εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπ' αὐτὴν τὴν πόλιν δὲν θεωροῦσι πλέον τὸν φανὸν τῆς μεγάλης βρύσεως τὸν ὁποῖον καλύπτει μία ἐκβολὴ τοῦ παραλίου ὀνομαζομένου μικρὰ βρύσις, ὅταν αὕτη θεωρῇται εἰς τὸ νότιον 26⁰ δυτικῶς.

δοκιμάσας πολλάκις τὸ ἄτοπον τοῦτο εἰς καιρὸν νυκτός, καὶ στοχαζόμενος τὰ σοβαρὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια ἐδύναντο νὰ ἐπιφέρῃ, ἐπαβρῆσάσα κατὰ τὸν Φεβρουάριον 1840 ἐν ὑπόμνημα εἰς τὸν κύριον Κόντε Βοροντζόφ γενικὸν διοικητὴν τῆς νέας Ῥωσσίας, διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ καταστήσῃ καὶ ἐν ἄλλο φῶς εἰς τὸ ἄκρον τῆς προκυμαίας (μόλου) τῆς καραντίνας. Ὁ κύριος Ναύαρχος Λαζαρέβ, ἀρχηγὸς τοῦ στόλου καὶ ὄλων τῶν ναυτικῶν καταστημάτων τῆς Μαύρης θαλάσσης, παρεδέχθη τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεως, καὶ εἰς τὰ 1845 ἐκτίσθη εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἕνας μικρὸς πύργος μὲ ἐν κατάρτι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, κατὰ συνέχειαν εἰς ὅλας τὰς νύκτας ὑψώνονται δύο φῶτα, τὸ ἐν εἰς 74 καὶ τὸ ἕτερον εἰς 86 πόδας ὑπεράνω τοῦ Ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, ἐκ τοῦ ὕψους 15 ποδῶν ὁ ὀφθαλμὸς ἀνακαλύπτει τὸ κατώτερον φῶς εἰς $14 \frac{1}{2}$ μίλια, καὶ τὸ ὑψηλότερον εἰς 15 μίλια.

Τὰ ὑπὸ κάθαρσιν πλοῖα ρίπτουσι τὴν ἄγγυραν ἀφ' οὗ ἀπεράσωσι τὸν πρῶτον μόλον, διὰ 50⁰, 45, 40, 35, καὶ 25 ποδῶν πυθμένα ἰλώδη, καὶ χορταρώδη τὸ καλλίτερον ἀγγυροβόλιον εἶναι ὅπισθεν τοῦ πρώτου μόλου τῆς πόλεως, τὸ λεγόμενον τελώνιον, τὸ ὅποιον εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ οἰκίας.

Ὁ λιμὴν τῆς Ὀδησοῦ ἀνοικτὸς ἀπὸ τὸ ἀνατολικοβόρ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολικονότιον ἀπερνοῦντες ἀνατολικῶς, δὲν εἶναι ἀσφαλὲς ἐν καιρῷ χειμῶνος, καὶ εἶχε κατασταθῇ μᾶλλον κινδυνώδης ἐξ αἰτίας μιᾶς πληθύος ἀγγύρων ἐγκαταλελειμένων εἰς αὐτὸν, αἱ ὅποιαι, κατ' ἀγαθὴν τύχην διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πλοίων, παρεκίνησαν τοὺς κερδοσκόπους βοθημένους ἀπὸ μερικὸς βουτηκτὰς Καλιμνίους ἐλθόντας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, οἱ ὅποιοι εὗγαλαν τὸ πλεῖστον

μέρος τούτων. Εύχης ἔργον ἦτον ἐν ἀνενεοῦντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν αἱ ἐργασίαι αὗται.

Ὁ μόλος ὅστις σχηματίζει τὸν λιμένα τοῦ λιμοκαθαρτηρίου, τοξοειδὴς πρὸς τὸ δυτικοβόρ δὲν εἶχε μέχρι τοῦ 1837 εἰμὴ 561 μέτρα μῆκος, ἔκτοτε προσετέθησαν εἰς ταῦτα ἄλλα 156 πρὸς τὸ δυτικοβόρ $\frac{1}{4}$ βορ. τὸ ὅποσον συμπληροῖ τὴν σήμερον 717 μέτρα πλησίον τῆς κορυφῆς αὐτοῦ τοῦ μόλου ἡ θάλασσα ἔχει κατὰ τὸ παρὸν, βάθος 21 ποδῶν, καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος 17 ποδῶν. Ἡ βαθύτης αὕτη ἐλαττοῦται διαδοχικῶς ἕως εἰς 5 πόδας, καὶ τὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὸ μέρος τοῦ παραλίου ὅπου κεῖνται τὰ μαγαζία, τὸ κατάστημα τοῦ λιμενάρχου, καὶ τὸ ἐντευκτήριον τοῦ λιμοκαθαρτηρίου, ὁ λιμὴν τοῦ λιμοκαθαρτηρίου δύναται νὰ παραδεχθῇ 200 περιπίου πλοῖα, τεταγμένα ἐπὶ διαφόρων γραμμῶν καὶ θέσεων.

Καὶ μερικαὶ ἄλλαι παραλλαγαὶ ἐγιναν εἰς τὴν Ὀδησὸν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁδηγοῦ μου τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς Ἀζοφικῆς εἰς τὰ 1830.

Εἰς τὸν τόπον τῆς προκυμαίας ἀπὸ 138 μέτρα μῆκος ἡ ὁποία εὐρίσκετο εἰς 645 μέτρα ἀπὸ τὸν μόλον τοῦ λιμοκαθαρτηρίου ἀνεκτίσθη ἓνας μόλος εἰς 604 μέτρα, ὅστις ἔχει μῆκος 205 μέτρων, εἶναι κυρτὸς πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ μόλου τοῦ λιμοκαθαρτηρίου, χρησιμεύει ὡς ἄλλοτε ὁ πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν φόρτωσιν τῶν λεμβῶν αἱ ὁποῖαι μετακομίζουσιν εἰς τὰ πλοῖα τὸ φορτίον των· τὸ πλάτος τοῦ λαιμοῦ, ἡ τοῦ λιμενοστομίου μεταξύ τῶν δύο μόλων εἶναι ἀπὸ 263 μέτρα.

Εἰς 825 μέτρα ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον τῆς ἐπιβιβάσεως, πέραν μιᾶς μεγάλης σκάλας, καὶ κατόπιν μιᾶς δευτέρας προκυμαίας κεῖται ὁ μόλος τοῦ λιμένος τῶν μετὰ κἀθαρσιν

πλοίων ὁ μόλος οὗτος καμπύλος εἰς τὸ δυτικοβόρ ἔχει 401 μετρῶν μῆκος, πλησίον ὅμως εἰς αὐτὸν πρὸς τὸ κορυφαῖον μέρος του δὲν εὐρίσκουσι πλέον τῶν 10 ἕως 12 ποδῶν πυθμένα, καὶ μόνα 4 ἢ 5 πλοῖα ἐνὸς μετρίου βαθομέτρου δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν ἐν αὐτῷ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λιμένος χρησιμεύει εἰς μόνας τὰς βάρκας ἀπὸ πλατέα κυρτόξυλα (Κορίτους), καὶ μέγα μέρος του ἐπισωρεύεται μὲ ἰλὺν ὥστε καθίσταται ἄπλευρος, ἕως καὶ εἰς τὰς ἀπλουςέρας βάρκας δι' αἰτίαν τῆς ὀλίγης ταύτης βαθύτητος αἱ σκαλωμένοι ἄγγυραι εὐρυσχόμεναι εἰς ἓν μικρότατον διάστημα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀδύνατον εἶναι νὰ εἰσέλθωσιν ἢ νὰ ἐξέλθωσιν τὰ πλοῖα ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦτον ἄνευ μιᾶς ἐντελοῦς γαλήνης, καὶ μεγάλων προφυλάξεων, χωρὶς νὰ ἰδῶσι πλευράν τινα τοῦ πλοίου τρυπυμένην ἀπὸ τοὺς ἀγγυρονύχους τῶν τὰ φρικτὰ ταῦτα ἄτοπα, καὶ ἢ ἔλλειψις ἐπασφαλίσσεως ἀπὸ τὸν ἄνεμον ἀπὸ τοῦ δυτικοβόρ. μέχρι τοῦ βορ. ἀνατολικοβόρ. (μ' ὅλον ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν στερεὰν καὶ ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν τοῦ ἀνατολικοβόρ. ἕως τοῦ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. ὅστις εἰσδύει εἰς αὐτόν, καὶ προξενεῖ συχνάκις μεγάλας ὑδροβλαβίας), κατέστησαν μέχρι τῆς σήμερον τὸν λιμένα τῆς καθάρσεως τῆς Ὀδησσοῦ, πολὺ ἀκατάστατον, καὶ τέσον περισσότερον, καθ' ὅσον ἡ κίνησις τῆς ἀκτοπλοίας, καὶ ἡ τῶν ἀτμοκινήτων διὰ πλευσις πρό τινων χρόνων κατεστάθησαν μεγαλῶταται εἰς αὐτόν.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ἐκτίσθη, εἰς 440 μέτρα ὀλίγον μακρύτερον, μία μακρὰ προκυμαία μῆκους 312 μετρῶν, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόθεμα πλοιοεπισκευῆς ἢ κυριωτέρα ὠφέλειά του φαίνεται νὰ περιορίζεται εἰς τὴν ἐπασφάλισιν τοῦ λιμένος τῆς καθάρσεως ἀπὸ τὰς ζημίας τῆς λάσπης

τῆς πεδιάδος τοῦ Περεσίπ, καὶ τῆς Ἑρμας (σαβούρας)
τὴν ὁποίαν τὰ ὑπὸ καθαρίσιν πλοῖα ῥίπτουσιν εἰς τὴν θά-
λασσαν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Κατὰ τὰ 1849 ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι διὰ νὰ καταστή-
σωσι μᾶλλον χρησιμωτέραν τὴν προκυμαίαν ταύτην, ἐκτεί-
νοντές τὴν μὲ μίαν γωνίαν 273 μέτρων πρὸς τὴν κεφα-
λὴν τοῦ παλαιοῦ μόλου περὶ οὗ ἀνωτέρω ὠμίλησα, ἀφή-
νοντες μεταξὺ τούτων μόνον ἓν στόμιον ἀπὸ 58 $\frac{1}{2}$ μέτρα
τὸ ὅποσον θέλει ὑπερασπισθῇ ἀπὸ τὸν βορέαν ἐν μέρος τῶν
πλοίων τεθειμένων εἰς τὸν λιμένα τῆς καθάρσεως ἀλλὰ
τὰ τεταραγμένα κύματα τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ τοῦ ἀνατολ.
εἰσερχόμενα πάντοτε εἰς αὐτὸ θέλει παραζαλίζουσι καθ'
ὑπερβολὴν τὰ πλοῖα, καὶ θέλει προξενούσιν εἰς αὐτὸ ἀν-
τικρούσεις τῶν κυμάτων. Προτιμότερον ἤθελεν εἶναι διὰ
νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὴν Ὀδησσὸν ἓνα βαθὺν καὶ ἀσφαλῆ
λιμένα προσθέτοντες μίαν ἀγκώνην ἀπὸ 300 μέτρα, ἐπὶ
τοῦ ὀπισθοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς τοῦ παλαιοῦ μόλου κατὰ
πρόσωπον τοῦ ἀνατολικοῦ παραλλήλως μὲ τὴν βάσιν
τῆς μεγάλης σκάλας. Ἦθελαν εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τὰ πλοῖα
ἐπὶ 17 ἕως 18 ποδῶν ὕδατα, ὑπερασπιζόμενα ἀπὸ τὰς
κακοκαιρίας καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ναυτικῆς πυξίδος· ἓνας
βορβοροφάγον (*) ἐπιχειρισθεὶς ὁμοίως κατὰ τὸ παρὸν ἔ-
τος, ἔλαβε τόσῃν ἐκβάσιν, ὥστε ἐλπίζεται νὰ δώσῃ εἰς
τὸν λιμένα τοῦτον μεγαλήτερον βάθος, ἀλλ' εἶναι βέβαιον
ὅτι δὲν θέλει φθάσῃ ἓνα ἀριθμὸν πολὺ μέγαν, καθότι
τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει μόνον 13 πόδας ἐξωθεν τοῦ λιμε-
νοστομίου.

Ἡ ἀμμώδης πεδιάς τοῦ Περεσίπ εἶναι ἐν μέγα πρό-
χωμα τῶν δύο λιμανίων, διηρημένων ἀπ' ἀλλήλων δι' ἑνὸς

(*) Μηχανὴ δι' ἣς καθαρίζουσι τὴν λάσπην τῶν θαλασσίων καὶ ποταμίων λιμένων.

ἀκρωτηρίου ἐπιπέδου· ἐν προάστειον τῆς Ὀδησσοῦ κεῖται ἐκεῖ, πρὸς τὸ δυτικοβόρ. ταύτης τῆς Πόλεως. Ἡ παραλία τῆς γυρίζει πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ. καὶ πλέον μακρύτερον, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ παραλίου ἔτι μᾶλλον κυρτούμενον σχηματίζει τὸν λιμένα τῆς Ὀδησσοῦ εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου, τοῦ ὁποίου τὸ ἕτερον ἄκρον, τὸ ἀκρωτήριον Δεμπρόσκι εἶναι εἰς $4\frac{1}{2}$ μίλια βορ. 34^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ λιμοκαθαρτηρίου.

Ἡ μεγαλητέρα βαθύτης τοῦ λιμένος τῆς Ὀδησσοῦ εἶναι ἀπὸ 8 ὀργυιάς· ὅλη ἡ περιφέρειά του, μετροῦντες ἀπὸ τὸ Περρσίπ, ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς καθάρσεως, ἔχει ὀλιγώτερον βάθος· τὰ πλοῖα μετρίου θαλασσομέτρου δὲν πρέπει νὰ προσεγγίζωσιν εἰς αὐτὸν λοξοδρομοῦντα, εἰμὴ μόνον διὰ $\frac{1}{2}$ μίλιον, καθότι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὸ σκανδῆλι δὲν εὕρισκει περισσότερον ἀπὸ $2\frac{1}{2}$ ὀργυιῶν ὕδωρ. Εἰς τὸ βόρ. ἀνατολικοβόρ, τῆς πόλεως πρὸς τὴν κατοικίαν τῆς ἐξοχῆς Δεμπρόσκι, πρὸς τὸ δυτικ. τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς ἰδίας ὀνομασίας, εὕρισκονται μερικοὶ βράχοι τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀποφεύγῃσι μεταχειριζόμενοι τὸ μέσον ταύτης τῆς προφυλάξεως· αὐτὸ τὸ ἴδιον ἀκρωτήριον δὲν εἶναι στερεόν.

Πλάτος τοῦ Φάρου τοῦ μόλου τοῦ

λιμοκαθαρτηρίου τῆς Ὀδησοῦ $46^0\ 27'\ 05''$

Μῆκος $28^0\ 25'\ 35''$

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Δεμπρόσκι εἰς τὸ ἀκρωτήριον Βερρζάν εἶναι 22 μίλια· καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς παραλίας τὴν ὁποίαν ἀνωτέρω περιέγραψα, τὸ σκανδῆλι δεικνύει 25 πόδας ὕδατος εἰς 1 καὶ εἰς ἡμισυ μίλιον ἀπὸ τὴν ξηράν πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ

Τιλιγούλ είναι τοποθετημένον ἐν μικρὸν σημεῖον ἄσπρον.

Τὸ ἀκρωτήριο Ὀτσιακόβ τὸ ὁποῖον σχηματίζει μὲ τὴν ἀμμόωδη μύτην Κιλμπουρούν, τὴν εἴσοδον τοῦ λιμανίου Δνιέπρε εἶναι εἰς 8 μίλ. ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Βερεζάν, εἰς τὸ διάλειμμα τοῦτο ἡ παραθαλασσία στρέφεται εἰς τὸ ἔνδον παραπολὺ, καὶ τὸ νησίον Βερεζάν θεωρεῖται ἐκείθεν εἰς 2 μίλ. ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Βερεζάν καὶ εἰς 6 μίλ. περίπου δυτικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ὀτσιακόβ· τὸ νησίον τοῦτο εἶναι ἐπίμηκες ἀπὸ τὸ βόρ. εἰς τὸ νότ. ἔχει περιφέρειαν 1 μιλίου. Αἱ ὄχθαι του εἶναι γυμναὶ καὶ κοκκινόχρωοι.

Ἡ μεσημβρινὴ πλευρὰ τοῦ Βερεζάν ἔχει ἓνα ὕψος ὅστις ἐκτείνεται $\frac{1}{2}$ μίλ. εἰς τὸ ἀνατολικόνότ. δὲν ἀπερνοῦσιν εἰς τὸ βόρ. αὐτοῦ τοῦ νησιδίου, ἀλλὰ πλαγιοδρομοῦντες, εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσωσιν μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Βερεζάν ἕως νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ δυτικοβόρ. αὐτοῦ.

Ἡ Ἀνατολικὴ πλευρὰ προσφέρει ἀπὸ 20 ἕως 14 πόδας ὕδωρ εἰς διάστημα 1 μίλ. τὸ βάθος τοῦτο μόλον τοῦτο πλησιάζει εἰς τὸ παράλιον καὶ περιγράφει ἐν μεγάλῳ ἡμικύκλιον μεταξύ τοῦ νησίου, καὶ τοῦ Ὀτσιακόβ.

Τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ὀτσιακόβ εἶναι εἰς 5 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 3^ο βορ. ἀπὸ τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν αὐτῆς τῆς νήσου. Ἐκεῖ θεωροῦσιν μίαν μικρὰν κώμην φέρουσαν ὄνομα πόλεως, ἐν κανονοστάσιον, καὶ τὰ τείχη τοῦ ἀρχαίου τουρκικοῦ φρουρίου τῆς Ὀζοῦ.

Ἡ ἄκρα τοῦ Κιλβουρουνίου ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς Ῥώσους Κινμπουρούν, κεῖται εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μιλίου νοτ. 50^ο δυτικ. ἀπὸ τὸ Ὀτσιακόβ· εἶναι κατὰ πολὺ λεπτή, χα-

μηλή, σχεδόν ισοπέδος με την θάλασσαν, καὶ ὑποκειμένη εἰς τὰς πλημμύρας.

Ἀπὸ τὴν αἰχμήν τοῦ Κιλμπουρουνίου, ἓνας μακρὸς ὕφαλος ἀμμόωδης διευθύνεται εἰς τὸ δυτικὸν 24 περιπυ μίλια, ἐπὶ τῶν ῥωσσικῶν χαρτῶν ὀνομάζεται ὕφαλος τῆς Ὀδησσοῦ· ὁ πυθμὴν τῆς εἶναι ἱκανῶς ἄνισος, καὶ σκεπάζεται ἀπὸ 18 ἕως 20 πόδας ὕδατος· πρὸς τὸ ἀρκτ. καὶ πρὸς τὸ δυτ. τῶν ὀχθῶν του, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει ἀπὸ 40 ἕως 60 πόδας καὶ ἐκβάλλει ἰλὺν καὶ κογχύλας.

Ἡ κοίτη τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν ἐδῶ τὰ ρεύματα συνηνωμένα τοῦ Δνιέπρου καὶ τοῦ Βούγ, διευθυνόμενα πρὸς τὸ δυτ. ἔχει κορυφαῖον βάθος 73 ποδῶν.

Αἱ ἄκραι τοῦ ἀκρωτηρίου Ὀτσιακόβ καὶ τοῦ Κιλμπουρουνίου εἶναι περιτριγυρισμέναι ἀπὸ ῥηχά· τὸ ἀκρωτήριον Ὀτσιακόβ ἔχει $1\frac{1}{2}$ μίλ. ἑκτασιν εἰς τὸ δυτικονότιον καὶ τὸ τοῦ Κιλμπουρνοῦ 1 μίλ. δυτικοβορ. ὁ χάραξ τοῦ στομίου τοῦ λιμανίου ἔχει ἀπὸ 40 ἕως 70 πόδας, διὰ τὰ εὐκολύνωσι τὴν διάβασιν, ὕψωσαν σημαντήρας· τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ θέτωσιν ἐν πρώτοις τὸν ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· δύο ἐπὶ τοῦ νησίου Βερεζάν πρὸς τὸ δυτ. $4^{\circ} 30'$ βορ. ἄλλους δύο ἐπὶ τοῦ βορείου παραλίου Ὀτσιακόβ, πρὸς βόρ. 11° ἀνατολικοβορ. καὶ τελευταῖον δύο ἐπὶ τῆς χαμηλῆς γῆς εἰς τὸ ἀνατολ. τοῦ Κιλμπουρνοῦ πρὸς τὸ ἀνατολικονότ. τότε θέλουν εὐρεθῇ ἐπὶ 45 ποδῶν βάθος, ὑπὲρ τὰ 2 μίλ. ἀπὸ τὸ Ὀτσιακόβ, θεωρούμενον εἰς τὸ ἀνατολ. 10° ἀρκτ. εἰς $1\frac{1}{2}$ μιλίου ἀπὸ τὴν μύτην τοῦ Κιλμπουρουνίου θεωρουμένου εἰς τὸ νότ. 28° ἀνατολ. καὶ εἰς $\frac{1}{2}$ μιλίου ἀπὸ τὸν ὕφαλον τὸν ὁποῖον ἐκβάλλει ἡ ἄκρα αὕτη, πλησίον ἑνὸς κινητοῦ φανοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ φῶς θεωρεῖται καὶ ἀπὸ τὰ δύο

μέρη εἰς ἑκτασιν 3 μιλίων. Ἐκεῖθεν διευθυνόμενοι εἰς τὸ νότιον 54° 50' ἀνατολ. εὐρίσκονται ἐπάνω εἰς τὸ μεγαλύτερον βάθος τοῦ λιμενοστόμιου, τὸ ὅποιον εἶναι 82, 70, 61, 64, καὶ 63 ποδῶν ὅταν εὐρίσκωνται ἀνατολ. καὶ δυτικ. μετὰ τὴν μύτην τοῦ Κιλμπουρουνίου πρέπει κατ' ὀλίγον ὀλίγον νὰ κρατῶσι τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. βαδίζοντες εἰς τὸ λιμάνι διὰ 50, 40, 30, 25, 20, 19, καὶ 18 ποδῶν ὕδωρ καὶ τελευτήϊον, ἀφοῦ φέρουσι τὴν αἰχμὴν τοῦ Ὅτσιακόβ εἰς τὸ δυτ. $\frac{1}{4}$ δυτικοβόρ. θέλουσι στρέψει τὰ ἱστία πρὸς τὸ ἀνατολ. Εἰς τὴν νέαν ταύτην διεύθυνσιν τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 25 ἕως 18 πόδας, καὶ ἔτι μακρύτερον ἀπὸ 18 ἕως 14. Εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμανίου δύνανται νὰ προσεγγίσωσι περισσότερον εἰς τὸ βόρειον παραθαλάσσιον περιτειχισμένον ἀπὸ ἀκτὰς ἀποκρήμνους, παρὰ εἰς τὸ δυτικὸν τὸ ὅποιον εἶναι χαμηλὸν καὶ ἀμμῶδες.

Πλάτος τοῦ Ὅτσιακόβ 46° 36' 31"

Μῆκος 29° 13' 11"

Εἰς 3 $\frac{1}{3}$ περίπου μίλια τῆς εἰσόδου τοῦ Βοὺγ εὐρίσκεται μία μύτη ἀμμώδης τοῦ Χαντζῆ Κολῆ ἣτις εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ ἓνα ὕψαλον μήκους ἐνὸς μιλίου περίπου εἰς τὸ νότ. δυτικονότ ὄντες εἰς τὸ ὀπισθεν αὐτοῦ, καὶ διοικούντες πρὸς τὸ ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονοτ. ἀφήνοντες τὸ στόμιον τοῦ Βοὺγ γὰρ ἰσχυρότερον ἐμπέπτουσιν εἰς τὸ πρὸς νότον λιμενοστόμιον τοῦ ἀκρωτηρίου Στανίλας, ἐπομένως τραβοῦσιν εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. πρὸς τὸ Γλουβόκ τὰ πλοῖα τὰ ἔχοντα μεγάλον θαλασσόβαθμον διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν Δνιέπρην, ἐκφορτώνουσι ἐδῶ καὶ φορτώνουσιν ἐκεῖσε, εὐρίσκεται 10 ποδῶν βάθος εἰς ἐν σωστὸν γουμένόμετρον ἀπὸ τὴν σκάλαν.

Ὁ Δνιέπερ φθάνει εἰς τὸ λιμάνι του διὰ μέσου ἐνὸς λα-

βυρίνθου νησίων σκεπασμένων ἀπὸ καλάμους, ἀκατοικήτων κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος· διαιρούμενος εἰς ἑννέα κλόνους, τῶν ὁποίων τρεῖς οἱ κυριώτεροι. Ὁ τοῦ Κιζίμι, ὅστις ἦτον ὁ σχετικώτερος εἰς τὰ πλοῖα τῆς ἀκτοπλοίας, κεῖται πλησίον ἑνὸς ἀκρωτηρίου εἰς 4 μίλια ἀνατολ. ἀνατολικον. ἀπὸ τὸ Γλουβόκ, καὶ εἰς 15 μίλια περίπου ἀπὸ τὴν Χερσόνην· εἰς τὸ στόμιόν του εὐρίσκονται ἀπὸ $6\frac{1}{2}$ ἕως 7 πόδες ὕδατος· τὰ ῥηχὰ τούτου ἐσημειώθησαν διὰ σημανδούρων· ὁ κλόνος οὗτος ὀλίγον μακρύτερον εἶναι βαθύς· τὴν σήμερον τὰ ἀκτοπλοοῦντα πλοῖα προτιμοῦσι τὸ στόμιον τοῦ Βιελογρουδὸβ, εὐρίσκόμενον εἰς 8 μίλια πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. τοῦ λιμενοστομίου τοῦ Σλάνισλαβ, καὶ εἰς $2\frac{1}{2}$ ἀπὸ τὸ Κιζίμι. Εἰς τὴν εἰσοδὸν του προσφέρει σχεδὸν περισσότερον ὕδωρ ἀπὸ τὸ προσημειωθὲν, ἥτοι ἐπέκεινα τῶν 25 ἕως 37 ποδῶν.

Ἡ πόλις τῆς Χερσῶνος κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Δνιέπρου, ὅστις ἔχει, ἔμπροσθεν αὐτῆς τῆς πόλεως, ἥμισυ μίλιον πλάτος, καὶ 50 πόδας βάθος.

Πλάτος τῆς Χερσῶνος	46° 37' 10"
Μήκος	30° 18' 00"

Εἰς 16 μίλια πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ Ὀτσιακόβ καὶ εἰς 9 δυτικοβορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Σλάνιλας, ὁ Βοῦγγ χύνει τὰ ὕδατά του εἰς τὸ λιμάνι τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς αὐτὸν κοινὸν μετὰ τὸν Δνιέπρην, ὁ ποταμὸς οὗτος εἶναι πολὺ περιεσταλμένος, ἡ βαθύτης του μεταβάλλεται ἕως εἰς τὸ Νικολάιεβ ἀπὸ 20 ἕως 60 πόδας, καὶ τὸ πλάτος του ἀπὸ 3 εἰς 1 μίλιον· πρὸς τὸ μέσον τοῦ λιμενοστομίου προβαίνουσιν ὕφαλοι ἱκανῶς μεγάλοι οἱ ὅποιοι τὸ καταστήνουσιν ἐλικοσιδές.

Ἡ πόλις Νικολάιεβ, προεδρεύουσα τῆς θαλασσίου στρα-

τολογίας τῶν ῥώσων κατὰ τὴν μαύρην θάλασσαν, εἶναι εἰς 20 μίλια ἀπὸ τὸ λιμάνι, εἰς τὴν σύρροϊαν τοῦ Ἰνγούλ, καὶ τοῦ Βούγγ.

Πλάτος τοῦ Ἀστεροκοπέου

τοῦ Νικολαϊέβ

46° 58' 21"

Μῆκος

29° 38' 24"

Ἡ ἐκτεταμένη ἀμμώδης πεδιάς περὶ ἧς ἤδη προωμίλησα, ἥτις ἀπαρτίζεται εἰς τὸ δυτικὸν διὰ τῆς μύτης τοῦ Κίλβουρου νίου, εἶναι περιτριγυρισμένη ἀπὸ δύο μακρὰς ταινίας ἀμμώδεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ νήσος τῆς Τένδρας πρὸς τὸ δυτικόν, καὶ ἡ Χερσόνησος τοῦ Τζαρίλαγάτζ πρὸς τὸ ἀνατολικόν· τὸ νησίον τῆς Τένδρας ἔχει 26 μίλια μῆκος καὶ 2 πλάτος πρὸς τὸ βόρειον ἄκρον του· ἔτι μακρύτερον ἐκπίπτει ἕως εἰς 1 μίλιον δύο μικροὶ σωληνες τὸ διαχωρίζουσι τὴν σήμερον διὰ 100 ἕως 120 πήχεις ἀπὸ τὴν στερεάν.

Τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Τένδρας εἶναι εἰς 17 μίλια δυτικ. ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Κίλμπουρνοῦ μεταξύ τούτων, τὸ παράλιον, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ χαμηλὸν εἰσέρχεται βαθύτερον, καὶ προσφέρει ἐν εὐρύχωρον ἀγγυροβόλιον ὀνομαζόμενον Γεγορλίτζκι, ὑπὸ τὴν προφύλαξιν ὅλων τῶν ἀνέμων. Κατὰ τὸν κύριον Μαγκανάρην, εὐρίσκουσιν εἰς τὴν βόρειον πλευράν ἀπὸ 12 ἕως 20 ποδῶν βάθος ἀμμώδες καὶ ἱλῶδες· πρέπει νὰ παρατηρῶσι προσεκτικῶς τὸ σκανδῆλι εἰς αὐτὰ τὰ παράλια· μόλον ὅτι σπανίως προσεγγίζουσιν εἰς αὐτὰ πρὸς τὸ ἀνατολ. τῆς βορείου μύτης τῆς Τένδρας, τὸ ἀγγυροβόλιον εἶναι κάλλιστον διὰ 15 ἕως 30 ποδῶν πυθμένα ἀμμώδη καὶ ἱλῶδη εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον καὶ εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὸ παράλιον· εὐρίσκονται ἐκεῖ ὑπὸ καλλίστην προφύλαξιν κατὰ τῶν δυτικῶν ἀνέμων, ἔτι δὲ καὶ τοῦ δυ-

τίκοβορείου, καὶ ὅλου τοῦ νοτίου. Εἰς τὸν μικρὸν κόλπον, τὸν ὁποῖον σχηματίζει εἰς τὸ ἀνατολικόν, ἡ ἐτέρα ἄκρα τοῦ-
του τοῦ νησίου μετὰ τὴν στερεάν γῆν, τὸ βάθος τῶν ὑδάτων
ἐλαττοῦται εἰς 4 πόδας.

Ἡ βόρειος μῦτη τῆς Τένδρας εἶναι στερεά· ἓνας ση-
μαντὴρ εἶναι θεθειμένος ἐκεῖ ἔχων $52\frac{1}{2}$ πόδας ὕψος, ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁποίου εἶναι ἐν V. Εἰς $2\frac{1}{2}$ μίλια νοτίως
ἀπὸ τὸν σημαντῆρα τοῦτον ὑφύεται ἓνας φανὸς εἰς 34
πόδας ὑπεράνω τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, καὶ 79 πόδας
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· τὸ φῶς τούτου εἶναι μετὰ ἐκλείψεις καὶ τὸ
ἀνακαλύπτουσιν ἀπὸ 15 μίλια· κεῖται εἰς 32 μίλια ἀνατολ.
5 ἀνατολικονοτ. ἀπὸ τὸν φανὸν τῆς μεγάλης βρύσεως
τῆς Ὀδησσοῦ. Ἐνταῦθα τὸ παράλιον στρογγυλοῦται πρὸς
τὸ ἀνατολ. καὶ μακρύνεται χωρὶς στρυφογυρίσματα πρὸς
τὸ ἀνατολ. 15^0 ἀνατολικονότ. ἕως εἰς τὴν μῦτην τοῦ νη-
σίου τῆς Τένδρας. Ἡ νῆσος αὕτη οὔσα πολλὰ χαμηλὴ, ἐτέ-
θησαν εἰς αὐτὴν ἄλλοι δύο σημαντῆρες τοῦ ἰδίου ὕψους ὡς
τὸ τοῦ προσημειωθέντος. Ὁ σημαντὴρ ὅστις εἶναι εἰς 8 μί-
λια πρὸς τὸ ἀνατολ. τοῦ φανοῦ, φέρει ἐν Λ ἐπὶ τῆς κορυ-
φῆς του, ὁ δὲ ἕτερος εἰς $17\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τοῦ τελευταίου
τούτου ἔχει τρεῖς ὀριζοντίους μοχλοὺς.

Τὸ νησίον τῆς Τένδρας ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔῃ στερεὸν
καθ' ὅλην του τὴν ἑκτασιν, καὶ ἀπὸ τὰς ὄχθας του εἰς
 $1\frac{1}{2}$ ἢ δύο μίλια εὐρίσκονται 27 ἕως 32 πόδες ὕδατος· πρὸς
τὸν φανὸν εἰς τὴν ἰδίαν διάστασιν εὐρίσκουσιν ἀπὸ 40 ἕως
55 πόδας· ἀράζουσιν πλησίον τῆς Τένδρας ὅταν, διευθυ-
νόμενοι εἰς Ὀδησσόν, οἱ ἰσχυροὶ βόρειοι ἀνεμοὶ ἐμποδίσωσι
τὴν εἴσοδον εἰς τὸν κόλπον μετὰ τὴν ταύτης τῆς πόλεως καὶ
τοῦ Ὀτσιακὸβ, ἐνταῦθα ὁ πυθμὴν εἶναι ἀμμώδης καὶ ὀ-
στρακώδης· μία παρατήρησις ἥτις εἶναι, ἐπωφελής, καὶ τὴν

ὁποῖαν συχνάκις ἐπανελάβον, εἶναι, ὅτι εἰς τὸ νότιον τῆς Τένδρας ἕως εἰς μίαν διάστασιν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀπὸ 25 ἕως 30 μίλια, τὰ ὄστρακα τὰ ὁποῖα ἐκβάλλει τὸ σκανδῆλι εἶναι σεσηπότα, ἐφθαρμένα, καὶ ἐνίοτε ὡς μεμιγμένα με ἄργιλον λάσπην. Ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ πυθμένος παραλλάττει ἅμα ὁποῦ διαβῶσι πρὸς τὸ δυτικόν, τὸ μεσημβρινόν τοῦ φανοῦ, ἢ κάλλιον εἰπεῖν δὲν εὐρίσκονται κατ' ἀνατολὴν ἢ κατὰ δύσιν με αὐτόν, τότε ὁ πυθμὴν συντίθεται ἀπὸ κογχύλας ἀκεραίας, καὶ ἀπὸ ἰλὸν καθαρὰν.

Ἡ στερεὰ γῆ ἥτις ἔπεται μετὰ τὴν νῆσον Τένδραν, ἐπίσης εἶναι χαμηλὴ, ὡς καὶ ἡ τῆς Τένδρας, καὶ εὐθύνεται εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν, χωρὶς ἐλιγμούς· ἐν διαστήματι 14 μιλίων ἐκεῖσε ἡ θάλασσα ἔχει τὴν ἰδίαν βαθύτητα. Ὁ ναυτικὸς διακρίνει ἐνταῦθα ἄνωθεν τῆς κορυφῆς τῶν κατάρτιων τοῦ πλοίου του, οἰκοδομὰς ἀνηκούσας εἰς τὰς εὐρυχώρους ἰδιοκτησίας τῶν δύο Γάλλων, τοῦ ἀρχιστρατήγου Ποτιέρ, καὶ τοῦ Μ. Βασσάλ. Ἡ κάτοψις τὰς καθιστᾷ ἐνίοτε ὁρατὰς ἄνωθεν τῆς γεφύρας.

Παρακολουθεῖ μετὰ ταῦτα ἡ μακρὰ Χερσονήσος τοῦ Τζαρίλ· Ἀγάτζ καὶ εὐθύνεται, μετὰ τὸν ἴδιον τρόπον, 21 μίλια εἰς τὸ ἀνατολικόν· ἐπὶ δύο πέμπτων τῆς ἐκτάσεως ταύτης, αὕτη δὲν ἔχει πλάτος ἐπέκεινα τῶν 100 πηχῶν· ὁ κόλπος, τὸν ὁποῖον σχηματίζει, ὁμοῦ μετὰ τὴν στερεάν, προχωρεῖ ἱκανῶς εἰς τὸ ἐνδότερον πρὸς τὸ δυτικόν, ἕνα ὀλίγον ῥηχὸν περιτριγυρίζει τὴν αἰχμὴν τῆς Χερσονήσου. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου εὐρίσκονται ἀπὸ 28 ἕως 18 πόδες ὕδατος· τὸ μέρος τοῦτο εἶναι ἐν κάλλιστον ἀγγυροβόλιον διὰ τὰ πλοῖα τὰ καταλαμβάνόμενα ἀπὸ μίαν τρικυμίαν τοῦ δυτικοῦ, ἢ τοῦ δυτικονοτίου ἀνέμου πλησίον τοῦ κόλπου τοῦ Καρχινίτου.

Καλὸν ἤθελεν εἶναι νὰ θέσωσι μερικοὺς σημαντήρας ἐπὶ τοῦ Τζαρίλ Ἀγάτζ, κυρίως ἐπὶ τῆς ἄκρας αὐτοῦ, ὅπου ἐν φῶς διὰ τὰς χειμερινὰς διεξοδικὰς νύκτας ἤθελεν εἶναι ἀφεύκτως ἀναγκαῖον· ἀλλ' ἐπειδὴ ὀλιγότατα πλοῖα ἔρχονται νὰ ζητήσωσιν ἐκεῖ καταφύγιον, δὲν παρεκινήθη ἡ ῥωσικὴ διοίκησις διὰ νὰ κάμῃ τὰ περὶ τούτου ἔξοδα.

Ὁ κόλπος Καρκινίτης διευθυνόμενος ἕως εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῦ Περεκὸπ πρὸς τὸ ἀνατολικόν, διαιρεῖ τὴν Κριμαίαν ἀπὸ τὰς Ἡπειρούς, εἶναι ἀνοικτὸς πρὸς τὸ δυτικόν, καὶ πρὸς τὸ δυτικονότιον, πλατὺς εἰς τὴν ἄκραν του, διὰ 42 μίλια, ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Καραμπρούν τὸ μᾶλλον δυτικώτερον τῆς Κριμαίας μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Τζαρίλ Ἀγάτζ· ἔχει μῆκος 60 μιλίων, ἀλλὰ δὲν εἶναι βατὸς, εἰμὴ, κατὰ τὰ δύο τρίτα περίπου τῆς ἐκτάσεώς του, καθότι πρὸς τὸ Περεκὸπη, ἐλλείπει τὸ βάθος, πέραν τοῦ Τζαρίλ Ἀγάτζ καὶ τῆς αἰχμῆς Σαριβουλάτη, κειμένης ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας εἰς 40 μίλια ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Καραμπρούν· πλησίον τῆς ἄκρας ταύτης τοῦ Σαριβουλάτη εὐρίσκουσι μόνον 3 ὀργυῖας ὕδατος· καὶ μετὰ μικρόν τι διάστημα μόνον μερικοὺς πόδας. Ἄνδρες τοῦ πληρώματος ἐνὸς πλοιαρίου τῆς ἀκτοπλοίας, τὸ ὅποιον βιαζόμενον διὰ τῆς τρικυμίας ἐξώκειλεν εἰς τὴν ξηρὰν πολὺ μακρὰν ἐντὸς τοῦ κόλπου, μὲ ἀνέφερον περὶ ἐνὸς νησίου, καὶ περὶ τῆς στερεᾶς γῆς ἣτις δὲν ἀπεῖχε πολὺ μακρὰν ἐκεῖθεν, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῶσι διὰ νὰ μοι δείξωσι τὸν τόπον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ πίνακος. Ὁ πυθμὴν ἦτον ἰλῶδης, καὶ εἶδον ἐν αὐτῷ μεγαλῶτατα ὄστρακα· τὸ νησίον τοῦτο πρέπει νὰ ᾖναι τὸ τοῦ Καραμπαγῆ εἰς 7 μίλια δυτικῶς δυτικοβορ. ἀπὸ τοῦ Τζαρίλ Ἀγάτζ.

Ἡ μεσημβρινὴ ὄχθη τοῦ κόλπου Καρκινίτη σχημα-

τίζεται ἀπὸ πεδιάδας ἱκανῶς ὑψωμένας τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτουσιν ἐκ τοῦ μακρόθεν, καὶ εἰς ἄκρας βράχων γεγυμνωμένων. Εἰς τὸν κόλπον τοῦτον εἰς 12 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Καραμρούν, ὁ λιμὴν τοῦ Ἀκμετ τζιτ εἶναι μιᾶς μεγάλης ἐπικουρίας κυρίως εἰς τὰ πλοῖα τὰ διευθυνόμενα ἀπὸ Ὀδησσοῦ εἰς Κριμαίαν, ἢ τὰ ἐρχόμενα ἐκεῖθεν.

Ἐν πρώτοις ἀναγνωρίζουσι τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο ἀπὸ ἓνα λευκὸν πύργον ὑψωμένον, ἐφ' ἑνὸς ἀκρωτηρίου, δεξιόπρυμνα πρὸς τὴν εἴσοδον, ἔπειτα ἀπὸ διαφόρους οἰκοδομὰς κειμένας πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, ἔχοντος βάθος $\frac{3}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου· ἡ εἴσοδος αὐτοῦ ἔχει ὀλιγώτερον τῶν $\frac{2}{3}$ μιλίου ἀπὸ τὸ ἐν ἕως εἰς τὸ ἄλλο ἀκρωτήριον· τὰ ἀκρωτήρια ταῦτα ἐκβάλλουσιν ὑφάλους, ἔξωθεν τοῦ λιμένος, ὡς καὶ πρὸς τὸ ἀνατολ. καὶ πρὸς τὸ δυτικ., οἷτινες περιστέλλουσι τὸ χάσμα τοῦ λιμένος· πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου, εἰς διάστημα $\frac{1}{2}$ γουμενομέτρου, διὰ 4 ἢ 5 ὀργυιῶν ὕδατος· προχωροῦντες μακρύτερον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λιμένος, ὑπάρχει ἔτι ἓν ἀκρωτήριον πρὸς τὸ ἀνατολ. καὶ ἓν ἕτερον πρὸς τὸ δυτικ. τὰ ὁποῖα ὡσαύτως περικυκλοῦνται ἀπὸ βράχους, εἰς ἓν διάστημα ὀλιγώτερον τῶν πρώτων· εὐρίσκονται πλησίον εἰς αὐτὰ ἀπὸ 3 ἕως 4 ὀργυιαί. Εἰς τοὺς ὅρμους οἷτινες διαχωρίζουσι τὰ πρῶτα ἀπὸ τὰ δεύτερα ἀκρωτήρια, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 4, 3, καὶ 2 ὀργυιάς εἰς 300, 200, ἕως 100 μέτρα ἀπὸ τὴν ξηράν, εἰς τὸν ὅρμον κατὰ τὸ δυτικὸν θεωροῦσι μίαν λίμνην ἀλικίδα.

Μετὰ τὸ δεύτερον ἀκρωτήριον, δεξιόπρυμνα πρὸς τὴν εἴσοδον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται ἓν κατάστημα λιμοκαθαρηρίου, τὸ παράλιον στρέφεται δι' ἓν πληρὲς $\frac{1}{2}$ μίλιον εἰς τὸ

δυτικονότ. ἀλλὰ μόλις τὸ ἥμισυ τούτου προσφέρει 4, 3 καὶ 2 ὀργυιάς πυθμένα ἀμμώδη στερεᾶς βάσεως.

Πρὸς τὸ ἀνατολ. τοῦ ἀγγυροβολίου τούτου, ἀπέναντι τοῦ λιμοκαθαρηθρίου, ἐπὶ τῆς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς (σπιάντζας) ἥτις περιτριγυρίζει εἰς τὸ νότιον τὸν λιμένα τοῦ Ἀκμετζίτι, εὐρίσκεται ἐν ὥραϊον χωρίον.

Ἐμβαίνοντες εἰς τὸν λιμένα τοῦτον δύνανται νὰ διευθυνθῶσι κατ' εὐθείαν ἐπὶ τοῦ χωρίου· τὸ τακτικὸν ἀγγυροβόλιον εἶναι εἰς τὴν ἰδίαν σχεδὸν διάστασιν ἀπὸ τὰς δύο ὄχθας, καὶ εἰς $2\frac{1}{2}$ γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ἀκτὴν, ἐπὶ 5 ἢ 6 ὀργυιῶν βάθος ἀμμῶδες, ἀνοικτὸν πρὸς τὸ βόρ. καὶ πρὸς τὸ δυτικοβόρ. εἰς τὸν κόλπον τὸν ὁποῖον ἡδὴ περιέγραψα πρὸς τὸ δυτικ. τοῦ χωρίου, εὐρίσκονται εἰς πολὺ μεγάλη-τέραν προφύλαξιν καὶ εἰς πᾶσαν ἀσφάλειαν.

Πλάτος τοῦ Ἀκμετζίτ 45° 31' 24"

Μῆκος 30° 21' 45"

Τὸ ἀκρωτήριον Καραμρούν κεῖται εἰς 12 μίλια δυτικονότ. ἀπὸ τὸ Ἀκμετζίτ, εἰς τὸ διάλειμμα τοῦτο, τὸ παράλιον εἶναι πανταχόθεν στερεὸν, γυμνόν, καὶ περιτριγυρισμένον ἀπὸ λευκοῦς ὑψηλοῦς βράχους.

Πλάτος 45° 25' 35"

Μῆκος 30° 10' 45"

Τὸ ἀκρωτήριον Ἐσκίφορος ἢ Ταρκανκούτ κεῖται εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλια νοτίως, βαθμοῦς τινὰς ἀνατολικ. ἀπὸ τὸ Καραμρούν· μεταξὺ τούτων εὐρίσκεται ἡ κοιλὰς τοῦ Καρτζὰ εὐκολοθεώρητος διὰ τὴν ἀκτὴν τῆς, διὰ τὰ δένδρα, καὶ δι' ἐν χωρίον ἐμπροσθεν τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ἀράξωσιν εἰς 5 $\frac{1}{2}$ ὀργυιάς, πυθμένα ἰλῶδη καὶ ἀμμώδη, δυσπιστοῦντες καὶ προφυλαττόμενοι ἀπὸ ἑνα ὑποθαλάσσιον βράχον, ὅχι μακράν τῆς ξηρᾶς, πρὸς τὸ κέντρον τῆς ἀκτῆς·

ὑπερασπίζονται ἐν αὐτῷ ἐναντίον τοῦ βορέως, διὰ τῆς ἐκβολῆς τὴν ὁποίαν κάμνει τὸ Καρραμρουν, ἐναντίον δὲ τῶν ἀνατολικῶν ἀνέμων διὰ τῆς παραλίας, καὶ ἔτι κατὰ τοῦ νοτίου διὰ τῶν ὑφαλοβράχων, τοὺς ὁποίους ἐκτείνει, πρὸς τὸ δυτικόν, μία χαμηλὴ αἰχμὴ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐσκιφόρου, ἐφ' ἧς ὑψοῦται ἓνας φάρος· ὁ ὕψαλος οὗτος ἐκτείνεται 1 μίλιον δυτικῶς ἀπὸ τὸ παράλιον δὲν καθίσταται ὁμως κινδυνώδης εἰμὴ εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ὄχθην ἐπὶ τῶν περιοχῶν αὐτοῦ εὐρίσκονται 10 ὀργυιαί ὕδατος.

Πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐσκιφόρου, ὑποφέρουσι συνεχῶς παραλλαγὰς ἀνέμων, καταιγίδας, ἢ γαλήνας αἰφνηδίους· τὸ ῥεῦμα καθιστᾷ τὴν θάλασσαν ἡσυχουματοῦσαν, εἰς τὸ ὕψος αὐτοῦ ὁ ἄνεμος σύρεται εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν καιρῷ νυκτός.

Ὁ φανὸς τοῦ Ἐσκιφόρου ἔχει 117 $\frac{1}{2}$ πόδας ὑπεράνω τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, καὶ 110 $\frac{1}{2}$ ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς· τὸ φῶς αὐτοῦ εἶναι στερεόν, καὶ ὁρατὸν εἰς 17 μίλια ἀπὸ τὸ βόρ $\frac{1}{4}$ ἀνατολικοβ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονότ. διαβαίνοντες διὰ τοῦ δυτικοῦ.

Πλάτος τοῦ Ἐσκιφόρου 45° 20' 40"

Μήκος 30° 11' 12"

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἐσκιφόρου καὶ τοῦ κόλπου Καρ-
κινίτη δοκιμάζουσι τὰ ἀποτελέσματα ἑνὸς ἰσχυροῦ ῥεύ-
ματος κινουμένου πρὸς τὸ ἀνατολ. με τοὺς δυτικούς ἀνέ-
μους, καὶ πρὸς τὸ δυτικόν με τοὺς ἀνατολικούς· πρέπει νὰ
διατίθενται συμφώνως με αὐτὸ, διὰ νὰ ἰστιοδρομῶσι κατὰ
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πρὸς τὸν ἄνεμον τῆς διευθύνσεώς
του. Ἐὰν, ὑπάγοντες εἰς Ὀδησσόν, ἀπαντήσωσιν εἰς τὰ
παράλια ταῦτα, δυτικούς ἀνέμους, πρέπει, ἀντὶ νὰ ἐπιμέ-
νωσιν εἰς τὸ νὰ λοξοδρομῶσι κατὰ τὸ μήκος τοῦ παραθα-

λασσίῳ τῆς Τένδρας, νὰ τραβίξωσιν εὐθὺς μίαν μακρὰν λοξοδρομίαν διὰ νὰ καθέξωσι τὸ παράλιον τῆς Βασσαραβίας ἢ τὰ στόμια τοῦ Δουνάβεως. Παρατηροῦσιν ὁμοίως εἰς τὸ ὕψος τοῦ Ἑσκιφόρου, μίαν μεταβολὴν εἰς τὸ χρῶμα τῆς θαλάσσης ἥτις ἀπὸ τὸ πρὸ ὀλίγου κυανοῦν, μεταβαίνει εἰς ἐν ῥυπαρὸν πράσινον, καὶ μελανοχρωοῦσα καθ' ὅσον προχωροῦσι πρὸς τὴν Ὀδησσόν.

Τὸ ἀκρωτήριον Οὐρέτη εἰς 7 μίλια ἀνατολ. 12^ο νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἑσκιφόρος, σχηματίζει μίαν μικρὰν γωνίαν βράχων λευκῶν, γυμνῶν, μερικαὶ χάρται τὸ περιτριγυρίζουσι μὲ ἓνα ὕφαλον ὀλίγον ἐξέχοντα.

Δύνανται νὰ ἀράζωσι πρὸς τὸ ἀνατολικ. αὐτοῦ τοῦ ἀκρωτηρίου διὰ 10 περίπου ὀργυῶν ἀμμόωδη καὶ ἰλώδη πυθμένα, ἀνοικτὸν πρὸς ὅλους τοὺς βορείους, καὶ ἔτι τοὺς δυτικούς ἀνέμους. Πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Εὐπακτορίας κείμενον εἰς 35 μίλια νοτίως 69^ο ἀνατολικ. ἀπὸ τὸν Ἑσκιφόρον, τὸ παράλιον χαμηλοῦται παραπολύ.

Εἰς 5 μίλια ἀνατολικ. 33^ο βορ. ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Εὐπακτορίας, μία αἰχμή, σχηματίζουσα πρὸς τὸ δυτικὸν τὸ παράλιον τῆς πόλεως Εὐπακτορίας, εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ ῥηχὰ τὰ ὅποια ἐκτείνονται $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου πρὸς τὸ ἀνατολικονότ. εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει $2\frac{1}{2}$ ὀργυῖς ὕδατος ἤθελεν εἶναι χρησιμώτατον εἰν εἶχον ἐπὶ τῆς ἄκρας ταύτης ἐν σημαντικὸν φῶς, τὸ ὅποιον ἤθελεν ὀδηγῇ ἐν καιρῷ νυκτός τὸν ναυτικὸν ζητοῦντα νὰ ἀγγυροβολήσῃ εἰς τὴν Εὐπακτορίαν, ὅπου δὲν δύνανται νὰ θεωρήσωσι φῶτα, καθότι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν οἰκημάτων ταύτης τῆς πόλεως εἶναι οἰκοδομημένα εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν αὐλείων. Τὰ ῥηχὰ ταῦτα ὑπερασπίζονται ἀπὸ τὰ θαλασσοκύματα τοῦ δυτικονοτίου ἀνέμου,

τὰ πλοῖα τὰ ἀραγμένα ἐπὶ $3\frac{1}{2}$ ὀργυῶν ὕδωρ, εἰς $\frac{1}{4}$ περί-
που μιλίου ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὸ νότ. ἢ εἰς τὸ νότ. ἀνατο-
λικονότ. μιᾶς Ἐκκλησίας κειμένης πλησίον ἐνὸς μεγάλου
τζαμίου, ὅχι μακρὰν τοῦ παραθαλασσίου.

Εἰς τὴν διεύθυνσιν ταύτην εὐρίσκονται 4 ὀργυιαί εἰς $\frac{1}{4}$
μιλίου ἀπὸ τὴν στερεάν, καὶ 5 ἀνατολ. καὶ δυτικ. μετ' τὴν
αἰχμήν· ἀράζουσι μετ' διπλοαγγύρωμα ἀνατολ. καὶ δυτικ.
Ἡ παραλία αὕτη εἶναι ἐπικίνδυνος μετ' τοὺς νοτίους καὶ
ἀνατολικονότ. ἀνέμους, μ' ὅλον ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἐ-
ξέρχεται ἀπὸ τὴν στερεάν. Εἰς 2 ὀργυιάς τελειώνει ὁ στε-
ρεὸς πυθμὴν, καὶ ἄρχεται μία μακρὰ γλῶσσα ἀπὸ χονδρὴν
ἄμμον, πλατεῖα ἀπὸ 150 ἕως 200 μέτρα, ἣτις περιτριγυ-
ρίζει ὅλον τὸ παράλιον. Τὰ πλοῖα ἀράζουσιν ἐπ' αὐτῆς,
καὶ ἔτι πλέον πλησιάζουσιν εἰς μίαν λιμενόσκαλαν ξυλίνην
πλησίον τῆς ὁπείας εὐρίσκουσιν 7 ἕως 8 πόδας ὕδατος.

Ἡ Εὐπακτορία, ὁμοίως ὀνομαζομένη Κ ο ζ λ ο φ καὶ
Γ ρ ο ζ λ ε β ῆ κεῖται εἰς ἓνα τόπον ἐπίπεδον, χαμηλότα-
τον, γυμνόν, καὶ ἀμμώδη, ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς, τοῦ
ἡμικυκλίου παραλίου τῆς. Τὸ νοσοκομεῖον τῆς εἶναι εἰς τὸ
δυτικόν, καὶ ἐκτείνεται ἕως εἰς τὴν αἰχμήν, περὶ ἧς ἤδη
ὠμίλησα, ἣτις ἐκβάλλει ἐν ῥηχόν μετὰ τούτου καὶ τῆς
πόλεως εὐρίσκονται πολλοὶ ἀνεμόμυλοι, θεωροῦσιν ὁμοίως
τοιούτους μύλους πρὸς τὸ νότιον, μετὰ τῆς πόλεως καὶ
μιᾶς μεγάλης λίμνης Ἀλικίδος ὀνομαζομένης Σ α κ. Πρὸς
τὸ ἀνατολικόνότ. τῆς παραλίας ἀνακαλύπτουσι κορυφὰς
τινας βουνῶν τοῦ μεσημβρινοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας, με-
τὰ τῶν ὁποίων διακρίνεται τὸ Τ ζ α ν τ ῖ ρ Δ α γ ῖ.

Ἡ λίμνη Σ α κ περικλείει ἐν μεγαλώτατον διάστημα,
διαχωρίζεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν δι' ἐνὸς στενοῦ βαλτώδους.

Ἀκρωτήριον Λ ο υ κ ο ζ λ. Ὀλίγον μακρύτερον τὸ πα-

ράλιον εἶναι ὑψηλότερον, καὶ ὑψοῦται βαθμηδὸν περισσότερον πρὸς τὸ νότιον. Εἰς 22 μίλια νοτίως 18⁰ ἀνατολικά. ἀπὸ τὴν Εὐπακτορίαν, τὸ ἀκρωτήριο Λουκούλ σχηματίζει μίαν ἐκβολὴν εὐκυλοθεώρητον διὰ τῶν ὀξέων ὀχθῶν του, ὡς ἐν τεῖχος, μετρίως ὑψωμένων, καὶ κοκκινοχρῶν· κεῖται εἰς 13 μίλια ἀρκτικῶς ἀπὸ τὴν Σεβαστόπολιν.

**Εποφίς τῆς παραλίας μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Λουκούλ
καὶ τῆς Σεβαστοπόλεως.*

Πρὸς τὴν Σεβαστόπολιν εἰς 7 καὶ 11 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Λουκούλ, τὸ παράλιον τέμνεται διὰ δύο μεγάλων δασώδων κοιλάδων, ὅπου ρέουσιν ἡ Κάτχα καὶ ὁ Βέλβεκ· ἡ δευτέρα τῶν κοιλάδων τούτων εἶναι εὐκολοθεώρητος διὰ μιᾶς μεγάλης Ἑκκλησίας. Ὅρη διατίθενται κατὰ τριμερίαν εἰς τὸ ἀνατολικὸν καὶ αἱ κορυφαὶ τινῶν ὄροπεδίων των, σχηματίζουν εἰς αὐτὰ γραμμὰς λευκῶν βράχων, παρομοίων μὲ μακρὰ τείχη ὀχυρωμάτων· τὸ Τζαδὶρ Δαγί διακρίνεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος διὰ τοῦ σχήματός του, καὶ διὰ τὸ μονῆρες του. Ἐκ τοῦ μακρόθεν ἀνακαλύπτουσιν εἰς τὸ νότιον τὸ ἀκρωτήριο τῆς Χερσονήσου, ἐκτεινόμενον πρὸς τὸ δυτικόν· Ἐπὶ τῆς ἄκρας του εὐρίσκεται ἓνας φανὸς ὅστις εἶναι εἰς 18 μίλια νοτίως 28⁰ δυτικῶς ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Λουκούλ.

Τὸ ἀκρωτήριο Χερσονήσου ἀπαρτίζει εἰς τὸ δυτικ. τὸ μεσημβρινὸν παράλιον τῆς Κριμαίας. Εἰς 7 μίλια πρὸς τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ εὐρίσκεται τὸ λιμενοστόμιον τῆς Σεβαστοπόλεως ἀναγνωριζόμενον ἀπὸ διαστήματα τινὰ ἐκ τῶν λευκῶν σκοπέλων κειμένων ἐπὶ τῶν ὑψῶν, καὶ ἐπὶ τῆς παραλίας· τὰ φρούρια τὰ ὑπερασπιζόμενα τὸν λιμένα τοῦ-

τον καὶ τὴν πόλιν τῆς Σεβασπόλεως παρίστανται ταχέως εἰς τὴν ὄρασιν τοῦ ναυτικοῦ.

Τὸ ἀκρωτήριο Χερσονήσου τελειώνει εἰς μίαν αἰχμὴν χαμηλοτάτην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ φανὸς, περὶ οὗ ἤδη προανέφερον, ὑφούται διὰ 116 πόδας ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ 113 ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς. Τὸ πῦρ τούτου τὸ ὅποion ἐκλείπει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θεωρεῖται ἀπὸ 16 $\frac{3}{4}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολικονότ. $\frac{10}{4}$ ἀνατολ. διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ δυτικ. ἕνας ὕψαλος ἐκτείνεται εἰς 2 $\frac{1}{4}$ γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν αἰχμὴν εἰς τὸ δυτικόν, ἐπὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ εὐρίσκονται 6 ὀργυαί· ἐν δίκροτον δύναται ν' ἀπεράσῃ εἰς διάστημα 1 $\frac{1}{2}$ καὶ ἔτι ὀλιγώτερον γουμενομέτρου· τὸ ἔπραξα εἰς $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου ἐφ' ἑνὸς Βρικίου θαλασσοσταθμοῦντος 12 πόδας ὕδατος, ὠθούμενον ἀπὸ καλλίστην αὔραν τῆς γῆς, ἥτις τὸ ἔκαμνε νὰ διατρέχῃ 10 μίλια. Ἡ θέα τῶν λευκῶν βράχων τοῦ πυθμένος, τοὺς ὁποίους ἡ διαύγεια τῆς θαλάσσης παρέτρεπε νὰ διακρίνωσι καλῶς, ἦτον ἀξιοθούμαστος, εἰς μικράν τινα διάστασιν πρὸς τὸ νότ. τοῦ φανοῦ τούτου, τὸ ἀγγυροβόλιον εἶναι κάλλιστον μετὰ τοὺς ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. ἀνέμους καὶ μετὰ ὅλον τὸν βορέα.

Πλάτος τοῦ Φάρου	44° 35' 00"
------------------	-------------

Μῆκος	31° 02' 54"
-------	-------------

Προχωροῦντες ἀπὸ τὸν φανὸν πρὸς τὴν Σεβαστόπολιν, πρέπει νὰ προφυλάττωνται διὰ νὰ πλησιάζωσι παραπολὺ εἰς τὴν Χερσονήσον, καθότι διάφοροι μερίδες αὐτῆς ἐκβάλλουσιν ὑφάλους, τῶν ὁποίων τὴν θέσιν δυσκόλως δύναται νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐπὶ τοῦ παραλίου τούτου, ὄντος παραπολὺ ὁμοιομόρφου· δι' ἀσφάλειαν περισσοτέραν θέλουσι παραμένει εἰς δύο σωστά γουμενόμετρα· αὐτοὶ οἱ ὕψαλοι εἰσι

μᾶλλον συνεχεῖς πλησίον τῆς Σεβαστοπόλεως, καὶ τόσον μᾶλλον ἐπίφοβοι, ὅσον καὶ τὸ ἄκρωτήριον Κωνσταντίνου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει τὴν ἀρκτικήν πλευράν τῆς εἰσόδου τοῦ μεγάλου λιμένος τῆς πόλεως ταύτης, περικυκλοῦται ὡσαύτως ἀπὸ τοιούτους ὑφάλους.

Τὸ παράλιον τῆς Χερσονήσου ἀπὸ τοῦ φανοῦ μέχρι τοῦ στομίου τοῦ μεγάλου λιμένος, περιέχει ὁμοίως πολλοὺς ἄλλους στενοὺς λιμένας καὶ ἱκανῶς ἐπιμήκεις, ἀνοικτοὺς πρὸς τὸ βόρ. καὶ ὅπου, ἐν ἀνάγκῃ, δύνανται νὰ ἀγγυροβολήσωσι· ὁ πρῶτος, πλησίον τοῦ φανοῦ, πρὸς τὸ ἀνατολ. ὀνομάζεται, Διοϊνάϊα· ὁ δεύτερος Κοζατχάϊα, ὁ τρίτος Κρουγλάϊα, ὁ τέταρτος Στρελετσκάϊα, ὁ πέμπτος Πεσχανάϊα, ὁ ἕκτος Καραντινάϊα. Ἐν αὐτοῖς εὐρίσκουσιν ἀπὸ 8 ἕως 26 ὀργυιάς ὕδατος· διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν ἔσχατον τοῦτον, ὅστις ἀνήκει, καθ' ὅσον καὶ τὸ ὄνομα τὸν ἀναγγέλλει, εἰς τὰ ὑπὸ λιμοκαθαρσιν πλοῖα, πρέπει νὰ κρατῶνται ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαβάσεως, πρὸ πάντων ἀποφεύγοντες τὸ ἀριστερόπρυμνον παράλιον, καὶ ἐπομένως νὰ προσεγγίζωσιν εἰς μίαν ἀγκώνην, δεξιόπρυμνα, ἐπέκεινα ἐνὸς κρημνώδους παραθαλασσίου· ὁ ὅρμος οὗτος ἀναγνωρίζεται διὰ τινων κατηδαφισμένων τειχῶν, οἷτινες ὑψοῦνται ἐπὶ τοῦ παραλίου, κατὰ τὸ δυτικόν τῆς εἰσόδου, διὰ μιᾶς Ἐκκλησίας περικυκλωμένης ἀπὸ δένδρα ἐνὸς νεκροταφείου τὸ ὁποῖον ἀνακαλύπτουσιν ἐν αὐτῷ, καὶ τελευταῖον διὰ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ λιμοκαθαρηθρίου.

Πέραν τοῦ Καραντινάϊ, οἱ ὑφαλοὶ τῆς Χερσονήσου καθίστανται κινδυνωδέστεροι, ὅτι ἐκτὸς τῆς ὑπερβολικῆς των ἐκτάσεως, ἔχουσιν ἔτι ἔμπροσθέν των πρὸς βορρᾶν, τὸν μεγάλον ὑφαλον τοῦ ἄκρωτηρίου Κωνσταντίνου κειμένου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μεγάλου λιμένος τῆς Σεβαστο-

πόλεως· διὰ νὰ εὐκαλύνωσι τὴν διάβασιν ἔθεσαν εἰς αὐτοὺς σημαντῆρας λευκοὺς ἀριστερόπρυμνα εἰσερχόμενοι ἐπὶ τοῦ ὑφάλου τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ κοκκίνοὺς δεξιόπρυμνα· καὶ ἐπὶ δύο βουνῶν εἰς τὸ ἔνδον τοῦ λιμένος, δύο φανούς τῶν ὁποίων οἱ λευκοὶ πύργοι θεωροῦνται μακρόθεν, καὶ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ θέτῳσιν εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν τὸν ἕνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου, εἰς τὸ ἀνατολικ. 40 42' νοτ. περιττόν εἶναι νὰ εἴπω, ὅτι πρέπει νὰ πράξωσι τὸ ἴδιον ἐν καιρῷ νυκτός καὶ ἐπὶ τῶν φώτων των. Ὁ πρῶτος τῶν φανῶν τούτων εἶναι εἰς 413 πόδας ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ δεύτερος τεθειμένος εἰς 1 μίλιον $\frac{3}{4}$ μακρύτερον εἰς 613 πόδας· τὸ φῶς αὐτῶν εἶναι μόνιμον, τὸ τοῦ πρώτου ἀνακαλύπτεται ἀπὸ 28 μίλια, τοῦ δὲ δευτέρου ἀπὸ 33.

Τὸ ἀκρωτήριο Κωνσταντίνου εἶναι ὁρατὸν δι' ἑνὸς Τηλεγράφου, καὶ δι' ἑνὸς περιφεροῦς φρουρίου μὲ διπλᾶς σειρὰς κανονοστασίων σκεπαζομένων ἀπὸ μίαν χαμηλὴν αἰχμὴν, ἣτις ἐκτείνει πρὸς νότον τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο. Ὁ μακρὺς καὶ πλατὺς ὕψαλος τοῦ Κωνσταντίνου περιέχει τὴν δυτικὴν μερίδα τῆς αἰχμῆς ταύτης· τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἰς τὸ μέρος τοῦτο εἶναι ἀπὸ 2 ὀργυιάς, εἰς 3 γουμενόμετρα ἀπὸ τὸ παράλιον καὶ ἀπὸ 4 ὀργυιάς ἐπὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον πρὸς τὸ δυτικόν· ἕνας λευκὸς σημαντῆρ σημειώνει τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἐπὶ 8 ὀργυιῶν· ὡς προεῖπον, σημαντῆρες κόκκινοὶ εἶναι τεθειμένοι ἐπὶ τῶν κινδυνωδῶν τόπων τῆς ἀπέναντι παραλίας, δεξιόπρυμνα εἰς τὴν εἴσοδον.

Εἰναι βιασμένοι νὰ λοξοδρομήσωσιν εἰς τὸ ἀπέρασμα διὰ νὰ εἰσέλθωσιν, ἢτε νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τὸν μεγάλον λιμένα, δὲν πρέπει νὰ τὸ πράξωσι εἰμὴ διὰ συντόμων λοξοδρομιῶν, καὶ κατὰ γενικὸν κανόνα περιστρέφοντες τὸ

πλοῖον, ὅσαςκις ὁ πύργος τοῦ πρώτου φανοῦ τοῦ Ἰνκερ-
μαν θέλει φαίνεται ἀφ' ἑνὸς μέρους εἰς τὸ ἀνατολικ. 2^ο
ἀνατολικονότ. καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους εἰς τὸ ἀνατολικ.
6^ο ἀνατολικονότ.

Ἐν μέγα κανονοστάσιον εὐρίσκεται κατεστημένον ἐπάνω
εἰς τὰ δύο ἀκρωτήρια πρὸς τὸ ἀνατολ. τοῦ λιμένος τοῦ
λιμοκαθαρτηρίου· τὸ πρῶτον τῶν ἀκρωτηρίων τούτων ἔ-
χει ἓνα ὕφαλον ἱκανῶς ἐξέχοντα, κλίνοντα εἰς τὸ δυτικοβ.
τὸ ἕτερον ἔχει ὡσαύτως μίαν ξέραν πρὸς τὸ βόρειον, πο-
λὺ μακρυτέραν, ἥτις μετρεᾷ $2\frac{1}{2}$ περίπου γουμενόμετρα, καὶ
φέρει εἰς τὸ ἄκρον του, ἐπὶ 8 ὀργυιῶν βάθος ἓνα σημαντῆρα
κόκκινον. Ἐκ τῆς ἄκρας ταύτης, ὅλον τὸ ὑπόλοιπον παρά-
λιον, ἐμπεριέχεται εἰς τὸν μεγάλον λιμένα τῆς Σεβαστο-
πόλεως.

Ἐν τρίτον ἀκρωτήριον τὸ ὁποῖον ἔπεται, εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον
ἀπὸ τὸ λιμοκαθαρτήριον εἶναι ὁρατὸν διὰ τὸ φρού-
ριον Ἀλέξανδρος, δύνανται νὰ τὸ πλησιάσωσιν περισ-
σότερον ἀπὸ τὰ προσημειωθέντα, καὶ τὰ πλοῖα ἀγγυροβο-
λοῦσι εἰς τὸ ἀνατολ. αὐτοῦ, πλησίον εἰς τὸ παραθαλάσσιον
ἐπὶ $2\frac{1}{2}$ ὀργυιῶν βάθος· κεῖται πρὸς τὸ νότιον τοῦ φρουρίου
Κωνσταντίνου, μετὰ τοῦ ὁποίου σχηματίζει τὸ ἀπέ-
ραςμα τοῦ μεγάλου λιμένος ἢ τοῦ παραλίου τῆς Σε-
βαστοπόλεως· τὸ ἀπέραςμα τοῦτο, ἔχον, ἀπὸ τὴν μίαν
χθὴν εἰς τὴν ἄλλην, πλάτος $\frac{1}{2}$ περίπου μιλίου, ἐκπίπτει
κατά τι περισσότερον ἀπὸ 3 γουμενόμετρα μεταξύ τῶν
ἰσθμῶν, ἥτε μεταξύ ἑνὸς πυθμένου 4 ὀργυιῶν ἐφ' ἐκάστης
ἑσθμῆς.

Ὀλίγον μακρύτερον, εἰς τὴν βάσιν ἑνὸς ἀκρωτηρίου κα-
θέτου καὶ ὑψηλοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἓν μέγα κα-
νοναστάσιον, ὁ πυθμὴν ἐλαττοῦται, πρέπει νὰ ἀπομακρύ-

νωνται ἀπ' αὐτὸν διὰ $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου ἀρκτικῶς, καὶ νο-
τίως, δύνανται ὁμῶς νὰ τὸ παραπλεύσωσι πλησιέστερον
πρὸς τὸ ἀνατολικόν, ἐμβαίνοντες εἰς τὸν λιμένα τοῦ Κα-
νονοστασίου· ἔτι πλέον δὲν πρέπει νὰ πλησιάζωσιν, ἐμβαί-
νοντες εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, τὸ χαμηλὸν ἀκρωτήριο ἀ-
ριστερόπρυμνα, τὸ περιτριγυρισμένον ἀπὸ ἐν φρούριον μὲ
τρεῖς σειρὰς κανονίων, ὀνομαζόμενον Ἅγιος Νικό-
λαος.

Ὁ λιμὴν τοῦ Κανονοστασίου, ἐπίσης καὶ ὅλοι
οἱ παρεπόμενοι ὑπερασπίζονται ἐναντίον τοῦ βορέως, διὰ
τῆς ἀρκτικῆς ὀχθῆς τοῦ μεγάλου λιμένος· ἐνορίαί τινες τῆς
πολιτείας Σεβαστοπόλεως, περιέχουσιν μίαν μερίδα τού-
του. Ὁ λιμὴν οὗτος, ὅστις πρὸ τριάκοντα περίπου ἐτῶν,
προεχώρει νοτίως διὰ 750 περίπου μέτρα, ἐφ' ἑνὸς πλά-
τους 270 μέτρων κατεστάθη βαθμηδὸν ἀναπληρωμένος,
καὶ τὴν σήμερον πολὺ περιωρισμένος. Ὁ γλήγορα θέλει
παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι χρήσιμος εἰς τὰ πλοῖα τοῦ ἐμπο-
ρίου διὰ τὸ ὅποσον ἦτον διωρισμένος· εὐρίσκονται εἰς κακί-
στην θέσιν ἐν αὐτῷ μὲ τὸν δυτικοδὸρ. ἄνεμον, καὶ ἔτι μὲ
τὸν δυτικόν, οἵτινες προξενοῦσιν εἰς αὐτὸν τὸν μικρὸν καὶ
στενὸν λιμένα ἕνα ἀνάρρουν ἐκ τοῦ ὁποίου συμβαίνουνσι συ-
χνάκις ναυάγια, ἢ σημαντικαὶ θαλασσοβλάβαι (Αβαρίαί).

Ὁ λόφος τοῦ λευκοῦ βράχου ὅστις σχηματίζει τὸ ἀ-
κρωτήριο ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Σεβαστούπολις ἔχει
240 ποδῶν ὕψος ἄσχετον· οὗτος διαχωρίζει τὸν λιμένα
τοῦ Κανονοστασίου, ἀπὸ τὸν πρὸς νότον λιμένα
Ζουγενάτῃ, ἡ ἄκρα του ἣτις εἶναι χαμηλὴ καὶ ἡ ὁποία
φέρει τὸ φρούριον Νικολάου μὲ τριπλᾶ κανονοστάσια, εἶ-
ναι περιτριγυρισμένον ἀνωμάλως ἀπὸ βράχους, τοὺς ὁ-
ποίους ἀποφεύγουσιν ἀπὸ διάσῃμα ἡμίσεως γουμενομέτρου.

Ἀφοῦ διαβῶσι τὸ φρούριον τοῦ Νικολάου, εἰσέρχονται εἰς τὸν νότιον λιμένα ἀφίνοντες ἀριστερόπρυμνα τὸ μικρὸν ἀκρωτήριο, καὶ τὸν λιμένα τοῦ Παύλου, ὁμοίως καὶ τὸν μικρὸν ὄρμον Κ α ρ α β ε λ ν á ι α ὅστις εἶναι ἓνας βραχίων, (σωληνοσυμβολή) τοῦ νοτίου λιμένος.

Ὁ νότιος λιμὴν εἶναι κατὰ πολὺ ἐκτεταμένος καὶ βεβυθισμένος μεταξὺ δύο ἀποκρήμνων λόφων. Τὸ παράλιον τούτου εἶναι στερεόν, καὶ ἡ θάλασσα ἔχει ἀπὸ 9 ἕως 4 ὀργυιάς πλησίον τῆς στερεᾶς· χρησιμεύει εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα πάσης τάξεως τὰ ὅποια μένουσιν εἰς αὐτὸν μὲ πληρεστάτην ἀσφάλειαν. Εἰς τὴν μᾶλλον ἀπέχουσιν μερὶδα τούτου τοποθετοῦνται ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ὅποια μὴ ὄντα ἐν καταστάσει νὰ δουλεύσωσι, μετεσχηματίσθησαν εἰς λέμβας διὰ τοὺς καταδίκους. Τὸ μικρὸν ἀκρωτήριο τοῦ Παύλου εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ βράχους τινὰς ὀλίγον ἀπέχοντας ἀπὸ τὸ παράλιον.

Ὀλίγον μακρύτερον εἰς 1 μίλιον περίπου καὶ πέραν τῆς χαράδρας τοῦ Ὁ τ σ ι α κ ὸ θ, ὅπου εὐρίσκεται ἓνας κῆπος, καὶ ἓνας ὑδραγωγὸς, κεῖται ὁ λιμὴν τῆς πλοιοσκευασίας, ὅπου τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 4 ὀργυιάς, ἐντεῦθεν ἕως εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μεγάλου λιμένος τῆς Σεβασουπόλεως δὲν εἶναι περισσότερον ἀπὸ $1\frac{1}{2}$ μίλιον, ὅπου ὁ μικρὸς ποταμὸς τοῦ Μ π ο υ γ ι ο ὺ κ Ο ὺ ζ ἐν, τὸν ὅποιον οἱ Ῥῶσοι ὀνομάζουσι Τ ζ ε ρ ν á ι α ρ έ τ ζ κ α, ρίπτει τὰ ὕδατά του διὰ μέσου μιᾶς βάλτου, ἀφ' οὗ διέλθῃ τὴν ὠραιάν κοιλάδα τοῦ Ἰνκερμαν πλησμονὴ λάσπης ἐκτείνεται ἔμπροσθεν τοῦ στομίου του, τὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ προσεγγίσωσιν εἰς αὐτὸ εἰμὴ εἰς $\frac{1}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου. ἐνταῦθα τὸ παράλιον, ἀφοῦ διευθυνθῇ πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ διάστημα $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου, στρέφεται πρὸς τὸ δυτικὸν διὰ νὰ

σχηματίσῃ τὴν βόρειον ὄχθην τοῦ μεγάλου λιμένος, πολὺ ὀλιγώτερον διατετμημένην ἀπὸ τὴν ἐτέραν ὄχθην, ἀλλ' ὥς μὴ ἐπαπειλοῦσα κινδύνους εἰς κανὲν μέρος τῆς δύναται νὰ παραπλευσθῇ ἐκ τοῦ πλησίον.

Πρὸς τὸ ἀρκτικὸν τοῦ στομίου τοῦ Μπουγιούκ Οὐζέν, πλησίον τῆς θαλάσσης ὑψοῦται ὁ πρῶτος τῶν δύο φανῶν τοῦ χάσματος περὶ οὗ προωμίλησα· ἀγγυροβολοῦσι πλησίον τοῦ λόφου ὅστις φέρει τὸν φανὸν τοῦτον, εἰς $2\frac{1}{2}$ ἕως 3 ὀργυιάς μὲ πᾶσαν ἀσφάλειαν. Ὀλίγον μακρύτερον πρὸς τὸ δυτικὸν εὐρίσκεται ἓνας κρημνῶδης λευκὸς βράχος καὶ ἓνας ὄρμος ἀξιόλογος, ὅπου κεῖνται αἱ ἀρτοποιαὶ τοῦ στόλου, αἱ ὀνομαζόμεναι Σουκαρνάια Μπάλκα (ἢ φάραγξ τῶν παξιμαδίων), μετὰ τοῦτον παρακολουθεῖ ἔτι εἰς μακρὺς βράχος, καὶ ἄλλοι δύο ὄρμοι ἱκανῶς βαθεῖς, ὅπου ἀγγυροβολοῦσι μὲ ἀσφάλειαν· ἐν χωρικὸν οἶκημα, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς τὸν πρῶτον ὄρμον, ὀνομάζεται Ὀλανδία ὁ ἕτερος φέρει τὸ ὄνομα Πανιοτέα, μετὰ τοῦτον ἀμέσως ἔπεται ὁ ὑφορμος ἥτοι ὁ μικρὸς λιμὴν Κουριννάια Μπάλκα, (ἢ φάραγξ τῶν ὀρνίθων), ὅστις παρακολουθεῖται ἀπὸ ἐν ἀκρωτήριον μετρίως ὑψηλὸν καὶ γυμνὸν τὸ ὅποιον περιστοιχεῖται ἀπὸ ἐν κανονοστάσιον, μετὰ τοῦτον ἔρχονται δύο ἄλλοι ὄρμοι διαιρούμενοι δι' ἐνὸς μικροῦ ἀκρωτηρίου, ὁ Σουκλάια Μπάλκα (φάραγξ ξηρὰ) καὶ ὁ Σεθερνάια (ὁ ἀρκτῶς) ὁ τελευταῖος οὗτος κεῖται ἀπέναντι τῆς πολιτείας Σεβαστουπόλεως, εἶναι ἀνοικτὸς κατὰ τὸ δυτικόν, δυτικονότ. χρησιμεύει ὡς λιμὴν δι' ἐμπορικὰ πλοῖα διὰ νὰ ἀποθιβάζωσιν ἐν αὐτῷ πολεμεφόδια, εὐρίσκονται εἰς μικρόν τι διάστημα ἀπὸ τὴν ξηρὰν ἐκ 4 καὶ 2 ὀργυιῶν.

Εἰς 150 ἢ 200 μέτρα δυτικῶς ἀπὸ Σεθερνάια

ὑπάρχει ἐν νέον φρούριον πέραν τοῦ ὁποίου, ἐν τῷ διαστήματι $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου, ὃ πυθμὴν σμικρύνεται, καὶ ἐλαττοῦται εἰς 2 ὀργυίας, σχεδὸν ἕως εἰς τὴν ἄκραν τοῦ φρουρίου Κωνσταντίνου, ἥτις ἐκτείνεται, πρὸς νότον εἰς 425 μέτρα· δύναται νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς ἄκρας ταύτης τῆς ὁποίας τὸ βάθος εἰς $\frac{1}{8}$ γουμενομέτρου εἶναι $2\frac{1}{2}$ ὀργυιαί ὕδατος. Προωμίλῃσα ἤδη περὶ τοῦ ὑφάλου Κωνσταντίνου.

Εἰς καιρὸν συνηθισμένον, καὶ ἰδίως ἐν καιρῷ θέρους ἡ αὔρα τοῦ πλάτους καθ' ἐκάστην ἡμέραν πνέει τακτικῶς εἰς τὴν Σεβαστούπολιν, ἀπὸ τὰς 9 ἕως τῶν 10 ὥρῶν πρὸ μεσημβρίας καὶ ὑποχωρεῖ κατὰ τὴν ἑσπέραν, εἰς τὴν πνοὴν τῆς στερεᾶς.

Προσκληαίνονται εἰς τὴν Σεβαστούπολιν διὰ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον κάμνει ὁ θαλάσσιος Σκώληξ εἰς τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ὑπεστρωμένα μὲ χάλκωμα· ἐν ἀληθείᾳ ἐθεώρησα φοβερά αποτελέσματα τούτου, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο ἐνὸς νέου πλοίου τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἀπέρασε τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, εὔρε τὰς πλευράς του τρυπημένας ὡς ἐν σπογγάρι. Πολλὰ ῥωσσικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ἐκτίθενται εἰς αὐτὸ περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, καθότι παραμελοῦσι τὴν ἐπισκευὴν των, καὶ πολὺ πλέον εἰς τὸ νὰ ἀσφαλτῶναι συχνάκις· ὁ σκώληξ δὲν προσβάλλει τελείως, ἢ τουλάχιστον δυσκολώτατα, τὰ πλαγιόπλευρα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιφάνεια ἐπυροβολήθη, καὶ ἐσχεπάσθη μὲ λωρίδας.

Πλάτος τῆς πολιτείας Σεβαστοπόλεως	44 ⁰	36'	51''
Μῆκος	31 ⁰	11'	09''
Πλάτος τοῦ ἄκρωτηρίου Χερσονήσου	44 ⁰	35'	00''
Μῆκος	31 ⁰	2'	54''

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου εἰς 7 μίλια πρὸς τὸ νότ. 42⁰ ἀνατολ. κεῖται τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἐπίσης Φελένκ καὶ Φισλέντε· μεταξύ τούτων τὸ παράλιον εἶναι στερεὸν, καὶ δύνανται λοξοδρομοῦντες νὰ τὸ προσεγγίσωσι εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἀκρωτηρίου Ἅγιος Γεώργιος κεῖται ἓνας βράχος ἴσα μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ὀλίγον ἀπέχων ἀπὸ τὴν ὄχθην, καὶ ἐπομένως ὀλίγον ἐπιφοβός.

Ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ κατακρήμνων ὄχθων ἐνὸς ὁρμου, εἰς 900 μέτρα ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον, φαίνεται ἐν μοναστήριον καθιερωμένον εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον· εἰς τὸ νότιον αὐτοῦ ἀγγυροβολοῦσι πλοῖα εἰς 25 ὀργυῖας. Ἐν αὐτῷ προφυλάττονται ἀπὸ τὸν δυτικόν, δυτικοβόρ. ἄνεμον καὶ ἀπὸ τὸν δυτικοβόρ., οἵτινες μόνοι δύνανται νὰ καθυποβάλλωσι τὰ πλοῖα, εἰς τὴν ἀνάγκην διὰ νὰ ἀγγυροβολῶσιν ἐνταῦθα.

Πρὸς τὸ ἀνατολ. τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου εἰς 4 περίπου μίλια ὁ λιμὴν τοῦ Βαλακλάβα εἶναι περίβλεπτος διὰ τινὰς ἀρχαίους κατηδαφισμένους πύργους· διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸν ἐν πρώτοις διευθύνουσι τὸ πλοῖον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τούτων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ προσεγγίζοντες εἰς αὐτοὺς, ἀνακαλύπτουσι πρὸς τὸ ἀριστερόν των, ἐν στενὸν στόμιον περικυλῶμένον ἀπὸ κατακρήμους βράχους, καὶ πλάτους περίπου 244 μέτρων· πρὶν νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτὸ, καλὸν εἶναι νὰ στείλωσι μίαν λέμβον διὰ νὰ ἀπεράσῃ ἐν πολύκλονον σχοινίον ἐπὶ τῶν πρώτων βράχων ἀριστερόπρυμνα, οἵτινες σχηματίζουν ἐν εἶδος αἰχμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θέλει προσεγγίσουσι μὲ ὀλίγα ἱστία, καὶ τὴν ὁποίαν θέλει παραπλεύσουσιν ἐκ τοῦ πολυ

πλησίον, ἀλλ' ἔχοντες μεγίστην παρατήρησιν δι' ἓνα βρά-
χον ὑποθαλάσσιον, κείμενον εἰς 8 ἕως 10 μέτρα ἀπὸ τοῦ
παράλιον. Προχωροῦντες οὕτως εἰς τὸ δυτικοβόρ. κυριευό-
μενον δεξιόπρυμνα ἀπὸ ἀρχαία τείχη, πρέπει νὰ διατηρῶν-
ται ἀριστερόπρυμνα πλησίον τῆς ὀχθῆς, διὰ νὰ ἔχωσιν ἐν
περισσότερον διάστημα ἐὰν ὁ ἄνεμος ἤθελεν ἀντίκειται. Μία
μικρά μερίς τῶν οἰκημάτων τοῦ Β α λ α κ λ ά β α θεωροῦν-
ται ἀπὸ μίαν πρώτην γωνίαν αὐτοῦ τοῦ ἀπεράσματος ση-
μειωμένην διὰ μιᾶς στενῆς φάργγος· προτιμῶσιν ἐνταῦθα
τὸν ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. καὶ διαδοχικῶς, τὸν ἀνατολικοβ.
μέχρι δευτέρας τινὸς γωνίας, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι περισ-
σότερον ἀπὸ 115 μέτρα πλάτος ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλ-
λην ὀχθὴν. Ἐὰν εἰσερχόμενοι εἰς τὸ περιστόμιον τοῦ λι-
μένους εἶναι ἀνάγκη νὰ παραπλεύσωσι τὴν ὀχθὴν δεξιόπρυ-
μνα, πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶσι διὰ δέκα περίπου μέτρα
ἀπὸ τὴν δευτέραν ἐκβολὴν τοῦ καθέτου ἀκρωτηρίου, εἰς ὃ
εὐρίσκονται τὰ ἐρείπια, διὰ νὰ προσφυλαχθῶσι ἀπὸ ἓνα βρά-
χον σκεπασμένον ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ἡ ἐκβολὴ αὕτη κεῖται
ἀπέναντι τῆς χαράδρας τῆς πρώτης γωνίας, καὶ ἡ αὕτη εἶναι
ἡ πρώτη ἀριστερόπρυμνα, κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ λιμένους·
κανένας ἄλλος κίνδυνος δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ ἀπέραςμα τοῦ-
το, φοβερὸν διὰ τὸ ὕψος καὶ διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν ὀ-
χθῶν του, τὰ ὅποια τὸ παριστῶσι μᾶλλον στενώτερον ἀφ'
ὅσον ὑπάρχει τὸ μῆκος του εἶναι 800 μέτρα περίπου,
προεῖπον ἤδη ὅτι τὸ ἐλάχιστον αὐτοῦ πλάτος, δὲν ὑπερβαί-
νει τὰ 115 μέτρα· τελευταῖον ἡ μεγαλητέρα βαθύτης του
εἶναι ἀπὸ 10 ἕως 20 ὀργυίας, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ, πλη-
σιέστατα εἰς τὸ παράλιον εὐρίσκονται ἀπὸ 10 ἕως 15 ὀρ-
γυαί.

Ὁ λιμὴν τοῦ Βαλακλάβα περικλείεται μεταξὺ βουνῶν

ἀπὸ βράχους, μὲ κατηφόρους ἀποτόμους, ἐν τῷ μέσῳ τῶν
ὁποίων δὲν ἔχει πλέον ἡμίσεως μιλίου μήκος, βορείως,
καὶ νοτίως καὶ ἐν πέμπτον μιλίου πλάτος· ἐν πλήρῃ τρι-
τον τοῦ μήκους του εἶναι ἀδιάβατον, ἐξ αἰτίας τῆς ἰλῦος
μεταφερομένης διὰ τῶν ὑδάτων μιᾶς κοιλάδος ἣτις πε-
ραιοῦται εἰς τὸ βόρειον αὐτοῦ μέρος· τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει
εἰς ὅλον τὸ ὑπόλοιπον ἀπὸ 10 ἕως 5 ὀργυιάς, πυθμένα ἰ-
λῶδη, εἰς μερικὰ μέτρα ἀπὸ τὸ παράλιον. Ὁ λιμὴν οὗτος
μιᾶς θεᾶς ἐξαιρετικῶς σκηνογραφικῆς παρομοιάζει μὲ μίαν
λίμνην. Ὁ Βαλακλάβας ὁ ὁποῖος κατέχει τὸ ἀνατολι-
κὸν παράλιον αὐτοῦ, εἶναι μία μικρὰ πόλις κατοικοῦμένη
ἀπὸ Γραικοὺς καταγομένους ἀπὸ τὸ ἀρχιπέλαγος.

Πλάτος τοῦ Βαλακλάβα	44°	29"	45"
Μήκος	31°	14"	29"

Εἰς τὸ ἀνατολικ. τοῦ Βαλακλάβα τὸ παράλιον κυρ-
τοῦται εἰς τὸ ἀνατολικονότ. καὶ ἔτι μακρύτερον διευθύνεται
πρὸς τὸ νότ. ὡς ἐν γιγαντιαῖον μακρῷ τείχῳ τοῦ βράχου,
ὕψους 1500 περίπου ποδῶν, μὲ ἐπιφάνειαν ὁμαλήν, καὶ
δενδρόφυτον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ κάθετος ἄκρα εἶναι τὸ ἀκρωτή-
ριον Ἀγία, εἰς 8 $\frac{1}{2}$ μίλια νότ. 56° ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρω-
τήριο τοῦ Ἀγίου Γεωργίου· ἡ γυροβόλησαν πλοῖα
εἰς τὴν κυρτότητα ταύτην εἰς τὸ ἀνατολικονότ. τοῦ Βα-
λακλάβα, ἔμπροσθεν μιᾶς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς εἰς 2 μίλια
περίπου ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦτον. Ὅλη αὕτη ἡ παραλία εἶ-
ναι ἁπλοῦς, μόνον ὅτι ἓνας ἀλιεὺς μὲ εἰδοποίησεν ὅτι ἓνας
βράχος ὑποθαλάσσιος κεῖται εἰς 1 $\frac{1}{2}$ ἢ 2 μίλια περίπου ἀπὸ
τὸ Βαλακλάβα, καὶ εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ξηράν. Ὁ
ἀλιεὺς αὐτός μοι ἔδωκεν αἰτίαν γὰρ ἀμφιβάλλω διὰ τὴν ἀγ-
γελίαν του· τὰ πλοῖα εὐρίσκουσι τὴν τελειοτάτην γαλήνην,
ὕπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἀγίας, ὅταν ὁ ἀνατολικ. ἄνεμος

πνέη ὀρμητικῶς εἰς τὸ πλάτος. Ἐνοχλοῦνται ὅμως εἰς αὐτὴν, διὰ τοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον τὰ ἀντωθεῖ πρὸς τὸ δυτικόν.

Ὁ μικρὸς κόλπος ἐσχηματισμένος διὰ τῶν ἀκρωτηρίων τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ Ἀγίας, ἐπίσης καὶ ἡ παραλία τῆς Χερσονήσου μοι ἐχρησίμευσαν δύο βο-
λάς, κατὰ τὴν διάρκειαν καταιγίδων τοῦ βορέως, καὶ τοῦ ἀνατολικοβορέως, ἐν ᾧ ἐκρατούμην ἐν αὐτῷ, μὲ μικράς λο-
ξοδρομίας εἰς μικράν τινα διάστασιν ἀπὸ τοῦ παράλιον εἰς τὸ διάστημα 36 ὥρων, χωρὶς νὰ ἀποχωρισθῶ ἐκεῖθεν, μὲ ὅ-
λην τὴν βίαν τοῦ ρεύματος εἰς τὸ δυτικόν, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα μὲ ἠνόχλει εἰς τὰς λοξοδρομίας μου πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Ἀγία· πρέπει νὰ προσέχωσιν εἰς τὸν μικρὸν τοῦτον κόλπον, διὰ τοὺς καταιγίζοντας ἀνέμους (σαγανά-
κια) τοὺς ὁποίους ἐκβάλλει ἡ φάραγξ τῶν βουνῶν τοῦ Βα-
λακλάβα.

Ἐμίλησα ἤδη εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν γενικῶν παρατη-
ρήσεων περὶ τῆς μεταβολῆς ἣτις ἐκτελεῖται εἰς τὴν διεύ-
θυνσιν τῶν ἀνέμων πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀγία.

Τὸ μεσημβρινότερον πλάτος τοῦ

ἀκρωτηρίου Ἀγία, 44° 24' 30"

Μῆκος ἐκ τοῦ ἰδίου σημείου 31° 19' 00"

Ἡ Ἀσπι. Εἰς τὸ ἀνατολικόν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀγία, προσφέρει εἰς τοὺς πρόποδας ὑψηλῶν βουνῶν ἐν καλὸν ἀγ-
γυροβόλιον μὲ ἀνέμους ἀνατολικονοτίους ἕως εἰς τὸν δυ-
τικόν, ἀπερνῶντες διὰ τοῦ ἀρχτικοῦ, ἀράζουσιν ἐκεῖ εἰς $2\frac{1}{2}$
γουμενόμετρα διὰ 11 ἕως 12 ὀργυιάς, φροντίζοντες διὰ
νὰ κρατῶνται κατὰ τι πλησιέστερον τοῦ μικροῦ ἀκρωτη-
ρίου δεξιόπρυμνα, ὅπου εὐρίσκεται ἐν λευκὸν κατάστημα
τῆς ὀχθοφυλακῆς.

Πλοῖα τινά, ἐξαιρέτως τὰ τῆς ἀκτοπλοίας διωρισμένα νὰ φορτώσωσιν εἰς τὴν λάσπην, πλησιάζουσιν εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν ἐντὸς τοῦ λιμένος ἐπὶ 4 ἢ 5 ὀργυιῶν, καὶ δένουσιν ἐκεῖ μὲ παράγγεια· ὅλος ὁ πυθμὴν εἶναι ἰλώδης καὶ κατὰ πολὺ κυρτός, μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο σπανιότατα παραδέχεται τὸν ἄνεμον τοῦ πλάτους· ὁ νότιος, δυτικονότ. θεωρεῖται μόνον τοῦτο ὡς κινδυνώδης εἰς αὐτό, πρέπει νὰ προεφοδιάζωνται μὲ καλὰ παλαμαροπαράγγεια ἐναντίον τοῦ ἀνατολικοβορ. ἐξ αἰτίας τῆς βίας μὲ τὴν ὁποῖαν καταπίπτει ἀπὸ τὰ βουνά· τὸ παράλιον εἶναι στερεόν ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Σάριτζε, καὶ εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ μίαν ὥραϊαν πηγὴν ὕδατος πλησίον τοῦ παραλίου, εἰς Κ ἀ π κ ἄ ν η.

Τὸ ἀκρωτήριο Σάριτζε δὲν εἶναι πολὺ ὑψηλόν, ἀλλὰ σωροὶ βράχων, τῶν ὁποίων οἱ μερικοὶ ὀξυκόρυφοι, ἐπισωρεύονται εἰς αὐτό τὸ παράλιόν του εἶναι ἐπίσης κυκλωμένον ἀπὸ τοιοῦτους βράχους πρὸς τὸν νότον· καὶ ἐκτείνονται ὑπὸ τὸ ὕδωρ πρὸς τὸ πλάτος εἰς $1\frac{1}{4}$ γουμενόμετρον περίπου· κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο παρίσταται ἓνας βράχος ἴσος μὲ τὸ ἀνάστημα μιᾶς λέμβου, ὅστις ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Τατάρους Τζομπάν Κάγια. (Πέτρα τῶν βοσκῶν)· τὸν ἀπερνοῦσιν ἐνίοτε χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσωσι, ἐν ᾧ ἄλλοτε φαίνεται νὰ ἔχῃ μίαν ἐκβολὴν μεγαλωτάτην· ὡς ἐπὶ το πλεῖστον ἠπατήθην δι' αὐτὸν, εὐρισκόμενος εἰς $2\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Σάριτζε, θεωρούμενον εἰς τὸ ἀνατολικ. 19^0 βόρειον καὶ εἰς $\frac{2}{3}$ μιλίου εἰς τὰ ὀπισθεν τοῦ παραλίου. Τὸ ἀκρωτήριο Σάριτζε εἶναι τὸ μεσημβρινότερον τῆς Κριμαίας.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Σάριτζε	44° 22" 00"
Μῆκος	31° 24' 00"

Τὸ μεσημβρινὸν παράλιον τῆς Κριμαίας μήκους 95 περίπου μιλίων, σχηματίζει δύο μερίδας τοξοειδεῖς ὡς ἔγγιστα ὁμοιομόρφους τῶν ὁποίων ἡ μία ἐξέχουσα ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Χερσονήσου ἕως εἰς τὸ τοῦ Ἀγίουδαγῆ καὶ ἡ ἄλλη εἰσερχομένη ἀπὸ τὸ Ἀγίουδαγῆ ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Μέγανον· μετρῶντες ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἀγία, ἡ πρώτη τῶν μερίδων τούτων περιστοιχεῖται ἕως εἰς Γιάλτα, ἄνευ διακοπῆς, ἀπὸ ἓν ὁροπέδιον μεγάλων καθέτων βράχων, τῶν ὁποίων αἱ κατάκρημνοι πλευраὶ δὲν ἀφήνουσιν εἰμὴ ὀλίγον τι διάλειμμα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ δευτέρα κυκλοῦται ἀπὸ βουνὰ με κορυφὰς ἀνομοιομόρφους, καὶ τῶν ὁποίων αἱ βάσεις ἀπέχουσι περισσότερο ἀπὸ τὸ παράλιον.

Ὅλον τὸ παράλιον ἀπὸ τὸ Σάριττζε ἕως εἰς τὸ τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου εἶναι στερεόν· ἡ θάλασσα τούτου εἶναι βαθεῖα, καὶ ἀγγυροβολοῦσιν ἐν αὐτῷ διὰ 10 ὀργυιῶν εἰς διάστημα ἑνὸς γουμενομέτρου ἀπὸ τὴν ξηράν. Εἰς $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 25 ὀργυιάς· μικρά τινα ἐλίγματα δύνανται νὰ προφυλάξωσιν ἀπὸ τὸν δυτικὸν ἄνεμον, καὶ εἰς καιρὸν καλοκαιρίου γενικῶς διαυθεντεύονται κάλλιον διὰ τῶν βουνῶν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους· πρέπει νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τὰς παραλλαγὰς ὅταν πλέωσι με ἓνα ἄνεμον τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ μήκος τοῦ παραλίου τούτου, ἐξ αἰτίας τῶν ἰσχυρῶν καταιγίδων τὰς ὁποίας ἐξάγουσι μερικαὶ τοποθεσίαι τούτων.

Εἰς 9 μίλια ἀπὸ τὸ Σάριττζε, τὸ ἀκρωτήριο Κικινέισσε, ὀλίγον ὑψηλὸν καὶ ὁμαλὸν, δὲν εἶναι εὐθεώρητον εἰμὴ καθ' ὅσον παραπλέουσι τὸ παράλιον ἐκ τοῦ πλησίον· τὸ ὀλίγον διάστημα εἰς τὸ ὅποιον προβαίνουν με-

ρικοί βράχοι, καθιστᾷ περιττὴν πᾶσαν ἐπανάληψιν περὶ τούτου.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτήριου Κικινέϊσε	44 ⁰ 22' 15"
Μῆκος	31 ⁰ 36' 15"

Ἀκρωτήριον Κουρτῆρ Μπουρούν καὶ λιμένι. Εὐρισκόμενοι ἀπὸ τὸ παραλίον εἰς 2 $\frac{1}{2}$ ἢ 3 μίλια, ἀνακαλύπτουσι πέραν τοῦ Κικινέϊσσε τὸ ἀκρωτήριον Κουρτῆρ Μπουρούν, καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου μὲ τὸν φανόν του ἐδῶθεν τοῦ Κουρτῆρ Μπουρούν πλησίον τοῦ Κικινέϊσσε, μερικοὶ δγγῶδεις βράχοι σημειώνουσι τὴν Δρίθα ἢ Αἰμένα ἥτις εἶναι ἐν μικρὸν ἀγγυροβόλιον πλησίον τοῦ χωρίου Σημείς, ὅπου ἀράζουσι πολὺ πλησίον τῆς ξηρᾶς διὰ 3 ὀργυιῶν ἔμπροσθεν μιᾶς ἀκτῆς ὅπου εὐρίσκονται οἰκήματα, καὶ μαγαζία ὑπὸ τὴν ἐντελῆ ὑπεράσπισιν τῶν δυτικῶν ἀνέμων. Πέραν τοῦ Κουρτῆρ Μπουρούν, εἰς τὴν βάσιν μιᾶς ὑψηλοτάτης γωνίας τοῦ ὄροπεδίου τῶν βράχων τοῦ παραλίου ὀνομαζομένου Ἀγίος Πέτρος, τὸ ὅποιον στρέφει ταχέως εἰς τὸ βόρειον, ἀναγνωρίζεται τὸ χωρίον Ἀλούπκα δι' ἐνὸς φρουρίου τῶν μαύρων, εἰς λευκόφαιον πέτραν· μία Ἐκκλησία εἰς σχῆμα γραϊκικοῦ ναοῦ· ἐν εὐμορμον τζαμίον, καὶ μερικαὶ ἄλλαι οἰκοδομαί, αἱ ὅποσαι διακρίνονται ἐπὶ σωρῶν μεγάλων δένδρων. Ἡ Ἀλούπκα εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ Ἡγεμόνος Βοροντζόφ.

Μισκόρ. Μεταξὺ τῆς Ἀλούπκας, καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀγίος Θεόδωρος, καὶ πλησίον τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν μερῶν κεῖνται διάφοροι κατοικίαι ὡραῖαι, καὶ εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἡ κατοικία τοῦ Μισχορ, ἐξοχὴ ἀνήκουσα εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ ἀρχιστρατήγου Λέων Ναρικίνη· ἀράζουσι μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀκρω-

τηρίου Ἀγίου Θεοδώρου εἰς $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου ἀπὸ τὴν ξηράν, διὰ $4\frac{1}{2}$ ὀργυιῶν, εἰς ἓνα μικρὸν ὄρμον ἔμπροσθεν τῶν τελευταίων δένδρων τοῦ Κήπου Μίσχορ, ὑπερασπιζομένου κατὰ τοῦ δυτικοῦ ἀνέμου.

Τὸ ἀκρωτήριον Ἅγιος Θεόδωρος τῶν γραικῶν, εἶναι ἡ στρογγύλη ἄκρα μιᾶς μακρᾶς περιοχῆς ὀλίγον κυρτῆς, τῆς ὁποίας αἱ ὄχθαι ἀπὸ μαρμαρώδεις γυμνοὺς βράχους, εἰσὶν 311 ποδῶν ὕψους· φέρουσιν ἓνα φανὸν $38\frac{1}{2}$ ποδῶν ὕψους, ἔχοντα ἐν φῶς ἀκίνητον, ὁρατὸν ἀπὸ τὸ δυτικ. δυτικονότ. ἕως εἰς τὸ βόρ. ἀνατολικόβ. ἀπερνοῦντες διὰ τοῦ νοτίου, δὲν τὸν ἐθεώρησα ποτὲ ἀπὸ διάστημα περισσότερον τῶν 12 ἢ 15 μιλίων. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος δύναται νὰ παραπλευσθῇ ἐκ τοῦ πλησίον.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρ. ἅγιος Θεόδωρος	43° 25' 30"
Μήκος	31° 44' 49"

Λιμὴν τῆς Γιάλτας. Πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἡ παραλία ἀποκαθίσταται κρημνώδης λαμβάνουσα τὴν διεύθυνσίν της εἰς τὸ βόρειον, πρὸς τὴν Γιάλτα, ἡ ὁποία ἀπέχει διὰ $4\frac{1}{2}$ μίλια βορ. 26^0 ἀνατολ. Τὸ ἀκρωτήριον Νικήτα θεωρούμενον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου εἰς τὸ βόρ. 50^0 ἀνατολ. ἀπέχον 7 μίλια, τελειώνει εἰς τὸ ἀνατολ. σχηματίζον τὸν ὄρμον τῆς μικρᾶς ταύτης πόλεως, ἥτις παρῆρσιάζει ἐκ τοῦ μακρόθεν, τὰς λευκὰς οἰκίας της, καὶ τὴν ἐκκλησίαν της, εἰς τὴν εἴσοδον ἐνὸς λαγκαδίου. Μεταξὺ ἁγίου Θεοδώρου καὶ Γιάλτας, διακρίνουσι ἀναμέσον τῶν λοιπῶν ὠραίων οἰκοδομῶν, τὸ βασιλικὸν παλάτιον τοῦ Ὁριάνδα, καὶ τὴν οἰκίαν τῆς ἐξοχῆς τοῦ Κόμητος Λεῶν Ποτόσκι εἰς Λιθαδίαν. Αὐτόθι εὕρισκονται 5 ὀργυιαὶ ὕδατος εἰς

155 περίπου μέτρα από τὸ παράλιον, τὸ ὁποῖον κυκλοῦσι μερικοὶ βράχοι, εἰς ἓν μικρὸν διάστημα.

Πλησίον τῆς Γιάλας, κατὰ τὸ δυτικ. ἐκτείνεται μία μεγάλη ἀκτὴ ἀλιτενῆς, ὅπου ἐμβαίνει ἡ κοιλὰς τοῦ χωρίου Ἀούτκα. Ἐνταῦθα ἡ βαθύτης τῆς θαλάσσης ἐλαττοῦται, καὶ πρέπει νὰ προφυλάττωνται, λοξοδρομοῦντες, διὰ νὰ μὴ πλησιάζωσι παραπολὺ εἰς τὸ στόμιον ἐνὸς ρύακος ὅστις διατρέχει τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀούτκα θέτοντες μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ πλοίου, ἓν διάστημα τοῦλάχιστον $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου. Ἀγγυροβολοῦσιν εἰς Γιάλτα ἔμπροσθεν τῆς πόλεως εἰς τὸ νότιον $\frac{1}{2}$ δυτικονοτ. ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἣτις προηγεῖται αὐτῆς, ἡ εἰς τὸ δυτικ. μιᾶς γεφύρας λιθίνου, ἐπὶ τῆς ὁποίας διαπερῶσι τὸν ρύακα τῆς Γιάλας, διὰ 3 ἢ 4 ὀργυιῶν πυθμένα ἰλῶδη καὶ ἀμμῶδη, εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον περίπου ἀπὸ τὸ παράλιον. Εἰς δύο γουμενόμετρα τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 10 ὀργυιάς· τὸ παράλιον τοῦτο εἶναι ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἕως εἰς τὸ νότ. δυτικονότ. Οἱ ἄνεμοι τοῦ πλάτους σπανίως φθάνουσιν ἐν αὐτῷ μὲ ὀρμὴν, ἀλλ' ἡ θάλασσα, κατὰ πολὺ τεταραγμένη ἐνίοτε ἐπροξένησεν ἐκεῖ μερικὰ ναυάγια εἰς καιρὸν φθινοπώρου. Οἱ Τάρταροι τραβοῦσιν εἰς τὴν ξηρὰν τὰς βάρκας των. Εἶδον τὸν δυτικοβορ. ἄνεμον πνέοντα ἀπὸ μίαν φάραγγα τῆς κοιλάδος μὲ υπερβολικὴν ὀρμὴν, ὥστε νὰ ἐξωθίσῃ ἀπὸ τὸ παράλιον ἓν πλοῖον διπλοαγγυρωμένον εἰς τὴν θάλασσαν.

Μία προκυμαία (μόλος) ἐμέλλε νὰ σχηματίσῃ ἓνα μικρὸν λιμένα εἰς τὴν Γιάλτα, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ τῆς δὲν εἶχε τελειώσει ἔτι κατὰ τὸ 1838 ὁπότεν μία τριχυμία τὴν κατηδάρισε. Τὰ λείψανα ταύτης δι' ὀλίγον και-

ρὸν ἐσχημάτισαν ἓνα μικρὸν ὄρμον, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου ἐγέμισεν μὲ ἀμμολιθάρια.

Φαίνονται νὰ ἀράζωσιν ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Γιάλ-
τας μερικαὶ λέμβοι, καὶ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀπηυδησμένα
εἰς τὸ νὰ ἀντιπαρατάττωνται κατὰ τῶν ἐναντίων ἀνέμων
καταφεύγουσιν ἐκεῖ.

Πλάτος τῆς Γιάλτας 44° 29' 27"

Μῆκος 31° 50' 05"

Τὸ ἀκρωτήριο Νικήτα εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 10°
βορ. ἀπὸ Γιάλτα ἐκβάλλει μερικοὺς σκοπέλους εἰς $\frac{3}{4}$
περίπου γουμενόμετρα, σχηματίζει, ὁμοῦ μὲ τὸ ἀκρωτή-
ριον Ἀγίου Δαγῆ, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς 4 μίλια ἀνατολ.
31° βορ. τὸ παράλιον, ἐκεῖνο τοῦ ταταρικοῦ χωρίου τοῦ
Οὐρζοῦφ, τὰς οἰκίας τοῦ ὁποίου θεωροῦσι κατεστρω-
μένας πλησίον ἐνὸς βράχου κειμένου ἐπάνω εἰς τὸ παρα-
θαλάσσιον, περιτριγυρισμένου μὲ μερικὰ λείψανα ἀρχαίων
τειχῶν, καὶ πρὸς τὸ δυτικὸν τούτου κεῖται μία μεγίστη
οἰκία, ἐξοχῆς, καὶ ἓνας κῆπος. Πρὸς τὸ ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ ἀνα-
τολικονότ. τούτου τοῦ βράχου, εἰς $1\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον
περίπου ἀπὸ τὸ παράλιον, καὶ πρὸς τὸ νότ. ἐνὸς μικροῦ
λευκοῦ ἀκρωτηρίου, εὐρίσκονται δύο ἕτερα ἀκρωτήρια
γυμνὰ καὶ ὑψηλὰ ἀπὸ 170 πόδας, περιτριγυρισμένα ἀπὸ
μίαν θάλασσαν βαθεῖαν. Τὰ παραπλεύουσιν ὄχι μόνον ἐκ
τοῦ πολὺ πλησίον, ἀλλ' ἀπερνοῦσι καὶ διὰ μέσου τούτων,
μὲ ὅλην τὴν σμικρότητα τοῦ διαστήματος ἥτις τὰ δια-
χωρίζει. Τὸ ἀγγυροβόλιον μεταξὺ αὐτῶν τῶν βράχων
καὶ τοῦ χωρίου εἶναι κάλλιστον διὰ 6 ἢ 7 ὀργυιάς πυθ-
μένα ἰλῶδη.

Κιζιλ-Τάσ. Ὁ λιμὴν τοῦ Κιζιλτάσ, ὅστις ἀποτελεῖ
μέρος τοῦ λιμένος Οὐρζοῦφ, εἰς τὴν θάσιν τοῦ Ἀγίου

Δάγ, εἶναι σφερέος καὶ βαθύς. Ὁ ἰδιοκτήτης μιᾶς λέμβου ὅστις ἐπῆγεν ἐκεῖ πολλάκις διὰ νὰ φορτώσῃ γρανήτας λίθους διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῆς Σεβαστοπόλεως, μὲ ἐπῆνεσε τὸν λιμένα τοῦτον, λέγων, ὅτι δὲν ὑπέφερε ποτὲ ἀπὸ τὸν δυτικονότ' ἄνεμον ὅταν ἔπνεεν εἰς τὸ πλάτος μὲ ὀρμὴν μεγάλην.

Τὸ Ἅγίου-Δάγ, μ' ὅλον ὅτι καθ' ὑπερβολὴν χαμηλότερον ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν τοῦ μεσημβρινοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας, εἶναι πάντοτε εὐκολοθεώρητον τόσον διὰ τὸ σχῆμα του, ὅσον καὶ διὰ τὸ χρῶμα του. Θεωρούμενον ἀπὸ τὸ πλάτος παριστᾷ ἔποψιν ἐνὸς νησίου μὲ ἐπιφάνειαν στρογγύλην. Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἢ ἀπὸ τὸ δυτικ. καὶ παραπλέοντες τὸ παράλιον ἐκ τοῦ πλησίον, παρατηροῦσιν εὐκόλως εἰς αὐτὸ, τὸ σχῆμα μιᾶς ἀρκούδας, ὑποκαθιζομένης, καὶ τῆς ὁποίας ἔλαβε τὸ ὄνομα⁸ εἰς τὸ τουρκικόν. Μερικοὶ ναῦται τῆς μεσογείου τὸ ὀνομάζουσιν Καμήλα. Τὰ πλευρά του εἶναι κάθετα, καὶ ἡ πλάτη του σκεπασμένη ἀπὸ δένδρα, ἡ θάλασσα εἶναι βαθεῖα, καὶ στερεὰ εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ. Τὸ Ἅγίου Δάγ εἶναι εἰς 11 μίλια ἀνατολικοῦ ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου.

Πλάτος 44° 33' 05"

Μῆκος 31° 59' 00"

Πρωμύλησα ἤδη περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ρεύματος μεταξὺ τῆς Χερσονήσου καὶ τοῦ Κουτζούκ Λάμπαιτε πλησίον τοῦ Ἁγίου Δαγὴ τὸ ρεῦμα τοῦτο εὐρίσκεται καθ' ὅλην τὴν ὀρμὴν του. Ἡ ἀνατολικὴ ὄχθη τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου ἐπανέρχεται εἰς τὸ βόρ. καὶ σχηματίζει ἓνα μικρὸν ὄρμον περικυκλούμενον ἀνατολικῶς ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Πλάκα.

Ἐν πρώτοις εὐρίσκουσιν ἐκεῖ τὸ χωρίον Παρθενίτην, με μίαν ἀκτὴν προφυλαττομένην ἀπὸ τὸ δυτικόν καὶ ἀπὸ τὸ δυτικονότ. ὅπου ῥέει ἕνας ῥύαξ, καὶ ἐτι μακρότερον, πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Πλάκα τὸ χωρίον τοῦ Κουτζίουκ Λάμπατε, εὐθεώρητον διὰ μερικᾶς ὥραιας κατοικίας του.

Τὸ ἀκρωτήριον Πλάκα κείμενον εἰς $2\frac{5}{4}$ μιλίου βορ. 20^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἀγιοῦ Δαγῆ, εἶναι μέγας τις βράχος, ὅστις, ἀπὸ τὴν πλατεῖαν βάσιν του βρεχόμενην ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὑψοῦται στρογγυλούμενος εἰς 200 περίπου ποδῶν ὕψος. Εἰς τὰ περίξ αὐτοῦ εὐρίσκονται πολλοὶ μικροὶ ὕφαλοι, τῶν ὁποίων οἱ μερικοὶ εἶναι ὀρατοί· καὶ διὰ νὰ ἀποφεύγῃ τοὺς ἀοράτους τούτων σκεπαζομένους ὑπὸ τῆς θαλάσσης πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται δι' ἕν γουμενόμετρον πρὸς τὸ ἀνατολικονότ. καὶ πρὸς τὸ ἀνατολ. τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τοῦ παραλίου κειμένου πέραν τούτου.

Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Κουτζίουκ Λάμπατε, ἐπὶ νέθη εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοὺς Τατάρους τοῦ χωρίου ἐκείνου· ὅταν ἀπέρασα ἐκεῖ καὶ διέμεινα πολλὰς ἡμέρας, ἐτοποθετήθην διὰ τῆς ὁδηγίας των ἔμπροσθεν τοῦ χωρίου εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Πλάκας, καὶ πλησιέστατα εἰς τὴν ξηράν. Ἐπὰν εἰς ἕνα πυθμένα ἀπὸ 3 ὀργυιάς διπλοαγγυρωμένος ἀνατολικονοτ. καὶ δυτικονοτ. με ἕν σχοινοδέσιμον ἐκ τοῦ ὀπισθεν μέρους, ἐπὶ τῶν βράχων ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁμοίως περικυκλωμένον τὸ ἀκρωτήριον ἐσωτερικῶς, καὶ οἱ ὅποιοι, ὀλίγον ἐκείθεν σχηματίζουσιν ἕν εἶδος προκυμαίας ἥτις με ὑπερασπίζετο ἐντελῶς ἀπὸ τὸν ἀνατολ. ἀνατολικονότ. καὶ σχεδὸν ἀπὸ τὸν ἀνατολικονότ. ἀνοικτὸς εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ἄνεμον, ἕως τοῦ νοτίου δυτικονοτ. διαβαίνοντες

πρὸς τὸ νότιον, τὰ πλοῖα τῆς ἀράξεως, ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 2 ἢ 3 γουμενόμετρα, ἐπὶ 10 ἕως 12 ὀργυιῶν. Ὁ δυτικονότ. πνέει ἐνίοτε μὲ βίαν, ἀπὸ ἑνα φάραγγα σχηματιζόμενον ἀπὸ τὰ ὀπίσθια τῆς ἀρκούδας, καὶ ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ βουνά.

Ἀπὸ τὸ Ἀγίου Δαγῆ ἀνακαλύπτουσι τὸ ἀκρωτήριον Μεγάνομον, εἰς τὸ βόρ. 26^ο ἀνατολ. ἀπέχον 35 μίλια, εἰς τὴν τοξώδη στρεπτήν θέσιν τὴν ὁποίαν περιγράφει ἐνταῦθα ἡ Ταυρίδα, τὸ παράλιον εἶναι στερεώτατον. Ἐκεῖ εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὸ Κουτζούκ Λάμπατε, θεωροῦσι τὸ χωρίον Ἀλοῦκτα, κείμενον εἰς τὴν εἰσόδον μιᾶς μεγάλης κοιλάδος, εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς ὁποίας ὑψοῦται, μεμονωμένον τὸ ὄρος Τζαντίρ Δαγῆ (ἥτοι βουνὸν τῆς σκηνῆς) εἰς 2 περίπου λεύγας ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Τὸ ὕψος τοῦ βουνοῦ τούτου, τοῦ ὑψηλοτέρου τῆς Κριμαίας εἶναι ἀπὸ 4740 πόδας ὑπεράνω τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης.

Εἰς 150 μέτρα ἀπὸ τὴν ἀλιτενῆ ἀκτὴν τῆς Ἀλοῦκτας, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 5 ὀργυιάς, καὶ εἰς 700 μέτρα 10 ὀργυιῶν πυθμένα ἰλῶδη καὶ ἀμμώδη κατὰ δυστυχίαν τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο εἶναι χωρὶς ὑπεράσπισιν, ὡς ἀνοικτὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους ἀπὸ τὸν ἀνατολ. ἀνατολικοβ. μέχρι τοῦ δυτικ. δυτικοβόρ. διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ νότιον.

Πλάτος τῆς Ἀλούκτας 44^ο 40' 07"

Μῆκος 32^ο 04' 40"

Ἀπὸ τὴν Ἀλοῦκτα εἰς 6, 7, 10, 13, καὶ 19 μίλια ἀγγυροβολοῦσιν ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν παραλίῶν Σωτηρία, Κουροῦ Ἀζέν, Κιουτζούκ Οὐζέν, Σουάκ Οὐσκούτ, καὶ Καπσχόρ, κατὰ τὸ μᾶλλον, καὶ ἤττον ἀνοικτῶν ἀπέναντι τῶν ἀνέμων τοῦ ἀνατολ. τοῦ ἀνατολικονοτ. τοῦ νοτίου, καὶ τοῦ δυτικογοτ. Ὁ πυθμὴν

αὐτῶν εἶναι στερεὸς καὶ βάσιμος. Ἀπὸ τὸ Οὐσκούτ, καὶ ἀπὸ τὸ Καπσκόρ εἰς 3 μίλια εὐρίσκεται ἐν μικρὸν ἀκρωτήριον, μὲ ἓνα κατηδαφισμένον πύργον, ὀνομαζόμενον, Τζομπάν Καλὲ, (φρούριον τοῦ ποιμένος).

Ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν ταύτην εἰς 7 περίπου μίλια τὰ λιθώδη ἀκρωτήρια Τζικένη καὶ Κόμπα σχηματίζουσι τὴν δυτικὴν αἰχμὴν τοῦ ὄρμου Σουντάκ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ εἶναι μία γωνία τοῦ ἀκρωτηρίου Μεγάνομ, ὀνομαζομένου Κοιλία Μπουρνου, ἡ Κοιλία, εἰς 5 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 2^ο νοτ. ἀπὸ τὸ Κόμπα· ὁ ὄρμος οὗτος ὑποδιαιρεῖται εἰς τρεῖς μερίδας· ἡ πρώτη πρὸς τὸ δυτικ. ὀνομαζομένη Λιμένας, ἐκτείνεται εἰς τὸν βράχον ὅπου κεῖνται οἱ πύργοι τῆς ἀρχαίας Σολδαίας· περικυκλοῦται ἀπὸ δασώδη ὄρη καὶ φαίνονται εἰς αὐτὴν μερικαὶ οἰκοδομαί, τὸ ἀγγυροβόλιον προσφέρει 10 ὀργυιάς βάθος ἰλῶδες, πρὸς τὸ νότιον, καὶ 6 ἢ 7 εἰς ἐν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον, εἰς τὸν μεσημβρινὸν ὄρμον τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ πλησιάσωσι περισσότερον τὸ χάσμα τοῦ μικροῦ τούτου κόλπου εἶναι ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. ἕως εἰς τὸ νότιον $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονότ.

Ἡ δευτέρα μερίς τοῦ λιμένος τοῦ Σοудάκ εἶναι μία μακρὰ καὶ πλατεία ἀκτὴ εἰς τὸ ἀνατολ. τοῦ βράχου τοῦ φρουρίου, ἥτις ἐπικεῖται σχεδὸν ὀρθίως ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν εἴσοδον μιᾶς βαθείας κοιλάδος· ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀλτζάκ Κάγια. Ἡ ἀκτὴ αὕτη εἶναι προτιμητέα διὰ τὰ πλοῖα τῆς ἀράξεως, ἐξ αἰτίας τῆς εὐκολίας εἰς τὰς προετοιμασίας τῶν ἀποπλοίων, ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 10 ἕως 12 ὀργυιάς πυθμένα ἰλῶδη, εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ξηράν, ἔχοντες τὸ ἀκρωτήριον Μέγανομ πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. καὶ τὸ

Κόμπα πρὸς τὸ δυτικ. δυτικονότ. ὅλον τὸ διάστημα τὸ περιεχόμενον μεταξύ τοῦ Ἀλτζάκ-Κάγια, καὶ τοῦ Μέγανομ σχηματίζει τὴν τρίτην μερίδα τοῦ ὄρου τοῦ Σουδάκ. Πολὺ ὀλίγον τὸν γνωρίζουσι, καὶ δὲν ἀγγυροβολοῦσι συνήθως ἐν αὐτῷ, μ' ὅλον ὅτι ἐντελῶς ὑπερασπίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους, ἐκ τοῦ δυτικοῦ $\frac{1}{4}$ δυτικονοτ. μέχρι τοῦ νοτίου ἀνατολικονοτίου ἐπὶ 10 ὀργυιῶν βάθος, εἰς μικρὰν διάστασιν ἀπὸ τὴν στερεάν. Ὁ δυτικονότιος ἀνεμος εἶναι ὁ ἀντιπνέων εἰς αὐτόν.

Πλάτος τοῦ φρουρίου τοῦ Σουδάκ 44° 50' 10"

Μῆκος 32° 29' 15"

Τὸ ἀκρωτήριο Μέγανομ σχηματίζει τρεῖς γωνίας, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη πρὸς τὸ Σουδάκ ὀνομάζεται Κοιλία Μπουρνού· ἡ δευτέρα, ἡ μεσαία καὶ ἡ μεσημβρινοτέρα, Τζομπάν Μπαστίμπουρνού, καὶ ἡ τρίτη ἥτις ἀνήκει εἰς τὸ ἀνατολικόν, Κουζγκούν Μπουρνού.

Τὸ Βουνόν τὸ σχηματίζουν τὸ ἀκρωτήριο Μέγανομ δὲν εἶναι ὑψηλόν, ἀλλὰ τὸ ἀνακαλύπτουσιν ἐκ τοῦ πολὺ μακρόθεν, ἐξ αἰτίας τῆς μεγαλωσύνης ἐκβολῆς του πρὸς τὸ νότ. Εἶναι γυμνόν, καὶ μὲ ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν. Ὅλαι αἱ πλευραὶ του εἶναι στερεώταται, καὶ ἡ περὶ αὐτὸ θάλασσα εἶναι βαθεία, ὅπου τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 15 καὶ 20 ὀργυιάς εἰς $\frac{1}{2}$ μιλίου ἀπόστασιν.

Πλάτος 44° 46' 40"

Μῆκος 32° 46' 19"

Ἀφοῦ γυρίσωσι τὸ ἀκρωτήριο Μέγανομ, θεωροῦσιν εἰς τὸ βόρ. ἀνατολικοβόρ. τὸ ἀκρωτήριο Καρά Δαγῆ (Μαυρόβουνον) τελευταῖος μεγάλος ὄγκος τοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας, ὀρθιον, περικυκλωμένον ἀπὸ ὄξεις βράχους, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ὁποίων παρίστανται ὡς πύργοι,

τὸ περὶ αὐτὸν ὀργυιόμετρον εἶναι μέγαν. Εἰς τοὺς πρόποδας τούτου πρὸς τὸ δυτικὸν κεῖται τὸ χωρίον Ὀτούζε.

Πλάτος τοῦ Καρὰ Δαγῇ	44° 53' 10"
Μῆκος	32° 54' 49"

Ὁ ὠραίος ὄρμος τοῦ Κοχτεμπέλ, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος τοῦ ἰδίου ὀνόματος, παρίσταται ἀμέσως μετὰ τὸ ἀκρωτήριον Καρὰ Δαγῇ εἰς τὸ ἀνατ. εἶναι ἱκανῶς βαθὺς καὶ στερεὸς, ἀνοιχτὸς πρὸς μόνον τὸ νότιον, καὶ πρὸς τὸ ἀνατολικόν. ἤθελε χορηγήσῃ εἰς τὰ πλοῖα ἐν κάλλιστον ἀγγυροβόλιον, ἐὰν ἡ θέσις τοῦ ἐδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς αὐτὰ πλησίον εἰς αὐτὸν, πρὸς τὸ ἀνατολ. ἐνὸς μικροῦ ἀκρωτηρίου, δύο λευκοὶ βράχοι ὁμοιάζοντες μὲ λέμβους ἰστιοδρομοῦσας εὐρίσκονται εἰς μικράν τινα διάστασιν ἀπὸ τὴν στερεάν.

Εἰς 16 μίλια ἀνατολ. 36° βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Μέγανομ, καὶ 5 $\frac{1}{2}$ ἀνατολ. 6° νοτίως ἀπὸ τὸ Κόκτεβελ κεῖται τὸ ἀκρωτήριον Γκιγίικ Ἀτλαμά, σχηματιζόμενον δι' ἐνὸς βουνιδίου μὲ ὀξυρεπεῖς κατηφόρους, συνεχόμενον μὲ τὴν ἡπειρον δι' ἐνὸς μικροῦ ἰσθμοῦ χαμηλοτάτου, ὅστις θεωρούμενος μακρόθεν χάνεται ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος, καὶ δίδει εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο τὸ σχῆμα ἐνὸς νησίου. Ἀπὸ τὴν μίαν ἐκ τῶν τριῶν γωνιῶν τοῦ μᾶλλον ἐξέχοντος μέρους τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου φαίνεται ν' ἀπεσπᾶσθῃ μία μικρὰ μερίς, ἥτις σχηματίζει ἐν ἀπρόσιτον νησίδιον, χωριζόμενον δι' ἐνὸς μεσολαβοῦντος γεινοῦ τὸ ὁποῖον περιστοιχεῖ ἡ θάλασσα, καὶ παραβαλλόμενον ἐνεκα τῆς ἐκτάσεώς του μὲ τὸ πῆδημα μιᾶς αἰγός.

Ἡ περίξ τοῦ Γκιγίικ Ἀτλαμά θάλασσα εἶναι στερεὰ καὶ βαθεία.

Πλάτος

44° 54' 35"

Μήκος

33° 02' 45"

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Γκιγίχ Ἀτλαμὰ εἰς $3\frac{3}{4}$ μιλίου
κεῖται τὸ ἀκρωτήριον Θεοδοσία. Τὸ διάστημα τοῦτο
σηματίζει τὸ χάσμα τοῦ λιμένος Τεκιε̄ κείμενον με-
ταξὺ ἐκείνων ἀπὸ τὸ ἀνατολικοβόρ. ἕως εἰς τὸ νότιον
ἀνατολικονότ. ἀπερνοῦντες ἀπὸ τὸ ἀνατολ. Ἡ κυρτότης
του εἶναι ἀπὸ 2 μίλια· εὐρίσκουσιν εἰς αὐτὸν ἀπὸ 14 ἕως
7 ὀργυιάς πυθμένα ἰλώδη εἰς $\frac{2}{3}$ καὶ εἰς $\frac{2}{3}$ μιλίου ἀπὸ τὸ
παραθαλάσσιον. Ἐνας μικρὸς ὄρμος ὅστις περικλείει τὸν
ἰσθμὸν τοῦ Γκιγίχ Ἀτλαμὰ, πλατὺς ἀπὸ 1289
μέτρα καὶ βαθὺς ἀπὸ 829, προσφέρει εἰς τὴν εἰσοδὸν του
ἀπὸ 6 ἕως 7 ὀργυιάς, καὶ ἀπὸ 3 ἕως 4 πυθμένα ἰλώδη
καὶ ἀμμώδη, εἰς ἓν μικρὸν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ πα-
ράλιον ὃ διαπνέων ἄνεμος αὐτοῦ εἶναι ὁ ἀνατολιβόρ.

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λιμένος τοῦ Τεκιε̄ ἐκβάλλει ἀπὸ
διάστημα εἰς διάστημα μικροῦς ὑφαλοβράχους ὀλίγον
ἐξέχοντας, οἵτινες δὲν εἶναι τωόντι τόσον ἐπικίνδυνοι,
μ' ὅλον ὅτι ἓνας πλοίαρχος Ραγουζαῖος, ὅστις ἐχάθη
εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα ἐν καιρῷ νυκτός, πρό τινων χρόνων
πλαγιοδρομῶν μὲ ἓνα ἄνεμον δυνατώτατον καὶ μὲ χιόνα,
μοὶ εἶπεν ὅτι ἐναυάγησε λοξοδρομῶν εἰς μίαν ἱκανὴν ἀ-
πόστασιν ἀπὸ τὴν ξηρὰν, δὲν ἐδυνήθη ὅμως νὰ μοι δώσῃ
οὐδεμίαν πληροφορίαν, καὶ ὅλαι αἱ ἐξετάσεις τὰς ὁποίας
ἔκαμα ἀκολούθως ἐγὼ ὁ ἴδιος, μεταβαίνων εἰς τοὺς ἰδίους
αὐτοὺς τόπους, καὶ ἐξετάζων τοὺς ἄλιεις τῶν ὀστριδίων
καὶ τῶν ἰχθύων τῆς Θεοδοσίας, οἵτινες διατρίβουσιν ἐκεῖ
πάντοτε, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μοὶ ἀνακαλύψωσι τίποτε,
καὶ ὑποθέτω ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο ἐναυάγησεν ἐπάνω εἰς

ἓνα ἀπὸ τοὺς ὑφάλους περὶ τῶν ὁποίων προελάλησα, καὶ ἐπομένως πλησιέστατα εἰς τὸ παράλιον.

Οἱ Ἴταλοι ὀνομάζουσι τὸν λιμένα τοῦ Τεκιέ (*Porto Genovese*).

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Θεοδοσίας ἐκ τοῦ μακρόθεν ἀνακαλύπτουσιν ἓνα μικρὸν ναὸν ἄσπρον, ὅστις ἐκτίσθη πρὸ τριάκοντα χρόνων καὶ ἐπέκεινα, καὶ ἀφιερώθη εἰς τὸν ἅγιον Ἡλίαν.

Τὸ χαμηλὸν παράλιον τοῦ λιμένος τῆς Θεοδοσίας πρὸς τὸ ἀνατολ. τῆς πόλεως, ὁμοίως καὶ τὸ ὑψηλότερον πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Τζαβδὰρ θεωροῦνται εἰς τὸ ἀρκτικ. καὶ πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀπὸ τὸν ναυτικὸν ὅστις εὐρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ Κιγίχ' Ἀτλαμὰ, περιζρέφοντες τὸ ἀκρωτήριον τῆς Θεοδοσίας πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπ' αὐτὸ, ἐξ αἰτίας μερικῶν βράχων, οἵτινες μὲ ὑπεχρέωσαν πάντοτε νὰ θέλλω τοὐλάχιστον $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου μεταξὺ αὐτῶν, τῆς ξηρᾶς, καὶ τοῦ πλοίου μου. Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα εὐρίσκονται μόνον 3 ἕως 4 ὀργυιαὶ ὕδατος.

Ὅταν ὁ ἄνεμος ᾔηται πρὸς νότον δὲν πρέπει νὰ βραδύνωσι διὰ νὰ πλαγιοπλεύσωσιν ὅπως καθέξωσι τὸ ἀγυροβόλιον, καθότι αὐτὸς ὁ ἄνεμος πνέει ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λιμένος, καὶ συχνάκις μὲ πολλὴν βίαν, καταβαίνων ἀπὸ τὸ βουνὸν τὸ ὁποῖον κυριεύει τὴν Θεοδοσίαν. Ἀφοῦ ἀπεράσωσι μίαν ἀλιεῖαν κειμένην πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου, διευθύνονται εἰς τὴν ἰδίαν διάστασιν ὡς καὶ τοῦ πρώτου, ἐν ἄλλο ἀκρωτήριον ἱκανῶς χαμηλὸν, καὶ ἀπαρτιζόμενον εἰς ὀξείαν ἄκραν, ὀνομαζόμενον ῥωσσικῶς Δβούκχε Ἰακόρνοϊ (τῶν δύο ἀγγύρων), ἀγνοῶ μὲ ποῖον νόημα, εὐρίσκεται εἰς μίαν μικρὰν διά-

στασιν ἀπὸ τὰς πρώτας οἰκοδομὰς τοῦ νοσοκομείου, τὰ ὁποῖον περικυκλοῦσι τείχη καὶ μερικοὶ πύργοι τοῦ ἀρχαίου Καφὰ τῶν Γενοβέζων, οἵτινες ἀντεστάθησαν ἐναντίον τοῦ καιροῦ, καὶ τῆς λεηλασίας, τὸ ἀγγυροβόλιον διὰ τὰ ὑπὸ λιμοκάθαρσιν πλοῖα ἔχει διὰ σύνορον μίαν ἄλλην ἐκβολὴν τῆς παραλίας ὅπου ἀπαρτίζεται μία γραμμὴ μεγάλων μαγαζίων. Πέραν τούτων παρίσταται ἡ πόλις. Ἀγγυροβολοῦσι διὰ τὴν λιμοκάθαρσιν εἰς 3 ὀργυῖας βάθος εἰς $\frac{3}{4}$ γουμενομέτρου, καὶ εἰς 5 ὀργυῖας εἰς $1\frac{1}{2}$ περὶπου γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον. Διὰ τὰ πλοῖα μετὰ τὴν κάθαρσιν τὸ σύνηθες ἀγγυροβόλιον, κείμενον ἔμπροσθεν τῆς ἀνατολικῆς μερίδος τῆς πόλεως, προσφέρει ἀπὸ 5 ἕως 6 ὀργυῖας εἰς 2 καὶ $2\frac{1}{4}$ γουμενόμετρα. Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ἐλαττοῦται βαθμηδὸν ἕως εἰς 2 ὀργυῖας, εἰς τὴν ἄκραν μιᾶς σκάλας, ὅπου τὰ μικρὰ πλοῖα διαυθεντεύονται ἀπὸ τὸν ἀνατολικόν, διὰ τῆς ἄκρας τῶν μαγαζίων. Ὁ ὅρμος τῆς Θεοδοσίας ἐπὶ τῆς ἐκτάσεώς του ὅλης ἔχει ἓνα πυθμένα ἰλῶδη μιᾶς ἀξιολόγου βάσεως. Μόνοι οἱ ἀνάτολ. καὶ οἱ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. ἀνεμοὶ προξενοῦσιν ἐκεῖ μεγάλην θάλασσαν ἣτις δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος ἐπὶ τοῦ ἀγγυροβολίου τούτου, ὅπου δὲν ὑπάρχει μνεῖα οὐδενὸς ναυαγίου. Εἶναι τὸ καλλίτερον ὅλων ἐκείνων, τὰ ὅποια ἡ μεσημβρινὴ Ῥωσσία ἤνοιξεν εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ ἐνώνει μὲ τὴν μεγίστην ταύτην ἀσφάλειαν, τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος χαίρεται ὄφελος, διὰ νὰ μὴ παγώνῃ ἐν καιρῷ χειμῶνος.

Ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὸ καλὴ διὰ νὰ πλαγιοδρομῶσιν ὅπως ἔμβωσιν εἰς τὴν Θεοδοσίαν ἢ ἐξέλθωσιν ἀπ' αὐτὴν, δύνανται νὰ ἐκτείνωσι τὴν λοξοδρομίαν των ἕως εἰς 2 γουμενόμε-

τρα περίπου ἀπὸ τὴν χαμηλὴν γῆν βορείως ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅπου εὐρίσκουσιν 4 ὀργυιάς.

Πλάτος τῆς πόλεως	45° 01' 30"
Μῆκος	35° 02' 05"
Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο	45° 00' 40"
Μῆκος	33° 04' 55"

Ὁ εὐρύχωρος λιμὴν τοῦ ὁποίου τὴν δυτικὴν ἄκραν κυριεύει ἡ Θεοδοσία, εἶναι ἡμίκυκλος καὶ πλατὺς περίπου 19 μιλίων, εἰς τὸ ἀνατολ. 3^ο νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Θεοδοσίας ἕως εἰς τὸ τοῦ Τζαβδάρ κατ' ἀρχὰς αὐτὸς ὁ λιμὴν εἶναι χαμηλὸς καὶ ἀμμώδης. Ἐπειτα ὑψοῦται ὀλίγον πρὸς τὸ ἀνατολ. ὅπου ἡ ἐπιφάνειά του εἶναι λεία, καὶ αἱ ὄχθαι του ὀξεῖς καὶ κοκκινόχρωοι· τὸ ὀργυιόμετρον τοῦτου εἶναι μέγιστον εἰς ἓν ὀλίγον διάστημα ἀπὸ τὸ παράλιον, τὸ ὅποιον εἶναι στερεὸν, ἐξαιρουμένων τῶν πέριξ τοῦ ἀκρωτηρίου Τζαβδάρ, εἰς τὸ δυτικ. τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται μερικοὶ ὕφαλοι. Λέγουσιν ὅτι αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριο ἐκβάλλει ὁμοίως ἓνα μικρὸν ὕφαλον, δὲν ἐδυνήθη νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου, ἐπλησίασα ὅμως εἰς αὐτὸν εἰς 2 περίπου γουμενόμετρα, καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο εὗρον 3 $\frac{1}{2}$ ὀργυιάς.

Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ δυτικόν, τὸ Τζαβδάρ παρίσταται δι' ἑνὸς στρογγύλου λόφου ὀνομαζομένου Δερμέν, τὸ ὅποιον φαίνεται νὰ ἀποτελῇ μέρος ἐκείνου, μ' ὅλον ὅτι κεῖται 5 μίλια μακρότερον εἰς τὸ ἀνατολ. τὸ ἀκρωτήριο Τζαβδάρ ὀνομάζεται ὁμοίως ἀπὸ τοὺς Τατάρους Τάσ Κατζίκ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς Κιάρβέτα.

Πλάτος	44° 59' 30"
Μῆκος	33° 00' 29"

Πλησίον τοῦ λόφου τοῦ Δερμέν, εὑρίσκεται ἐν χωρίον τῶν Τατάρων, καὶ εἰς τὸ νότιον τούτου ἐν μικρὸν ἀκρωτήριον ἐξέχον ἱκανῶς, ὅθεν θεωροῦσι τὸ ἀκρωτήριο Τζαβ-δάρ εἰς τὸ δυτικόν 7⁰ νοτίως ἀπέχον 5 μίλια, καὶ τὸ ἀκρωτήριο Ὁποῦκ εἰς τὸ ἀνατολ. 5⁰ βορείως, ἀπέχον 11 μίλια· δύνανται νὰ ἀράξωσιν εἰς μίαν μικρὰν εἴσοδον τοῦ παραλίου εἰς τὸ ἀνατολ. τοῦ ἀκρωτηρίου Δερμέν. Ἐπράξα τοῦτο εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ξηρὰν διὰ 4 $\frac{1}{2}$ ὀργυίων, πυθμένα ἰλῶδη, καὶ ἀμμώδη· ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τὸν δυτικὸν δυτικονότ. μέχρι τοῦ ἀνατολ. ἀπερνῶντες διὰ τοῦ βορείου.

Τὸ ἀκρωτήριο τοῦ ὄρους Ὁποῦκ εὑρίσκεται εἰς 16 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 6⁰ βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Τζαβδάρ· τὸ βουνὸν τοῦτο ὄν ἱκανῶς ὑψηλόν, ἐπάνω εἰς ἐν παράλιον ὀμαλόν, καὶ ὀλίγον ὑψηλόν, διακρίνεται μακρόθεν· μερικοὶ ναυτικοὶ εὔρον εἰς αὐτὸ τὴν ὁμοιότητα μὲ τὸ Ζυβραλτάρ, μὲ τὸ ὅποιον δὲν ἐξομοιοῦται κατὰ τὸ ὕψος μόνον· ἡ κορυφή του εἶναι πλατεία, καὶ περικυκλωμένη ἀπὸ βράχους σχηματίζοντας ὀχυρώματα.

Βράχοι Καράβια.

Δύνανται νὰ παραπλεύσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ὁποῦκ. Εἰς 2 μίλια δυτικ. δυτικονότ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο εὑρίσκονται τρεῖς βράχοι ὀνομαζόμενοι Καράβια εἰς τὸ γραικικόν, οἵτινες εὐκόλως ἐκλαμβάνονται διὰ δύο Καράβια, καὶ μίαν βάρκαν χωρὶς ἱστία, θεωρούμενοι ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν. Εἶναι στερεοί, καὶ ἀράζουσιν πλησίον εἰς αὐτοὺς διὰ 9 ἢ 10 ὀργυίων βάθος ἰλῶδες· εἰς τὸ διάλειμμα τὸ ὅποιον τοὺς διαχωρίζει ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο εὔρον ἀπὸ 8 ἕως 5 $\frac{1}{2}$ ὀργυιάς.

Παράλιον Ὀπουκ καὶ Κινδυνος.

Τὸ Ὀπουκ καὶ τὸ ἀκρωτήριον Γιανίχ Τακλί, σχηματίζουσιν ἓνα μικρὸν λιμένα ἐκτάσεως 6 μιλίων, ὅπου δύνανται νὰ ἀγγυροβολήσωσι πλησίον τοῦ Ὀπουκ διὰ 6 ἕως 7 ὀργυιάς, ὡς ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τὸν δυτικ. δυτικονότ. ἕως εἰς τὸν ἀνατολ. $\frac{1}{2}$ ἀνατολικοβόρ. ἀπερνῶντες ἀπὸ τὸ βόρ.

Εἰς ἓν μίλιον νοτίως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Γιανίχ Τακλί, τὰ ὅποιον κατὰ δυστυχίαν δὲν εἶναι τόσον εὐκολοθεωρητον, εἰς 7 μίλια ἀνατολικ. 10⁰ βορ. ἀπὸ τὸ Ὀπουκ, καὶ εἰς 4 $\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ. 42⁰ νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τακλί, κεῖται ἓνας σκόπελος σκεπασμένος ἀπὸ 9 πόδας ὕδατος, τὸν ὅποιον κανὲν σημεῖον δὲν παριστᾷ εἰς τὰ πλοῖα τὰ βιαζόμενα ἀπὸ τὸν ἀνεμον διὰ νὰ παραπλέωσι τὸ παράλιον εἰσερχόμενα ἢ ἐξερχόμενα ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη· ὁ σκόπελος οὗτος προξενήσας πολλὰ ναυάγια, πολὺ ὠφέλιμον ἤθελεν εἶναι διὰ νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Γιανίχ Τακλί εἰς μίαν γνωστὴν διεύθυνσιν ἐν σημαντικὸν σημεῖον ἱκανὸν νὰ δεικνύῃ τὴν θέσιν του· δὲν ἐδυνήθη νὰ βεβαιωθῶ, ἐάν, ὡς λέγουσιν, ὑπάρχῃ ἐν ἀπέραςμα μεταξὺ τοῦ σκοπέλου τούτου, καὶ τῆς στερεᾶς.

Τὸ ἀκρωτήριον Τακλί εἰς 4 μίλια βορ. 53⁰ ἀνατολ. ἀπὸ τὸ προσημειωθὲν, σχηματίζει τὸ δυτικὸν παράλιον τῆς εἰσόδου τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη· εἶναι ἱκανῶς ὑψηλόν, ἐξέχον, καὶ περικυκλούμενον ἀπὸ ἓνα ὕφαλον ὅστις ἄρχεται ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Γιανίχ Τακλί. Κατ' ἀρχὰς πλατὺς ὡς δύο περίπου γουμενόμετρα, ὁ ὕφαλος οὗτος πλησίον τοῦ φανοῦ λαμβάνει ἑκτασιν ἡμίσεως μιλίου εἰς τὸ ἀνατολικονότ. αἱ περιοχαὶ αὐτοῦ ἔχουσι τριάκοντα πόδας περίπου ὕδατος· ὡς καὶ εἰς ὅλους τοὺς ὕφαλοβράχους

τῶν παραλίῳν τούτων εὐρίσκονται περικοπαὶ ἀρκετὰ βα-
θεῖαι μεταξὺ τῶν βράχων οἷτινες τὰς σχηματίζουσι.

Ὁ φανὸς τοῦ ἀκρωτηρίου Τακλή κεῖται εἰς 307 πό-
δας ὑπὲράνω τῆς θαλάσσης, καὶ ἀπὸ τὴν βάσιν του ἔχει 42
πόδας ὕψος τὸ χρῶμα του εἶναι λευκόν, καὶ τὸ φῶς αὐ-
τοῦ ὠχρόν, ἀλλὰ στερεόν ὑψομένη ἡ ὄρασις εἰς 15 πόδας
ἀπὸ τὸ ἰσόπεδον τῆς θαλάσσης, τὸν θεωρεῖ, ἀπὸ τὸ βόρ.
δυτικοβόρ. μέχρι τοῦ δυτικοῦ $\frac{1}{4}$ δυτικοβοτ. διαβαίνοντες ἀ-
νατολικῶς, εἰς 25 μίλια ὥς γίνεται ὁρατὸς εἰς ἓν πλοῖον
εὐρισκόμενον ὀπισθεν τοῦ ὅρους Ὁποῦκ.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Τακλή	45° 06' 22"
Μῆκος	34° 07' 05"
Ἀπὸ τὸν φανὸν πλάτος	45° 06' 34"
Μῆκος	36° 06' 00"

Εἰς $\frac{2}{3}$ περίπου τοῦ μιλίου βορείως ἀπὸ τὴν μεγαλητέραν
ἐκβολὴν τοῦ ἀκρωτηρίου Τακλή, τὸ παράλιον κυρτοῦται,
καὶ σχηματίζει ἓν ἕτερον ἀκρωτήριο, εἰς τὰ πέριξ τοῦ ὁ-
ποίου εἰς διάστημα $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου εὐρίσκεται ἓνας ὕψαλος
τοῦ ὁποίου τὰ πέριξ ἔχουσιν 30 πόδας ὕδατος, κατὰ τὴν
ἐπιφάνειάν του ἔχει 6' ὀλίγον μακρύτερον τὸ σκανῆλι εὐ-
ρίσκει 25 πόδας εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν στερεάν.

Εἰς $3\frac{1}{4}$ μίλια βορ. 19° δυτικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Τα-
κλή, ἀντικρυ μιᾶς ὕψαλοπέτρας ἣτις προηγείται ἀπὸ τὸ
στόμιον μιᾶς μεγάλης λίμνης. Εἰς ἥμισυ μίλιον ἀπὸ τὴν
ξηρὰν εὐρίσκεται καὶ ἕτερος ὕψαλος με 3 πόδας ὕδωρ. πλη-
σίον τῆς ἐξωτερικῆς του ὀχθῆς εὐρίσκονται 30 πόδες ὕδα-
τος· δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ στόμιον τῆς λίμνης
ἕως εἰς δύο γουμενόμετρα, ἐπὶ 20 ποδῶν, βάθος τὸ ὅπο ἴον
ἐκτείνεται ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Καραμπουρούν.

Τὸ ἀκρωτήριο Καραμπουρούν εὐθεώρητον διὰ

μερικὰς οἰκίας προηγουμένας αὐτοῦ, καὶ διὰ τοὺς διαφόρους μικροὺς λόφους του, κεῖται εἰς $7 \frac{3}{4}$ μίλια βορ. 11^ο, δυτικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τακλή, περικυκλωμένον ἀπὸ σωροὺς ἄμμου. Εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὰς ὄχθας του ὁ πυθμὴν ἔχει 20 πόδας.

Ἡ ἀμμόδης ἄκρα ὀνομαζομένη Καμὶς μπουρουν ἀκολουθεῖ τὸ ἀκρωτήριον Καρά μπουρνου, καὶ σχηματίζει τὸ παράλιον τοῦ Ἀμπελάκι, ἀπαρτιζόμενον βορείως διὰ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Παύλου, τὸ ὅποιον προηγείται ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Ἀκ Ππουρουνίου· αὐτὴ ἡ ἄκρα τοῦ Καμὶς Μπουρουνίου εἰς $9 \frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τακλή 2 μίλια ἀπὸ τὸ Καρά Μπουρνου, καὶ 3 ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Παύλου εἶναι στερεωτάτη· αὕτη προσφέρει 21 $\frac{1}{2}$ καὶ 18 πόδας ὕδατος εἰς 150 μέτρα ἀπὸ τὰς ὄχθας του πρὸς τὸ δυτικόν. Εἰς 2 ἢ 3 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ἀκτὴν τοῦ εὐρίσκουσιν ἓν κάλλιστον ἀγγυροβόλιον ἐπὶ ἐνὸς πυθμένος 12 καὶ 18 ποδῶν, ἐκτεθειμένον εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. καὶ εἰς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἀλλὰ πλησιέστερον εἰς τὴν αἶχμην εὐρίσκεται μία λίμνη ἣτις κοινωνεῖ μὲ τὴν θάλασσαν δι' ἐνὸς στενοῦ στομίου ὀλίγου βάθους, τὸ ὅποιον συγχωρεῖ ἐνίοτε τὰς λέμβους διὰ νὰ εἰσέρχωνται καὶ νὰ παραχειμάζωσιν εἰς αὐτὴν, ἀπερνοῦντες ἐπὶ 5 ἢ 6 πόδας ὕδατος. Εἰς τὸ ἐνδότερον αὐτῆς τῆς λίμνης εὐρίσκονται 12 πόδες, καὶ ἔχει μῆκος $\frac{3}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου.

Συμφέρι διὰ νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα εἰς τοὺς πλοιάρχους οἵτινες ζητοῦσι νὰ δοκιμάσωσιν ἐν καιρῷ νυκτὸς τὴν διάβασιν τῶν ὑφάλων διὰ νὰ ἐμβωσιν εἰς τὸ Κέρτζη, ὅτι τὸ φῶς τοῦ φανοῦ τοῦ Τακλή, τὸ ὅποιον διαφυλάττεται, ὅταν εὐρίσκωνται ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Παύλου χάνεται

ὅταν πλησιάζωσι παραπολὺ εἰς τὸ Καμίς Μπουρούνι.

Τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Παύλου δὲν εἶναι ὑψηλόν. Ἐν κανο-
νοστάσιον, καὶ 2 ἢ 3 οἰκίαι εὐρίσκονται ἐκεῖ· δύναται νὰ
προσεγγιθῇ πολὺ πλησίον ἐπὶ 18 καὶ 14 ποδῶν εἰς τὸ νότ.
καὶ ἀνατολικονότ. αὐτοῦ· ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τοῦτο, μετροῦν-
τες ἀπὸ ἑνα μικρὸν ὄρμον τὸν ὅποιον κάμνει πρὸς βορρὰν,
παρακολουθεῖ ἕνας ὕψαλος βράχων, πλατυνόμενος, καὶ
μηκυνόμενος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἄκ Μπου-
ρούν.

Ἐπέκεινα τῶν $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀνατολ. 45° νοτ. ἀπὸ τὸ
ἀκρωτήριον τοῦ Παύλου εὐρίσκεται ἕνας μαῦρος ση-
μαντῆρ τεθειμένος ἐπάνω εἰς 15 πόδας ὕδατος. Εἰς τὴν
αἰχμὴν τοῦ μακροῦ ὕψαλου τῆς Τούζλας ὅστις ἀπὸ τὸ
ἀνατολικὸν παράλιον τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη, ὀνομαζόμε-
νον παράλιον τοῦ Ταμάνε, διευθύνεται εἰς τὸ δυτικὸβόρ.
πρὸς τὸ παράλιον τῆς Κριμαίας· τὸ ἀπέραςμα μεταξὺ τοῦ
ἀκρωτηρίου τοῦ Παύλου, καὶ τοῦ σημαντῆρος τοῦ ὕψαλου
τούτου ἔχει 18, 21, 23, καὶ 25 ποδῶν πυθμένα.

Ἀκρωτήριον τοῦ Ἀκ Μπουρουνίου.

Τὸ Ἀκ Μπουρούνι εἶναι ἐν χονδρὸν ἀκρωτήριον λευκόν,
εὐκολοθεώρητον διὰ τὸ χρῶμα του καὶ τοὺς πολυαριθμοὺς
λόφους ἐκ τῶν ὁποίων περιτριγυρίζεται ἡ κορυφή του· μία
μικρὰ λευκὴ οἰκία ἐκτίσθη ἐφ' ἑνὸς τῶν λόφων τούτων ἥ-
τις θεωρεῖται ἐκ τοῦ πολὺ μακρόθεν.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκ Βουρούν 45° 19' 16"

Μήκος 34° 10' 28"

Ὁ ὕψαλος τοῦ Ἀκ Μπουρουνίου, περὶ τοῦ ὁποίου προεῖ-
πον ὅτι ἄρχεται πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Παύλου, προ-
χωρεῖ, εἰς σχῆμα γλώσσης, εἰς τὸ ἀνατολ. 16° δυτικ. εἰς

$\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν μύτην τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκ Μπου-
ρούνι. Ἐνας λευκὸς σημαντὴρ εὐρίσκεται ἐκεῖ τεθειμένος
εἰς $1 \frac{1}{4}$ μιλίου βορ. 32^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὸν μαῦρον σημαντῆ-
ρα τῆς Τούζλας.

Θεωροῦσιν ἐκεῖ τὴν ὑπερόριον θέσιν τοῦ μικροῦ βουνοῦ
τοῦ Μηθριδάτου τὸ ὅποιον κυριεύει τὸ Κέρτζη, εἰς τὸ
δυτικ. 46^0 βορ., καὶ τὸ Κατάρτι τῆς σημαίας τοῦ λιμοχα-
θαρτηρίου, εἰς τὸ βόρ. 5^0 ἀνατολ. Ἡ περιοχὴ τοῦ ὑφάλου
ἔχει 14 πόδας· μεταξὺ τῶν δύο ὑφάλων, τὸ ἀπέραςμα ἔχει
18, 21, 23, 24, καὶ 26 πόδας ὕδατος.

Ὁ λιμὴν τοῦ Κέρτζη, εἰς τὸν ὅποιον εἰσέρχονται ἀφή-
νοντες ἀριστερόπρυμα τὸν σημαντῆρα τοῦ Ἀκ Μπου-
ρουνίου, εἶναι πλατὺς $2 \frac{3}{4}$ μίλια, καὶ μέ ἐμβαδὸν $2 \frac{1}{4}$ μί-
λια. Ἡ πόλις κεῖται εἰς τὸ κέντρον τὸ κυκλοειδὲς τὸ ὅποιον
περιγράφει εἶναι ἀνοικτὸς ἀπὸ τὸ ἀνατολ. 20^0 νοτ. ἕως
εἰς τὸ νότ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονοτ.

Ὁ ὑφαλὸς τοῦ Ἀκ Μπουρουνίου συντρίβει τὰ κύματα
τοῦ τελευταίου τούτου ἀνέμου. Ὁ λιμὴν οὗτος, εἰς $1 \frac{3}{4}$ μί-
λια ἀπὸ τὴν πόλιν ἔχει μόνον 15 πόδας βάθος· καὶ 14 εἰς
 $\frac{1}{2}$ καὶ $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου, ἀπὸ τὴν ὄχθην εὐρίσκει 12 πόδας
πολύ πλησίον εἰς τὴν ξηρὰν εἰς ἀνίσους ἀποστάσεις, τὰ
πλοῖα μετρίως χωρητικότητος δὲν δύνανται νὰ ἀπαρτίσω-
σιν ἐντὸς τούτου τὸ πλοιοφορτίον των, λαμβάνοντα τὸ ἀ-
ποπλήρωμα μακρότερον ἀπὸ τὰ δύο μίλια, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
στενοῦ. Ἐμπροσθεν τῆς πόλεως, ἐπὶ μιᾶς μικρᾶς ἄκρας
ἣτις διαιρεῖ τὸν λιμένα εἰς δύο ὄρμους, διαμένουσι τὰ ἐρεί-
πια δύο ἀρχαίων προκυμαίων (μόλων) τὰ ὅποια ἐπισκεπά-
ζει ἡ θάλασσα διὰ 2 ἢ 3 πόδας, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἔκτασις
εἶναι ἀπὸ 280 ἕως 300 μέτρα, πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀναλικονότ.
ὁ δυτικὸς ὄρμος περικυκλωμένος ἀπὸ μίαν μακρὰν ἀμμό-

δη ἀκτὴν, χρησιμεύει ὡς καὶ ὁ ἄλλος, εἰς τὸ ἀγγυροβό-
λιον τῶν πλοίων, καὶ οἰκοδομοῦσιν εἰς αὐτὸν μερικὰς σκά-
λας διὰ τὰς λέμβους· μεταξύ τῆς πρώτης τῶν σκαλῶν
τούτων καὶ τῆς ἄκρας ἥτις διαχωρίζει τοὺς δύο ὄρμους,
πολὺ πλησίον εἰς τὴν ξηρὰν εὐρίσκεται ἓνας μικρὸς βρά-
χος σκεπασμένος· εὐρίσκω προτιμητώτερον τὴν ἀρκτικὸν
ὄρμον, καθότι εἶναι περισσότερον ἡσφαλισμένος ἀπὸ τὸν
ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. ὅστις εἶναι ὁ κινδυνώτερος, ἄνεμος
εἰς τὸ Κέρτζη, ὅθεν τὰ πλοῖα παραχειμάζουσιν ἐν αὐτῷ·
εἶναι λυπηρὸν ὅτι ὁ ὄρμος οὗτος ὑπάρχει γεμάτος ἀπὸ ἱ-
λὸν τὴν ὁποίαν φέρει εἰς αὐτὸν ἓνας ρύαξ τοῦ ὁποίου τὰς
ὄχθας, καλῶς ποιοῦντες, περιτείχισαν μὲ λιθοκτίστους
τείχους. Εἰς ἥμισυ γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν ξηρὰν εὐρί-
σκονται 11 πόδες ὕδατος. Τὸ λιμοκαθαρτήριον τοῦ Κέρτζη
τὸ ὅποιον σημειώνει ἐν κατάρτι τῆς σημαίας, εἶναι εἰς 1 $\frac{1}{2}$
μῖλιον ἀνατολ. ἀπὸ τὴν πόλιν· τὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσιν
εἰς αὐτὸ κατὰ τὸ βαθόμετρον των, ἐπάνω εἰς ἓνα πυθμένα
στερεόν, ἀνοικτὰ πρὸς τοὺς ἀνέμους νότ. ἀνατολικονότ. καὶ
ἀνατολικόν. Εἰς 2 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ξηρὰν τὸ σκαν-
δῆλι εὐρίσκει 12 πόδας.

Οἱ ἀναλικοβ. καὶ οἱ ἀνατολ. ἀναλικοβ. ἄνεμοι εἶναι ἐ-
πίφοβοι πολὺ περισσότερον διὰ τὰ πλοῖα τὰ ἀγγυροβολη-
μένα εἰς τὸ παράλιον, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ
Κέρτζη· πολλὰ πλοῖα χάνονται κατ' ἔτος, κατ' ἐξοχὴν δὲ
λέμβοι. Εἰς τὰς 2 Δεκεμβρίου 1849 μία τρικυμία κατε-
πόντησεν 27 ἐξ αὐτῶν.

Ἡ γλύκανσις τῆς θαλάσσης διὰ τῶν ὑδάτων τῆς ἄζο-
φικῆς καὶ τὰ πάγη τὰ ὅποια φέρει ἐκεῖ τὸ ρεῦμα, προξε-
νοῦσι τὸν παγετὸν τοῦ λιμένος τοῦ Κέρτζη σχεδὸν καθ' ὅ-
λους τοὺς χειμῶνας, διὰ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον και-

ρὸν, καὶ εἰς ἓν ἀδιόριστον διάστημα, τὸ ὁποῖον, μόνον τοῦ-
το δὲν ὑπερέβη ποτὲ τὸ Καμίσμπουρούνη. Κρύσταλ-
λα πάγου ἐπιπλέοντα, συρόμενα διὰ τοῦ ρεύματος, φέρουσιν
ἐνίοτε τὰ πλοῖα ἐπὶ τῶν ὑφάλων ὅπου καὶ ναυαγῶσι.

Πλάτος τοῦ Κέρτζη 45° 21' 30"

Μῆκος 34° 00' 09"

Γενί Καλέ. Ἡ μικρὰ πόλις τοῦ Γενί Καλέ κεῖται ἐπά-
νωθεν ἑνὸς ἀκρωτηρίου ὑπὲρ τὰ 5 μίλια πρὸς τὸ ἀνατολ.
τοῦ Κέρτζη καὶ 4 $\frac{3}{4}$ μίλια ἀνατολ. 22° βορ. ἀπὸ τὸ Ἄκ-
Μπουρούνη ἐν φρούριον ὑψούμενον ἐπάνω εἰς τὴν κλί-
σιν μιᾶς ἀκτῆς, δίδει εἰς αὐτὴν κάποιαν ἐπίδειξιν.

Εἰς 4 μίλια ἀπὸ τὸ Κέρτζη ἄρχεται ὁ ἀμμώδης ὑφαλος
τοῦ Γενί Καλέ ὅστις ἀπαρτίζεται εἰς τὸ ἀκρωτήριο
ταύτης τῆς πόλεως· εἶναι πλατὺς διὰ $\frac{3}{4}$ μιλίου πρὸς τὸ δυ-
τικὸν καὶ μόλις ἔχει 6 ποδῶν ὕδωρ· εὐρίσκουσι 12 πόδας
εἰς τὰ περίξ αὐτοῦ· ἡ μεσημβρινότερα μερίς του σημειοῦται
μὲ ἓνα σημαντῆρα λευκόν, διαπερνοῦσι μεταξύ τούτου καὶ
ἐκείνου τοῦ ὑφάλου Τζέσκα, ὅστις εἶναι μαῦρος, καὶ ἐκ-
τείνεται εἰς 663 μέτρα πρὸς τὸ νότιον.

Δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Γενί Κα-
λέ, καὶ εἰς ἓνα σωρὸν ἄμμου, ὅστις φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ὁ-
πασνάϊα εἰς $\frac{4}{5}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον, διὰ 15 καὶ
16 ποδῶν. Ἐνταῦθα ἐπαναπαύονται τὰ πλοῖα ἑνὸς μεγά-
λου βαθομέτρου, ἐρχόμενα ἀπὸ τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν,
διὰ νὰ ἀπεράσωσι τὸ ῥηχότερον μέρος τοῦ φάραγγος, μὴ
ἔχοντος ἐνίοτε οὔτε 13 πόδας πρὸς τὸ δυτικόν. τοῦ Γενί
Καλέ. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην εὐρίσκονται πάντοτε ὁδηγοὶ
πλοίων (Πιλότοι).

Πλάτος τοῦ Γενί Καλέ 45° 20' 45"

Μῆκος 34° 00' 16"

Εἰς 139 μέτρα ἀνατολικ. 25 νοτ. ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Γενί Καλέ εὐρίσκεται τὸ κέντρον ἑνὸς ὑφάλου ἀμμώδους μεμονωμένου, εἰς τὸ μέσον τοῦ στενοῦ, καὶ τὸν ὁποῖον οἱ Ῥῶσσοι ὠνόμασαν Κρουγλόϊ (στρογγύλον). Οἱ Ἴταλοὶ τὸν ὀνομάζουσι Ῥοζέτα· τὸ μῆκος του εἶναι ὡς ἔγγιστα 2 μίλια ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. καὶ δυτικ. δυτικο-ν., τὸ δὲ πλάτος του 1324 μέτρα, ἥτοι ὑπὲρ τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου. Ἡ ἀνατολικὴ ἄκρα του, ἥτις ἔχει μερικὸν ὑφάλου, κεῖται εἰς $1\frac{3}{4}$ μίλια ἀνατολ. ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Γενί Καλέ, καὶ ἡ δυτικὴ ἄκρα του εἰς 1 μίλιον νοτίως ἀπὸ τὸν ἴδιον τόπον, τὸ κέντρον του κεῖται εἰς $\frac{2}{3}$ περίπου τοῦ μιλίου εἰς ἀνατολικο-ν. ἀπὸ τὸ ἴδιον μέρος· τὸ ἐλάχιστον πλάτος τοῦ ἀπεράσματος, τὸ ὁποῖον βαδίζει ἀνατολικοβ. καὶ δυτικο-ν. μεταξύ τοῦ ὑφάλου τοῦ Γενί Καλέ, καὶ τοῦ Κρουγλόϊ μετρᾷ εἰς τὴν νότιον ἄκραν του 665 μέτρα· φαίνεται ὅτι ὁ ὑφαλὸς οὗτος παραπολὺ ἐξετάνθη εἰς τὸ διάστημα τριάκοντα περίπου ἐτῶν· εὐρίσκουσιν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἀπὸ 8 ἕως 13 ποδῶν ὕδωρ, τὰ δύο ἄκρα τούτου ἐσημειώθησαν μὲ μαύρους σημαντήρας.

Πέραν τοῦ Γενί καλέ τὸ παράλιον εὐθύνεται εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Μαγιαχ ἥτοι Φαναρίου, ἀπέχοντος 2 $\frac{3}{4}$ μίλια. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἡ θάλασσα ἔχει 15 καὶ 14 πόδας, καὶ πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου 18 καὶ 25 πόδας. Μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τῆς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς Ὁ πασνάια εἰς τὸ μέρος καθ' ὃ εὐρίσκεται ἓνας μικρὸς ὄρμος, ὁ πυθμὴν ἐλαττοῦται εἰς 8 πόδας.

Φανὸς τοῦ Γενί καλέ. Τὸ ὄρος τὸ ὁποῖον φέρει τὸν Φανὸν ἔχει ὕψος 276 ποδῶν ἐπάνω τῆς θαλάσσης· ὁ φανὸς ἔχει 65 πόδας ἀπὸ τὸ ἔδαφος, τὸ πῦρ αὐτοῦ εἶναι

σταθερὸν, καὶ ὁρατὸν εἰς 25 μίλια ἀπὸ τὸ δυτικοβόρ.
 $\frac{1}{4}$ ⁰ βορ. μέχρι τοῦ δυτικονοτ. $\frac{1}{4}$ νοτ. ἀπερνοῦντες ἀνατολ.

Ἀκρωτήριον Φανάρι καὶ Ἰουλία.

Τὸ στενὸν πλατύνεται ἐνταῦθα. Εἰς $2\frac{3}{4}$ μίλια περίπου
 δυτικοβόρ. ἀπὸ τὸ Φανάρι, πέραν μιᾶς ἀκτῆς κεῖται ἐν
 ἑτερον ἀκρωτήριον, τὸ ὁποῖον ὅν ἔχει καμμίαν ὀνομα-
 σίαν εἰς τοὺς ῥωσικοὺς Γεωγραφικοὺς πίνακας, οὔτε
 ἐδυνήθην νὰ μάθω ποῖον ὄνομα δίδουσιν εἰς αὐτὸ οἱ Τά-
 ται· ἐγὼ θέλω τὸ ὀνομάσει τὸ ἀκρωτήριον Ἰουλία.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Φαναρίου 45° 23' 15''

Μήκος » » » 34° 00' 18''

Περιγράφας ἤδη τὴν δυτικὴν ἢ Κριμαίαν ὄχθην τοῦ
 στενοῦ τοῦ Κέρτζη μένει διὰ νὰ κατατάξω ἐνταῦθα
 καὶ τὴν ὄχθην τοῦ Ταμάν, ἥτοι τὴν ἀνατολικήν, ἀρ-
 χόμενος διὰ τοῦ νότου.

Ἀκρωτήριον Κιχλά καὶ ὁ ὕψαλος αὐτοῦ.

Μεταξὺ τοῦ στομίου τοῦ Κουμπάν τοῦ ὀνομαζομέ-
 νου Μπουγάζ, καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Παναγία, κεῖται
 τὸ ἀκρωτήριον Κιχλά, μὲ κορυφὴν ὁμαλὴν, καὶ περι-
 κυκλωμένην ἀπὸ ὑψηλὰς ὑφαλοπέτρας, ὡς καὶ τὸ ὑπό-
 λοιπον τῆς παραλίας. Μακρὺς τις καὶ στενὸς ὕψαλος ἔ-
 χων τὴν ἀρχὴν του πλησίον εἰς αὐτὸ, εἰς $\frac{1}{3}$ τοῦ μιλίου
 ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ἐκτείνεται εἰς $2\frac{1}{4}$ μίλια εἰς τὸ ἀνατολι-
 κονότ. κυρτούμενος πρὸς τὸ παράλιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ
 ἄκρα του ἀπέχει ἐν μίλιον. Ὅσον δυσκολωτέρα εἶναι ἡ
 θέσις τοῦ ὑφάλου τούτου διὰ νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς,
 τόσον τὸ ἴδιον τοῦτο ἀκρωτήριον Κιχλά εἶναι μικρὰς
 παρατηρήσεως ἄξιον. Ἐζήτησα ματαίως διὰ νὰ εὑρῶ τὸν
 μύλον, τὸ χωρικὸν ὑποστατικόν, καὶ τὰ λοφίδια τὰ ὁποῖα

γεωγραφικοί τινες πίνακες τοποθετοῦσι πλησίον εἰς αὐτὸ, καὶ τὰ ὅποια ἐδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ νὰ προσδιορίσωσι τὴν θέσιν τοῦ ὑφάλου. Παρακινῶ τὸν ναυτικὸν εἰς τὸ νὰ περιορίζεται εἰς τὰς ἀκολουθούς παρατηρήσεις τοῦ Μπουγαζίου, ἀναγνωριζομένου εὐκόλως ἀπὸ τοὺς ἄμμους καὶ ἀπὸ τὰς οἰκίας του, καὶ ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Παναγία, πρὸ πάντων εὐθεώρητον διὰ τὴν ἐκβολὴν του, καὶ διὰ τοὺς λευκοὺς βράχους του.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας τοῦ ὑφάλου.

Τὸ Μπουγάζι ἀπέχον $5 \frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 120° βορ.

Τὸ ἀκρωτήριο Παναγία $6 \frac{3}{4}$ μίλια δυτικ. 310° βορ.

Κέντρον τοῦ ἀκρωτηρίου Κιχλᾶ 2 μίλια βορ. 400° δυτικ.

Εἰς τὴν ἐξέχουσαν γωνίαν τοῦ κέντρου τοῦ ὑφάλου.

Τὸ Μπουγάζι $6 \frac{1}{4}$ μίλια ἀνατ. 100° βορ.

Τὸ ἀκρωτήριο Παναγία 6 μίλια δυτικ. 350° βορ.

Κέντρον τοῦ ἀκρωτηρίου Κιχλᾶ $1 \frac{1}{2}$ βορ. 10° δυτικ.

Κατὰ τὰ 1844 ἐνησχολούμην διὰ νὰ ἐξιχνιάσω αὐτὴν τὴν τελευταίαν θέσιν, ὅποταν ἀνεφάνησαν βράχοι ὑπὸ τὸ πλοῖόν μου καὶ τὸ σκανδῆλι μὲ εἰδοποίησε 14 πόδας· εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὑφάλου εὐρίσκονται περίπου 30 πόδες, καὶ καθ' ὅλην του τὴν ἑκτασιν 13 καὶ 8 πόδες πλησιάζοντες εἰς τὸ Κιχλᾶ. Λέγουσιν ὅτι τὸ μικρὸν ἀπέρασμα μεταξὺ τοῦ ὑφάλου καὶ τοῦ παραλίου ἔχει ἱκανὸν βάθος.

Μετροῦντες ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Κιχλᾶ εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι βράχοι ἐκτεινόμενοι ὡς μακρὰ ζώνη εἰς 3 περίπου μίλια πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀπέχοντες $\frac{1}{2}$ μιλίου ἀπὸ τὴν ξηρὰν, μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ ὑφάλου, τὸ ὀργυόμετρον εἶναι ἀπὸ 35 ἕως 40 πόδας.

Τὸ ναυτοδικεῖον ἐχρεώσται νὰ θέσῃ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτήριου Κιχλά, ἐν σημείον ἱκανόν νὰ τὸ καταστήσῃ σημαντικώτερον.

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο ἕως εἰς ἐκεῖνο τῆς Παναγίας εὐρίσκουσιν 26 πόδας ὕδατος εἰς σωστόν $\frac{1}{3}$ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον.

Τὸ ἀκρωτήριον Παναγία εἶναι εἰς $4\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ. 23^ο βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κιχλά, τὸ ἀναγνωρίζουσιν εὐκόλως ἀπὸ τὸν σωρὸν τῶν μεμονωμένων βράχων φαινομένων εἰς αὐτό· πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπ' αὐτὸ δι' $\frac{1}{2}$ μίλιον· εἰς τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ἔτι πλέον, τὸ παράλιον περικυκλοῦται ἀπὸ ὑφάλους, ἀπὸ τὴν Παναγίαν ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Τούζλα, τὸ ὅποιον κεῖται εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλια βορ. 25^ο δυτικ.

Μεταξὺ τῶν βράχων οἱ ὅποιοι σχηματίζουν τὸν ὑφάλον τοῦτον πλησίον τοῦ Τούζλα εὔρον 18 ἕως 20 πόδας, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν βράχων ἀπὸ 5 ἕως 8 πόδας, τινὲς ἐξ αὐτῶν εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος.

Τὸ ἀκρωτήριον Παναγία εἶναι εἰς 8 μίλια ἀνατολ. 20^ο βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τακλή.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Παναγία	45 ^ο	08'	30"
Μῆκος	34 ^ο	17'	30"

Ἔφαλος Τούζλα.

Μετρῶντες ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τούζλα, ἕνας ἀμμόωδης ὑφαλος, περὶ οὗ προωμίλησα ἤδη, μακρὺς ἀπὸ $6\frac{3}{4}$ μίλια, καὶ πλατὺς ἀπὸ 1 ἕως $1\frac{1}{2}$ μίλιον, περιφράττει τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τὸ ἀνατολικονότ. εἰς τὸ δυτικοδόρ. πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Παύλου, τὸ σκανδῆλε εὐρίσκει ἐπὶ τῶν περιοχῶν του ἀπὸ 12 ἕως 15 ποδῶν ὕδωρ, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεώς του ὅλης ἀπὸ 3 ἕως 8 πόδας·

ἐδῶρικα τὴν θέσιν τοῦ σημαντήρος αὐτοῦ τοῦ ὑφάλου ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Παύλου, καὶ πρὸς τὸν σημαντήρα τοῦ ὑφάλου τοῦ Ἀκ Μπουρούνη. Μία γλῶσσα ἀμμώδης, μήκους 4 μιλίων, μετρῶντες ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τοῦζλα, καὶ ἐν νησίδιον ἐπὶ τοῦ ἑποίου διακρίνουνσι μερικὰς καλύβας ἀλιέων, ὑψοῦνται εἰς τὸ μέσον, καὶ εἰς τὰ πλάγια τοῦ ὑφάλου τούτου πρὸς τὸ δυτικοθόρον προσφέρουσιν ἐν καλὸν ἀγγυροβόλιον πρὸς τὸ νότιόν των, εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια οἱ ἰσχυροὶ ἀνατολικοθόρειοι ἄνεμοι, καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος ἐμποδίζουσι νὰ ἀναβῶσι, πλαγιοδρομοῦντα, τὸν Βόσπορον δύνανται νὰ πλησιάσωσι παραπολὺ εἰς αὐτά, χωρὶς νὰ ἐνοχληθῶσιν ἀπὸ τοὺς μακρεῖς σύρτας τοῦ ὠχροῦ ὕδατος, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν κακοκαιρίαν σημειοῦσι τὸ ἀπέρασμα τοῦ ρεύματος μεταξὺ τοῦ νησιδίου καὶ τῆς γλῶσσης τοῦ Τοῦζλα. Ἡ γυροβόλησα ἐκεῖ ἐπὶ 12 ποδῶν ὕδωρ, εἰς διάστημα περίπου 450 μέτρων· τὰ μεγάλα πλοῖα, καὶ τὰ δίκροτα ἀράζουσι μακρύτερον εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Τοῦζλα διὰ 35 ἕως 40 ποδῶν ὕδωρ.

Κόλπος τοῦ Ταμάν. Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τοῦζλα τὸ παράλιον στρέφεται εὐθὺς εἰς τὸ ἀνατολικόν, καὶ εἰς 4 μίλια ἐκεῖθεν εὐρίσκεται ἡ Κώμη τοῦ Ταμάν, καὶ εἰς 1 μίλιον μακρύτερα τὸ φρούριον τῆς Φαναγορίας. Ἐκεῖ εὐρίσκουσι 12 πόδας ὕδωρ εἰς ἐν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον· καὶ 17 πόδας εἰς περισσότερον τοῦ ἐνός μιλίου.

Εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὴν Φαναγορίαν προχωρεῖ πρὸς τὸ ἀρκτικόν μία γλῶσσα ἀμμώδης, ὅπου ἄρχεται ἕνας μακρὺς κόλπος ἀπὸ 10 μίλια, καὶ πλατὺς ἀπὸ 4, ὅστις ἔχει ἀπὸ 12 ἕως 16 ποδῶν ὕδωρ εἰς τὸ μεγαλύτερον βάθος του.

Πλάτος τοῦ Ταμάν	45° 12' 58'
Μήκος	34° 23' 46''

Γλῶσσα Τζέσκα.

Ἀπὸ τὴν ἀρκτικωτέραν μερίδα τοῦ παραλίου Ταμάν τὸ ὅποιον κεῖται ἀνατολικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἰουλία τῆς Κριμαίας, ἐκτείνεται εἰς 8 μίλια καὶ περιπλέον, πρὸς τὸ δυτικονότ. εἰς τὸ στενὸν, καὶ σχεδὸν χωρὶς ἐλιγμούς, μία γλῶσσα ἀμμόωδης ὀνομαζομένη Τζέσκα· αὕτη εἶναι μεμερισμένη ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Ταμάν, καὶ τοῦτο προξενεῖ τὴν παραλλαγὴν τοῦ πλάτους τῆς ἀπὸ 100 ἕως 900 μέτρα. Ἐνας ὕψαλος εἰς μορφήν ποδὸς τὴν περικυκλώνει ἐπὶ τῆς αἰχμῆς τῆς, κυρτωμένης εἰς τὸ δυτικὸν $\frac{1}{4}$ δυτικοβορ. πρὸς τὸ Κέρτζη, εὐρίσκεται ὁ μαῦρος σημαντήρ τοῦ ὑφάλου τούτου περὶ οὗ ἤδη προανέφερον, ὁ σημαντήρ οὗτος κεῖται εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν Ῥοζέτα. Εἰς 3 μίλια ἀνατολ. 15^ο βορ. ἀπὸ τὸ Ἀκ Μπουρούνι, καὶ εἰς 3 $\frac{3}{4}$ μίλια ἀνατολικοβορ. 17^ο ἀνατολικ. ἀπὸ Τουζλά. Ὁ πυθμὴν μεταβάλλεται ἐπὶ τοῦ ὑφάλου τούτου ἀπὸ 12 ἕως 4 ποδῶν βάθος.

Ὁ ὕψαλος τοῦ Τζέσκα καὶ ὁ ὕψαλος τοῦ Τουζλά σχηματίζουν τὸ ἀπέραςμα τὸ ὅποιον φέρει εἰς τὸ Ταμάν, τοῦτο εἶναι πλατὺ ἀπὸ 1 μίλιον, καὶ τὸ περισσότερόν του βάθος εἰς τὸ ἀνατολικονότ. 5^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἀκ Μπουρούνι εἶναι ἀπὸ 15, 16, 17, καὶ 18 πόδας.

Ἡ περιγραφὴ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη δὲν ἤθελεν ἐξαρχέσει, εἰάν δὲν ἔδιδον ἐνταῦθα τοὺς δρόμους τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ κατέχῳσι διὰ νὰ ἀπερνῶσι τοὺς πολυαριθμούς ὑφάλους, οἵτινες τὸ καθιστῶσι φοβερόν εἰς τοὺς ναυτικούς. Ἰδοὺ ἡ περιγραφὴ.

Ἀρμόιοι διὰ τὰ ἀπεράσῳσι μεταξὺ τῶν ὑφάλων τοῦ στεναῦ
τοῦ Κέρτζη.

Εὐρισκόμενοι εἰς ἓν διάστημα περίπου ἰσόμετρον ἀπὸ
τὸ ἀκρωτήριο Παναγία, ἐπὶ 50 περίπου ποδῶν πυθμένα,
πρέπει νὰ εὐθύνῳσι τὸ πλοῖον εἰς τὸ βόρ. $\frac{1}{4}$ δυτικοβόρ.
πρὸς τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Παύλου. Ἐπὶ 55, 50, 47,
40, 32, 29, 25 καὶ 23 ποδῶν ὕδωρ. Εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον πρὸς
τὸ νότ. τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Παύλου, καὶ $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου
ἀπὸ τὸν μαῦρον σημαντῆρα τοῦ ὑφάλου Τούζλα, τὸν ὁ-
ποῖον ἀφήνουσι δεξιόπρυμνα, θέλει ἰστιοδρομήσουσιν εἰς
τὸ ἀνατολ. 30⁰ βορ. ἐπὶ τοῦ κωδονοστασίου τῆς ἐκκλη-
σίας τοῦ Γενί κα λ ε, ἀπερνῶντες ἐπὶ 26, 24, 25, 19,
18 καὶ 16 ποδῶν ὕδωρ, καὶ θέτοντες ἀριστερόπρυμνα τὸν
λευκὸν σημαντῆρα τοῦ ὑφάλου Ἀ κ Μ π ο υ ρ ο ῦ ν η. Βα-
δίζοντες οὕτως θέλει ἀνακαλύψουσι τὸν μαῦρον σημαν-
τῆρα τοῦ Τ ζ έ σ κ α, καὶ τὸν λευκὸν τοῦ ὑφάλου τοῦ
Γενί κα λ έ, μεταξὺ τῶν ὁποίων θέλει ἀπεράσουσιν ἐ-
πάνω εἰς ἓνα πυθμένα 16 ἕως 14 ποδῶν, φέροντες
τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τοῦ Μηθριδάτου τοῦ Κέρτζη
εἰς τὸ δυτικ. 12⁰ βορ., καὶ τιθέμενοι πρὸς τὸ ἀνατολ.
6⁰ νοτίως ἕως νὰ βάλλωσι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Γενί
Κα λ έ εἰς τὸ βόρ. 20⁰ ἀνατολ. ἢ τὸ ἀκρωτήριο Φα-
νάρι εἰς τὸ βόρ. 37⁰ ἀνατολικ. τότε δὲν πρέπει νὰ βρα-
δύνωσι διὰ νὰ πλαγιοδρομήσωσιν εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ.
διὰ νὰ τρέξωσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπεράσματος, ἐπὶ 14 $\frac{1}{2}$
16 καὶ 18 πόδας, ἀφήγοντες τὸν σημαντῆρα τοῦ Γενί
Κ α λ έ ἀριστερόπρυμνα, καὶ διαδοχικῶς τοὺς σημαντῆρας
τῆς Ῥ ο ζ έ τ α ς δεξιόπρυμνα.

Προχωροῦντες πρὸς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν ὁ πυθμὴν
αὐξάνει, ἀλλὰ, τὸ ἐπαναλαβάνω, ἀκόμη ἐδῶ, ὅτι δὲν

πρέπει νὰ προσεγγίζωσιν εἰς τὴν ξηρὰν μεταξύ Ὁπασ-
νάϊα καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Φανάρι, ὅπου εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον
ἀπὸ τὸ παράλιον δὲν εὐρίσκονται πλέον τῶν 12 ποδῶν.

Μεταξὺ τῆς Ῥοζέτας καὶ τοῦ Τζέσκα εὐρίσκεται
ἐν ἀπέραςμα ὀλίγον συχναζόμενον, μὲλλον ὅτι ἱκανῶς
βαθύτερον τοῦ προειρημένου θέλει διευθυνθῶσιν ἐκεῖ ἀνατολ.
 $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονοτίως, μετροῦντες ἀπὸ τὸ σημεῖον ἐνθα θέ-
λει παρατηρήσουσι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Γενί Κ α λ έ εἰς τὸ
βόρ. 20° ἀνατολικῶς ἐξουσιάζοντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον
τὸ ἀνατολικόν, καὶ ἱστιοδρομοῦντες πρὸς τὸ ἀνατολικόβόρ.
ὅταν θέσωσι τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ δυτικόν, 40° βορείως,
ἢ τὸ ἀκρωτήριο Φανάρι, εἰς τὸ βόρ. 11°, ἀνατολικῶς
αὐτὸ τὸ μέρος τῆς Ῥοζέτας δὲν ἔχει κανέν σημεῖον
δεικνύον τὰς περιοχάς του.

Ἀζοφικὴ Θάλασσα.

Ἑπτασις τῆς Ἀζοφικῆς Θαλάσσης.

Ἡ Ἀζοφικὴ Θάλασσα κεῖται μεταξύ 45° 17' 25" καὶ
47° 17' πλάτους, καὶ μεταξύ 32° 30' καὶ 36° 56' μήκους.

Ἐχει 90 μίλια μῆκος ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη
ἕως εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Μπιέλο Σαράγι, εἰς τὴν εἴσοδον

τοῦ κόλπου τοῦ Δόν' ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει 76 μίλια καὶ τὸ ὅλον ὁμοῦ ἕως εἰς τὰ στόμια τοῦ ποταμοῦ ἐπαριθμεῖται εἰς 166 μίλια· τὸ πλάτος του μεταξὺ τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Τόνκας, καὶ τοῦ λιμανίου Βεῖσλιτσκόι πρὸς τὸ ἀνατολικὸν συνίσταται εἰς 142 μίλια.

Ἐποφύς τῶν παραλλῶν της.

Ἡ ἀρκτική ὄχθη τῆς θαλάσσης ταύτης, ὑψηλὴ ἀπὸ 26 ἕως 40 μέτρα, ὁμαλὴ, παρρησιάζουσα μερικὸς λόφους ἐνθεν καεῖσε, εἶναι περιτριγυρισμένη ἀπὸ κοκκινωγρώους ὑφαλοπέτρας. Ἀμμώδεις γλῶσσαι ἱκανῆς τιнос ἐκτάσεως, περικυκλωμέναι ἀπὸ ὑφάλους μορφοῦνται ἐφ' ὅλων τῶν ἀκρωτηρίων, ὅπου ἀπαντῶσαι τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ρεύματος τοῦ Δόν, κυρτοῦνται πρὸς τὸ δυτικόν.

Ἡ ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς Ἀζοφικῆς κατοικουμένη ἀπὸ τοὺς Κοζάκους Τζερνόμορτσικς (τῆς μαύρης θαλάσσης) εἶναι χαμηλωτάτη μετὰ τὸν Τεμροῦκ, συχνάκις ἀμμώδης καὶ διακεκομμένη ἀπὸ τενάγη καὶ βάλτους. Μερικοὶ σωροὶ ἀμμώδεις, καὶ ὑφαλοὶ τὴν περικυκλοῦσιν ὁμοίως, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Δόν· οὗτοι ὁμοιάζουσι μὲ ἐκείνους τῆς ἀπέναντι ὄχθης τοὺς κλίνοντας πρὸς τὸ δυτικόν.

Ἡ Τόνκα, εἶδος χερσονήσου, μακρὰ, στενὴ καὶ χαμηλὴ, ἐπίσης ὀνομαζομένη Γλῶσσα καὶ βέλος τοῦ Ἀραβάτ, σχηματίζει τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς θαλάσσης ταύτης· τὴν διαχωρίζει ἀπὸ τὸ Σηβάκη ἡ (θάλασσα τῆς λάσπης), ἥτις εἶναι μία ἀπέραντος βάλτος εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβαίνουν μερικοὶ ποταμοὶ τῆς Κριμαίας.

Ἡ Κριμαία καὶ τὸ νησίον τοῦ Ταμάνη περιζώνουσι νοτίως τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, καὶ χορηγοῦσιν εἰς τὴν

ναυτικόν μερικὰ βουνίδια διὰ σημεῖα τῆς ἀναγνωρίσεως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Καζάν Διμπί ἕως τὸν Τεμρούκ.

Κατὰ τὸ παρὸν τὸ μεγαλύτερον βάθος τῆς Ἀζοφικῆς εἶναι ἀπὸ 44 πόδας, μεταξὺ τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη καὶ τῆς ἄκρας Βιελοσαράγι· εἰς τὸν κόλπον τοῦ Δόν, τὸν ὅποιον περιορίζουσι διάφοροι ὕφαλοι, τὸ βάθος εἶναι ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς 26 πόδας πλησίον τῆς εἰσόδου του, καὶ ἀπὸ 8 ἕως 10 πόδας ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Ταγανρόκ. Ἐπαρατηρήθη ὅτι ἀπὸ τὴν ἑναρξιν τοῦ τελευταίου αἰῶνος πρὸς τὸ ἔτος 1706 μέχρι τοῦ 1808 τὸ βάθος τοῦτο ἠλαττώθη διὰ 3 πόδας· ὁ ὑπέρτατος αὐτοῦ ὅρος ἦτον τότε (1808) ἀπὸ 47 πόδας, τὸ ὅποιον χορηγεῖ 3 πόδας περισσότερο ἀπὸ τὸ τοῦ 1833 ὅθεν ἐπεταί ἐκ τούτου ὅτι εἰς τὸ διάστημα τῶν 127 ἐτῶν, ἡ ἐλάττωσις τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης ταύτης ἤθελε γίνεαι εἰς 6 πόδας. Οἱ ἀμμώδεις σωροὶ καὶ οἱ ὕφαλοι αὐτῆς ἐπαυξάνουσιν ὡσαύτως κατὰ τὴν ἑκτασίν των, καὶ πιθανὸν νὰ σχηματίζωνται ἐκ νέου καὶ ἄλλοι ταιοῦτοι, οἵτινες καθιστῶσι τὸν διάπλουν τῆς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δύσκολον.

Ὁ πυθμὴν τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης εἶναι πανταχόθεν ἰλώδης μεμιγμένος μὲ κογχύλας γενικῶς μαύρας καὶ κοκκινοχρόους ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς παραλίας.

Τὰ ὕδατα εἶναι θολωμένα ὁ Δόν τὰ γλυκαίνει ὥστε νὰ γίνωνται πότιμα εἰς 20 περίπου μίλια πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ Ταγανρόκ. Οἱ λοιποὶ συρρέοντες ποταμοὶ τῆς, μετρίως σημαντικοί, εἰσὶν, κατὰ τὸ βόρ. ἡ Σαμβέκ, ἡ Μιούσα, ἡ Καλμιούσα, ἡ Βέρδα, ἡ Βερδιάνκα, ἡ Ὄβιτότχνια, καὶ ἡ Μαλότχνια-Βόντι. Κατὰ τὸ δυτικ. ὁ Σαλγίρ, ὁ Καρασοῦ, ὁ Βουλγανάκ, οἱ δύο Γιανδόλοι, καὶ ὁ Σούμπαση· ὅλοι οὗτοι οἱ τε-

λευταῖοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Κριμαίαν, καὶ ῥέουσιν εἰς τὸν Σιβάκην, ὁ ὁποῖος σχηματίζεται μετὰ τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Γενίτκη ἢ Χερσόνησος τοῦ Κέρτζη δὲν χορηγεῖ εἰς αὐτὴν οὔτε ἓνα ῥύακα.

Ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ παραλίου πέραν τῶν λιμανίων τοῦ Τεμρούκ, μεταξὺ διαφόρων ποταμῶν, ἀπαντῶσι, τὸν Τζερνὸν Προτόκ, τὸν Κουνούρ, τὴν Κίρπιλῃ ἥτις χάνεται εἰς τὸ Λιμάνη τοῦ Ὀχχτάρ, τὸν Μπέγ-Σού εἰς τὸ λιμάνη τοῦ Βεῖσλίτζ-Κόι, τὸν Τζέλ-Μπαση, τὸν Ἐγῃ, καὶ τὸν Καγαλνίκ οἵτινες ῥέουσι πλησίον εἰς τὸν Δόν.

Τὸ ῥεῦμα δὲν εἶναι τόσον ὀρμητικὸν εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, ὅσον εἰς τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη ὅπου τὸ ἀνατολικόβόρ. ἄνεμος αὐξάνη τὴν ὀρμὴν του, λαμβάνει σπανίως, μίαν ταχύτητα ὑπὲρ τὸ ἐν μίλιον εἰς τὴν ὥραν· ὁ ἄνεμος οὗτος ἐν ᾧ γαληνιάζει, καὶ διαδέχεται αὐτὸν ὁ νότιος, λαμβάνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μίαν ὑπεναντίαν διεύθυνσιν· μὲν ὅλον τοῦτο τὸ ῥεῦμα τῆς θαλάσσης ταύτης ῥέει γενικῶς εἰς τὸ δυτικὸν ἀπὸ τὸν Δόν ἕως εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Βιέλο Σαράγῃ. Ὁ μεγαλύτερος ὄγκος του διευθύνεται ἐκεῖθεν εἰς τὸ νότιον πρὸς τὸ στενόν· μία μερὶς τούτου ἀκολουθεῖ τὸ ἀρκτικὸν παράλιον ὅπου ἀπαντᾷ μεταξὺ τῆς ἄκρας Βιζαριονόφ καὶ τῆς ἄκρας τοῦ Βερούτκη, τὸ ῥεῦμα τὸ χορηγούμενον ἀπὸ τὸν Σιβάκην ἢ σύμμιξις τούτων ἀπαρτίζει τὸν δρόμον των πρὸς τὸ νότιον. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς Τόνκας εὐρίσκουσιν ὡσαύτως τὸ ῥεῦμα τοῦτο τοῦ Σηβάκη βαδίζον εἰς τὸ νότιον, καί, ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας, διευθυνόμενον ἀνατολικῶς πρὸς τὸ στενόν. Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ταύτης ἡ θαλασσοπλοία δὲν εἶναι ἐλευθέρα εἰμὴ ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ

Μαλου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτι οἱ πάγοι τὴν καθιστῶ-
σιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπλευστον, καὶ ἀδιάβατον.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τὰς γενομένας εἰς τὰ 1803
ἡ ἐκκλησις τῆς μάγνητικῆς πυξίδος ἦτον ἀπὸ 8^ο δυτικῶς.

Ὁ πλοίαρχος Μαγκανάρης τὴν εὔρεν εἰς τὰ 1833 ἀπὸ
5^ο ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀζορικῆς θαλάσσης, ἀπὸ 6^ο πλησίον
τῆς Τόνκας, καὶ τελευταῖον ἀπὸ 4^ο καὶ 3^ο 50 εἰς τὸν
κόλπον τοῦ Δόν.

Εἰς 2 μίλια περίπου βορ 35^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὴν γέννησιν
τῆς ἀμμώδους γλώσσης Τζέσκα εὐρίσκεται μία ἐκβολὴ
τοῦ νησίου Ταμάν, τὸ ὅποῖον θέλω μετονομάσει ἀκρω-
τήριον Βικτόρ. Αἱ ὄχθαι του εἶναι ὀξεῖαι καὶ ὑψωμέναι,
θεωροῦσιν ἐκεῖσε τὴν ἄκραν τοῦ ἀκρωτηρίου Φανάρι, εἰς τὸ
δυτικονότ $\frac{1}{4}$ δυτικ. ἀπέχουσιν 7 μίλια.

Εἰς 3 μίλια ἀνατολ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικοβορ. ἀπὸ τὸ Βικτόρ
ἀκολουθεῖ τὸ ἀκρωτήριον σημειούμενον ἐπὶ τῶν Ῥωσικῶν
χαρτῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καμεννόϊ (Πετρῶδες) τὸ ὅποῖον
ὁμοιάζει μὲ ἐκεῖνο, καὶ περικυκλοῦται ὡς ἐκεῖνο ἀπὸ βρά-
χους τοὺς ὁποίους ἀποφεύγουσι ἀπερνῶντες εἰς διάστημα
ἡμίσεως μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον, ἐπὶ 18 ἕως 20 ποδῶν
βάθος.

Τὸ ἀκρωτήριον Πέκλα (Σιδηροῦν) πέραν τοῦ ὁποίου τὸ
παράλιον ἀλλοιοῦται κατὰ τὸ ὕψος καὶ κατὰ τὰ σχήματα,
κεῖται εἰς 3 μίλια ἀνατολ. 14 ἀνατολικοβορ. ἀπὸ τὸ ἀκρω-
τήριον Καμεννόϊ, καὶ εἰς 20 μίλια ἀπὸ τὸ ἀγγυροβό-
λιον τοῦ Τεμρούκ, πρὸς τὸ ὅποῖον τὸ παράλιον λαμβάνει
τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. μὲ ἀνεπαίσθητόν
τινα κυρτότητα.

Ἀπὸ τὴν Πέκλαν, καὶ ἐκεῖθεν αἱ ὄχθαι τῆς νήσου
τοῦ Ταμάν εἶναι μετρίως ὑψηλαί, καὶ διαχωρίζόμεναι

διὰ μικρῶν διαφόρων χαράδρων. Εἰς 10 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον εὐρίσκεται ἐν μεγάλῳ χάσμα μὲ ἓνα σωρὸν ἄμμου ὀνομαζόμενον Ἀκδενιζόφκα ἡ ἀνατολικὴ μερίς του εἶναι ἐν στενὸν ὕψος, καὶ 5 μιλίων μήκους τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζεται εἰς μίαν ἄλλην ἀμμωδίαν, εἰς τὴν ἀκραν τῆς ὁποίας κεῖται ἡ εἴσοδος τοῦ Τενάγους ἡ λιμανίου τοῦ Τεμρούκ. Εἰς 10 περίπου μίλια ἀπὸ τὸ χάσμα Ἀκδενιζόφκα ὁ ναυτικὸς ἀπὸ ὁποῖον μέρος ἤθελε προκύψῃ, ἀνακαλύπτει μακρόθεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Τεμρούκ, ἣτις θεωρεῖται ἐπὶ τοῦ ἄκρου ἑνὸς ἀκρωτηρίου, τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ λιμανίου· τὰ πλοῖα τὰ ἐρχόμενα διὰ νὰ φορτώσωσιν ὀψάρια εἰς τὸν Τεμρούκ, τὴν θέτουσι πρὸς τὸ νότιον, καὶ πρὸς τὸ νοτ. $\frac{1}{4}$ δυτικονοτ. ἀγγυροβολοῦντα εἰς 1 $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ξηρὰν ἐπὶ 16 ἕως 17 ποδῶν ἰλῶδη καὶ ἀμμώδη πυθμένα, ἔχοντα τὸ ἀκρωτήριον Πέκλα εἰς τὸ δυτικὸν 13⁰ βορ ἀπέχον 20 μίλια, καὶ τὴν χαμηλὴν ἀκραν τοῦ Σλαδκὸϊ-Ερὶχ εἰς τὸ βορ. 26⁰ ἀνατολ. ἀπέχουσαν 21 μίλια.

Τὸ ἀκρωτήριον, ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ὁποίου κεῖται ὁ Τεμρούκ διαμοιράζει εἰς δύο μεγάλας λίμνας τὰ ὕδατα τὰ ὁποῖα ὁ Κουμπάν, χύνει ἐνταῦθα εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν. Ἡ πρὸς τὴν δύσιν λίμνη ὀνομάζεται Ἀκντενιζ (ἄσπρη θάλασσα) καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν ὀνομάζεται Τεμρούκ· καὶ αἱ δύο αὗται συνενοῦνται ὁμοῦ εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀκρωτηρίου δι' ἑνὸς στενοῦ πορθμοῦ ὅπου τὰ ὕδατα τοῦ Ἀκδενιζ ρίπτονται μὲ ὄρμην εἰς τὸ λιμάνι τοῦ Τεμρούκ· αὗται αἱ δύο λίμναι ἢ λιμάνια τὴν σήμερον εἶναι ὀλίγον βαθέα, καὶ δὲν χρησιμεύουσιν εἰμὴ μόνον εἰς τὰς πλατεῖας βάρκας Κορίτους τῶν ἀλιείων, καὶ εἰς

τὰς φορτώσεις τῶν πλοίων τῶν ἀγγυροβολημένων εἰς τὸ ἀνοιχτὸν παράλιον.

Ἀπὸ τὸν Τεμροῦκ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμανίου τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ἴδιον ὄνομα, εἶναι $3\frac{1}{2}$ μίλια.

Ἐπειδὴ κατὰ μόνον τὸν Μάιον μῆνα γίνονται αἱ φορτώσεις τῶν ὀφθαρίων εἰς τὸν Τεμροῦκ, δὲν ἀναφέρουσι ναυάγια συμβαίνοντα εἰς αὐτόν. Εἰς περίστασιν ὅπως καθ' ἣν θέλουσι νὰ ἐξορμήσωσιν ἀπὸ τὴν ἀκτὴν διὰ νὰ ἀποφύγῃσι τὸν κίνδυνον ναυαγίου, νομίζω ὅτι τὸ ρεῦμα τὸ ὁποῖον ἐκβαίνει μὲ ὀρμὴν ἀπὸ τὸ λιμάνι θέλει συνεισφέρει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἐκτελουμένης δι' ἑνὸς ἐκλεκτοῦ πλοίου.

Πλάτος τοῦ Τεμροῦκ	45° 20' 02"
Μῆκος	35° 04' 00"

Ἐπίσης ἀράζουσι πλοῖα ἐπάνω εἰς τὸ παράλιον εἰς 22 μίλια ἀπὸ τὸ Τεμροῦκ, εἰς τὸ Σλαδκὸι Ἐρίκ καὶ εἰς 7 ἀπὸ τὸ Σλαδκὸι Ἐρίκ εἰς Ἀτχοῦϊεβ, ὅπου ὁ Τζεργὸϊ-Προτόκ ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει διαδοχικῶς εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον, 18, 20 καὶ 30 ποδῶν βάθος· εὐρίσκεται βᾶθος ἀπὸ 18 ἕως 10 πόδας, ἕως εἰς τὸ Ὀκχτάρ τὸ ὁποῖον κεῖται 24 μίλια ἀπὸ τὸ Ἀτσούϊεβ-Ὀκτάρ, καὶ παρατηρεῖται διὰ μέσου δύο λόφων.

Υφαλοι, καὶ μία ἐλάττωσις τοῦ πυθμένος πρέπει νὰ ἐμποδίζωσι τοὺς ναυτικούς διὰ νὰ μὴν ἐκτίθενται παραπολὺ πλησίον τοῦ παραλίου, ἀπὸ τὴν ἄκρην Ὀκχτάρ ἕως εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Καμισεβάτα. Εἰς 6 ἕως 7 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον τὸ σκανδῆλι παριστᾷ μόνον 16 ποδῶν βάθος.

Εἰς τὸ δυτικοβόρ. τῆς ἄκρας τοῦ Ὀκχτάρ, ἐπάνω εἰς μίαν ἑκτασιν 27 μιλίων μήκους, καὶ 1 ἢ 2 πλάτους εὐρί-

σκεται μία ἐξύψωσις τοῦ πυθμένος συνθεθειμένη ἀπὸ ἀμ-
μον, καὶ κογχύλας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκουσιν εἰς 16 μί-
λια ἀπὸ τὴν ξηράν, 22 πόδας ὕδατος, καὶ σχεδὸν εἰς τὸ
ἄκρον τοῦ ἀπὸ 20 ἕως 19 πόδας· ἀπαρτίζεται δι' ἐνὸς ὑ-
φάλου σκεπασμένου ἀπὸ 17 πόδας, ἐπιμήκους σχήματος
 $1\frac{1}{2}$ περίπου μιλίου βορ. καὶ νότ. Ὁ πλοίαρχος Μαγκανά-
ρης τὸν ὀνομάζει Τζεζελνισκοί, καὶ τὸν τοποθετεῖ κατὰ τὸν
ἐπόμενον τρόπον.

Εἰς 56 μίλια βορ. 29^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ
Κέρτζη.

Εἰς $36\frac{1}{2}$ νοτ. 39^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὴν ἄκραν Βιελοσαράϊ.

» $18\frac{1}{2}$ νοτ. 5^0 δυτικ. ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ ὑφάλου Ἐλένη.

» 26 δυτικ. 12 νοτ. ἀπὸ τὴν ἄκραν Καμισεβάτοϊ.

Πλάτος $46^0\ 15'\ 00''$

Μήκος $35^0\ 02'\ 30''$

Τὸ ἀκρωτήριο Καμισεβάτοϊ εἶναι περιτριγυρι-
σμένον ἀπὸ μίαν ἀμμόδη ἄκραν, τρεφομένην εἰς τὸ νότ.
ἀνατολικονότ. Εἰς 5 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον εὐρίσκονται
ἀπὸ 12 ἕως 13 πόδας βάθους. Εἰς 12 μίλια βορ. δυ-
τικοβορ. ἀπὸ τὸ Καμισεβάτοϊ κεῖται τὸ ἀκρωτήριο
Ὁμπρίβ, (ὕφαλός πετρα), εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλ. νοτίως ἀπ' αὐτοῦ,
θεωροῦσιν ἓνα λόφον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀκρωτήριο ἐκβάλλει δύο ὑφάλους,
τὸν τῆς Ἐλένης καὶ τὸν Δολγότη. Ὁ πρῶτος ἐκ-
τείνεται εἰς 15 μίλ. δυτικ. $\frac{1}{4}$ δυτικονοτ. καὶ ἔχει πλάτος
περίπου 2 μιλίων. Εὐρίσκουσιν 8 πόδας εἰς 9 μίλια ἀπὸ
τὴν ξηράν 10 ἕως 11 καὶ 16 πόδας. Εἰς 16 μίλια αὐτὸς
ὁ ὕφαλος ἐκτείνεται ἀκόμη εἰς 9 μίλια πρὸς τὸ δυτικ.
δυτικονότ. ἔχει 18, 21, καὶ 25 πόδας.

Ὁ ὕφαλος Δολγότη εἶναι ἡ ὑποθαλάσσιος ἐξακολου-

θησις μιᾶς ἀμμώδους ἄκρας, μήκους $18\frac{1}{2}$ μιλίων, ἥτις σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ὁμπρίθ, καὶ πέραν αὐτῆς προχωρεῖ ὁ ὕψαλος οὗτος εἰς 6 μίλια πρὸς τὸ βόρ. δυτικοβόρ. τὸ πλάτος του εἶναι ἀπὸ $1\frac{1}{2}$ μίλιον, καὶ ἐπὶ τῶν περιοχῶν του εὐρίσκειται 16 πόδας, ἀλλὰ τὸ βάθος τοῦτο ἐλαττοῦται ὑπερβολικῶς.

Εἰς $1\frac{3}{4}$ μιλίου ἀνατολικονότ. ἀπὸ τὸν σημαντήρα εὐρίσκεται ἐν ῥηγλὸν μὲ 2 ποδῶν βάθος. Ὁ σημαντὴρ οὗτος τοῦ ὑφάλου Δολγόη ὁμοίως καὶ οἱ σημαντήρες ὄλων τῶν λοιπῶν ὑφάλων, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀφῇ-νωσι δεξιόπρυμνα ὑπάγοντες εἰς Ταγανρόκ εἶναι μαῦροι καὶ τοποθετημένοι ἐπὶ 22 ποδῶν ἰλῶδη πυθμένα. Ἐνταῦθα κάμνουναι τὰς ἀκολουθοῦσας παρατηρήσεις.

Φανὸς τῆς ἄκρας Βιελοσαράη δυτικ. 70^0 βορ. ἀπέ-χων $9\frac{1}{2}$ μίλια.

Ἐκκλησία τῆς Μαρίουπόλεως ἐπὶ μιᾶς κορυφῆς βορ. 4^0 ἀνατολ.

Ἡ ἄκρα τοῦ ὑφάλου Δολγόη κεῖται εἰς 16 μίλια βορ. 21^0 ἀνατολ. ἀπὸ τὴν τοῦ ὑφάλου Ἑλένης, ὅπου τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 16 πόδας.

Ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ἄκρας Δολγόη, ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὄλων τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, εὐρίσκονται καλύβαι ἀλιέων, αἱ περισσότεραι τούτων ἐπιστηριγμέναι ἐπάνω εἰς παλούκια διὰ τὸν φόβον μιᾶς πλημμύρας αὐ-ται θεωρούμεναι ἀπὸ ἓν διάστημα, φαίνονται ὡς νὰ ἐπι-πλέωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ παριστῶσιν ἀποτέλεσμα πολὺ ἀλλόκοτον.

Ἐπέκεινα τοῦ ἀκρωτηρίου Ὁμπρίθ τὸ παράλιον εὐθύ-νεται 19 μίλια εἰς τὸ ἀνατολ. ἕως εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμέ-νος Ἑῖσχ, ὅστις ἔχει 13 μίλια μήκος ἀνατολ. καὶ δυτικ.

καὶ $6\frac{1}{2}$ πλάτος βόρ. καὶ νοτ. Ὁ λιμὴν οὗτος ἤθελεν εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν καλλίτερος δι' ἐν ἀγγυροβόλιον, ἐάν τὰ ὕδατά του ἦσαν βαθύτερα· ἀλλὰ τὸ σκανδῆλι δὲν εὕρισκει εἰς αὐτὸν περισσότερον ἀπὸ 5 πόδας. Τὸ στόμιόν του ἔχον ἀπὸ 13 ἕως 7 πόδας εἶναι πλατὺ διὰ 5 μίλια. Ἀνοικτὸς εἰς τὸ βόρειον ὑπερασπίζεται ἀπὸ μίαν ἀμμώδη ἄκραν, ὀνομαζομένην Ἐῖσκη, ἣτις κυρτοῦται ἀπὸ τὸ δυτικ. πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ. τὴν ἀφήνουσι δεξιόπρηνες εἰσέρχόμενοι. Ἐπὶ τοῦ παραλίου τοῦ ἀπέναντι τούτου, μία ἄλλη ἀμμώδης ἄκρα, διευθυνομένη πρὸς τὸ νότ. ὀνομαζομένη Γλαφίροβκα, στρέφεται τοξοειδῶς εἰς τὸ ἀνατολ. πρὸς τὸ ἔνδον τοῦ λιμένος, ὅπου ὁ πυθμὴν ἐλαττοῦται εἰς 2 ἢ 3 πόδας. Ὁ τόπος οὗτος εἶναι ἱκανῶς κατοικημένος, θεωροῦσιν εἰς αὐτὸν τὴν κώμην τοῦ Ἐῖσκη εἰς τὴν ἀνατολικονότ. μερίδα, πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἐη. Εἰς τὰ 1848 ἐκτίσθη εἰς τὸ Ἐῖσκη μία ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς ἀμμώδους δυτικῆς ἄκρας.

Μετὰ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος τούτου, τὸ παράλιον διευθύνεται $6\frac{1}{2}$ μίλια εἰς τὸ βόρ. καὶ σχηματίζει τὸ ἀκρωτήριο Σαζανίτσκοϊ σρεφόμενον πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. Ἐνταῦθα θεωροῦσιν ἕνα μεγάλον σωρὸν ἀμμώδη, καὶ ἕνας μακρὺς, πλατὺς, ἀμμώδης καὶ ὀστρακώδης ὕψαλος προχωρεῖ εἰς 11 μίλια πρὸς τὸ δυτικ. δυτικοβόρ. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ εὕρισκousι 14 πόδας, καὶ ἐσωτερικώτερον ἀπὸ 10 ἕως 8. Νησιῖδια ἀμμώδη μετονομασθέντα Μόρσκιε Ὀστροβα (νῆσοι θαλάσσιοι), παρίστανται ἐκεῖ μὲ καλύβας τινὰς τῶν ἀλιέων.

Εἰς τὴν βόρειον ἄκραν τοῦ ὕψαλου ἐπὶ $17\frac{1}{2}$ ποδῶν βάθος κεῖται ἕνας μαῦρος σημαντὴρ, ὃθεν παρατηροῦσι :

Τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου Πλατέβ βορ. 20° 00' ἀνατολικ.

Ἐν ὑποστατικὸν χωρικὸν ὀνομαζόμενον Ναρδβίκα, πλησίον εἰς τὴν ἄκραν Κριβάια βορ. 3°, 30' δυτ.

Τὸν κυματούμενον φανὸν τῆς ἄκρας Κριβάια ἀρκτ. 41°, 00' νοτ. ἀπέχοντα 6 μίλια.

Τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου Σαζανίτσκοι δυτικ. 51° 00' ἀνατολ.

Τὸν Μύλον τοῦ χωρίου Γλαφιρόβκα.

Εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἑήσκη βορ. 31° 30' ἀνατολ.

Εἰς 17 μίλια ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. ἀπὸ Σαζανίτσκοη, τὸ μικρὸν ἀκρωτήριο, καὶ τὸ ἄκρον τοῦ Τζιμπούρσκ, κεῖνται εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. τῶν δύο λόφων ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς των παρατηρεῖται τὸ χωρίον Μαργαριτόβκα· τὸ ἀκρωτήριο Τζιμπούρσκ ἐκβάλλει, εἰς 8 μίλια δυτικοβορείως, τὸ ὑφάλον Γρεττζέσκοι (Γραικικὸν), ἔχοντα 14 πόδας εἰς τὰς περιοχὰς του, καὶ διαδοχικῶς 12, 10 καὶ 8, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του πλησίον εἰς τὴν ξηράν ἢ ἄκρα του ἐπίσης καὶ ἡ τῶν δύο προσημιουμένων, ἀναγνωρίζονται δι' ἐνὸς σημαντῆρος μαύρου ἀγγυροβολημένου ἐπάνω εἰς 15 $\frac{1}{2}$ πόδας ὕδατος.

Παρατηρήσεις γινόμεναι εἰς τὸ μέρος τοῦτο.

Ἡ Μητρόπολις Ἐκκλησία τοῦ Ταγάνροκ βορ. 41° ἀνατολικ.

Μύλος τοῦ Χαρανδάκη βορ. 8° δυτικ.

Σημαντὴρ τοῦ ὑφάλου Πετροκίνα ἀνατολ. 15° βορ. εἰς 4 $\frac{1}{2}$ μίλια.

Φανὸς κυμαινόμενος τῆς Μιούσης δυτικ. 6° νοτ. εἰς 7 μίλια.

Ἐκκλησία τοῦ Μαργαριτόβκα νοτ. 26 ἀνατολ.

Ἀπὸ τὸ Τξιμπούρσκι ἕως εἰς τὸ βόρ. τοῦ ἀκρωτηρίου Ὁτσιακὸβ κειμένου εἰς $9\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ πρῶτον, καὶ περιτριγυρισμένου ἀπὸ μίαν μικρὰν ἄκραν, εὐρίσκονται 8 πόδες ὕδατος εἰς 2 περίπου μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον.

Εἰς 8 μίλια εἰς τὸ ἀνατολ. τοῦ Ὁτσιακὸβ ὁ Μεσημβρινὸς κλόνος τοῦ Δέλτα τοῦ Δὸν ὀνομαζόμενος Σταρὸι Δόνε (παλαιὸς Δὸν) ἔχει τὸ στόμιόν του πλησίον τοῦ χωρίου Καγαλνίκ.

Ὁ Δὸν περιέχει διάφορα στόμια ἀπὸ τὸ Καγαλνίκ ἕως εἰς Σηνιάβκα ἐπὶ μιᾷς ἐκτάσεως 12 μιλίων ἀπὸ τὸ παράλιον, τὸ ὅποῖον, μετροῦντες ἀπὸ τὸ Καγαλνίκ, διευθύνεται εἰς τὸ βόρ. τὰ σημαντικώτερα εἰσὶν, τὰ ἀπὸ τὸ νότιον, εἰς τὸ βόρειον α. τὸ στόμιον τοῦ Δὸν, β. τὸ τῆς Καλάντχας, γ. τὸ τῆς Περεβολόκης, δ. τὸ τοῦ Κουτέρμα, ε. τὸ τοῦ Μερτβόι Δονέτσε, πλησίον τοῦ Σηνιάβκα.

Ἡ πόλις τοῦ Ροστόβ κεῖται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ εἰς $22\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὴν θάλασσαν, μόνα τὰ πλοῖα ἐλαφροῦ βαθομέτρου δύνανται νὰ υπάγωσιν ἐκεῖ. Ἡ Καλάντχα, καὶ ἡ Περεβολόκη εἰσὶ κατὰ τὸ παρὸν τὰ μόνα εἰσὶ τοῦ Δὸν τὰ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ ἀπέρυσμα των. Ἡ παρέκτασις ἐνὸς χάρακος τῆς Περεβολόκης, εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, προσφέρει 12 πόδας μεταξύ τῶν δύο ὀχθῶν, ἀκολουθῶς 5, καὶ εἰς 3 μίλια ἀπὸ τὸ στόμιόν του 8 πόδας.

Ὁ χάραξ τὸν ὅποῖον πρὸ ὀλίγου ἤδη καιροῦ ἀνέσκαψε τὸ ρεῦμα τῆς Καλάντχας, εἰς $2\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον, ἔχει 6 καὶ 8 πόδας, καὶ 9 εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ποταμοῦ ὁ βραχίον τοῦ Κουτέρμα εἰς τὸν ὅποῖον

ἀπερνοῦσι διὰ τῆς Καλάντχας, ἐμφράττεται ἀπὸ τρία ῥηγά, τὰ ὅποια πρέπει νὰ διέλθωσιν ἐπὶ 6 ποδῶν βάθος. Πλησιάζοντες εἰς τὸ Ῥοστόβ κατὰ τοῦ ἀνάρρως αὐτῶν τῶν ὑφάλων ὁ Δὸν καθίσταται βαθύτατος.

Τὸ μεγαλύτερον βάθος τοῦ κρατῆρος τοῦ Ταγάνροκ εἶναι ἀπὸ 10, 11 καὶ 16 πόδας, ἀπὸ τὸν χάρακα τῆς Περεβολόκης, περὶ οὗ πρὸ ὀλίγου ὠμίλησα, εἰς τὴν δυτικονότιον διεύθυνσιν, ἕως εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὑφάλου Πετροουκίνα· τὰ σκανδήλια τὰ ὅποια δίδω ἐνταῦθα, ἐπίσης καὶ ὅλα ἐκεῖνα τοῦ κόλπου τοῦ Δὸν, ὑπάρχουσι σχεδὸν πλαστὰ καθότι οἱ ἄνεμοι τῆς ξηρᾶς τὰ σμικρύνουσιν ὑπερβολικῶς, καὶ εἰς μερικὰς θέσεις σχεδὸν μέχρι τοῦ μηδενικοῦ. Εἰς τοιαύτην περίστασιν κάθε εἶδος πλοίου τίθεται εἰς τὴν ἰλὺν, καὶ διαμένει ἐνίοτε εἰς αὐτὴν διὰ πολὺν καιρόν.

Ἡ ἀρχαία πόλις Ἀζόφ, κατασταθεῖσα σήμερον εἰς σχῆμα κώμης κεῖται εἰς τὸν πρῶτον κλόνον τοῦ Δὸν νοτίως εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Εἰς $9\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ Μερτβόϊ Δονέτσιε πρὸς τὸ ἀνατολ. κεῖται ἡ ἄκρα Ἀρμιανσκάια (Ἀρμένιος), ὅπου ἄρχεται ὁ λιμὴν τοῦ Ταγάνροκ τοῦ ὁποίου ἡ ἐτέρα ἄκρα εἰς 5 μίλια νοτ. 48⁰ δυτικ. εἶναι τὸ ἀκρωτήριο, ἐφ' οὗ ἐκτίσθη ἡ πόλις τοῦ Ταγάνροκ.

Εἰς $3\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ. 23⁰ νοτίως ἀπὸ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀκρωτήριο, κεῖται τὸ ἀκρωτήριο Πετροουκίνα, τοῦ ὁποίου ὁ ὑφαλὸς περικυκλῶναι πρὸς τὸ δυτικ. τὸν ὄρμον τοῦ Ταγάνροκ, ἔχει μῆκος 7 μίλια νοτ. $\frac{1}{2}$ δυτικονοτ. καὶ συμπίπτει μὲ τὸν ὑφάλον Γραικὸν, περὶ οὗ ἀνωτέρω ὠμίλησα. Εἰς 1 μίλιον ἀνατολικονότ. ἀπὸ τὸ

ἄκρωτήριον τοῦ Ταγάνροκ εὐρίσκεται ἐν νησιδίῳ ὀνομαζόμενον Τζερεπάκχα (ἡ χελώνη).

Τὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὅρμου τοῦ Ταγάνροκ κατὰ τὸ θαλασσόμετρόν των, συχνάκις εἰς μίαν μεγαλωτάτην ἀποχὴν ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ὅπου εὐρίσκουσι τὰ ἐπόμενα σκανδῆλια.

Ἀπὸ τὸ ἄκρωτήριον Ταγάνροκ εἰς τὴν Τζερεπάκχα 7, 8 καὶ 9 πόδας.

Εἰς τὸ νότιον $\frac{1}{2}$ ἀνατολικονότ τῆς Τζερεπάκχας εἰς $1\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ἄκραν Ὁτσιακὸβ 10, 11, 10 καὶ 8.

Ἀπὸ τὴν Τζερεπάκχα εἰς τὸν σημαντήρα τοῦ ὕψους Πετρουκίνα $9\frac{1}{2}$, 10, 12, καὶ 14.

Ἀπὸ τὴν Τζερεπάκχα εἰς $2\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἄκρωτήριον Τζιμβούρ $9\frac{1}{2}$, 10, 11, 12, 14 16, 14, 10 καὶ 8

Ἐκεῖθεν εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὸ ἄκρωτήριον Σαμπέκ 10, 9, 8, 7 καὶ 6

Ἀπὸ τὸ ἄκρωτήριον Ταγάνροκ εἰς $8\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολικῶς ἕως εἰς τὸν χάρακα Περβολόκι 8, $9\frac{1}{2}$ 8 καὶ 4

Συγκρίνοντες ταῦτα τὰ σκανδῆλια μ' ἐκεῖνα τοῦ ὁδηγοῦ μου τοῦ 1830 θέλουσι παρατηρήσει τὰς μεταβολὰς αἰτίνες ἐτελέσθησαν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ κρατῆρος τοῦ Ταγάνροκ ἐν τῷ διαστήματι 20 περίπου χρόνων. Ἐν ταῦθα δίδω μόνως τὰς μετρίας βαθύτητας. Οἱ νότιοι καὶ εἰ δυτικοὶ ἄνεμοι τὰς αὐξάνουσιν, οἱ βόρειοι καὶ ἀνατολικοὶ τὰς ὀλιγοστεύουσιν ἀπὸ δύο καὶ 3 πόδας, ἐνίοτε δὲ εἰς βαθμὸν ὥστε δύνανται νὰ διαπερῶσι πεζῶς ἀπὸ τὸ Ταγάνροκ εἰς τὴν Τζερεπάκχα. Κρίνω περιττὸν νὰ εἴπω, ὅπόσον δοκιμάζουσι τὰ πλοῖα εἰς τοιαύτας περιστάσεις, μ' ὅλον ὅτι ἐπὶ πυθμένα ἰλῶδη εὐρίσκεται ἄμμος

δυτικ. μερικοὺς βαθμοὺς νοτίως, ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Βε-
γλίσκοι ἔχει εἰς τοὺς πρόποδάς του τὴν ἀκμὴν Κρι-
βάια, χαμπτομένην πρὸς τὸ δυτικόν, καὶ μακρὰν διὰ 3
μῖλια δύνανται νὰ προσεγγίσωσι παραπολὺ εἰς τὴν ἀνα-
τολικὴν μερίδα τῆς ἀκμῆς ταύτης, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει ἐν
αὐτῇ 14 πόδας, ἀλλὰ τὸ βάθος ἐλλείπει ἐπαισθητῶς εἰς
τὸ νότιόν της, καὶ ὁ πλατὺς ὕψαλος τὸν ὅποιον αὕτη ἐκ-
βάλλει πρὸς τὸ δυτικόν κεῖται εἰς $5\frac{1}{2}$ μῖλια ἀπὸ τὴν στε-
ρεὰν ὕψαλοπετρώδη γῆν.

Εἰς 1000 μέτρα νοτίως 45⁰ δυτικ. ἀπὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ
ἀκρωτηρίου Κριβάια ἀγγυροβολεῖται ἐπὶ 14 ποδῶν ἑνας
φανὸς κυματούμενος, ἔχων εἰς τὸ κατάρτι του δύο φῶτα
τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὸ πρῶτον τούτων εἶναι εἰς 24 πόδας
ἀπὸ τὴν θάλασσαν, τὰ ἀνακαλύπτουσιν ἀπὸ τὸ ἀνατολ.
16⁰ ἀνατολικοβορ. μέχρι τοῦ δυτικ. 5 $\frac{1}{2}$ ⁰ δυτικοβορ, δια-
βαίνοντες ἀπὸ τὸ νότιον, εἰς διάστημα 11 μιλίων.

Ἀνατολικὴ μερίς τοῦ ἀκρωτηρίου Νορδβέκα βορ. 42⁰
ἀνατολικ.

Σημαντὴρ τοῦ Μορτσκιέ-Ὀστροβα νοτ. 41⁰ ἀ-
νατολ. εἰς 6 μῖλια.

Φανὸς κινούμενος τῆς Ζολοτάϊας ἀνατολ. 4⁰ βορ.
εἰς 20 μῖλια.

Τὰ μεγαλύτερα σκανδῆλια μετρῶντες ἀπὸ τὸ νότιον τοῦ
ὕψαλου τῆς Ζολοτάϊας ἕως εἰς τὸ δυτικονότ. τοῦ ὕψα-
λου Κριβόι, συνίστανται εἰς 20, 24, 26, 24, καὶ $22\frac{1}{2}$
ποδῶν ὕδωρ.

Εἰς 25 μῖλια δυτικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Νορδβέκα καὶ
 $21\frac{1}{2}$ δυτικ. 10⁰ βορ ἀπὸ τὸν φανὸν τῆς Κριβάϊας, κεῖ-
ται ἡ Μαριούπολις ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ μικροῦ
ποταμοῦ Καλμιούση ἐγγεομένου ἐνταῦθα εἰς τὴν θά-

λασσαν. Ἡ ἀλιτενὴς ἀκτὴ ταύτης τῆς πόλεως εἶναι ἀνοικτὴ ἀπὸ τὸν ἀνατολικόνότ. τὸν εὐθυνόμενον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Βιελοσαράη μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ νότιον ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον διὰ 15 καὶ 16 ποδῶν πυθμένα ἰλώδη, στερεᾶς βάσεως· πλησιέστερον εἰς τὴν γῆν διὰ 14 πόδας, εἶναι ἀμμώδης. Εἰς τὸ ἀνατολ. τῆς Καλμιούσης εὐρίσκεται ἓνας σωρὸς ἀμμώδης ὀνομαζόμενος Λιαπίνε σχηματίζων μίαν ἀλιτενὴ ἀκτὴν καὶ μερικὰ νησίδια.

Ἡ Καλμιούση χρησιμεύει ὡς λιμὴν εἰς τὰς λέμβους αἱ ὁποῖαι φορτώνουσι ἢ ἐκφορτώνουσι τὰ πλοῖα εἰς τὴν παραλίαν· ἤθελεν χρησιμεύσει πολὺ πλεόν εἰς αὐτὰς, καὶ νὰ παραδέχεται ἀκόμη καὶ μεγάλα πλοῖα ἐλαφροῦ θαλασσομέτρου, ἐὰν ἐκαθάριζον διὰ τοῦ βορβοροφάγου τὴν ἀμμώδη ταινίαν ἣτις ἐμφράττει τὸ στόμιόν του, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἓνας πυθμὴν μεταβαλλόμενος ἀπὸ 3 ἢ 4 πόδας.

Πέραν τῆς Μαριουπόλεως τὸ παράλιον περιστοιχούμενον ἀπὸ ὑφαλοπέτρας εὐθύνεται $9 \frac{1}{2}$ μίλια εἰς τὸ δυτικονότ. καὶ ἀπικρτίζεται διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Βιελοσαράη, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου σχηματίζεται μία ἀμμώδης γλῶσσα ἐκτάσεως 7 μιλίων εἰς τὸ δυτικονότ. κυρτουμένη πρὸς τὸ δυτικ.

Μεγάλος ἀριθμὸς καλυβῶν ἀλιέων φαίνεται εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ εἰς περισσότερον ἑνὸς μιλίου πρὸ τοῦ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν ἄκραν του, ἓνας φανὸς ὑψηλὸς 81 πόδας ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου τῆς θαλάσσης, καὶ 72 ἀπὸ τὸ ἔδαφος· τὸ φῶς αὐτοῦ τὸ ὁποῖον εἶναι στερεὸν θεωρεῖται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη εἰς $14 \frac{3}{4}$ μίλια. Ἐβλήθη εἰς τὸν τόπον ἑνὸς ἄλλου

φανοῦ, ὅστις προὔπηρξε διὰ πολὺν καιρὸν ἐπὶ τοῦ ἀκρω-
τηρίου Βιελοσαράη πρὸ 17 περίπου χρόνων.

Πλάτος τοῦ φανοῦ 46° 52' 40"

Μῆκος 34° 00' 30"

Τὸ ἀκρωτήριο Βιελοσαράη ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς
ναυτικούς Ἰταλοὺς, καὶ Γραικοὺς, ἀκρωτήριον Βαλέσρα.

Ἀπὸ τὴν Μαριούπολιν ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Βιελοσαράη εὐρίσκονται 14 πόδες ὕδατος εἰς ἓν περίπου μίλιον ἀπὸ τὸ παράλιον· τὸν ἴδιον πυθμένα εὐρίσκουσι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἀμμώδους γλώσσης εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν παράλιόν του· ἀπομακρύνεται εἰς τὸ δυτικονότιον ἀπὸ τὸν φανὸν, καὶ διαδοχικῶς, ἀπὸ τὴν ὁλόκληρον δυτικὴν μερίδα του, ὅπου εὐρίσκουσι 14 πόδας βάθους εἰς 2 μόνον μίλια ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἀπὸ τὸ δυτικοβόρειον τοῦ φανοῦ, ὅλον τὸ μῆκος τοῦ παραλίου τὸ ὅποιον περιτριγυρισμένον ἀπὸ ὑφαλοπέτρας εὐθύνεται πρὸς τὸ δυτικόν, ἡ θάλασσα καθίσταται βαθυτέρα· αὕτη ἔχει 16 πόδας βάθος εἰς 1 μίλιον.

Εἰς τὸ δυτικονότιον περίπου τοῦ ἀκρωτηρίου Βιελοσαράη, καὶ εἰς 23 μίλια περίπου, ἡ Βέρδα χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς παρίσταται τὸ φρούριον Πετροβσκάϊα.

Τὸ στόμιον τῆς Βέρδας περικλείεται ἀπὸ μίαν βάλτον ἥτις ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον δυτικονότιον, καὶ σχηματίζει τὴν ἀμμώδη γλῶσσαν ὀνομαζομένην Βερδιανσκάϊα, τῆς ὁποίας τὸ μῆκος εἶναι 10 μιλίων. Ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς εἰς 600 μέτρα ἐκτίσθη πρὸ ὀλίγου ἑνας ὑψηλὸς φανὸς ἀπὸ 85 πόδας καὶ 8 δακτύλους ὑπεράνω τῆς θαλάσσης, καὶ 81 πόδας ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς· τὸ φῶς αὐτοῦ εἶναι μὲ ἐκλείψεις διαρκούσας μίαν μόνην στιγμὴν τὸ ἀνακαλύ-

πτουσιν εἰς διάστημα 15 μιλίων ἀπὸ ὅλης τῆς διευθύνσεως.

Πλάτος 46° 38' 30"

Μήκος 34° 28' 42"

Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς γλώσσης Βερδιαν-
σκάια εἰς 7 μίλια βορείως ἀπὸ τὸν φανὸν τοῦτον, κεῖται
ἡ πόλις Βερδιάνσκα, εἰς μικρόν τι διάστημα ἀπὸ τοῦ
ὁροπέδιον τῶν ὑψαλοπετρῶν το ὁποῖον τὴν κατέχει.

Εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ φανοῦ εὐρίσκονται 16
πόδες ὕδατος· τὸ σκανδήλι τοῦτο παρεκτρέπεται ἀπὸ τὸ
παράλιον, προχωροῦντες εἰς τὸ βόρειον, τὸ ἀνευρίσκουσιν
εἰς 1 $\frac{1}{4}$ μιλίου, εἰς τὸ ὅπισθεν μέρος τῆς πόλεως Βερδι-
άνσκα· καὶ εἰς 18 πόδας ἐπέκεινα τῶν 3 μιλίων.

Τὸ σύνηθες ἀγγυροβόλιον μεταξὺ 12 καὶ 14 ποδῶν
εἶναι εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν σκάλαν τῆς ἐκφορτώσεως.
Ἐκεῖσε εὐρίσκονται εἰς ἀσφάλειαν ἀπὸ τὸ δυτικοδόρ. ἕως
τοῦ νοτίου, διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ ἀνατολικόν. Τὸ παράλιον
τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται πρὸς τὸ δυτικόν, καὶ ἡ μικρὰ ἀμμώδης
γλῶσσα τοῦ Βιζαριονόβ δὲν δύναται νὰ ὑπερασπισθῶ-
σιν αὐτὴν τὴν ἀνοικτὴν παραλίαν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοὺς
πνέοντας ἀπὸ τὰς πλευράς των, ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου
διαστήματος τὸ ὁποῖον τὴν διαχωρίζει ἀπ' αὐτά.

Ἡ ἄμμος αὐξάνει καθ' ἕναστον χρόνον ἐπὶ τοῦ παραλίου
ὅλου τῆς Βερδιάνσκας, διὰ τῶν καταπατημάτων τὰ ὁ-
ποῖα σχηματίζουσιν εἰς αὐτὸ τὰ κύματα τῶν ἀνέμων τοῦ
πλάτους· εἰς τρόπον ὥστε μία προκυμαία περιεκυκλώθη
ἀπὸ ψάμμον εἰς τὸ διάστημα 5 ἢ 6 χρόνων, καὶ κατὰ τὸ
παρὸν μία ἄλλη 200 μετρῶν μήκους δοκιμάζει τὴν ἰδίαν
τύχην· δι' ἀποφυγὴν τούτου μελετοῦσι νὰ ἀνεγείρῳσι, μέ-
εξοδα τοῦ ἐμπορίου, μίαν οἰκοδομὴν μεμονωμένην εἰς 700
ἢ 800 μέτρα ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ἥτις, συγχρόνως, θέλει χρη-

σιμεύσει ὡς προπύργιον εἰς μερικὰ πλοῖα ἐνὸς ἀδυνάτου θαλασσομέτρου. Ἐάν περιορισθῶσιν εἰς τοῦτο μόνον, χωρὶς νὰ προσφασθῶσιν ἀπὸ κανέν εἶδος μακέλης ἤτοι μηχανῆς λιμενοκαθαρτικῆς, νομίζω ὅτι αἱ ἄλμοι, ἐν πρώτοις, θέλουν ἐπισωρευθῆ εἰς τὰ πέριξ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης, καὶ ἐπεκτεινόμεναι δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν πρὸς τὸ παράλιον, ταχέως θέλει σχηματίσους μίαν βαλτώδη λίμνην, τῆς ὁποίας ἡ κάθαρσις θέλει εἶναι δυσκολωτέρα ἀπ' ἐκείνην τῆς θαλάσσης.

Εἰς 7 μίλια πρὸς τὸ νότιον τῆς Βερδιάνσкас μία μακρὰ ἄγρα διευθυνομένη εἰς τὸ βόρ σχηματίζει ἓνα λιμένα χρησιμεύοντα διὰ τὴν ποραχεμασίαν τῶν λεμβῶν. Εὐρίσκονται ἐκεῖσε ἐπὶ 7 καὶ 8 ποδῶν ὕδωρ ὑπὸ προφύλαξιν καθ' ὅλων τῶν κακοκαιριῶν· τὰ ῥηχὰ τὰ ὅποια ἐκτείνονται πρὸς τὸ δυτικὸν καὶ πρὸς τὸ βόρ εἰς $1\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν ἀκμὴν ταύτην καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εὐρίσκουσι περισσότερον τῶν 2 ἕως 5 ποδῶν ὕδωρ, δὲν θέλει ἀργήσουσι πιθανῶς διὰ νὰ τὸν ἐμφράξωσι, καὶ νὰ τὸν καταστήσωσιν ὡς μίαν ἀλικίδα λίμνην ὁμοίαν μετὰς τόσας ἄλλας κειμένας πλησίον εἰς αὐτήν.

Εἰς 4 μίλια δυτικῶς ἀπὸ τὴν Βερδιάνσкас ῥέει ὁ μικρὸς ποταμὸς Βερδιάνσкас (μικρὰ Βέρδα)· τὸ παράλιον περιστοιχισμένον ἀπὸ ὑφαλοπέτρας, κλίνον εἰς τὸ δυτικὸν δυτικονότ ἀπικρτίζεται εἰς 19 μίλια ἐκεῖθεν δι' ἐνὸς ἀκρωτηρίου ὀνομαζομένου Βιζαριονόφ ἢ Ὁβιτότχνια, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου σχηματίζεται ὁμοίως μία μακρὰ γλῶσσα ἀμμώδης προχωροῦσα εἰς 12 μίλια εἰς τὸ νότ. δυτικονότ. Ὁ ὕψαλος ὁ περικυκλῶν αὐτὴν ἀφ' ὅλα τὰ μέρη ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον εἰς 7 μίλια ἀπὸ τὴν ἄκρην τῆς· δὲν εὐρίσκουσιν εἰς αὐτὴν περισσότερον τῶν 13 ἕως

17 ποδῶν ὕδωρ ἐφ' ἐνὸς πυθμένος ἀνωμάλου· εὐρίσκονται
18 πόδες ἐπὶ τῶν περιοχῶν τῆς, καὶ εἰς τὴν προσέγγισιν
τοῦ ἀκρωτηρίου· τὸ βάθος τοῦτο δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸ δυ-
τικὸν τῆς γλώσσης εἰμὴ εἰς 3 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον.

Ὁ λιμὴν τῆς Ὀβιτότχνιας φαίνεται νὰ προσφέρῃ
ἐν καλλίτερον ἀγγυροβόλιον ἀπ' ἐκεῖνο τῆς Βερδιά ν-
σχῆς, εἰς μίαν φάραγγα πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου ῥέει ἓνας
ποταμὸς ὀνομαζόμενος Ὀβιτότχνια.

Ἀκρυ Βερούτκη.

Εἰς 33 μίλια ἀπὸ τὸ στόμιόν του εὐρίσκεται μία βάλ-
τος ὀνομαζομένη λίμνη Μολοχένσκοι, ὅπου διασκορ-
πίζονται τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Μολότχνια-Βόδι
πλησίον αὐτοῦ, πρὸς τὸ νότιον, προβαίνει τὸ ἀκρωτήριον
Φέδοτοβ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται οἰκίαι καὶ διάφοροι
ἀνεμόμυλοι. Ἐνταῦθα ἀρχεται ὁ ἰσθμὸς τῆς Χερσονήσου
τοῦ Βερούτκη, ὅστις, κατ' ἀρχάς, διακεκομμένος ἀπὸ
ἐν μικρὸν ὁροπέδιον ἀποσπασθὲν ἀπὸ τὴν ἡπειρον, εὐθύνε-
ται εἰς τὸ δυτικὸν δυτικόντ. κατὰ τὸ διάστημα 12 μιλίων,
ἐπὶ πλάτους μερικῶν μέτρων. Ἡ Χερσόνησος Βερούτκη
ἐπίσης ὀνομαζομένη γλῶσσα Φέδοτοβ, καμπτομένη εἰς
τὸ δυτικὸν πρὸς τὸν Τόνκα ἔχει 11 μιλίων μῆκος. Εἰς $\frac{3}{4}$
τοῦ μιλίου καὶ εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὸ παράλιον τοῦ ἰσθμοῦ
τούτου καὶ τῆς ῥηθείσης Χερσονήσου εὐρίσκονται 18 πό-
δες, καὶ ἔτι πολὺ ὀλιγώτεροι, πρὸς τὴν ἀκμὴν τῆς Χερσο-
νήσου ἣτις κεῖται ἀπέναντι τοῦ Τόνκα.

Ἐπαρτήρησαν μεταξύ τοῦ Βερούτκη καὶ τοῦ Βιζα-
ριονόφ ἐν ὀρμητικώτατον ῥεῦμα εὐθυνόμενον εἰς τὸ ἀ-
νατολ. γεννώμενον ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ Σηβάκη, τὰ ὁποῖα
εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, διὰ τοῦ μικροῦ
στενοῦ τοῦ Γενίτκη.

Τὸ στενὸν τοῦτο, τοῦ Γενίτκη ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ὀχθῆς τοῦ ὁποίου θεωροῦσι τὴν κώμην τοῦ Γενίτκη εἰς 8 μίλια δυτικῶς 31^ο βορ. ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Βερούτκη, σχηματίζεται διὰ τοῦ τελευταίου ὀροπεδίου τοῦ Στέπ, περικυκλωμένου ἀπὸ ὑφαλοπέτρας, καὶ τὸ ὅποιον περιτριγυρίζει τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, πρὸς βορρᾶν, καὶ διὰ τῆς ἀκμῆς τοῦ Τόγκα ἔχει πλάτος 120 περίπου μέτρων διωρυγμένον ἀπὸ τὸ ρεῦμα εἰς τὸ ὅποιον δίδει διάβασιν, ἡ βαθύτης του εἶναι ἱκανῶς μεγάλη, πρὶν ὅμως φθάσωσιν εἰς αὐτὸ καὶ ὀλίγον μετέπειτα ἀφοῦ ἀπεράσωσιν ἐπὶ 18 ποδῶν βάθος, δὲν εὐρίσκουσιν εἰς αὐτὸ πλέον τῶν 4 ποδῶν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μικροῦ χάρακος ὅστις διευθύνει εἰς αὐτό.

Πλάτος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ

Γενίτκη	46° 09' 59"
Μήκος	39° 29' 45"

Παράλιον τοῦ Γενίτκη.

Ἐν ὠραιότατον παράλιον διάκειται μεταξὺ τοῦ Βερούτκη καὶ τοῦ Τόγκα ἀνοιχτὸν εἰς μόνον τὸν νότ. ἀνατολικ. ἄνεμον, μὲ 18 καὶ 21 ποδῶν πυθμένα ἰλῶδη, εἰς 1 ἢ 2 μίλια ἀπὸ τὰς δύο ὀχθῶν ἀγγυροβολοῦσιν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐνὸς κόλπου ἱκανῶς βαθέως, διευθυνομένου εἰς τὸ ἀνατολικόβορ., σχηματιζομένου εἰς τὸ ἀνατολ. διὰ τῆς Χερσονήσου καὶ τοῦ ἰσθμοῦ Βερούτκη, εἰς τὸ βόρ. καὶ εἰς τὸ δυτικ. διὰ τῶν ὀροπεδίων τοῦ Στέπ τὸ ὅποιον ἀπαρτίζεται εἰς Γενίτκη. Δὲν εὔρον τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ ὑπάγω νὰ βεβαιωθῶ ἐὰν ἔχη ὕδωρ ἱκανὸν διὰ νὰ δέχεται ἐν πλοῖον, καὶ δὲν ἐδυνήθην νὰ λάβω περὶ τούτου ἄλλας ὁδηγίας εἰμὲν τὰς προσφερομένας ἀπὸ τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, τοῦ ὑπολογωγοῦ Βούδιστκεβ, καὶ τοῦ πλοιάρχου Μαγκανάρη οἵτινες ἀμφότεροί περιορίζον

ται διὰ τὴν μὴ προσδιορίσασιν εἰς αὐτὸν σκανδήλια. Εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ κόλπου τούτου ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ἀκρωτηρίου Φέδοτοβ εὑρίσκεται μία μεγάλη βαλτολίμνη ὀνομαζομένη λιμάνι Οὐκλιουκ, ἥτις κοινωνεῖ μετὰ τὴν θάλασσαν, δυτικώτερον παρακολουθεῖ ἡ λίμνη τοῦ Ότμανάη.

Ἡ Τόνκα ἢ Ἀραβατσκάια Στρέλκα ἔχει μῆκος 52 μιλίων· τὸ βάθος της μόλις φέρει μερικὸν πόδας· αὕτη περιγράφει μίαν γραμμὴν κυρτουμένην ἀνεπαισθήτως, καὶ χωρὶς περιστροφᾶς ἐλικοειδεῖς ἐπὶ τῆς ἐκτάσεώς της ὅλης εὑρίσκουσιν 18 πόδας ὕδατος εἰς ἓν μίλιον περίπου ἀπὸ τὴν ὄχθην· τὸ βάθος τοῦτο δὲν διακόπτεται εἰμὴ εἰς 23 μίλια ἀπὸ τὸ Ἀραβάτ, δι' ἐνὸς ὑφάλου προχωροῦντος 5 μίλια εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ πυθμένα ἰλῶδη 10 ποδῶν.

Τὸ Ἀραβάτ εἶναι ἐν ἀρχαίῳ φρούριον οἰκοδομημένον ἀπὸ τοὺς Τατάρους εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Τόνκας, καὶ εἰς τὸ ἐνδότερον ἐνὸς μικροῦ κόλπου κατὰ πολὺ ἀνοικτοῦ ἀπὸ τὸ δυτικοβόρ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. τὸ πλάτος του εἶναι 18 μιλίων. Ἀγγυροβολοῦσιν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀραβάτ εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὴν στερεάν ἐπὶ ἰλῶδη πυθμένα 22 ποδῶν, καὶ εἰς $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου ἐπὶ 18 ποδῶν πυθμένα ἀμμώδη.

Πλάτος τοῦ ἀνατ. ὀχυρώματος τοῦ

Ἀραβάτ 45° 17' 52"

Μῆκος 33° 07' 43"

Ἀκρωτήριον Καζάν Διμπι.

Εἰς 18 μίλια ἀνατολικοβόρ. ἀπὸ τὸ Ἀραβάτ κεῖται τὸ ἀκρωτήριον Καζάν Διμπι, μετρίως ὑψωμένον, καὶ σχηματίζον τὴν μᾶλλον ἐξέχουσαν μερίδα τοῦ παραλίου τῆς Κριμαίας εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν. Αἱ ὄχθαι του

εἶναι στερεαί καὶ ἡ ἀνατολικὴ ἀκμὴ προσφέρει μίαν ὑπεράσπισιν κατὰ τοῦ βορείου ἀνέμου, καὶ κατὰ τῶν δυτικῶν, ἐπὶ 15 ἢ 20 ποδῶν πηθμένα ἀμμώδη.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Καζάν Διμπί 45° 16' 40"
Μήκος 23° 33' 00"

Τὸ ἀκρωτήριο Τζαγάνη ἢ Γλουκχόι εἶναι εἰς 8 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 10° νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Καζάν Διμπί. Μεταξὺ τούτων εὐρίσκεται ἕνας κόλπος περικυκλωμένος ἀπὸ ἀλιτενεῖς ἀκτᾶς, τῶν ὁποίων τὸ κέντρον εἶναι ὑπαίθριον ἀπὸ τὸ δυτικοβόρ. καὶ ἀπὸ τὸ ἀνατολικοβόρ. εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ 25 πόδες βάθους ἰλῶδους εἰς ἓν μίλιον ἀπὸ τὸ παράλιον.

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Τζαγάνη ἕως εἰς τὸν Βόσπορον τὸ ὑπόλοιπον παράλιον εὐθύνεται πρὸς τὸ ἀνατολ. περιστοιχισμένον ἀπὸ μικρὰ βουνά, ὅπου ἀπὸ διάστημα εἰς διάστημα διακρίνονται μικροὶ λόφοι.

Ἀκρωτήριον Βαγατούβ.

Εἰς 9 μίλια ἀπὸ τὸ Τζαγάνη παρακολουθεῖ τὸ παράλιον Βαγατούβ, τὸ ὁποῖον εἶναι μετρίως ἐξέχον, καὶ πλησίον τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ μικρὰ ἀλικίς λίμνη τοῦ Τζοκράκ. Εἰς 1 μίλιον περίπου εἰς τὸ ἀνατολικοβ. αὐτῆς τῆς λίμνης κεῖται ἡ ἀκμὴ μιᾶς μικρᾶς ὑψώσεως προσκεκολλημένη εἰς τὸ παράλιον δι' ἑνὸς στενοῦ σωροῦ ἀμμώδους διευθυνομένου πρὸς τὸ βορ. ὀνομάζουσιν αὐτὴν τὸ ἀκρωτήριο Ζούκε.

Μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Τζαγάνη καὶ Βαγαδούβε, ἡ ὄχθη ἐκβάλλει εἰς 2 περίπου μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον ἓνα ὕφαλον ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν 10 πόδες ὕδατος. Τὸ ἀκρωτήριο Ζούκε ἔχει ὁμοίως ἓνα ὕφαλον περιστρεφόμενον εἰς τὸ δυτικοβόρ. εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὴν ἀκμὴν

του, με 15 πόδας. Εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη ἡ ὄχθη μετρεῖ ἀπὸ 25 ἕως 30 πόδας.

Τὸ ἀκρωτήριο Ἰουλία, κείμενον εἰς τὸ δυτικ. τοῦ φανοῦ ὅστις σημειώνει τὴν εἴσοδον τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη, εὑρίσκεται εἰς 10 μίλια ἀνατολ. 13^ο νότ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ζούκε· θεωροῦσιν μεταξύ αὐτῶν δύο ἀσημάντους ὄρμους, διαχωριζομένους ἀπὸ ἐν ἀκρωτήριο προηγουμένου ἀπὸ τὸ τῆς Ἰουλίας

Πλάτος τοῦ φανοῦ τοῦ Γενί Καλέ 45^ο 23' 07"

Μήκος 34^ο 19' 18"

Δρόμοι διὰ τὰ ὑπάγωσιν εἰς Ταγάνροκ.

Ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Κέρτζη διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Δόν εἰς Ταγάνροκ, θέλουν ἰστιοδρομήσωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πρὸς τὸ βόρ. 17 ἢ 18^ο ἀνατολικ. ἐπὶ τοῦ φανοῦ τοῦ Βιελοσαράη, ἀπέχοντος ἑκαῖθεν 90 μίλια. Εἰς τὴν διεύθυνσιν ταύτην τὸ βάθος αὐξάνει ἀπὸ 30 ἕως 43 πόδας, εἰς 40 μίλια ἀπὸ τὸ στενόν, καὶ ἀνατολικ. καὶ δυτικ. μετὰ τὴν ἄκραν Ὀκχτάρσκη πέραν ταύτης ἐλαττοῦται διαδοχικῶς εἰς 40, 30, καὶ 29 εἰς μίαν μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Βιελοσαράη ἐπὶ μιᾷ ἐκτάσεως 60 μιλίων τὸ μολυβδοσκανδῆλι φέρει ἰλὺν, καὶ μακρύτερον πρὸς τὸ βόρειον ἰλὺν μεμιγμένην μετὰ ἄμμον· ἀπομακρυνόμενοι, πρὸς ἀνατολὴν, ἀπὸ τὸν σημειωθέντα βαθμόν, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ὀλιγοστεύει, καὶ, πρὸς τὴν ὄχθην τῶν Τζερνομόρτση τὸ σκανδῆλι περιτριγυρίζεται ἀπὸ κοκκινοχρῶους κογχύλας· εἰς τὸ δυτικόν, ἀπ' ἐναντίας, θέλει εὖρη ἰλὺν, καὶ ἓνα βάθος κατὰ τι μεγαλύτερον ἀπερνῶντες τὸν παράλληλον τῆς ἄκρας Ὀκχτάρσκη ἐπὶ 43 ποδῶν ὕδωρ, πρέπει νὰ ἀποφύγωσι διὰ νὰ εὐθύνωσι τὸ πλοῖον πολὺ εἰς τὸ ἀνατολ. διὰ νὰ

μὴ κινδυνεύσῃ νὰ ἀπικνήσῃ τὸν ὑφάλον Ζελεζίνβσκη, ὡς καλὸν νὰ τὸν ἀποφεύγωσι πάντοτε μετ' ὅλους τοὺς 17 πόδας τοῦ βάθους του, καὶ βραδύτερον τὸν ὑφάλον τῆς Ἐλένης, μιᾶς μικροτέρας βαθύτητος. Ὁ φόβος οὗτος, καὶ ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἐμπνέει ὅλον το παρὰλιον τῶν Τζερινομόρτση, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ὠθῶνται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοὺς δυτικοβορ. ὄντας ἱκανῶς συνεχεῖς εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, ὑποχρεοῖ, κατ' ὀρθὸν λόγον, μερικοὺς πλοιάρχους διὰ νὰ ἱστιοδρομῶσιν εἰς τὸ δυτικὸν τῆς ἀκμῆς τοῦ Βιελοσαράη, καὶ συχνάκις πρὸς τὸ φρούριον Πετροβσκάια εἰς τὸ βόρ. $\frac{1}{2}$ ἀνατολικοβορ.

Ὁ κόλπος τοῦ Δόν, ὡς ἤδη προσεῖπον, διαιρεῖται εἰς τρεῖς κρατῆρας σχηματιζομένους ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὑφάλους τοὺς περικυκλοῦντας τὰς ὀχθὰς του, καὶ οἱ ὅποιοι εἶναι, ἀρχόμενοι δυτικῶς· 1^ο ὁ κρατὴρ τῆς Μαριουπόλεως, μεταξὺ τῶν ὑφάλων Δολγόη καὶ Βιελοσαράη, ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ οἱ ὑφαλοι Μορσκιέ-Ὁστροβα καὶ Κριβάια ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους· 2^ο ὁ κρατὴρ τῆς Μιούσσης, μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων, καὶ τῶν ὑφάλου Γραικοῦ καὶ Πετρουκίνα· 3^ο ὁ κρατὴρ τοῦ Ταγάνροκ μεταξὺ τῶν προηγουμένων, καὶ τοῦ Δέλτα τοῦ Δόν· μία ἰδιαιτερότης ἱκανῶς ἀξιοσημείωτος καὶ τὴν ὁποίαν καλὸν εἶναι νὰ καταχωρήσωμεν ἐνταῦθα, ὑπάρχει, ὅτι εἰς καθέκαστον ἀπέρασμα ἐνὸς τῶν κρατῆρων τούτων εἰς ἓνα ἕτερον, ἡ κοίτη τοῦ ρεύματος κοιλαινεται, καὶ σχηματίζει ἐν εἶδος μικροῦ κρατῆρος ὑποθαλασσίου, βαθυτέρου ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πυθμένος, ὅστις, ὀλίγον μακρύτερον ὑψοῦται, τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ πρώτου κρατῆρος, τὸ κοῖλον τοῦτο εἶναι ἀπὸ 33 πόδας, πυθμὴν ἰλώδης, περικυκλωμένος ἀπὸ 30 πόδας· εἰς τὴν

εἴσοδον τοῦ δευτέρου εἶναι ἀπὸ 26 περικυκλωμένος ἀπὸ 24 καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ τρίτου ἀπὸ 19 μὲ 16 καὶ 18 πόδας εἰς τὰ περίξ αὐτοῦ.

Εὐρίσκόμενοι ἀπέναντι τοῦ φανοῦ τοῦ Βιελσοπαράη, θεωρουμένου εἰς τὸ βόρ. ἀπέχοντος ἀπὸ 2 ἕως 3 μίλια, καὶ ἐπὶ 25 ποδῶν, θέλει ἰστιοδρομήσουσι 36 μίλια εἰς τὸ ἀνατολ. 15^ο βορ. ἐπὶ 25, 30, 33, 30, 25, 23, 22, 20, 18, 22, ποδῶν, ἕως ὅτου νὰ θέσωσι τὸν κινούμενον φανὸν τῆς Κριβάϊας εἰς τὸ δυτικ. 5^ο βορ. ἤτε τὸν φανὸν τῶν Μορσκιέ-Οστρόβα εἰς τὸ νότιον.

Ἀφ' οὗ διαβῶσι τοιοῦτοτρόπως τὸν πρῶτον κρατῆρα, καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ δευτέρου, θέλει κρατήσουσι τὸ ἀνατολ. διὰ νὰ διατρέξωσι 18 ἕως 19 μίλια ἐπὶ 22, 24, 25, 24, 22, 20, καὶ 19 ποδῶν, καὶ ὅταν κατασταθῇ ὁρατὸς ὁ κινούμενος φανὸς τῆς Μιόσε εἰς τὸ δυτικοβορ. θέλει ἰστιοδρομήσουσι εἰς τὸ ἀνατολικοβορ. κατὰ τὸ διάστημα 6 μιλίων ἐπὶ 19, 18 καὶ 17 ποδῶν, ἕως ὅτου νὰ θέσωσι τὸν σημαντῆρα Γραικὸν εἰς τὸ νότιον.

Διὰ νὰ διέλθωσι τὸ τρίτον ἀπέραςμα, πρέπει νὰ προχωρήσωσι 6 μίλια εἰς τὸ ἀνατολ. 8^ο νοτ. εὐρίσκοντες 17, 18, 19 καὶ 16 πόδας, καὶ ἀφήνοντες ἀριστερόπρυμνα τὸν σημαντῆρα Πετρουκίνας. Ἐνταῦθα ἀγγυροβολοῦσι τὰ μεγάλα πλοῖα εἰς 9 ἕως 10 μίλια ἀπὸ τοῦ Ταγάνροκ ὅποταν ὁ σημαντῆρ Πετρουκίνα θέλει τεθῇ εἰς τὸ δυτικοβορ. θέλει κρατήσουσι τὸ βόρ. ἀνατολικοβορ. διὰ νὰ ὑπάγωσι νὰ ἀγγυροβολήσωσι ἐπὶ τοῦ παραλίου τοῦ Ταγάνροκ, κατὰ τὸ θαλασσόμετρον τοῦ πλοίου. Ὁ πυθμὴν δὲν προσφέρει περισσότερον τῶν 14, 12, 11, καὶ τελευταῖον 10 ποδῶν ὕδωρ εἰς 2 μίλια νοτίως ἀπὸ τὸ νησίδιον Τζερεπάκλα. Διὰ νὰ πλαγιοδρομήσωσιν ἐντὸς τοῦ κόλ-

κου τοῦ Δὸν πρέπει νὰ διατεθῶσι κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεθεσά
περιγραφὴν περὶ τῶν παραλίων, ὑφάλων, καὶ σκανδηλίων,
τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτῷ.

Ὁ φανὸς τῆς Βερδιάνσκης κεῖται εἰς 74 $\frac{1}{2}$ μίλια
βορ. 5^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὸν φανὸν τοῦ Γενι καλέ.

Ὅταν ἀπὸ τὰς ἀρκτῶας μερίδας τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσ-
σης διευθύνωνται εἰς τὸν Βόσπορον, καλὸν εἶναι, ἐάν ὁ
καιρὸς δὲν ᾔηται στερεὸς νὰ εὐθύνωσι τὸ πλοῖον μᾶλλον
πρὸς τὸ δυτικόν, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Κριμαίας, διὰ νὰ
μὴν ἐκτίθενται εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ ἐξοκέλλωσιν εἰς τὴν
ξηρὰν, διὰ τῶν δυτικοβορείων ἀνέμων, ἐπὶ τῆς παραλίας
τῶν Τζε ρνομότση, ἥτις κυρτοῦται ἱκανῶς εἰς τὸ
νότιον· αὕτη ἡ παραλία εἶναι ὀλιγώτερον προφανὴς ἀπὸ
τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνακαλύπτουσι τρία βουνά, ἐξ
ἧν τὰ δύο εἰς 6 μίλια πρὸς τὸ δυτικόν τοῦ ἀκρωτηρίου φα-
νάρι, τὸ ὁποῖον σχηματίζει τὸ τρίτον βουνόν τὸ τελευ-
ταῖον τοῦτο εἶναι τὸ χαμηλότερον, καὶ παρατηρούμενον ἀπὸ
ἐν μικρὸν διάστημα, φαίνεται κεχωρισμένον ἀπὸ τὸ λοιπὸν
παράλιον.

Παράλιον τοῦ Καυκάσου.

Μπογάζι. Ὁ ποταμὸς Κουβὰν ἔχει ὁμοίως μίαν
μεγάλην λίμνην ἢ λιμάνι, σχηματισμένον εἰς τὸ στόμιόν
του ἀπὸ δύο σωροῦς ἀμμώδεις, τῶν ὁποίων ὁ πρὸς βορρᾶν
ὅστις εἶναι μετρίως μεγάλος ὀνομαζόμενος ἄκρα τοῦ

Μπογαζίου, ἀνήκει εἰς τὸ νησίον τοῦ Ταμάν, ὃ δὲ πρὸς νότον, ὀνομαζόμενος ἡ Χερσονήσος τοῦ Τζιμέτε εἰς τὸ Καυκάσιον παράλιον. Τὸ διάλειμμα τὸ ὅποιον τοὺς διαχωρίζει εἶναι ἀπὸ 230 μέτρα περίπου, καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν διάβασιν τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν τὰ ὅποια διὰ τοῦ ρεύματός των καθιστῶσιν ἓνα χάρακα τοῦ ὁποίου τὸ βάθος εἶναι ἀπὸ 19 πόδας, καὶ βαθμὴδὸν προχωροῦντα εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τὸ νότιον δυτικονότ. ἀπὸ 18, 5, 7 $\frac{3}{4}$ καὶ τελευταῖον ἀπὸ 32 πόδας, εἰς $\frac{1}{2}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν ξηράν· τὸ λιμάνι δὲν εἶναι πλευστόν, καὶ χρησιμεύει εἰς μόνον τὰ πλοιάρια τὰ μὲ πλατεῖαν βάσιν διὰ τὴν ἁλίσιν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ Μπογαζίου θεωροῦσι μίαν μεγάλην οἰκοδομὴν καὶ μίαν μικρὰν κώμην ἥτις μετωνομάσθη ὁμοίως Μπογάζι. Ἐπὶ τῆς ἀκρας τοῦ Τζιμέτε εὐρίσκονται 5 ἢ 6 οἰκίαι.

Πλάτος τοῦ Μπογαζίου 45° 26' 20"

Μῆκος 33° 35' 00"

Χερσονήσος τοῦ Τζιμέτε.

Τὸ ὅλικόν μῆκος τῆς χερσονήσου Τζιμέτε συνίσταται εἰς 15 μίλια. Πρὸς τὸ μέσον αὐτοῦ ὑφούται ἐν ὀροπέδιον ἐκτάσεως τριῶν μιλίων, τοῦ ὁποίου αἱ ὄχθαι εἶναι κατάκρημνοι καὶ κοκκινόχρωοι. Ὅλον τοῦτο τὸ παράλιον εὐθύνεται εἰς γραμμὴν σχεδὸν εὐθείαν ἀπὸ τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. εἰς τὸ δυτικόν δυτικοβόρ. εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ ἡ θάλασσα ἔχει 4 ὀργυίας βάθος. Ἐνας ναυτικός μὲ εἶπεν ἀμφιβόλως ὅτι ἓνας σκόπελος εὐρίσκεται πλησίον τοῦ ὀροπεδίου· δὲν δύναμαι νὰ τὸ ὑποστηρίξω, μὲ ὅλον ὅτι ἐκίνησα διεξοδικὰς λοξοδρομίας εἰς μικροτάτην διάστασιν ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἐδοκίμασα πλησίον

τοῦ Τζιμέτε τὸ ἀποτελεσμα τοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον μὲ ὅλον ὅτι εὐρίσκεται γενικῶς ἐπὶ τοῦ Καυκασίου παραλίου πρὸς τὸ δυτικοβόρειον, καταντᾷ ἐδῶ πρὸς τὴν ὄχθην, καὶ πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπ' αὐτὸ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τοὺς ἀστάτους ἀνέμους, ἢ μὲ τὰς γαλήνας.

Ἀνάπα. Πέραν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Τζιμέτε εὐρίσκονται μερικοὶ λόφοι, καὶ μία πεδιάς περιετοιχισμένη ἀπὸ ἄλιτενεῖς ἀκτὰς μέχρι τοῦ ἡμικύκλου λιμένος τῆς Ἀνάπας, ἥτις, εἰς τὴν Μεσημβρινήν της μερίδα ἀπαρτίζεται δι' ἐνὸς ἀκρωτηρίου, μὲ ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν, μετρίως ὑψηλοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ὀνομασίας.

Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ νότιον ἀναγνωρίζουσιν εὐκόλως τὴν Ἀνάπαν ἀπὸ τὴν χαμηλότητα τῶν βουνῶν τοῦ παραλίου τῆς Κιρκασίας, καὶ ἀπὸ μίαν μεγάλην λευκὴν ὑφαλόπετραν, ἥτις σμικρυνομένη βαθμηδὸν τελειώνει εἰς τὸ ἀκρωτήριο ταύτης τῆς πόλεως.

Εὐρισκόμενοι εἰς τὸ δυτικὸν εἰς μίαν διάστασιν ἱκανῶς μεγάλην ἢ ἀναγνώρισις, ἐξ ἐναντίας, εἶναι δυσκολωτέρα, καθότι τότε ἀνακαλύπτουσι μερικὰ ὄρη μεμακρυσμένα τὰ ὅποια παραλλάττουσι τὴν ἔποψιν τοῦ τόπου, αἱ κορυφαὶ αὐτῶν χάνονται βαθμηδὸν καθ' ὅσον πλησιάζουσι, ἰστιοδρομοῦντες ὀλίγον πρὸ τὸ βόρειον τῆς τελευταίας λευκῆς ὑφαλοπέτρας.

Πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Ἀνάπας ὑπὲρ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ μιλίου εἰς τὸ δυτικὸν καὶ εἰς τὸ βόρειον διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ ἑνα ὑφαλον βράχων ὅστις τὸ περικυκλῶναι, καὶ ἀπαρτίζεται εἰς τὸν λιμένα πλησίον τοῦ δευτέρου ὠχυρώματος, εἰς τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ διαστήματος συμπεριλαμβανομένου μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τῆς ἄλιτενεὺς ἀκτῆς. Εἰς τὴν μεγαλητέραν ἐκβολὴν τοῦ ὑφάλου τούτου

εἰς τὸ βόρειον, εὐρίσκεται ἓνας σωρὸς βράχων ὑψηλοτέρων ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ ἐλάχιστον βάθος συνίσταται εἰς 8 πόδας. Ὁ ὕψαλος οὗτος ἔχει 320 περίπου μέτρα μήκους ἀνατολ. καὶ δυτικ. τὸ κέντρον τοῦ κεῖται βορείως καὶ νοτίως μὲ τὸ μέσον τοῦ τείχους, μετὰξὺ τοῦ ὀχυρώματος τοῦ ἀκρωτηρίου, καὶ ἐκείνου τῆς σκάλας ἣτις ἔπεται μετ' αὐτό· αἱ περιοχαὶ τοῦ ὀλοκλήρου ὑφάλου ἔχουσι 4 ὀργυιάς.

Τὸ καλλίτερον ἀγγυροβόλιον εἶναι εἰς τὸ βόρειον, καὶ ἐτι εἰς τὸ βόρ. $\frac{1}{2}$ ἀνατολικοβορ. ἀπὸ τὴν πόρταν τῆς Ἀνάπας, ἔμπροσθεν μιᾶς μικρᾶς σκάλας. Εἰς $\frac{1}{2}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον εὐρίσκουσι 4 $\frac{1}{2}$ ὀργυιῶν πυθμένα ἰλῶδη, εἰς 2 γουμενόμετρα 3 ὀργυιῶν πυθμένα ἀμμόδη, καὶ εἰς $\frac{3}{4}$ γουμενόμετρον 2 $\frac{1}{2}$ ὀργυιάς. Ἐὰν ἀγγυροβόλῃσιν μᾶλλον πρὸς τὸ δυτικὸν εὐρίσκουσι μεμιγμένας εἰς αὐτὸν τὸν πυθμένα πέτρας τῆς ἄκρας τοῦ ὑφάλου· τὸ παράλιον τοῦτο εἶναι ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸ δυτικοβόρ. μέχρι τοῦ δυτικοβορ. πλησιάζοντες εἰς τὴν σκάλαν προφυλάττονται ἀπὸ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἄνεμον, καὶ ἐπασφαλίζονται ἀπὸ τὰ θαλασσοκύματα τοῦ δυτικοῦ, διὰ τοῦ ὑφάλου τοῦ ἀκρωτηρίου ἐν τούτοις καὶ αἱ γούμεναι ὑποφέρουσιν ἐκεῖ ὀλιγώτερον.

Ὁ ὅρμος μετὰξὺ τῆς σκάλας, καὶ τοῦ τελευταίου ὀχυρώματος πρὸς τὴν πεδιάδα, δὲν εἶναι βαθὺς, εὐρίσκουσιν ὁμῶς εἰς αὐτὸν ἀπὸ 10 ἕως 12 ποδῶν ὕδωρ.

Ὅταν λοξοδρομῶσι πρέπει νὰ προσέχωσι διὰ νὰ μὴ προσεγγίζωσι πολὺ εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ λιμένος, ἣτις εἶναι περιτριγυρισμένη ἀπὸ ἐν ῥηχόν, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἔμπροσθεν τοῦ στομίου ἐνὸς μικροῦ ποταμοῦ ὀνομαζομένου Βουγκοῦρ εἰς $\frac{1}{2}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ

τὴν Ἀνάπαν, καὶ τὸ ὅποιον ἐν καιρῷ καλοκαιρίου κλειεταί ἀπὸ ἐν ἀμμῶδες παραπέτασμα.

Μεταξὺ τοῦ ὑφάλου, περὶ οὗ προωμίλησα, καὶ τοῦ φρουρίου εὐρίσκεται ἐν ἀπέρασμα ἐπὶ τοῦ ὑφάλου, τὸ ὅποιον, μετρῶντες διὰ $\frac{1}{2}$ περίπου γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν σκάλαν προσφέρει $3\frac{1}{2}$ ὀργυῶν ὕδωρ διεπέρασα τοῦτο κρατῶν τὸ δυτικόν $\frac{1}{4}$ δυτικοβόρ. καὶ στοχάζομαι ὅτι δύνανται νὰ πλησιάζωσι καὶ περισσότερον ἀπὸ τὸ δυτικόν.

Ἡ ξηρὰ χορηγεῖ καθ' ὅλας τὰς νύκτας εἰς τὴν Ἀνάπαν μίαν αὔραν ἀπὸ τὸ ἀνατολικόν ἢ τὸ ἀνατολικοβόρ. ἥτις ἐνίοτε εἶναι πολὺ δυνατὴ, καὶ προσέτι εἶδον δυναστικούς ἀνέμους τοῦ πλάτους νὰ προσοριμῶσιν εἰς τὸ παράλιον πρὸς τὸ βόρειον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἢ καὶ ἀργότερον.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ἀνάπας $44^{\circ} 54' 57''$

Μῆκος $34^{\circ} 57' 35''$

Τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἀνάπας καὶ τὸ παράλιον τὸ ὅποιον παρακολουθεῖ αὐτὸ, εἶναι ὀξυκόρυφα, πρέπει νὰ ἀπέχωσιν ἀπ' αὐτὰ ἕως πρὸς τὴν ἄκραν τῆς πόλεως σημειωμένην μέενα προπύργιον. Ἐνταῦθα τὸ παράλιον κυρτοῦται πρὸς τὸ νότ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολικονοτ καὶ ἡ ἀπότομος ὄχθη μεγαλύνουσα βαθμυδὸν καθίσταται μία ὑψηλοτάτη λευκὴ ὑφαλόπετρα, τῆς ὁποίας ἡ βᾶσις περιρρέεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Ἐπὶ τῆς ἐκτάσεώς της ὅλης εἰς διάστημα 400 μέτρων εὐρίσκονται 4 ὀργυαί, καὶ εἰς 450 μέτρα 8 ὀργυαί.

Ἀκρωτήριον Σούκκο.

Ἀπὸ τὴν Ἀνάπαν εἰς $8\frac{1}{2}$ μίλια νοτίως 25° ἀνατολ. μεταξὺ δύο ὑψηλῶν ὑφαλοπετρῶν κοκκινοχρῶν σχηματίζεται τὸ ἀκρωτήριον Σούκκο δι' ἐνὸς Βουνιδίου μήκους 255 περίπου μέτρων σκεπασμένου ἀπὸ θάμνους, περιρρέεσθαι ἀρκτικῶς ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ περιστοι-

χισμένου ἀπὸ μίαν ἀλιτενῇ ἀκτὴν εἰς τὸ δυτικ. καὶ εἰς τὸ νότ. ἓνας ἰσθμὸς χαμηλότατος, καὶ ἀνευ δένδρων μήκους 320 μέτρων, τὸ προσκολλᾷ μετὴν στερεάν γῆν· ἡ ἀκμὴ τοῦ ἐκβάλλει ἓνα ὕψαλον εἰς $1\frac{1}{2}$ περίπου γουμενόμετρον πρὸς τὸ δυτικ. εὗρον πλησίον εἰς αὐτὸ 8 ὀργυιάς. Εἰς τὸ βόρ. καὶ εἰς τὸ νότ. τοῦ λόφου, καὶ τοῦ ἰσθμοῦ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς κίνδυνος· εἰς τὸν βόρειον ὄρμον πλησιάζοντες εἰς τὴν ξηρὰν δύνανται νὰ ἐπασφαλίσθωσιν ἀπὸ τοὺς νοτίους ἀνέμους ἕως εἰς τοὺς νοτ. δυτικο νοτ. καὶ εἰς τὸν νότιον ὄρμον ἀπὸ τοὺς βορ. ἀνέμους ἕως εἰς τοὺς δυτικοβορ. ἐπὶ 5 ἢ 6 ὀργυιῶν, μὲ ἐν γουμενοδέσιμον εἰς τὴν ξηρὰν ἐξ αἰτίας τῆς ἐκκλίσεως τοῦ πυθμένου. Ἄλλοτε τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα τὰ διευθυνόμενα εἰς τὴν Ἀνάπαν ἡγγυροβόλουν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ τοῦ ἀκρωτηρίου, ὅταν κατελαμβάνοντο ἀπὸ τοὺς βορ. ἀνέμους εἰς ταῦτα τὰ παράλια.

Τὸ μικρὸν βουνὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Σοῦκχο, τὸ ὁποῖον θεωρούμενον ἐκ τοῦ πλάτους συγχέεται μετὸ παραθαλάσσιον, ἔχει τὴν ὁμοιότητα ἐνὸς νησίου, πρὸς τὸν θεατὴν τεθειμένον εἰς τὸ βόρ. ἢ εἰς τὸ νότιον, ἐξ αἰτίας τοῦ ἰσθμοῦ του, ὅστις γίνεται ἄφαντος, ἅμα ὅπου εὐρεθῇ ὀλίγον μεμακρυσμένος ἀπ' αὐτόν· διὰ τοῦτο πολλάκις, καὶ διὰ πολὺν καιρὸν ἐξελαμβάνετο δι' ἐν νησίον, καὶ μετὴν αὐτὴν σχεδὸν εὐκολίαν, καθ' ὅσον οἱ Τοῦρκοι μεταχειρίζονται ἀδιαφόρως τὴν ὀνομασίαν Ἀδὰ, διὰ τὰς νήσους καὶ τὰς χερσονήσους. Ὅπόταν εἰς τὰ 1830 ἐξέδωχα τὸν ὁδηγὸν τῆς μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς Ἀζοφικῆς, τὸ ἐπίστευον ὁμοίως, μ' ὅλον ὅτι πρὸ μερικῶν ἐτῶν εἶχον προῖδε τὸ Σοῦκχο διὰ τρεῖς φορές καὶ ἐκ τοῦ πλησίον μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1840 διελύθη ἡ ἀπάτη μου, ὁπόταν

ἔπραξα μερικὰς διεξοδικὰς λοξοδρομίας ἐντὸς τῶν δύο ὁρ-
μῶν τοὺς ὁποίους σχηματίζει.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Σούκκο 44° 46' 00"
Μῆκος 35° 02' 30"

Ἀκρωτήριο Ἰσουσιούπ.

Μετὰ τὰς δύο ὑφαλοπέτρας αἱ ὁποῖαι κυριεύουσι τὴν
χερσόνησον τοῦ Σούκκο καὶ τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ ἀγγυ-
ροβόλιον, εὐρίσκεται καὶ ἄλλη τρίτη, ἔπειτα ἐν παράλιον
δενδροφυές, ἱκανῶς πλατὺ, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βου-
νῶν, καὶ σχηματίζον μίαν ἐκβολήν, ἣτις ἀγχαλὰ μικροῦ
μεγέθους καὶ ὅλως διόλου ἀναμοία μὲ ἐκείνην τοῦ Σούκκο,
παρίσταται ὡσαύτως ὡς ἐν νησίον, εἰς τὸν ναυτικὸν τὸν
πλησιάζοντα εἰς τὸ παράλιον. Τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο ὀνο-
μάζουσι Ἰσουσιούπ, κεῖται εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρω-
τήριο τοῦ Σούκκο.

Δουρζουϊὲ καὶ Ὁζερέϊκε.

Ἡέραν τούτου ἀναφαίνονται ὑψηλαὶ λευκαὶ ὑφαλόπετραι
κυκλοφερεῖς, περιστοιχοῦσαι τὴν βάσιν, καὶ τὰ πλευρὰ
τῶν κωνοειδῶν βουνῶν, μὲ στρογγύλας κορυφάς, καὶ μὲ
ἀποτόμους κατωφερείας, διηρημένας τῆς μιᾶς ἀπὸ τῆς
ἄλλης διὰ στενῶν κοιλάδων ἢ κοιλάς τοῦ Δουρζουϊὲ
εἶναι ἀξιοπαρατήρητος διὰ τὴν ὠραιότητά της παρακο-
λουθεῖται ἀπὸ μίαν μεγάλην ὑφαλόπετραν, καὶ ἀπὸ ἐτέ-
ραν μικράν, σχήματος γωνιώδους. Μετὰ ταύτην, στρεφό-
μενοι σχεδὸν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀνατολ. τὸ παράλιον
παρουσιάζει ἐν ὠραῖον καὶ πλούσιον λαγκαδι, πολυ-
άνθρωπον, περιτριγυρισμένον ἀπὸ μίαν ἀλιτενῇ ἀκτὴν
ἀνεπαισθήτως καμπύλην· ὁ τόπος οὗτος κείμενος εἰς 13
μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Σούκκο, ὀνομάζεται Ὁζερέ-

ἔχει ἐν ἀξιόλογον παράλιον ὑπερασπιζόμενον καθ' ὅλων τῶν ἀνέμων, ἀπὸ τὸν δυτικ. δυτικοβόρ. μέχρι τοῦ ἀνατολ. ἀνατολικονοτ. διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ βόρ. μὲ ἓνα πυθμένα ἀπὸ 8 ἕως 4 ὀργυιῶν στερεᾶς βάσεως, εἰς Γ γουμενόμετρον, καὶ εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν ξηράν.

Ἀκρωτήριον Τζουσκχάβ καὶ Μισκαγέ.

Εἰς 5 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Οὐζερέϊκε ὑψοῦται ἐν ὑψηλὸν βουνὸν μὲ κατωφερείας ἀποτόμους ὀνομαζόμενον ἀκρωτήριον Τζουσκχάβ. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἀνατολικῶς εὐρίσκεται ἡ κοιλάς τοῦ Μίσκαγέ, πλησίον τῆς ὁποίας δύνανται νὰ ἀγγυροβολῶσιν ἐπασφαλισμένοι ἐναντίαν ὅλων τῶν ἀνέμων ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ἕως τοῦ ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. ἀπερνῶντες ἀπὸ τὸ βόρειον.

Λίμνη τῆς Τζεμέσης.

Μετά τὸ Μίσκαγέ τὸ παράλιον ἱκανῶς χαμηλὸν διευθύνεται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἀνατολικοβορ. καὶ σχηματίζει εἰς $1\frac{3}{4}$ μιλίου ἀπὸ αὐτὴν τὴν κοιλάδα ἐν μικρὸν ἀκρωτήριον, πέραν τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται μία λίμνη καὶ μία ἀμμόδης ἄκρα ὀλίγον ὄρατὴ, τὴν ὁποίαν θέλω ὀνομάσει ἄκραν τοῦ Σουτζουκίου· αὕτη σχηματίζει τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος Τζεμέση.

Ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ λιμένος τούτου εἶναι εὐσημείωτος διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Δόββα σχηματιζομένου δι' ἐνὸς βουνοῦ μετρίως ὑψηλοῦ, μὲ κατωφερείας ὀμαλᾶς, περιτειλιγμένου μὲ ὑφαλοπέτρας λευκᾶς καὶ γωνιώδεις. Μία κοιλάς διαχωρίζει τὸ βουνὸν τοῦτο εἰς τὸ βόρ. ἀπὸ τὰ Μερκχότκη ἢ Βαράδας· ἄλυσσον τῶν βουνῶν χιλίων περίπου ποδῶν ὕψους, ἥτις περικυκλῶνει τὸν λι-

μένα τῆς Τζεμέσης, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἀνατολικοβορ-
καθ' ὅλην του τὴν ἔκτασιν, καὶ ἡ ὁποία σημειώνει εἰς τὸν
ναυτικὸν τὴν μεγάλην πρόοδόν του εἰς τὰς γαίας πρὸς τὸ
δυτικοβόρειον.

Τὸ ἀκρωτήριο Δόββα εἶναι στερεὸν, πρέπει ὅμως νὰ
ἀπομακρύνωνται ὀλίγον ἀπὸ τὴν μεγαλητέραν ἐκβολὴν
του εἰς τὸ δυτικόν. Ὑπερασπίζεται ἀπὸ τὸν νότιον ἄνεμον
τὸ παράλιον, τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομά του, ὅπου κατὰ τὸ
παραθαλάσσιον κεῖται τὸ φρούριον Καβαρδινσχάια.
Ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 10 καὶ 5 ὀργυιῶν πυθμένα ἰλωδῆ
καὶ ἀμμώδη εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου, καὶ εἰς $\frac{1}{2}$ μιλίου ἀπὸ τὸ πα-
ράλιον. Πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ ἓνα ὕφαλον ἐπι-
μήκους βράχου, κείμενον εἰς τὸ δυτικ. δυτικοβόρ. τοῦ
φρουρίου, ἀντικρ. τοῦ τόπου, ὅπου, πέραν τῆς ἀλιτενοῦς
ἀκτῆς, τὸ παράλιον ἄρχεται πάλιν νὰ ὑψοῦται εἰς $\frac{1}{4}$ περί-
που τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν ξηράν. Τὸ μήκος του εἶναι ὁμοίως
 $\frac{1}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου βορ. καὶ νοτ. καὶ τὸ σκανδῆλι μετρεῖ εἰς
αὐτὸ ἀπὸ 1 $\frac{1}{2}$ ἕως 3 ὀργυιάς ὕδωρ. Ὁ δυτικὸς ἄνεμος εἶ-
ναι ὁ πλαγιοπνέων αὐτῆς τῆς παραλίας. Ὁ ἀνατολικο-
βόρ πνέει ἀπὸ τὴν ξηράν με δύναμιν.

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Δόββα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Σου-
τζούκι εὐρίσκονται 4 $\frac{1}{2}$ μίλια βορ. 60^α δυτικ. Ὁ λιμὴν
τῆς Τζεμέσης ἔχει 7 $\frac{3}{4}$ μίλια μῆκος ἀπὸ τὸ ἀκρωτή-
ριον Δόββα ἕως εἰς μίαν ἀλιτενῆ ἀκτὴν, ἥτις στρογγυ-
λοῦται πρὸς τὸ δυτικὸν ἔμπροσθεν μιᾶς πλατείας κοιλάδος,
δενδροφυοῦς, βρεχομένης ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ μικροῦ ποτα-
μοῦ τῆς Τζεμέσης, τὰ ὁποῖα σπανίως φθάνουσιν ἕως
εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἡ δυτικὴ πλευρὰ αὐτοῦ τοῦ λιμένος εἶναι μετρίως ὑ-
ψωμένη· πλησίον τῆς ἀκτῆς περὶ τῆς ὁποίας προσέλαλθα,

κεῖται ἡ πόλις τοῦ Νοβορόσικ, ἥτις πρὸ μερικῶν χρόνων κατέχει εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἓν διάστημα 1200 μέτρων. Ὀλίγον μακρύτερον ἀκολουθεῖ τὸ λιμοκαθαρτήριον, καὶ εἰς $1\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν πόλιν, τὰ ἐρείπια τοῦ Ὀθωμανικοῦ φρουρίου τοῦ Σουτζούκ-Καλὲ κείμενα πλησίον τῆς ἀμυώδους ἄκρας καὶ τῆς λίμνης, αἱ ὁποῖαι κεῖνται εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ λιμένος, καὶ περὶ ὧν ἤδη ἐλάλησα.

Ἡ ἄκρα τοῦ Σουτζούκι ἐκβάλλει εἰς τὸ ἀνατολικονότ. ἓνα μακρὺν ὕψαλον ἀπὸ πέτρας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκουσιν εἰς τὸ διάστημα 1 περίπου μιλίου 5 ὀργυιάς καὶ εἰς $\frac{1}{3}$ τοῦ μιλίου 3 ὀργυιάς. Οἱ Ῥώσσοι ἔθεσαν εἰς αὐτὸν ἓνα μαῦρον σημαντήρα ἐπὶ 10 ὀργυιῶν.

Ὁ πυθμὴν τῶν 5 ὀργυῶν αὐτοῦ τοῦ ὕψαλου, κεῖται εἰς τὸ ἀνατολ. 8^ο βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Τζουσκιάβ, καὶ ἀπελευθεροῦνται ἀπ' αὐτὸν ὅταν τὸ ἀκρωτήριο τῆς πόλεως τοῦ Νοβορόσικ θεωρῇται εἰς τὸ βόρ. 29^ο δυτικ. Εἰς τὸν ὁδηγόν μου τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἐσυμβούλευσα ὅπως, διὰ νὰ τὸν προφυλάττωνται, ἰσιοδρομῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐνὸς Κιρκασιάνου, ὅστις τὴν σήμερον δὲν εἶναι τόσον ὀρατός, εἰς τὸ πλευρὸν τῶν Βαραδάς εἰς τὸ βόρ. τοῦ ἀκρωτηρίου Δόββα, καὶ εἰς $1\frac{1}{4}$ μίλιον ἀπὸ τὸ φρούριον Καβαρδινσκάια. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος τῆς Τζεμέσης, ὑψοῦται ὁμοίως ἓνας σωρὸς βράχων ὑποθαλασσίῳ εἰς $1\frac{1}{4}$ μίλιον ἀνατολ. καὶ δυτικ. κατὰ τὸ πλάτος καὶ $1\frac{1}{4}$ κατὰ τὸ μῆκος βορ. καὶ νοτ. Ἐπὶ τῶν ἀνωμαλιῶν του, ὁ πυθμὴν μεταβάλλεται ἀπὸ 12 ἕως 3 ὀργυιάς, ἡ ὑψηλότερα μερὶς του, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ πλοιάρχου Μαγκανάρη, ἔχει μῆκος ὑπὲρ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ μιλίου, δυτικοβορ. καὶ ἀνατολικονοτ. καὶ 3 ἕως 4 ὀργυιάς βάθος. Ἀπὸ τὸ κέντρον τούτου, τὸ ἀκρωτήριο Δόββα θεωρεῖ-

ται εἰς τὸ νότιον 45^ο ἀνατολ. ἀπέχον 2 $\frac{1}{2}$ μίλια· τὸ ἀκρωτήριον Τζουσχάβ εἰς τὸ δυτικ. 6^ο νοτ. ἀπέχον 6 μίλια· τὸ ἀκρωτήριον Πενάη μικρὰ ἐκβολὴ τοῦ παραλίου εἰς τὴν βάσιν τῶν Βαραδάς, εἰς τὸ βόρ. 21^ο ἀνατολ. ἀπέχον 1 $\frac{1}{2}$ μίλιον, καὶ τὸ μικρόν ἀκρωτήριον τοῦ Νοβορόσικ εἰς τὸ δυτικοβόρ. 6 μίλια. Πιθανὸν ὅτι κατὰ τύχην δὲν ἐφθασα ἐπάνω εἰς τὴν μερίδα ταύτην τοῦ βαθέως πυθμένος, τὸ μικρότερον σκανδηλόμετρόν μου εἰς τὰ 1843 ἔφερε 5 ὀργυιάς.

Ὅλον τὸ ἀνατολικὸν παράλιον τοῦ λιμένος τῆς Τζεμέσης εἶναι στερεόν, ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραλίου πρέπει νὰ προσέχωσι, πέραν τοῦ ὑφάλου τῆς ἄκρας Σουτζούκι, διὰ νὰ μὴ πλησιάζωσι εἰς τὸ μικρόν ἀκρωτήριο πρὸς τὸ βόρ. τῶν ἐρειπίων τοῦ παλαιοῦ ὀθωμανικοῦ φρουρίου, καὶ εἰς τὸ τοῦ Νοβορόσικ τοῦλάχιστον διὰ $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον.

Ἀγγυροβολοῦσιν ἔμπροσθεν τῆς πόλεως τοῦ Νοβορόσικ εἰς ἀνοικτὸν κατὰ τὸ νότιον ἀνατολικόνότ. καὶ τὸ ἀνατολικόνότ. ἐπὶ 7 ἢ 8 ὀργυιῶν βάθος ἰκῶδες καὶ ἀμμῶδες, εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὰς δύο ὀχθὰς τοῦ λιμένος, εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου περίπου ἀπὸ τὴν ὀχθὴν τῆς πόλεως, ὁ πυθμὴν εἶναι ἀμμώδης, συγκείμενος ἀπὸ μικρὰ λιθάρια καὶ κογχύλας, κακίστης βάσεως. Εἰς ἐν γουμενόμετρον εὐρίσκουσιν ἀπὸ 16 ἕως 18 πόδας, καὶ εἰς 20 περίπου μέτρα ἀπὸ 6 ἕως 7 πόδας. Εὐρισκόμενοι εἰς διάστημα ἐνὸς γουμενόμετρον θεωροῦσι, τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης, εἰς τὸ νότ. 43^ο ἀνατολ. τὴν ἄκραν τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου τῆς πόλεως, καὶ ἐκείνην τοῦ ἀκρωτηρίου Δόββα. Ἐξ ἀκίνητοι σημαντῆρες μεγάλοι ἐτέθησαν ἐπὶ δύο γραμμῶν παραλλήλων διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα. Ἐλάχιστε συγχωρεῖται καὶ εἰς τὰ ἐμπορικὰ,

διὰ τῆς ἀνηκούστης πληρωμῆς, νὰ σχοινοδένωσιν εἰς αὐτά.
Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Νοβορόσισκ εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ
κινδυνωδέστερα τῶν ὅσων γνωρίζω, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνατο-
λικοβορ. ἀνέμου, ὅστις συχνάκις πνέει ἀπὸ τὸν σεπτέμ-
βριον μῆνα μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀπριλίου, καὶ ἐνίοτε
μὲ τοιαύτην ὀρμῇν, συγχρινομένην μὲ ἐκείνην τῶν φρικω-
δεστέρων θυέλων, κρημνιζόμενος ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ
Μερκνότκη ἐντὸς τοῦ λιμένος· ἡ θάλασσα χερσοῦται,
καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πλοίων ρίπτονται τότε ἐπὶ
τὸ παράλιον τοῦ Νοβορόσισκ, ἢ καταβυθίζονται ἐπὶ
τῶν ἀγγύρων τῶν μεταξὺ διαφόρων τρικυμιῶν ἀναφέρου-
σιν ἐκείνην τοῦ Ἰαννουρίου 1848, εἰς τὴν διάρχειαν τῆς ὁ-
ποίας ἐναυάγησαν εἰς τὸ παράλιον μία κορβέτα, ἐν θρίκιον
μία γαμπάρα, καὶ ἐν ἀτμοκίνητον τῆς Αὐτοκρατορικῆς
Ῥωσικῆς θαλασσοπλοίας· ἐν κότερον καταβαρυνθὲν ἀπὸ
τοὺς πάγους κατεβυθίσθη σύσσωμον μὲ 64 ἀνθρώπους ἐξ
ῶν ἐφωδιάζετο, καὶ μία γολέτα μόλις ἐδυνήθη νὰ διασωθῇ
ἀπὸ αὐτὴν τὴν φρικτὴν τύχην διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ
ἐπιδρόμου ἐμπροσθινοῦ καταρτίου της, ἥτις τὴν ἀπῆλλαξεν
ἀπὸ ἐν μεγάλον σῶμα τῶν πάγων της ἕνας καθρώτα-
τος καιρὸς, καὶ ἡ ἐμφάνισις μερικῶν λευκῶν νεφῶν ἐπὶ
τῶν Βαραδὰ, προηγοῦνται αὐτῶν τῶν τρικυμιῶν.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Δόββα 44° 37' 45"

Μῆκος 35° 33' 20"

Μία μακρὰ σειρὰ γωνιωδῶν ὕφαλοπετρῶν αἱ ὁποῖαι πε-
ρικυκλοῦσι τὴν Δόββα διαχωρίζεται εἰς 4 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ
τὴν αἰχμὴν τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, διὰ τοῦ μικροῦ ὄρμου
τοῦ χωρίου Να τοῦ κχα νζή ὀνομαζομένου Ἀκαμπέ.
Αὕτη ἐπεκτείνεται ἀκολουθῶς κατ' εὐθείαν γραμμὴν, καὶ
λεπτύνεται κατὰ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἕως εἰς τὴν εἴσοδον

τοῦ λιμένος τοῦ Γελεντζίκ μία γωνία τῆς ὑφαλοπέ-
τρας ταύτης ὀλίγον ἀπέχουσα ἀπὸ τοῦ Ἀκαμπέ εἰς τὸ
νότ. ἐκβάλλει ἓνα μικρὸν ὑφαλον εἰς $\frac{1}{2}$ περίπου τοῦ γουμε-
νομέτρου πρὸς τὸ δυτικόν.

Λιμὴν τοῦ Γελεντζίκ.

Ἡ εἴσοδος τοῦ λιμένος τοῦ Γελεντζίκ κεῖται εἰς 7
μῖλια ἀπὸ τοῦ ἀκρωτήριον Δόββα, καὶ εἰς 2 ἀπὸ τοῦ Ἀκαμ-
πέ εἶναι πλατεία ἀπὸ 1 μῖλιον· μία χαμηλὴ ἄκρα, τὴν ὁ-
ποίαν θέλω ὀνομάσει Κιρκάσιον, τὴν περιχλεῖει εἰς τὸ
δυτικοβόρ. καὶ τὸ ἀκρωτήριον Τλιουβιόζε εἰς τὸ ἀνα-
τολικονότ. τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι μετρίως ὑψηλόν, αἱ
ὄχθαι του εἶναι κάθετοι, ἡ ἐπιφάνειά του ὁμαλὴ, ἀνεπαισθή-
τως στρογγύλη, καὶ ἄδενδρος· μία μικρὰ συνέχεια ὑφαλο-
πετρῶν λευκῶν ἀκολουθοῦσι τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο πρὸς τὸ
Μεζέπε· ἐν πρώτοις εὐρίσκονται ἕξ τοιαῦται αἱ ὁποῖαι
διαγράφονται ἡμικύκλιοι· τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λιμένος τοῦ
Γελεντζίκ κατέχεται ἀπὸ τὴν ἄλυσσον τῶν ὀρέων Βα-
ραδάς.

Ἡ ἐξωτερικὴ γωνία τοῦ ἀκρωτηρίου Τλιουβιόζε
ἐκβάλλει εἰς τὸ δυτικονότ ἓνα ὑφαλον ἀπὸ βράχους, ὅπου
ἐτέθη ἓνας λευκὸς σημαντὴρ ἐπὶ 6 ὀργυῶν· τὸν ἀπέφυγον
εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ γουμενομέτρου ἀπὸ τὴν ξηράν· μ' ὅλον ὅτι τὸ ὑ-
πόλοιπον τοῦ ἀκρωτηρίου περικυκλοῦται ὁμοίως ἀπὸ ὑπο-
θαλασσίους βράχους εἰς τὸ ἀπέρασμα, εὐρίσκουσιν πλησιέ-
στατα εἰς τὴν γῆν ἀπὸ 2 $\frac{1}{2}$ ἕως 3 ὀργυιάς βάθος. Πρὸς τὸ
ἐνδον τοῦ λιμένος δεξιόπρυμνα, δὲν πρέπει νὰ προσεγγίσω-
σι μὲ τελειότητα εἰς τὸ μεσημβρινὸν παράλιον ἀπὸ 1 $\frac{1}{2}$ πε-
ρίπου γουμενόμετρον ἕως ὀλίγον περαιτέρω τοῦ φρουρίου
τοῦ Γελεντζίκ.

Ἡ Κιρκασίος ἄκρα περιστοιχίζεται ἀπὸ ἑνα ὕφαλον τοῦ ὁποίου τὴν νότιον ἐκβολὴν πρέπει νὰ ἀποφεύγωσι παραπλέοντες αὐτὴν εἰς ἓν γουμενόμετρον. Ἐτέθη εἰς αὐτὴν ἓνας σημαντὴρ μαῦρος ἐπὶ 40 ποδῶν βάθος εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου. Ἡ βόρειος ἐκβολὴ τοῦ ὕφαλου τούτου πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, ἐκτείνεται παρομοίως εἰς ἰκανὸν μᾶκρος. Τὸ μεγαλύτερον βάθος μεταξύ τῆς Κιρκασίου ἄκρας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Γλιουβιόζε συνίσταται εἰς 9 ὀργυίας.

Τὸ ἐντὸς τοῦ λιμένος ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ σχῆμα ἑνὸς ὠσειδοῦς στερεοῦ καὶ εἰς τὸ διάστημα τὸ σχηματίζον τὸ στόμιόν του ἔχει τὸ σχῆμα μιᾶς ἐπωμίδος. Τὸ δυτικοβόρ. καὶ τὸ ἀνατολικονότ. πλάτος του εἶναι ἀπὸ $2\frac{1}{2}$ μίλια, καὶ τὸ ἐνδόμυχόν του ἀνατολικόβ. καὶ δυτικονότ. ἀπὸ $1\frac{1}{2}$ μίλιον.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος εὐρίσκονται 6 καὶ $4\frac{1}{2}$ ὀργυιαί πυθμὴν λεπτῆς ἄμμου. Ἀπὸ τὸ φρούριον εἰς $\frac{1}{2}$ τοῦ γουμενομέτρου εὐρίσκουσι 2 ὀργυίας, ὡσαύτως καὶ ἔμπροσθεν τῆς κοιλάδος τῆς ἀπέναντι τούτου, πρὸς τὸ δυτικοβόρ. Ὁ δυτικονότιος εἶναι ὁ ἀντιπνέων ἄνεμος τοῦ λιμένος τοῦ Γελεντζήκι· ὁ δυτικ. δυτικονότ. καὶ ὁ νότ. ἀνατολικονότ. εἰσδύουσιν εἰς τὰς δύο μερίδας του τὰς μᾶλλον περιστρεφόμενας· ἀλλὰ τοῦ πλάτους οἱ ἄνεμοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ὀλιγώτερον κινδυνώδεις εἰς αὐτόν μ' ὅλον τοῦτο μία ῥωσικὴ Γαμπάρα ἐναυάγησεν ἐντὸς τούτου κατὰ τὸν Δεκέμβριον μῆνα τοῦ 1843, χειμῶνα ἀξιοσημείωτον ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν παραλίῳν τῆς μαύρης θαλάσσης διὰ τῶν τρικυμιῶν τοῦ δυτικονοτίου ἀνέμου. Ἐπίσης τρομάζουσιν εἰς τὸ Γελεντζήκι τὸν ἄνεμον τοῦ ὄρους Βαραδά, ὅστις εἶναι, ὡς καὶ εἰς τὸ Νοβοροσίσκη ὁ ἀνατολικόβ. ἀγχαλὰ καὶ μετρίως ὀρμητικὸς, σπανιότερος, καὶ ἐπὶ πᾶσι τού-

τοῖς ὀλιγώτερον κινδυνώδης, καθότι τὸ στόμιον τοῦ λιμέ-
νος κείμενον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου τούτου, ἐν
πλοῖον ἀραγμένον εἰς $\frac{1}{2}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ φρούριον δύναται
ἐν εὐκολίᾳ παρασυρόμενον ἀπὸ τὸν ὄρμον νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ
πλάτος· ἐπαρατηρήθη ὅτι ἐμπροσθεν τῶν βαθέων χαράδρων
αἱ ὁποῖαι αὐλακίζουσι τὸ Β α ρ α δ ᾶ, ὁ ἄνεμος εἶναι πολὺ
ἰσχυρότερος παρὰ ἐμπροσθεν τῶν ἐξεχόντων μερῶν του,
ὅθεν πρέπει κατὰ προτίμησιν νὰ τοποθετῶνται εἰς αὐτὰ τὰ
μέρη· διὰ τὰ πλοῖα τὰ μετρίου θαλασσοζυγίου, εὐρίσκεται
ἐμπροσθεν τῆς σχάλας, μία ἀξιόλογος θέσις ἐπὶ 12 ἕως 13
ποδῶν πυθμένα.

Ἀράζοντες μὲ διπλᾶς ἀγγύρας εἰς τὸν λιμένα τοῦτον
ὅταν πρόκηται λόγος μακρᾶς διαμονῆς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον εἰς τὴν τελευταίαν ἐποχὴν, καλὸν εἶναι νὰ τὰς
ἐπασφαλίζωσι καὶ μὲ μικρὰν ἄγγυραν ἀπὸ τὴν ξηράν.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου

Τλιουβιόζε 44° 33' 00"

Μήκος

35° 42' 00"

Εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν 5 μιλίων νοτ. ἀνατολικο-
νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Τλιουβιόζε, καὶ εἰς τὴν ἄκραν
τῶν ὑφαλοπετρῶν του, κεῖται ἡ κοιλὰς τοῦ Μ ε ζ ῖ π, τὴν
ὁποίαν ἡ Τοῦρκοι μετωνόμασαν Γ ι α ν λ α ν ζ ῖ ἡ Γ κ ε λ ε ν-
τ ζ ῖ ἡ κ· δύνανται νὰ διαυθεντευθῶσιν ἐπὶ τοῦ παράλιου του
ἀπὸ τὸν νότιον, ἐπὶ 4 ὀργυιῶν πυθμένα· τὸ παράλιον τοῦτο
εἶναι ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸν ἄνεμον τοῦτον μέχρι τοῦ δυτικο-
βορείου.

Ἀκρωτήριο Ἀβετσαή.

Μετὰ τὸ Μ ε ζ ῖ π ὑφούται μία νέα λευκὴ ὑφαλόπετρα
περιστοιχοῦσα τὸ ἀκρωτήριο Ἀ β ε τ σ α ῖ ἡ κείμενον εἰς 7 $\frac{1}{2}$
μίλια νοτ. 40° ἀνατολ. ἀπὸ τὸ Γ κ ε λ ε ν τ ζ ῖ ἡ κ· τὸ παρά-

λιον είναι στερεόν και βαθύ· διά να ἀποφύγω τὰς συνεχεῖς ἐπαναλήψεις, εἰδοποιῶ ἐνταῦθα τὸν ἀναγνώστην ἅπαξ διὰ παντός· ὅτι δὲν πρέπει νὰ δυσπιστῶσιν ἀπὸ τὸ παράλιον τοῦ Καυκάσου, τὸ ὁποῖον μένει ἐτι νὰ διαγράψωμεν· τοῦτο εἶναι στερεόν και δὲν προσφέρει κινδύνους τινάς· εἰς μερικά διαστήματα, εἰμὴ μόνον ἐπὶ μικροῦ τινος ἀριθμοῦ ἀκρωτηρίων τὰ ὁποῖα θέλω σημειῶσαι εἰς αὐτόν· Ἐπὶ τῆς ἐκτάσεώς του ὅλης, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ἐκτὸς μερικῶν παραλλαγῶν, σύγκειται ἀπὸ 4 ὀργυίας εἰς 3 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ἀπὸ 8 ὀργυίας εἰς 4 γουμενόμετρα, και ἀπὸ 10 ἕως 12 ὀργυίας εἰς 5 γουμενόμετρα.

Ἀκρωτήριον Ἰτοκοπάσκε.

Μετὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἀβετσαή προκύπτει ἡ κοιλὴς Τζανκότη· ἥτις ἐξέρχεται μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν κοκκινοχρόων ὑφαλοπετρῶν· παρακολουθεῖται εἰς 3 μίλια ἀνατολικονότ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἀβετσαή, διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰτοκοπάσκη, ἐν τῶν μᾶλλον ἐξεχόντων ἀκρωτηρίων τοῦ παραλίου τῆς Κιρκασίας, και τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζεται εἰς ὀροπέδιον, ἐν ᾧ αὐξάνουσι πεῦκαι, τῶν ὁποίων μερικά κρέμονται ἐπὶ τῶν κοκκινοχρόων ὑφαλοπετρῶν· τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο περικυκλοῦται ἀπὸ ἑνα ὕψαλον τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ προφυλάττωνται εἰς 1 γουμενόμετρον.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰτοκοπάσκε 44° 25' 04"

Μήκος 35° 52' 00"

Ἀπὸ τὸ Ἰτοκοπάσκη θεωροῦσι τὸ ἀκρωτήριον Τζουσουγού εἰς τὸ ἀνατολικονότ. 20° ἀνατολ. ἀπέχον περίπου 9 μίλια· τὸ παράλιον ἐξακολουθεῖ νὰ περικυλοῦται ἀπὸ στρογγύλας ὑφαλοπέτρας· μεταξὺ τούτου και τοῦ ἀκρωτηρίου Τζουσουγού, κεῖται ἡ κοιλὰς τοῦ Ψιάτε,

δπου οί 'Ρώσσοι ἔκτισαν τὸ μικρὸν φρούριον τοῦ Νοβ-
τραϊσχε δὲν πρέπει νὰ προσεγγίζωσιν εἰς τὸ βουνὸν τὸ
περικυκλῶν εἰς τὸ βόρ. αὐτὴν τὴν κοιλάδα, καὶ πλησίον
τῆς ὁποίας ῥέει ἓνας μικρὸς ποταμὸς, ἀλλ' οὔτε εἰς τὸ
μικρὸν πρὸς νότον ἄκρωτήριον τῆς παραλίας τὸ ὁποῖον ἔ-
χει μερικὸς ὑποθαλασσίους βράχους εἰς $\frac{3}{4}$ περίπου γου-
μενομέτρου· τὸ ἀγγυροβόλιον πρόκειται εἰς τὴν κοιλάδα,
ἔμπροσθεν μιᾶς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς ἀπὸ 4 ἕως 5 δορυῶν
πυθμένα ἰλῶδη, καὶ κογχυλῶδη εἰς $1\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀ-
πὸ τὴν ξηράν. Ἐνταῦθα εὐρίσκονται ἀπροστάτευτοι ἀπὸ
τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους, ἀπὸ τὸ νότιον 40° ἀνατολ.
ἕως εἰς τὸ δυτικὸν 12° βορ. ἀπερνῶντες διὰ τοῦ δυτικοῦ.

Βαδίζοντες ἀπὸ τὸ νότιον πρὸς τὸ Ψιάτε ἀνακαλύ-
πτουσι κατ' ἀρχὰς τὸ ἄκρωτήριον Τζουοῦ γκ· ἔκτεινόμε-
νον εἰς τὸ δυτικονότ. μετρίως ὑψωμένον καὶ ἱκανῶς λείον.
Ἐνὺψηλὸν κωνικὸν βουνὸν, καὶ μεμονωμένον κεῖται πλησίον
εἰς αὐτό· ἀκολούθως παρουσιάζονται διαδοχικῶς τὸ ἄκρω-
τήριον Ἰτοκοπάσχε, καὶ αἱ μεγάλαι περιφερεῖς ὑφα-
λόπετραι. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τόπου προσφέρει μίαν στρογ-
γύλην κορυφὴν· ἐν κάρφος στρογγυλοκέφαλον πολὺ ὀλί-
γον μεμαχρυσμένον ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ τελευταῖον
ἓνα κῶνον γεγυμνωμένον ὅστις περιέχει ἄλλα βουνά. Ὁ
Κιρκάσιος τάφος, περὶ οὗ ἐλάλησα εἰς τὸν ὁδηγόν μου,
ἐπεὶ δὲ εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ Ψιάτε, κατεστράφη
ἀπὸ τοὺς 'Ρώσσους, καθὼς καὶ ὅλα τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα
περιεκύκλουν τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐν μέγα μέ-
ρος τοῦ παραλίου.

Πλάτος τοῦ παραλίου Τζουοῦ γκ $44^{\circ} 21' 26''$

Μῆκος » » $36^{\circ} 03' 30''$

Βέση. Τὸ ἄκρωτήριον Τζουοῦ γκ ἔχει κοκκινο-

χρώους ὑφαλοπέτρας μελανοτέρας ἀπὸ ἐκείνην τοῦ Ἰτο-
κοπάσκη. Τὸ Βέση εἶναι ἐν ἀγγυροβόλιον κάλλιζον
πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ
τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως, καὶ ἀνοικτὸν εἰς τὸ νότιον.

Τζαπσίνε. 5 μίλια μακρύτερον ἢ κοιλάς τοῦ Τζα-
πσίνε προσφέρει ἐν ἄλλο ἀγγυροβόλιον πλεον ἀνοικτὸν
εἰς τὸ δυτικόν· δύο ἀκρωτήρια σχηματίζουν ἐκεῖνο τοῦ
Τζούβγη εἰς 7 μίλια ἀπὸ τὸ Τζαπσίνε. Ὅλον τὸ
παράλιον τοῦτο περιστοιχεῖται ἀπὸ λευκὰς στρογγύλας
ὑφαλοπέτρας, ἡ τελευταία τούτων σημειώνει τὸ ἀνατολ.
ἀκρωτήριο τοῦ Τζούβγη, τὸ ὅποιον περικυκλοῦται ἀπὸ
ἑνα ὑφαλον, καὶ πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπ' αὐτὸν ἀπὸ
τὸ διάστημα $\frac{1}{2}$ γουμενομέτρου.

Σιαπσούγο. Τὸ Σιαπσούγο παρῆρσιάζεται ἀμέσως
μετὰ τοῦτο τὸ ἀκρωτήριο, εἶναι μία μεγάλη καὶ εὐρύ-
χωρος κοιλάς εὐκολογνώριστος ἐκ τοῦ μακρόθεν δι' ἐνὸς
ὑψηλοῦ βουνοῦ τὸ ὅποιον φαίνεται νὰ τὴν περικυκλῶνῃ
εἰς τὸ βόρειον αὕτη βρέχεται ἀπὸ ἐν ποταμάκι τὸ ὅποιον
χύνεται εὐθὺς εἰς τὴν θάλασσαν ἐπάνω, εἰς ἐν γήπεδον
χαμηλόν, περιτριγυρισμένον ἀπὸ μίαν ἀκτὴν ἀλιτενῆ, ἥ-
τις κατέχει μίαν μεγάλην περιοχὴν. Θεωροῦσιν ἐκεῖ με-
ρικοὺς στρατῶνας, ἐνὸς ῥωσικοῦ φρουρίου κτισμένου εἰς
τὴν πεδιάδα, καὶ ὀνομαζομένου Τινγένσκοϊ.

Ἀπὸ τὸ Σιαπσούγο θεωροῦσι τὸ ἀκρωτήριο Τοῦγ
εἰς τὸ νότιον 31⁰ ἀνατολ. ἀπέχον 9 μίλια, καὶ τὸ ἀκρω-
τήριο Τζοούγκ εἰς τὸ δυτικ. $\frac{10}{4}$ δυτικοβορ. ἀπέχον
16 μίλια. Ἀγγυροβολοῦσιν ἐπίσης εἰς τὸ Σιαπσούγο,
καθὼς καὶ ἐπὶ ὅλων σχεδὸν τῶν λοιπῶν παραλίῶν τοῦ
Καυκάσου, εἰς μίαν ἱκανῶς μεγάλην διάστασιν ἀπὸ τὴν
ξηρὰν, ἐλπίζοντες νὰ ἐξορμήσωσιν εὐχόλως, ἐὰν βιασθῶ-

σιν ἀπὸ ἑνα σφοδρὸν καιρὸν τοῦ πλάτους. Προεῖπον ἤδη ὅτι εἰς τὸ μέρος τοῦτο σπανίως κινδυνεύουσι, καὶ θέλει πράττουσι κάλλιον διὰ νὰ μὴ ρίπτωσι τὴν ἀγγυραν ὀλιγώτερον τῶν 5 ἢ 6 ὀργυιῶν, δηλαδή, εἰς 3 ἢ 4 γουμένετρα ἀπὸ τὸ παράλιον. Ἐν μέγα ἄτοπον ἐπὶ τοῦ παραλίου τούτου, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπακολουθεῖ ὁσάκις ἡ θάλασσα εἶναι ὀλίγον τεταραγμένη, ὑπάρχει ἡ κυματώγη προκύπτουσα ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν τῶν κυμάτων κατὰ τῆς ἀλτινεοῦς ἀκτῆς, τῆς ὁποίας αἱ ὄχθαι εἰσι παραπολὺ κατωφερεῖς. Αὕτη ὑψοῦται εἰς 30 περίπου μέτρα ἀπὸ τὸ παράλιον, καὶ δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς λέμβους νὰ πλησιά-ζωσιν ἐκεῖ.

Ἐποψὶς τοῦ παραλίου.

Τὸ παράλιον τοῦ Καυκάσου ἀλλάζει θέαν μετὰ τὸ Σιαπ-σούγο· τὰ βουνὰ μὲ ἀποτόμους κατωφερείας ἀπομακρύ-νονται τοῦ παραλίου περισσότερον, καὶ αἱ μεγάλαι ὀξυκό-ρυφοι ὑφαλόπετραι αἱ ὁποῖαι τὰ περιετριγύριζον, δὲν ἀνα-φαίνονται πλέον εἰμὴ εἰς ἱκανῶς μεγάλας διαστάσεις ἀπ' ἀλλήλων, εἰς σχήματα ὀλιγώτερον ὁμαλὰ, καὶ μετριώ-τερον ὑψηλά.

Τὸ Τούγ εἶναι εὐκολογνώριστον σχεδὸν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἀπὸ τὸ μικρὸν βουνὸν τὸ μεμονωμένον, καὶ σχήματος κωνικοῦ, τὸ ὑποῖον ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου του. Τὸ βουνὸν τοῦτο κατέχει πρὸς τὸ βόρειον ἑνα μικρὸν ὄρμον ἡμίκυκλον, ἀπὸ διάμετρον $\frac{2}{3}$ περίπου τοῦ μελίου, εἰς τὴν εἴσοδον μιᾶς κοιλάδος ὅπου δύνανται νὰ ἀγγυροβολή-σωσιν εἰς 5 ἕως 6 ὀργυιάς μεταξὺ δύο μικρῶν ὑφαλοπε-τρῶν αἱ ὁποῖαι ἰχνογράφουσι τὴν εἴσοδον τούτου, καὶ δὲν πλησιάζουσι τελείως εἰς αὐτάς, χάριν προφυλάξεως ἀπὸ τοὺς βράχους τοὺς ὅποιους ἐκβάλλουσιν ὑπὸ τὴν θάλασ-

σαν εἰς διάστημα ἑνὸς περίπου γουμενομέτρου ἀπὸ τὸ παράλιον.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Τοῦγ	44° 10' 00"
Μήκος	36° 33' 00"

Τὸ ἀκρωτήριο Τζαρδὰχ ἢ Κοδόσι κείμενον εἰς 8 $\frac{1}{2}$ μίλια νοτίως 41° ἀνατολ. ἀπὸ τοῦ Τοῦγ, ὑπερασπίζεται τὸ παράλιον τοῦ Τοαψ ἢ ἀπὸ τὸν δυτικοβόρειον· τὸ παράλιον τοῦτο εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς τὸν νότιον, καὶ εἰς τὸν δυτικόν· μερικαὶ ὑψαλόπετραι λευκαί, γωνιώδεις, καὶ μετρίως ὑψηλαί· τὰ σημειώνουσιν, ὡσαύτως καὶ τὸ ῥωσσικὸν φρούριον Βελιαμινὸβ καθιδρυμένον ἐπὶ ἑνὸς ὀροπεδίου, καὶ οἱ στρατῶνες τοῦ τὰς ὁποίας ὁ ναυτικὸς ἀνακαλύπτει ἐκ τοῦ μακρόθεν.

Ἀπὸ τοῦ Τοαψ ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Ζοοβτζέ τὸ παράλιον εὐθύνεται εἰς τὸ νότιον 40° ἀνατολ. εἰς διάστημα 65 μιλίων· εἶναι σχεδὸν χωρὶς ἐλιγμούς, καὶ ὁμοιόμορφον, καὶ τοῦτο καθιστᾷ τὰς διαφόρους τοποθεσίας τοῦ πολὺ δυσχολογνώριστους τοῦ Καυκάσου αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ἐμφανισεώς των ἐδύναντο νὰ ἐπιδιορθώσωσι τὸ ἄτοπον τοῦτο, σκεπάζονται συχνάκις ἀπὸ τὰ νέφη, τότε μόνον τὰ ἀνακαλύπτουσιν, ὅταν ὁ καιρὸς ᾗναι εὐδαίμων, καὶ ὅταν θαλασσοπλοῶσιν εἰς 15 ἢ 20 μίλια ἀπὸ τοῦ παράλιον. Τὸ βουνὸν Νουγαϊγούσεκ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μεσημβρινότερον αὐτῶν τῶν κορυφῶν γίνεται εὐχολοθεώρητον διὰ τοῦ σχήματός του· τὸ διέκρινε εἰς τὸ βόρ. 61° ἀνατολ. εὐρισκόμενος διὰ 43° 26' 10" πλάτους, τότε ἡ Σότχα εὐρίσκετο εἰς 17 μίλια εἰς τὸ ἴδιον τρίγωνον τοῦ πολοδείκτου, ὡς καὶ τὸ βουνὸν τοῦ Νουγαϊγούσε, Σουβέκε εἰς τὸ βόρ. 9° δυτικ., Ἀρδλερ εἰς τὸ ἀνατολ. 5° νοτ., καὶ Γάγρα εἰς τὸ ἀνατολ. 13° νοτ. ἀπέχον 36 μίλια.

Τὸ Ψεσσοῦαπέ εἰς 16 μίλια ἀπὸ τὸ Τοάφη εἶναι ἐν λαγχάδι εὐκολογνώριστον ἀπὸ τὸ φρούριον τοῦ Λαζαρέφ, τὸ ὁποῖον οἱ ῥώσσοι ἔκτισαν ἐκεῖ εἰς τὴν ὄχθην ἑνὸς ῥύακος, καὶ τοῦ ὁποῖου αἱ μελανοκόκκινοι σέγαί διακρίνονται, ὅπισθεν τῶν δένδρων τὰ ὁποῖα περιτριγυρίζουσι τὴν ἀλιτενῇ ἀκτὴν, μεταξὺ τούτου καὶ τῆς θαλάσσης· τὸ παράλιόν του εἶναι ἀνοικτὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους ἀπὸ τὸν δυτικοβόρ. ἕως εἰς τὸν ἀνατολικονότ.

Τὸ Σουμπέκη εἰς $2\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ μικρὸν ἀκρωτήριον τοῦ Κιμίτο Κουατζέ ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὸ Ψεσσοῦαπέ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπέχει 9 μίλια. Ἡ ἔποψις τῆς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς εἶναι ἡ ἰδίᾳ, καὶ τὴν ἀναγνωρίζουσιν ὡσαύτως ἀπὸ ἑν φρούριον ῥωσsaϊκόν, τὸ Γολοβινσκόι, ἔχον τὴν ἰδίαν θέαν τοῦ προῤῥηθέντος. Τὸ παράλιόν του δὲν εἶναι ἀσφαλέστερον ἀπὸ τὸ τοῦ Ψεσσοῦαπέ, ἕνας μικρὸς ποταμὸς χύνεται εἰς αὐτό.

Ἀκρωτήριον τοῦ Ζοοβτζέ.

Εἰς 10 μίλια ἀπὸ τὸ Σουβέκη προβαίνει ὀλίγον εἰς τὸ δυτικονότ. τὸ ἀκρωτήριον Ζοοβτζέ, ὅθεν παρατηρεῖται τὸ ἀκρωτήριον Σότκα εἰς διάστημα 8 μιλίων εἰς τὸ ἀνατολ. 43⁰ νοτίως· τὸ διάλειμμα τὸ διαχωρίζον αὐτὰ, σχηματίζεται ἀπὸ μίαν ὥραιάν, καὶ εὐρύχωρον κοιλάδα, διακεκομμένην ἀπὸ λόφους, καὶ περικυκλωμένην ἀπὸ μίαν ἀκτὴν ἀνεπαισθήτως καμπύλην, κεκαλοπισμένην μὲ πληθὺν δένδρων. Ἄλλοτε ἐθεώρουν εἰς αὐτὴν τὸ φρούριον Μαρμάϊ πλησίον ἑνὸς ποταμοῦ ἱκανῶς ὀρμητικοῦ ὀνομαζομένου Ψακέ. Ἐνας ἄλλος ποταμὸς, ἡ Σότσα ἔχει τὸ στόμιόν του ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ταύτης πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σότσα, τὸ ὁποῖον εἶναι μετρίως ὑψηλόν, καὶ δασῶδες.

Τὸ Ῥωστικὸν φρούριον Νοβογίνσκι θεωρεῖται ἐπὶ τινος ὕψους εἰς τὸ παραθαλάσσιον μεταξύ τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου καὶ τοῦ ποταμοῦ· κατέχεται ἀπὸ ἑνα πύργον πέτρινον τὸν ὁποῖον ἀνακαλύπτουσι μακρόθεν, δύο στρατῶνες εὐρίσκονται ἐπάνω εἰς τὸ παράλιον, πλησίον εἰς τὴν σκάλαν.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Σουβέκι 43° 46' 45"

Μήκος 37° 05' 00"

Δοκιμάζουσιν ἐπαισθητῶς εἰς αὐτὰ τὰ παράλια τὴν ὁρμὴν τοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον εὐθύνεται εἰς τὸ βόρειον.

Τὸ ἀκρωτήριον Σότσα, κατὰ τὸ διάστημα 7 μιλίων πρὸς τὸ ἀνατολικόν· παρακολουθεῖται ἀπὸ ἑν παράλιον μετρίως ὑψηλόν, ὀξύροπον, καὶ δασῶδες, κατεχόμενον ἀπὸ ἑν βουνὸν ὀνομαζόμενον Κουχουπέ.

Εἰς τὸ Κότσα, τὸ ὁποῖον διὰ πολὺν καιρὸν ἐγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ ὀνόματος Καμισλέρ, καὶ ὅπου ῥέει ἑνας μικρὸς ποταμὸς, ἄρχεται ἡ χαμηλὴ γῆ, ἥτις ἐπεκτείνεται ἕως πέραν τοῦ Ἀρδλερ, σκεπασμένη ἀπὸ μεγαλοπρεπῆ δάση, τὰ ὅποια περιστοιχοῦσι τὴν ἀκτὴν εἰς 20 περίπου μέτρα ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ἐπέκεινα τῆς χαμηλῆς αὐτῆς γῆς ἀνακαλύπτουσιν ὑψηλὰ ὄρη.

Τὸ Ἀρδλερ κεῖται εἰς 12 μίλια νοτίως 41° ἀνατολικά· ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Σότσα. Τὸ φρούριον τοῦ Σβιατόϊ-Δούκε (τοῦ ἁγίου πνεύματος) θεωρεῖται ἐκεῖ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τῆς Μεζούμτας, ποταμοῦ ἱκανῶς μεγάλου καὶ ὀρμητικοῦ, ῥέοντος εἰς τὴν θάλασσαν ἐπάνω εἰς μίαν ἄκραν πρὸς τὸ νότ. τοῦ φρουρίου· τὰ ὕδατά του ἐσχημάτισαν ἐνταῦθα ἕνα ὕφαλον ἀπὸ λιθοσκόλους, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποφεύγωσιν ἀπερνῶντες εἰς ἑν περίπου γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον. Ἐκεῖθεν εἰς 2 ½ μίλια κεῖται μία

ἄλλη ἀκρὴ ἥτις ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς Ῥώσους Κωνσταντίνος.

Εἰς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ νότ. ἀνατολικονότ. τοῦ φρουρίου, εἰς 2 καὶ 4 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν γῆν, τὸ βάθος μεταβάλλεται ὑπερβολικῶς ἀπὸ 10 εἰς 20 καὶ ἀπὸ 20 εἰς 40 καὶ 50 ὀργυιάς· τὸ καλλίτερον ἀγγυροβόλιον εἶναι εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ φρουρίου εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν γῆν, ἐπὶ 8 ἢ 9 ὀργυιῶν βάθος ἰλιχθες, καὶ ἀμμώδες. Ἡ ἀκρὰ τοῦ Κωνσταντίνου πρὸς τὸ νότ. 40⁰ ἀνατολ., καὶ τὸ ἀκρωτήριον Σότσα εἰς τὸ βόρ. 34⁰ δυτικ. τὰ ῥηγὰ, καὶ τὰ ὕδατα τὰ ὅποια ἡ Μεζούμτα χύνει με ὀρμὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπερασπίζονται ἀπὸ τὸν ἀνατολικονότ. ἀνεμὸν, εἰς $\frac{2}{3}$ γουμενομέτρου εὐρίσκει 3 ὀργυιάς πυθμένα ἀμμώδη, καὶ εἰς ἓν γουμενόμετρον 5 ὀργυιάς.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Σότσα 43⁰ 33' 00"

Μήκος 37⁰ 57' 15"

Εἰς 11 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κωνσταντίνου ἀπαρτίεται ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν ἡ ἀκρὰ τοῦ βουνοῦ Ὅσετὲν, μέγιστος ὄγκος, τοῦ ὁποίου ἡ βᾶσις περικυκλοῦται ἀπὸ μίαν ἀλιτενὴ ἀκτὴν μετρίως μακράν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται τὸ φρούριον τῆς Γάγρας εἰς τὴν εἰσόδον ἑνὸς στενοῦ λαιμοῦ. Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι ἐνταῦθα πολὺ μέγalon, καὶ τὸ ἀγγυροβόλιον κάκιστον.

Ἀπὸ τὴν τελευταίαν πλευρὰν τοῦ γιγαντιαίου σκοπέλου τῆς Γάγρας, μία μακρὰ χαμηλὴ καὶ δενδροφυῆς γῆ εὐθύνεται εἰς τὸ νότιον κατὰ τὸ διάστημα 4 μιλίων ἕως εἰς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Βουζίβε· ἡ αὕτη ἐπιστρέφει ἔπειτα εἰς τὸ ἀνατολικονότ. διὰ τὴν σχηματίσιν εἰς 3 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ Βουζίβε, καὶ εἰς 11 μίλια πρὸς τὸ νότ. ἀνατολι-

κονότ· τοῦ φρούριου Γάγρᾶ, τὴν ἄκρην τῆς Πίτσοῦν-
δας ἀναμέσον τῶν δένδρων τὰ ὅποια τὴν περισκεπάζουσι,
παρατηροῦσι τὸν θόλον μιᾶς μεγάλης ἀρχαίας Ἑκκλησίας,
οἰκοδομημένης πρὸ χιλίων περίπου χρόνων. Ἡ ἄκρα αὕτη
εἶναι στερεὰ, ἔχει εἰς τὸ ἀνατολικόν της ἓνα ὄρμον ὅστις
παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς χαίρει μίαν μεγάλην φήμην διὰ τὴν
καλὴν του θέσιν. Ἡ μακρὰ, καὶ πλατεία ἀκτὴ ἡ περιστοι-
χοῦσα τοῦτον εἰς τὸ δυτικόν, ἐκτείνεται, ὥς ἐγγίστα, εἰς
τὴν βόρειον διεύθυνσιν κατὰ τὸ διάστημα $1\frac{1}{2}$ μίλιον, ἕως
ἐκεῖ, ὅπου κάμπτεται εἰς τὸ ἀνατολικόν· ἐνταῦθα ἀναφαί-
νονται μερικαὶ μικραὶ ὑφαλόπετραι λευκαὶ μέχρι τοῦ μι-
κροῦ ἀκρωτηρίου Ἀβικχοῦ, τὸ ὅποιον τελειώνει σχημα-
τίζον τὸ παράλιον τῆς Πίτσοῦνδας εἰς 6 μίλια περίπου
ἀνατολ. 12⁹ νοτ. ἀπὸ τὴν ἄκρην.

Τὸ παράλιον τοῦτο ἔχει τὸ ἐλάττωμα διὰ νὰ κατέχη ἐν
μεγαλώτατον βάθος· ποῦ ὀλίγον πέραν τῆς ἀλιτενοῦς ἀ-
κτῆς ἔχει ἀπὸ 20 ἕως 25 ὀργυῖας, καὶ εἰς ἐν μῆκος πλοίου
ἀπὸ 6 ἕως 8 ὀργυῖας εὐρίσκονται εἰς τὰ ἀνοικτὰ ἐν αὐτῷ
ἀπὸ τὸν νότιον ἕως εἰς τὸν ἀνατολ. ἀνατολικονότ· ἔχει ἐν
καλλίτερον ἀγγυροβόλιον, τὸ ὅποιον τὰ Ῥωσικὰ πολεμικὰ
πλοῖα προτιμοῦσι μὲ δίκαιόν των, ἔμπροσθεν τῆς πρώτης
μικρᾶς ὑφαλοπέτρας εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, τὸν
ὅποιον μία διατομὴ, ἡ ἐν στενὸν διαχωρίζει εἰς δύο· ἀγ-
γυροβολοῦσιν εἰς αὐτὸν εἰς 18 ὀργυῖας ἐπὶ πυθμένα ἰλῶδη,
στερεᾶς βάσεως, καὶ ὀλίγον κατωφερῆ· δυνατόν εἶναι
διὰ νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὴν ξηρὰν ἕως εἰς $1\frac{1}{2}$ καὶ εἰς 1 γου-
μενόμετρον ἐπὶ 6 ἕως 7 ὀργυῖων, ἡ ἰλὺς ὅμως ἐκεῖσε εἶναι
ἀπαλὴ, μερικὰ πλοῖα θέτουσι σχοινοδέσιμον ἐπὶ τὸ παρά-
λιον τῆς μικρᾶς φάραγγος.

Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο ἔχει τὸ ἐλάττωμα, διὰ τὰ ἐμπο-

ρικὰ πλοῖα, διὰ τὴν ἀπέχην εἰς $1\frac{1}{2}$ περίπου μίλιον ἀπὸ τὴν
σχάλαν τῆς ἐκφορτώσεως τῶν πολεμεφοδίων, τὰ ὅποια φέ-
ρουν εἰς τὰ Ῥωσικὰ στρατεύματα τὰ κατεστημένα εἰς
τὴν Πιτσοῦνδα, πλησίον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς $\frac{1}{4}$ τῆς
λεύγας ἀπὸ τὴν ἀλιτενῇ ἀκτὴν συμφέρει εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια
ἔρχονται νὰ φορτώσωσι πυξοὺς (τζημσίρι). Μὲ ἐπληροφό-
ρησαν ὅτι οἱ ἄνεμοι τοῦ πλάτους σπανίως πνέουσιν εἰς τὴν
Πιτσοῦνδα, καὶ ὅτι ἀνθίστανται κάλλιστα ἐκεῖσε εἰς
τὴν δυνατὴν θάλασσαν τοῦ δυτικοῦ καὶ τοῦ νοτίου.

Πλάτος τῆς ἄκρας Πιτσοῦνδας $43^{\circ} 09' 30''$

Μῆκος $37^{\circ} 57' 15''$

Αἱ μικραὶ ὑφαλόπετραι αἱ περικυκλοῦσαι τὴν ἀρκτικὴν
μερίδα τοῦ λιμένος τῆς Πιτσοῦνδας ἐκτείνονται ὀλίγον μα-
κρύτερον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἀβικχοῦ, εἰς τὸ ἀνατολι-
κὸν τοῦ ὁποίου ἔπεται τὸ παράλιον τῆς Βαμβόρας τοῦ
ὁποίου ἡ ἑτέρα ἄκρα εἰς $5\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 35° νοτ. εἶναι
ἡ ἀκμὴ τοῦ Σοοῦκ Σοῦ, ἥτις κεῖται εἰς 11 μίλια ἀνατολ.
 19° νοτ. ἀπὸ ἐκείνην τῆς Πιτσοῦνδας. Ἡ μεγαλητέ-
ρα μερὶς τοῦ παραλίου αὐτῆς τῆς ἀκτῆς, εἶναι περικυκλω-
μένη ἀπὸ δένδρα, τὰ ὑψηλὰ βουνά του εἶναι ὁρατὰ, καὶ
διηρημένα διὰ τριῶν φαράγγων παραπολὺ διακεκριμέ-
νων. Ἀνακαλύπτουσιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, καθ' ἣν θέσιν καὶ
ἂν εὐρίσκεται τὸ πλοῖον, ἐπάνωθεν ἐνὸς ὕψους κατέχοντος
τὴν πεδιάδα τῆς Βαμβόρας, μίαν μεγάλην, καὶ ὠραίαν
οἰκίαν, διαμονὴν τοῦ ἡγεμόνος τῶν Ἀπκχάζων, καὶ
πλησίον αὐτῆς μίαν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν πλησιέστερον εἰς
τὴν θάλασσαν παρίστανται αἱ κατοικίαι τοῦ φρουρίου τῆς
Βαμβόρας, καὶ μία μερὶς τοῦ προαστείου του τελευταῖον,
ἐπὶ τῆς παραλίας κεῖνται τὰ ἐρείπια μιᾶς Ἐκκλησίας, μία
διεξοδικὴ ξύλινος οἰκοδομὴ, μία στάσις στρατιωτῶν, καὶ

δύο ἢ 3 μικραὶ καλύβαι. Αἱ λέμβοι πλησιάζουσιν ἔμπροσθεν τῆς στρατιωτικῆς στάσεως, ὅταν ἡ κατάστασις τῆς θαλάσσης συνεισφέρει εἰς τοῦτο.

Ἀγγυροβολοῦσιν ἐπὶ τοῦ παραλίου Βαμβόρα εἰς διάφορα διαστήματα, εἰς $1\frac{1}{2}$ μίλιον διὰ 20 ὀργυῶν, καὶ εἰς 1 μίλιον ἢ $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου διὰ 10 ἕως 12 ὀργυῶν, πυθμένα λεπτῆς ἁμμου, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς Πιτσοῦνδας ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Σοοῦκ Σοῦ, ἐκ τοῦ ἐτέρου, ἀπὸ τὸ δυτικ 15^0 βορ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολ. 20^0 νοτίως. Ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη ἐπὶ τοῦ παραλίου τοῦ Καυκάσου, τὰ πλοῖα τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν Τουρκῶν καὶ Γραικῶν τῆς ἀνατολῆς τραβῶσιν εἰς τὴν ξηράν.

Οἱ βράχοι ὅπου ἀνακαλύπτουσι τὰ λείψανα τῆς καταδαφισμένης Ἐκκλησίας περὶ ἧς ἤδη προωμίλησα, ἐκβάλλουσιν, ὡς ἄδεται, ἓνα μικρὸν ὕψαλον, ἐπίσης καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ Σοοῦκ Σοῦ εἰς ὀλιγώτατον διάστημα.

Πλάτος τοῦ Σοοῦκ Σοῦ	43° 04' 35"
Μῆκος	38° 11' 00"

Πέραν τῆς ἄκρας τοῦ Σοοῦκ Σοῦ, τὸ παράλιον περιτρέφεται ἐπαισθητῶς μὲ μερικοὺς ἐλιγμούς· ἡ κυρτότης αὕτη ἀπαρτίζεται διὰ τῆς ἀκμῆς τοῦ Σοῦκχοῦμ κειμένης εἰς 20 μίλια ἀνατολ. 19 νοτ. ἀπὸ τὸ Σοοῦκ Σοῦ· ἐν πρώτοις εὐρίσκουσιν ἐκεῖσε πλησίον τῆς Βαμβόρας, τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Γουδαβάτα ἀνοικτὸν εἰς τὸ νότ., καὶ συχναζόμενον ἀπὸ μόνα τὰ ἀκτοπλοϊκὰ Τουρκικὰ πλοῖα.

Εἰς ἓν διάστημα ὡς ἐγγιστα ἰσόμετρον ἀπὸ τὰς ἄκρας τοῦ Σοοῦκ Σοῦ καὶ τοῦ Σουκχοῦμ, εὐρίσκονται, ὅχι μακρὰν τοῦ παραλίου, δύο ὠραῖοι κωνοειδεῖς λόφοι σκεπασμένοι

ἀπὸ δένδρα ὁ πρὸς δεξιὴν λόφος διατηρεῖ τὰ λείψανα τῶν ἀρχαίων τειχῶν, καὶ δύο πύργους, ὁ εἰς τῶν ὁποίων κεῖται εἰς τὴν κορυφὴν του· ἡ τοποθεσία αὕτη ὀνομάζεται Πσίρσ τε, δι' ἑνα ποταμὸν ῥέοντα εἰς αὐτὴν, φέρεται δὲ καὶ τὸ ὄνομα Ἀνακόπι τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἀπέδιδον εἰς αὐτὴν. Μία οἰκία κατοικουμένη ἀπὸ Κοζάκους εὐρίσκεται παρὰ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ τόπου, πρὸς τὸ βόρ. μεταξύ ὁρέων τινῶν σκεπασμένων πολλὰκις ἀπὸ χιόνα, φαίνεται ἕνας μεγάλος βράχος μετ' πλευρὰ κατακάθετα, κυριευόμενος ἀπὸ μίαν ἄκραν, καὶ ἐξουσιάζων ἐν στόμιον.

Βράχος Πιλάφ Τεπέ.

Οἱ Τοῦρκοι τὸν ὀνομάζουσι Πιλάφ τεπέ, (λόφον τοῦ Πιλαφίου) οἱ Ῥῶσσοι δίδουσιν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Σεφερ-β εἰσχατία Σιάπχα, (Πῖλον τοῦ Σεφέρ Μπεγῆ).

Σουκχούμ. Πλησιάζοντες εἰς τὸ Σουκχούμ ἀπὸ τὸ βόρ. μέρος ἢ ἀπὸ τὸ δυτικ. παρατηροῦσιν εἰς τὰ βουνὰ μίαν βαθεῖαν φάραγγα, στενὴν, καὶ περικυκλωμένην ἀπὸ καθέτους βράχους μεταξύ τῶν κορυφῶν τῶν πλέον μεμακρυσμένων, λευκαينوμένων ἀπὸ τὴν χιόνα, ὑπάρχει μία ἐξ αὐτῶν ἔχουσα τὸ σχῆμα ἐνὸς ἐφιππίου (Σέλας) μερικοὶ στρατῶνες, ἄνωθεν μιᾶς ὑψώσεως, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν, συνεισφέρουσιν ὁμοίως εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Σουκουμίου, ἀπὸ τὸν ναυτικόν, εὐρισκόμενον ἀκόμη ἐδῶθεν τῆς ἄκρας, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ γυρίσωσι διὰ νὰ φθάσωσι τὸ παράλιον αὐτοῦ τοῦ φρουρίου. Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ νότιον, τὸ Σουκχούμι εἶναι εὐκολογνῶριστον, καθότι ἐν πρώτοις ἀπέρασαν ἔμπροσθεν τῶν γεῶν τῆς Μινκριλίας καὶ τῶν αἰχμῶν Ἰσχοῦρια καὶ Κοδόρ, τὰς ὁποίας διαδέχονται ὄρη εἰς τὰς προσεγγίσεις τοῦ Σουκουμίου, τοῦ

ὁποίου τοῦ φρουρίου, καὶ τὸ προάστειον ἀνακαλύπτονται ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς πεδιάδος.

Δὲν πρέπει νὰ προσεγγίζωσι παραπολὺ εἰς τὴν ἀκρὴν τοῦ Σουκουμίου καθότι ὁ πυθμὴν αὐτῆς ἐλαττοῦται, μήτε εἰς τὴν αἰχμὴν τοῦ φρουρίου, ἐπίσης καὶ εἰς τὴν τοῦ ὄρου ὅστις κεῖται μεταξὺ ἐκείνων· ἀλλὰ τὸ ὀργυιόμετρον καθίσταται πολλὰκις μεγαλῶτατον εἰς τὸ νότιον αὐτῶν, ὥστε καταντᾷ ἀδύνατον νὰ ἀγγυροβολήσωσιν εἰς τὴν διευθύνσιν ταύτην εἰς $\frac{1}{4}$ περίπου τοῦ μιλίου ἀπὸ τοῦ παράλιον. Τὸ βάθος τοῦτο τῆς θαλάσσης εἶναι μετριώτερον πρὸς τὸ ἀνατολ. καὶ ἀγγυροβολοῦσιν εἰς αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν τοῦ φρουρίου εἰς 6 ἕως 8 ὀργυιάς, εἰς 2 καὶ 3 γόμενόμετρα ἀπὸ τὴν κώμην, πρὸς τὸ νότ. τοῦ τελωνίου, διπλαγγυροῦντες κατὰ πρόσωπον τοῦ πλάτους εἰς τὸ δυτικόνότ. καὶ κατὰ τὸ ὀπίσθιον, εἰς τὸ παράλιον τοῦ στομίου τῆς Βασιλῆ, ποταμόν, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ λιμοκαθαρτήριον· τὰ πλοῖα τὰ μᾶλλον πλησιάζοντα εἰς τὴν κώμην ἔχουσι τὴν ἄκραν τοῦ Σουχοῦμ εἰς τὸ δυτικὸν δυτικόνότ. ἡ ἄκρα τοῦ Κοδόρ κεῖται εἰς 10 μίλια νότ. 15^ο ἀνατολ. ἀπὸ τοῦ ἀγγυροβόλιον.

Ὁ πλαγιόπνέων ἄνεμος εἶναι ὁ δυτικόνότ. ὅστις εἶναι, ὡς λέγουσιν, σπανιώτατα κινδυνώδης, εἰς διαστήματα πολλῶν ἐτῶν, καθιστᾷ ὅμως μίαν κατὰ πολὺ δυνατὴν θάλασσαν. Κατὰ τὸ 1843 τὴν 18 Δεκεμβρίου, εὐρισκόμενος ἐπὶ τοῦ βρικήου ἢ Ἰουλίας, συντροφεύμενος ἀπὸ διάφορα πλοῖα, τὸ πλεῖστον μέρος τούτων Ῥωσικὰ πολεμικὰ, εἶδον τὸν ἄνεμον τοῦτον πνέοντα εἰς τὸ διάστημα τριῶν ὥρῶν, με μίαν μανίαν ἥτις ἐμελλε νὰ ῥίψῃ ὅλους ἡμᾶς εἰς τὸ παράλιον, ἐὰν δὲν ἐσείρετο διαδοχικῶς, πρὸς τὴν νύκτα, εἰς τὸ δυτικ. καὶ εἰς τὸ δυτικοβόρ. τὴν μεθαύριον ἡμέραν

πάλιν ἐπκνέλαθεν, ἀλλ' ἡ τρικυμία δὲν ἐπλησίασεν εἰς τὸ Σουκχούμ· μόνα τὰ θαλασσοκύματα τὰ ὅποια παρῆγεν εἰς τὸ πλάτος ἔφθασαν διὰ νὰ μᾶς ἐκθέσωσιν εἰς κίνδυνον, τὰ ὕψη τούτων μᾶς ἐσκέπαζον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν· ἐν δίκροτον τῆς πρώτης τάξεως ἦτον ἡγγυροβολιμένον πλησίον τοῦ βρικίου μου, καὶ δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἀντιπαραταχθῶμεν εἰς αὐτὰ, εἰμὴ τῇ δυνάμει τῆς καλῆς ποιότητος τοῦ πυθμένος, τῆς στερεότητος τῶν παλαμαρίων μας, καὶ ἑνὸς ρεύματος τὸ ὅποτον εὐθύνεται εἰς τὸ παράλιον πρὸς τὸ βόρειον, καὶ φέρεται εἰς τὸ δυτικονότ. εἰς τὴν κυρτότητα τοῦ Σουκχούμ· ἐν τούτοις, τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο, τὸ ὅποτον εἶναι ὁ σταθμὸς τοῦ ῥωστικοῦ τάγματος τοῦ Καυκάσου, ἔχει μίαν μεγάλην φήμην διὰ τὴν ἀξιολογότητά του, καὶ, ὡς λέγουσι, δὲν πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἐν αὐτῷ εἰμὴ μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς γῆς.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Σουκχούμ 42° 59' 15"

Μῆκος 38° 29' 45"

Κελασούρ. Εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ Σουκχούμ κεῖται τὸ λαγκάδι τοῦ Κελασούρ, ὅπου ῥέει ἕνας ποταμὸς ὀρμητικώτατος· ἐν παζάρι (ἀγορὰ) Τουρκικὸν κατεχόμενον ἀπὸ ἑνα λόφον, ὅπου εὐρίσκονται λείψανα ἀρχαίου τινὸς φρουρίου, καὶ ἡ κατοικία ἑνὸς ἡγεμόνος Ἀβκάζη, ἐφελκύουσιν ἐκεῖσε ὀθωμανικὰ πλοῖα.

Αἶχμαὶ τοῦ Κοδὸρ, καὶ Ἰσκούρίας.

Ἡ ἀκμὴ εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ποταμὸς Κοδὸρ ἔδωκε τὸ ὄνομά του, ἔχει ἕνα ὕψαλον μακρὺν ἀπὸ $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου πρὸς τὸ δυτικοβόρ. δύνανται ἐξ ἐναντίας νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς Ἰσκούρίας, ἥτις κεῖται εἰς 3 $\frac{1}{2}$ μιλ. ἀπὸ τὴν πρώτην.

Παράλια τῆς Μινγρελίας, καὶ τοῦ Γουριέλ.

Ὅλος αὐτὸς ὁ τόπος, μετρῶντες ἀπὸ μερικὰ μίλια εἰς τὸ βόρ. τοῦ Κ ο δ ὀ ρ ῆ ω ς πέραν τοῦ φρουρίου τοῦ ἁγίου Νικολάου εἶναι μία ἀπέραντος πεδιάς, χαμηλὴ, ἐσκεπασμένη ἀπὸ δένδρα, ὅπου σπάνια ὑψώσεις παρρησιάζονται εἰς τὴν θέαν τοῦ ναυτικοῦ· ἡ πεδιάς αὕτη περικυκλοῦται βορ. ἀπὸ τὸν Κ α ὕ κ α σ ο ν μὲ κορυφὰς ἐσκεπασμένας μὲ αἰωνίους χιόνας, ὁ ὅποιος διευθύνεται πρὸς τὸ ἀνατολ. καὶ εἰς τὸ νότιον μὲ κλάδους βουνῶν τῆς ἀνατολῆς.

Εἰς 9 περίπου μίλια ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς Ἰ σ κ ο υ ρ ι ᾶ ς τὸ παράλιον βαδίζει σχεδὸν ἐπ' εὐθείας εἰς τὸ ἀνατολ. καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ βόρ. $\frac{1}{4}$ ¹⁰ δυτικοβορ. εἰς τὸ νότ. $\frac{1}{4}$ ἀνατολ. ἕως πέραν τοῦ φρουρίου τοῦ Ἀ γ ί ο υ Ν ι κ ο λ ᾶ ο υ . Ὅλα ταῦτα τὰ ἀγγυροβόλια εἶναι ἀνοικτὰ παράλια τὰ ὅποια δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ὑπεράσπισιν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοῦ ἡμίσεως τῆς ναυτικῆς πυξίδος περιεχομένης μεταξὺ τῶν δύο εἰρημένων τριγώνων τοῦ πολοδείκτου· τὰ ἀκτοπλοϊκὰ τουρκικὰ πλοῖα συχνάζουσιν εἰς πολλὰ τῶν παραλίων τούτων, ἀπὸ τὰ ὅποια θέλω ἀναφέρει μόνον τὸ τοῦ Ὀ τ χ α μ σ ῆ ρ ι , τελευταῖον κτῆμα τοῦ ἡγεμόνος τῶν Ἀ β κ ᾶ ζ ω ν εἰς 13 μίλ. ἀπὸ τὴν Ἰ σ κ ο υ ρ ι ᾶ ν , καὶ τὸ τῆς Ἀ ν α κ ρ ί α ς , τὸ ὁποῖον κείμενον εἰς 20 μίλια μακρύτερον ἔχει μίαν μικρὰν ἀκμὴν, ὅπου ὁ ποταμὸς Ἀ γ γ ο ὕ ρ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ἀγγυροβολίου τούτου καὶ ὀλίγον μακρύτερον ἀπὸ τὸ παράλιον ὑφούται ὁ λόφος τῆς Ὀλένας.

Ῥεδοῦτ Καλέ.

Ἐν σημαντικὸν ἐμπόριον ἐκτελεῖται διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ῥ ε δ ο ὕ τ Κ α λ ῆ κειμένου εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κόπι, τὸ

ὁποῖον οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουσι Κεμ γ κέλ τὸ ἀγγυροβό-
λιον καίται εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὴν ξηρὰν ἐπὶ 8 ὀργυίων πυθ-
μένα ἰλῶδη ὅταν δὲν πνέῃ δυνατὸς ἄνεμος, τὰ πλοῖα ἀ-
ναγκάζονται νὰ εὐθύνωσι τὴν πρῶραν των εἰς τὸ ρεῦμα
τὸ ὁποῖον τρέχει μὲ ταχύτητα εἰς τὸ βορ. διὰ νὰ ἀποφύ-
γῃ τὴν ὁρμὴν του, συμφέρει νὰ ἀράζωσιν πρὸς τὸ δυτι-
κονότ. τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ τὸ ρεῦμα τοῦτο, μετὰ
τὰς τρικυμίας ἐπισύρει πολὺ μακρὰν μεγάλα λείψανα δέν-
δρων τὰ ὁποῖα ὁ Κόπης, καὶ ὁ Φάσης, ἐπίσης καὶ ὅλοι
οἱ ἄλλοι ποταμοὶ τῆς παραλίας ταύτης ἐπισύρουσιν εἰς
τὴν θάλασσαν.

Μερικοὶ λόφοι πολὺ μεμακρυσμένοι ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον
δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι, δι' ἀναγνώρισιν εἰς τὸ αὐτὸ
ἀγγυροβόλιον, ὁπόθεν θεωρεῖται ὁ λόφος τῆς Ὀλένας ὁμοῦ
μὲ τὸν Ῥεδοῦτ Καλέ εἰς τὸ ἀνατολ. 40^ο βορ. ἓνας
δεύτερος λόφος ὀνομαζόμενος Πόττη πολὺ πλέον μικρότερος
εἰς τὸ ἀνατολ. 9^ο βορ. ἓνας τρίτος εἰς τὸ ἀνατολ. 25 νοτ.
καὶ ἓνας τέταρτος εἰς τὸ ἀνατολ. 30^ο νοτ.

Ὁ Κόπης, καὶ ὁ Φάσης εἶναι περιεφραγμένοι εἰς τὰ στό-
μιά των ἀπὸ καταπατήματα τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ χαλικολιθά-
ρια ἀποτελοῦντα τὴν εἴσοδον ἀδιάβατον εἰς τὰ πλοῖα. Κατα-
σκευαὶ μὲ πλατέα ἐγκοίλια (στραβόξυλα), ἥ μόναι αἱ λέμβοι
5 ποδῶν θαλασσομέτρου, δύνανται νὰ διέλθωσι τὸ ἀπέρα-
σμα τοῦ ποταμοῦ τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ εὐμετάβλητον, καὶ
πολλάκις ἀδιάβατον ἐξ αἰτίας τοῦ παραπετάσματος, ἥ τῆς
δυναστικῆς παλιρροίας τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ὑφθαί ἅμα
ὁποῦ ἡ θάλασσα εἶναι ὀλίγον τετραραγμένη τὸ ἐνδότερον
τοῦ Κόπης εἶναι βαθύ, ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Φάσης.

Πλάτος τοῦ Ῥεδοῦτ Καλέ 42^ο 14' 00"
Μήκος 39^ο 18' 00"

Τὸ Πότῃ, εἰς τὸ στόμιον τοῦ Φάση εἶναι εἰς 8 μίλια νοτ. ἀπὸ τὸ 'Ρεδούτ Καλέ. Τὰ λευκὰ τείχη τοῦ φρουρίου διακρίνονται μακρόθεν διαχωριζόμενα ἀπὸ τὴν καθαρὰν πρασινάδα τῶν δένδρων τὰ ὅποια τὸ περικυκλοῦσι. Δύο λόφοι θεωροῦνται ἐνίοτε πρὸς τὸ νότιον, καὶ ἄλλοι δύο πρὸς τὸ βόρειον ἐνταῦθα ἐπίσης καθὼς καὶ εἰς τὸ 'Ρεδούτ Καλέ ἀράζουσιν εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον εἰς τὸ βόρ. 30^ο ἀνατολ. Τὸ Πότῃ εἰς τὸ ἀνατολ. 28^ο βορ. οἱ ἄλλοι δύο λόφοι εἰς τὸ ἀνατολ. 6^ο νοτ. καὶ ἀνατολ. 14^ο νοτ. ἐνταῦθα ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 10 ἕως 12 ὀργυιῶν ἰλῶδῃ πυθμένα. Ἡ Ὀλένα θεωρεῖται εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ παράλιον, ἐπὶ 10 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες.

Φρούριον Ἁγίου Νικόλαος.

Εἰς τὸ στόμιον τοῦ Τζκετίλ Σοῦ τὸ φρούριον Ἁγίου Νικόλαος εἶναι εἰς 16 μίλια νοτ. ἀνατολικο νοτ. ἀπὸ τὸν Πότῃ τοῦτο σημειώνει τὰ σύνορα τῆς 'Ρωσσίας ἐπὶ τοῦ παραλίου τούτου τὸ ἀγγυροβόλιόν του εἶναι μία κακὴ ἀνοικτὴ παραλία ὡς αἱ προῤῥηθεῖσαι.

Κιντρίκη. Εἰς τὸ Κιντρίκη, τόπον τουρκικόν, εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὸν Ἅγιον Νικόλαον παύουσιν αἱ πεδιάδες τῆς Μινγριλίας, καὶ τοῦ Γκουριέλ διὰ τὴν ὑποχωρήσωσι εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἀνατολῆς.

Μπατούμ. Τὸ Μπατούμ εἰς 12 μίλια νοτ. δυτικο νοτ. ἀπὸ τὸ Κιντρίκη, καὶ 37 μίλια νότ. 3^ο ἀνατολ. ἀπὸ τὸ 'Ρεδούτ Καλέ, κεῖται εἰς τὴν αἰχμὴν μιᾶς μεγάλῃς πεδιάδος σκεπασμένης ἀπὸ δένδρα, ποτιζομένης ἀπὸ ἓνα μεγάλον ἀριθμὸν ποταμῶν, καὶ περικυκλουμένης ἀπὸ κρημνῶδῃ βουνᾷ, πέραν τῶν ὁποίων φαίνονται αἱ κορυφαὶ ἄλλων βουνῶν ὑψηλοτέρων.

Πρὸς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ. τῆς ἄκρας, ἥτις σχηματίζει τὸν λιμένα τοῦ Μπατοῦμ εὐρίσκεται ἓνας λόφος μεταξύ τῶν βουνῶν καὶ τῆς θαλάσσης ἔχων σχῆμα ἐνὸς κώνου κολωβοῦ μὲ κατωφερείας ὀξυτάτας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται μία μεγίστη κατοικία.

Ὁ λιμὴν τοῦ Μπατομίου εἶναι ὁ ἀξιολογώτερος τῶν ἐπὶ τῶν παραλίῳν τούτων, καὶ ὅλης τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς μαύρης θαλάσσης μέχρι τοῦ στενοῦ τοῦ Κέρτζη ἔχει περιοχὴν ἡμίσεως μιλίου περίπου βορ. καὶ νοτ. καὶ ἐνὸς μιλίου ἀνατολ. καὶ δυτικ. πλάτος, ἀλλὰ τὸ ὀργυιόμετρόν του δὲν συγχωρεῖ διὰ τὰ τὸν περιέρχονται καθ' ὅλας τὰς θέσεις του.

Πρέπει νὰ ἀποφεύγῃσι τὸ ἀνατολικὸν μέρος του, περικυλούμενον ἀπὸ ἓνα ὕψαλον ἐλικοειδῆ, ἀπὸ λιθοσκόλους, ὅστις ἐκτείνεται εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν ὄχθην πρὸς τὸ ἀνατολικοβόρ. τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς κόμης τοῦ Μπατομίου· ἐπὶ τῶν περιοχῶν αὐτοῦ τὸ σκανδηλί εὐρίσκει κατ' ἀρχὰς 5 ὀργυίας, ἔπειτα 3, $2\frac{1}{2}$ καὶ βαθμὴδὸν ὀλιγωτέρας· ὁ πυθμὴν οὗτος συγκείμενος ἀπὸ λιθοσκόλους ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον τοῦ λιμένος ὑπὲρ τὸ ἐν γουμενόμετρον ἀπὸ τὴν γῆν.

Μεταξὺ τοῦ σκανδηλίου τῶν $2\frac{1}{2}$ καὶ 3 ὀργυιῶν τοῦ προῖρηθέντος ὕψαλου καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Μπατοῦμ εὐρίσκεται $\frac{1}{2}$ μίλιον. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὸ βάθος τῆς θαλάσσης φθάνει ταχέως 5, 10 καὶ 48 ὀργυίας· καὶ ἐκ νέου ἐλαττοῦται ἀπὸ 10 ἕως 5 ὀργυίας εἰς μερικὰ μέτρα ἢ εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο. Γενικῶς τὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσι πλησίον εἰς αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριο ἐμπροσθεν τοῦ Μπατομίου. Ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ ἔχῃσι δυνατὰ σχοινοδεσίματα ἐπὶ τοῦ παραλίου. Ἐξ αἰτίας

τοῦ ἀνέμου τῆς ξηρᾶς· ἡ προφύλαξις αὕτη καθίσταται ἀ-
διάφορος ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ πυθμένος.

Ἐντελῶς ἡσφαλισμένοι ἐναντίον τῶν ἀνέμων καὶ τῶν
θαλασσοκυμάτων τοῦ δυτικ. τοῦ δυτικοβορ. καὶ τοῦ ἀνατολ.
δὲν μένει νὰ φοβῶνται ἄλλο τι εἰς τὸ Μπατούμι, εἰμὴ τὰς
τρικυμίας τοῦ βορέως ἐὰν ἤθελαν πλησιάζωσιν ἐκεῖ λέ-
γουσιν ὅτι αὗται εἶναι σπανιόταται. Τὰ θαλασσοκύματα τὰ
ὁποῖα ἀνεγείρουσιν οἱ ἄνεμοι οὗτοι εἶναι συντετριμμένα,
καὶ ὁπισθοδρομοῦντα εἰς τὸ πλάτος διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ
Σαρίσ, τοῦ Πάρτσκηνα, τοῦ Τζουλκούβα, καὶ τοῦ
Καριλί. Σοῦ, ποταμῶν οἱ ὅποιοι χύνονται εἰς τὴν θά-
λασσαν εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, καὶ πέραν τούτου.

Πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὴν ἄκραν τὴν πλέων
ἐξωτέραν ἀπὸ τὴν αἰχμὴν τοῦ Μπατούμι διὰ $\frac{1}{2}$ περί-
που γουμενόμετρον.

Πλάτος	41° 39' 26"
Μῆκος	39° 17' 09"

Αἱ χαμηλαὶ γαῖαι ἀρχόμεναι πλησίον τοῦ Μπατού-
μίου ἐκτείνονται κατὰ τὸ διάστημα 6 μιλίων πρὸς τὸ νότ.
δυτικονότ. καὶ πέραν τῶν στομιῶν τοῦ Τζορόκ, τῶν ὁ-
ποίων αἱ γαῖαι αὗται εἶναι τὰ προσχώματα

Γιουνιέ. Ἐπὶ τῆς μεσημβρινοτέρας γῆς κεῖται ἡ πό-
λις τοῦ Γιουνιέ· μία εὐρύχωρος κοιλάς ὅπου ῥέει ὁ ποτα-
μός, θεωρεῖται εἰς τὴν ἀνατολικονότιον διεύθυνσιν. Μετὰ
τὰς χαμηλὰς ταύτας γαῖας τὰ βουνὰ προσεγγίζουσιν εἰς
τὴν θάλασσαν καὶ ὑψοῦνται ὑπερβολικῶς· τὸ παράλιον κα-
θίσταται περιωρισμένον, καὶ ὑφαλόπετραι, αἱ ὁποῖαι γίνον-
ται σχεδὸν ὁραταὶ πλησίον εἰς τὸ Μπατούμ, τὸ περι-
κυκλοῦσιν ἔνθεν καθεῖσε.

Παράλιον τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ παράλιον τῆς Ἀνατολῆς ὑστερεῖται ὀλοκλήρως ἀπὸ λιμένας, καὶ ὅσοι εὐρίσκονται ἐκεῖ ἀπὸ ἀπόσασιν εἰς ἀπόσασιν ὄντες ἐν γένει κάκιστοι δὲν ἤθελαν προσφέρωσι καμμίαν ἀσφάλειαν εἰς τὰ πλοῖα καθ' ὅλας τὰς ἄλλας ἐποχάς, ἐκ τὸς τοῦ καλοκαιρίου, ἐὰν ὑψηλὰ τινὰ βουνὰ δὲν ἀπεματαίωνον τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνέμων τοῦ πλάτους, οἵτινες δὲν προσεγγίζουσιν εἰς αὐτούς· τὸ φαινόμενον τοῦτο περὶ οὗ ἤδη ὠμίλησα εἰς ἄλλο μέρος, δι' ἄλλας μερίδας τῆς μαύρης θαλάσσης, χορηγεῖ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἓνα μέγα ἀριθμὸν ἀγγυροβολίων, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶναι κάλλιςα, καὶ χρησιμεύοντα ὡς καταφύγιον ἐναντίον τῶν τρικυμιῶν, μ' ὅλον ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν ἀξιούσιν οὐδεμιᾶς ἐμπιστοσύνης· ἐν τούτοις δὲν πρέπει εἰς ὅλα τὰ μέρη νὰ ἐμπιστεύωνται ἐπίσης εἰς αὐτὴν τὴν ἀντώθησιν τῶν ἀνέμων τοῦ πλάτους, καθότι εἰς μερικὰς τοποθεσίας αὕτη εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον ἰσχυρὰ παρὰ εἰς ἄλλας θέσεις, αἱ ὁποῖαι φαίνονται νὰ προσφέρωσι τὸν ἴδιον σχηματισμόν. Οἱ ἄνεμοι τοὺς ὁποίους, λέγουσι νὰ ἦναι ὁρμητικώτεροι ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ προφυλάττωνται εἰσὶν οἱ τῆς δύσεως.

Μακρύβαλος, Κισέ, Σούμλα.

Ἀγγυροβολοῦσιν εἰς τὰ ἐξώτερα παράλια τοῦ Μακρυά-
λου εἰς 6 μίλια νοτ. $\frac{1}{4}^0$ δυτικο νοτ. ἀπὸ τὸ Γιουνιέ. Εἰς
Κισέ ἀπέχον 8 μίλια ἀπὸ τὸ Μακρύβαλος, καὶ εἰς Σούμ-
λα κειμένην 12 μίλια μακρότερον. ὅλα ὁμοῦ τὰ τρία ταῦ-
τα εἶναι ἐκτεθειμένα εἰς τὸν δυτικὸν ἄνεμον.

Σοὺκ Σαύ.

Με ἐπήνεσαν μίαν εἰσοδὸν τοῦ παραλίου, ὀλίγον μεγá-
λην, ἀπέναντι εἰς τὸ βόρ. ὀνομαζομένην Σουίδολε ἢ
Σοὺκ Σού κείται εἰς 12 μίλια ἀπὸ τὴν Σοὺμλα· δει-
κνύουσιν εἰς αὐτὸ ἓνα τόπον, καὶ ἓνα ποταμὸν, ὀνομαζόμενα
Ἀθηνᾶ, καὶ εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τοιούτου εἵδους λιμένος,
τὸ Μπουλέβ ἢ Μπογδάλντερ. Εἰς τὸ ἀνατολ.
ἐφορμᾶται ἓνας λόφος ἱκανῶς ὕψηλος, κεκομμένος κατὰ
κάθετον ἀπὸ τὰς τρεῖς πλευράς, ἔχων τὸ σχῆμα μιᾶς τρα-
πέζης σκεπασμένης ἀπὸ ἓν δάσος· οἱ κάτοικοι τὸν ὀνομάζουσι
Ἑσκι-Ταραπιζάν (παλαιὰν Τραπεζοῦντα).

Εἰς τὸ δυτικὸν τῆς Ἀθηνᾶς προκύπτει τὸ ἀκρωτήριο
ΚιζΚαλέ, τὸ ὁποῖον ἄλλοι ὀνομάζουσιν, ὡς νομίζω ἁ-
δίχως, ἀκρωτήριο Κεμέρ, περὶ οὗ θέλω ὁμιλήσαι ἐπο-
μένως· τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο ἀναγνωρίζεται ἀπὸ ἓνα βρά-
χον εἰς τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, ὅπου κεῖται τὰ ἑρείπια
μιᾶς ἀρχαίας ἀκροπόλεως τὴν ὁποίαν οἱ Τούρκοι μετωνό-
μασαν ΚιζΚαλέ.

Ἀκρωτήριο Κεμέρ.

Τὸ ἀκρωτήριο Κεμέρ εἰς 6 μίλια ἀπὸ τὰ ἑρείπια ταῦ-
τα ἐξέχει ἱκανῶς πρὸς τὸ δυτικὸν ἐκείθεν παρατηρεῖται
εἰς τὸ δυτικὸν 24^0 νοτ. τὸ ἀκρωτήριο Περιώς, ἀπέχον

12 μίλια. Εἰς τὸ διάλειμμα τοῦτο τὸ παράλιον περιστρέφεται παραπολὺ, περικυκλούμενον ἀπὸ βουνὰ ἀπέραντα. Τὸ ἀκρωτήριον Πιριῶς εἰς τὸ δυτικόν, καὶ ἡ ἄκρα Ἄσκαρος πρὸς τὸ ἀνατολ. σχηματίζουσιν ἐκεῖ τὸν λιμένα τοῦ Ῥιζέ εἰς αὐτὸν ἐπασφαλίζονται ἐναντίον τοῦ δυτικοῦ μέχρι τοῦ δυτικοβορ. καὶ εἰς τὰ ἀνοικτὰ, ἐναντίον τοῦ βορ. καὶ τοῦ ἀνατολικοβορ. Εἰς $\frac{2}{3}$ τοῦ γουμενομέτρου ἀπὸ τὴν γῆν, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 3 ὀργυῶν πυθμένα ἀμμώδη, καὶ 5 ὀργυιάς εἰς 2 γουμενόμετρα.

Εἰς τὸ βόρ. τῆς πόλεως, πρὸς τὸ ἀκρωτήριον, ὁ πυθμὴν εἶναι ἀμμώδης καὶ κογχυλώδης· τὸ σκανδῆλι δὲν ἐκβάλλει ἰλὺν εἰμὴ εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὸ ἀνατολικοβορ. τὸ ἀκρωτήριον Πιριῶς περικυκλοῦται ἀπὸ ὑφάλους εἰς ἓν πληρὲς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιόν του. Μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου καὶ τοῦ Ῥιζέ εἰς τὸ παραθαλάσσιον εὐρίσκεται ἓνας πύργος, καὶ δύο ἄλλοι θεωροῦνται εἰς τὸ ἀνατολ. ἐπὶ τῆς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς· ἐν μικρὸν βουνὸν ὁμοίως διακρίνεται πλησίον τοῦ παραλίου, ἔχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς του ἓν ἀρχαῖον φρούριον.

Ἡράκλεια. Ἀπὸ τὸ Ῥιζέ εἰς τὸ ἀκρωτήριον Φιδζέ καὶ μέχρι τῆς Ἡρακλείας, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σουρμενέ, δὲν ἀναφέρουσι κανέν ἀγγυροβόλιον τὸ ἀνοικτὸν παράλιον τῆς Ἡρακλείας σχηματίζεται εἰς τὸ δυτικόν ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς ἰδίας ὀνομασίας· τὸ ἀκρωτήριον εἶναι εἰς $13\frac{1}{2}$ μίλια δυτικῶς 16^0 νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Φιδζέ· μετὰξὺ τούτων τὸ παράλιον κυρτοῦται ὑπερβολικῶς πρὸς τὸ νότιον.

Κοβατᾶ. Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἡράκλεια εἰς Τραπεζοῦντα εἶναι μόνον $14\frac{1}{2}$ μίλια. Εἰς τὸ διάλειμμα τοῦτο θεωροῦσιν ἀκόμη τὸ ἀκρωτήριον Φάλκος, καὶ τὸ πα-

ράλιον τοῦ Κοβατᾶ, ὅπου τὸ ἀκρωτήριον Κοβατᾶ Μπαση, εἰς $4\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολικῶς ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα ὑπερασπίζεται ἐναντίον τῶν δυτικῶν ἀνέμων.

Τραπεζοῦντα. Τὸ ἀκρωτήριον Ὅρος κείμενον εἰς 15 μίλια δυτικῶς 25 βορ. ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, ἔχει μίαν μεγάλην ἐκβολὴν εἰς τὸ βόρειον, ἣτις εὐκολύνει τὴν ἀναγνώρισιν ταύτης τῆς πόλεως ἀπ' ὅποιον μέρος ἔρχονται εἰς αὐτήν· διάφοροι λευκαὶ κηλίδες τὴν ποικίλουσιν ἐνθε καχεῖσε. Αἱ ὄχθαι τῆς εἶναι σχισμέναι, καὶ κοκκινόχρωοι, καὶ ἓνας λόφος κωνικὸς ὑψοῦται εἰς τὴν ἄκραν τῆς. Ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν ἀνακαλύπτουσι τὴν Τραπεζοῦντα εἰς τὸ δυτικὸν μιᾶς κοιλάδος, καὶ μιᾶς μεγάλης λευκῆς ὑφαλοπέτρας. Ἡ μικρὰ πόλις Πλάτανα φαίνεται νὰ ᾔηται εἰς ἰσόμετρον διάστημα ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ὅρος.

Ἡ Τραπεζοῦντα ἔχει ἐν χάριστον ἀγγυροβόλιον εἰς τὸ ἀνατολ. ἐνὸς χαμηλοῦ, καὶ πλατέως ἀκρωτηρίου περιτριγυρισμένου ἀπὸ οἰκίας, ὀνομαζομένου Γκιουζελί Σαρᾶγ, ἡ Ἐσκι Σαρᾶγ· σχηματίζει ἓνα ὄρμον ἐκτάσεως ἡμίσεως μιλίου, εἰς τὸ ἔνδον τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται μία μικρὰ ἀλιτενῆς ἀκτὴ ὅπου εὐρίσκονται κατοικίαι κεραμῶν, οἱ ὅποιοι μετέδωκαν εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα Τζομλεχ-τῆ· πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται τοῦ ἀκρωτηρίου διὰ $\frac{1}{2}$ περίπου γουμενόμετρον διὰ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τοὺς βράχους οἱ ὅποιοι τὸ περικυκλοῦσι. Ἀγγυροβολοῦσιν εἰς 8 καὶ 5 ὀργυίας, πυθμένα ἰλῶδη καὶ ἀμμώδη, καὶ διπλοαγγυρώνουσι δυτικῶς, δυτικονοτ. καὶ ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. ἐκτεθειμένοι ἀπέναντι τῶν ἀνέμων τοῦ πλάτους ἀπὸ τὸν δυτικ. δυτικοβ. μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ μετρῶντες 5 ὀργυίας ἀπὸ τὸ παράλιον τὸ σκανδηλι ἐκβάλλει ἄμμον καὶ κογχύ-

λας· τὸ ἀγγυροβόλιον μόλις εἶναι καλὸν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ καλοκαιρίου. Πέραν τῆς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς τοῦ Τζομλεκτζῆ εὐρίσκεται τὸ μικρὸν λιθαρωδὲς ἀκρωτήριο τῆς Ἑλεούσης, καὶ εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου περαιτέρω μία μικρὰ χαλικώδης ἀκτὴ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος τοῦ Δεγριμέν Δερέ, ὅπου ῥέει ἓνας ποταμὸς ὅστις χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν. Θεωροῦσιν εἰς αὐτὸν μίαν πέτρινον γέφυραν μετὰ πολλὰς καμάρας.

Ἐμπροσθεν τῆς πόλεως ἥτις διακρίνεται εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ ὅρμου τοῦ Τζομλεκτζῆ πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται διὰ ἐν σωστὸν γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον διὰ νὰ μὴν ἐπιπέσωσιν ἐπάνω εἰς τὰ λείψανα μερικῶν ἀρχαίων προκυμαίων ὑποκρυπτομένων εἰς τὰ ὕδατα.

Πλάτος τῆς Τραπεζοῦντας	41°	01'	00"
Μῆκος	37°	25'	36"

Ἡ Πλάτανα. Εἰς 6 μίλια δυτικῶς ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα κεῖται ἡ μικρὰ πόλις Πλάτανα, ἔχουσα ἐν ἀξιάλογον παράλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀγγυροβολοῦσι συχνάκις τὰ εἰς τὴν Τραπεζοῦντα διευθυνόμενα πλοῖα· εἶναι τόπος τῆς παραχειμάσεως, καὶ, ὡς λέγουσιν, ἐν αὐτῇ εὐρίσκονται εἰς ἀσφάλειαν, καὶ μετὰ αὐτοὺς τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀνοικτὸν τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο ἀπὸ τοῦ βορείου δυτικοβορ. μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ ἀνέμου· οἱ τῆς ξηρᾶς ἀνεμοὶ εἶναι ὀρμητικοί. Ἀπὸ τὸ παράλιον εἰς ἐν περίπου γουμενόμετρον εὐρίσκονται 5 ὀργυαὶ βάθους ἰσώδους καὶ ἀμώδους, καὶ ἔτι μακρύτερον εἰς ἰσόμετρον διάστασιν τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἄλλου τὰ σκανδήλια ἀκολουθοῦσιν ἀπὸ 10, 15, 20, καὶ 25 ὀργυιάς, τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον τῆς Πλάτανας.

Τὰ πλοῖα διπλοαγγυρώνουσι κατὰ πρῶτον πρὸς τὸ

παράλιον, καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθίου εἰς τὸ πλάτος τὸ μικρόν ἀκρωτήριον Σαργανᾶ, κείμενον ὑπὲρ τὸ 1 μίλιον βορ. $\frac{1}{4}$ ^ο δυτικοβορ. ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐκβάλλει μερικοὺς βράχους εἰς ἓν πλήρες γουμενόμετρον.

Ἀκρωτήριον Ἰερὸς.

Τὸ εὐρύχωρον ἀκρωτήριον κοινῶς ἐγνωσμένον ὑπὸ τοῦ ὀνόματος Ὀρος, καὶ Ἰερὸν, σχηματίζει δύο γωνίας ἢ ἀκρωτήρια τὰ ὅποια διακρίνουσι μὲ δύο ὀνομασίας διαφόρους· ἦτοι, μὲ τὴν τοῦ Ζεῖτοῦν Μπουρνού, διὰ τὸ ἀνατολ. τὸ ὅποιον θεωρεῖται ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, πρὸς τὸ δυτικὸν 25^ο βορείως, καὶ μὲ τὴν τοῦ Ἰερὸς πρὸς τὸ δυτικὸν κείμενον εἰς 3 $\frac{1}{2}$ μίλ. δυτικῶς 18^ο βορ. ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰερὸς	47 ^ο	07'	30"
Μῆκος	37 ^ο	02'	40"

Βιουγιούκ Λιμάν.

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ἰερὸν, εἰς ἓν ἄλλο ἀκρωτήριον ὀνομαζόμενον ὁμοίως Ζεῖτίν Μπουρνού καὶ γειτνιάζον μὲ τὸ ἀκρωτήριον Κιορέλη, εὐρίσκονται 10 $\frac{1}{4}$ μίλια εἰς τὸ ἀνατολ. 14^ο νοτ. εὐρίπκασιν ἓν ἐξαίρετον ἀγγυροβόλιον εἰς τὸ ἀνατολικόν του, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως καὶ τῆς ἀνατολ. μέχρι πῶν ἀνατολ. ἀνατολικοβορ. ἐπάνω εἰς ἓνα κάλλιστον πυθμένα. Ὀνομάζεται Τζεσμὲ Ἀλτί καὶ Βιουγιούκ λιμάνη.

Εἰς 2 μίλια πρὸς τὸ δυτικὸν εὐρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον Κιορέλη καὶ τὸ ἀκρωτήριον Καρά Μπουρνού εἰς 10 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κιορέλη, καὶ τὰ δύο εἶναι ἱκανῶς χαμηλά.

Τρίπολις. Ἡ πόλις Τρίπολις εἰς 5 $\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ.

26^ο νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Καρὰ-Μπουρνού κεῖται ἐπὶ τριῶν μικρῶν ἀκρωτηρίων τὰ ὅποια σχηματίζουνσι δύο ὄρμους· ὁ δυτικὸς ὄρμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ βράχους· ὁ δεύ-
τερος δύναται νὰ παραδεχθῇ τὸ περισσότερον ἢ 6 πλοῖα,
τὰ ὅποια εἶναι ἐκτεθειμένα ἐν αὐτῷ εἰς τὸν βόρ. ἄνεμον,
καὶ εἰς πολὺ ὀλίγην ἀσφάλειαν, ἐπὶ 3 ὀργυιῶν βάθος. Κά-
λιον εἶναι νὰ ἀγγυροβολῶσιν εἰς τὸ παράλιον πρὸς τὸ
ἀνατολικοβόρ. τῆς πόλεως, ἔμπροσθεν τῆς μικρᾶς ἀλιτε-
νοῦς ἀκτῆς τοῦ Χαλκὰ Βαλᾶ ἐπὶ 8 ἕως 10 ὀργυιῶν.

Εἰς 2 μίλια περίπου δυτικῶς ἀπὸ τὴν Τρίπολιν πλησίον
ἐνὸς μικροῦ ἀκρωτηρίου εὐρίσκονται δύο σκόπελοι ὀνομα-
ζόμενοι ἀπὸ τοὺς Τούρκους Φουρούν Τασί.

Ἀκρωτήριον Ζέφυρος καὶ Ζεφρέ.

Ἀρχεται ἐνταῦθα ἕνας ὄρμος κυκλούμενος εἰς τὸ δυτικόν
9^ο δυτικονοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ζέφυρος ἀπέχον 5 $\frac{1}{2}$
μίλια ἔχει 2 μίλια ἐσωτερικόν. Ἡ μικρὰ πόλις τοῦ Ζεφρέ
ἣτις κεῖται ἐκεῖ εἰς 2 μίλια περίπου ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον
Ζέφυρος, ἔχει ἐν ἀγγυροδόλιον ὑπερασπιζόμενον κατὰ
τῶν ἀνέμων τῆς δύσεως, ἕως τοῦ δυτικοβορείου, ἐπίσης
καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ἕως εἰς τὸν ἀνατολ. ἀνατολικοβόρ.
τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει ἀπὸ 5 ἕως 10 ὀργυιάς πυθμένα ἰλῶ-
δη καὶ ἀμμώδη. Πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Ζέφυρος τὸ πα-
ράλιον περικυκλοῦται ἀπὸ ξέρας.

Κηρασοῦνδα. Εἰς 11 μίλια δυτικῶς $\frac{10}{10}$ δυτικονοτ.
ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον κεῖται ἡ πόλις Κηρασοῦνδα ἐπὶ
ἐνὸς μικροῦ ὁμαλοῦ ἀκρωτηρίου προχωροῦντος τετραγώ-
ως εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς $\frac{1}{3}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ ἀρκτικόν
του πρόσωπον καὶ εἰς τὴν ἀρκτικὴν διεύθυνσιν, εὐρίσκεται
ἕνας ἱκανῶς μεγάλος ὑφαλος ὀνομαζόμενος Παλαμίδα,

ἔθεν θεωρεῖται τὸ ἀκρωτήριο "Ἁγιος Βασίλειος εἰς τὸ δυτικὸν 5^ο βορείως, καὶ τὸ κέντρον ἑνὸς νησιδίου τὸ ὅποιον παρίσταται εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Κηρασούνδας εἰς τὸ ἀνατολ. 6 $\frac{1}{2}$ νοτίως. Μεταξὺ τούτου τοῦ ὑφάλου καὶ τῆς πόλεως δὲν πρέπει νὰ παραπλέωσι πολὺ πλησίον τοῦ παραλίου. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀπεράσματος εὐρίσκουσι 12 ὀργυιάς. Ὁ λιμὴν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Κηρασούνδας ὀνομάζεται Δεμίρ Καπί· δύνανται νὰ ἀγγυροβολήσωσιν εἰς αὐτὸν εἰς ἓν μικρὸν διάστημα ἀπὸ τὴν γῆν, εἰς 12 ἕως 13 ὀργυιάς, ὑπερασπιζόμενον κατὰ τοῦ δυτικοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ δυτικοβορείου, ἔχουσιν ὅμως τὴν προσοχὴν διὰ νὰ ἀγγυροβολῶσιν εἰς τὸ ἀναλικοβόρειον, μετρεῖς ἀγγύρας πρὸς τὸ πλάτος, καὶ δύο εἰς τὴν ξηράν· τὰ θαλασσοκύματα εἶναι ἰσχυρότατα. Ἐπὶ 16 ὀργυιῶν ὁ πυθμὴν ὧν καλλίτερος, δύνανται νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς αὐτὸν ἐπὶ μιᾶς μόνης ἀγγύρας.

Εἰς 1 μίλιον ἀνατολ. ἀπὸ τὸ Δεμίρ Καπί εὐρίσκεται ἓν μικρὸν ἀκρωτήριο περικυκλωμένον ἀπὸ βράχους, εἰς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ὁποίου ἀγγυροβολοῦσιν ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ Πουγατζίκ ἐπὶ 10 ἕως 12 ὀργυιῶν βάθος ὀλίγον ἀπέχοντος ἀπὸ τὸ παράλιον, καὶ ὡς εἰς τὸ Δεμίρ Καπί, ὑπερασπιζόμενοι ἀπὸ τὸν δυτικὸν μέχρι τοῦ δυτικοβορ. ἔχοντες τὸ νησίδιον εἰς τὸ ἀνατολικοβόρ. ἀπέχον 1 μίλιον τὸ νησίδιον τοῦτο τὸ ὅποιον κεῖται εἰς 1 $\frac{2}{3}$ μίλια ἀνατολικῶς ἀπὸ τὴν Κηρασούνδα προσφέρει ἓν καλὸν ἀγγυροβόλιον χειμερινὸν διὰ 3 ἢ 4 πλοῖα τὰ ὅποια σχοινοδένουσιν εἰς αὐτό.

Ἡ δυτικὴ μερὶς τῆς χερσονήσου Κηρασούνδας ἐκβάλλει ἓνα βραχὺδὴ ὑφάλον, ἐν πρώτοις, πρὸς τὸ ἀνατολικὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀκρωτηρίου "Ἁγιος Βασίλειος, καὶ ἐπο-

μένως πρὸς τὸ δυτικονότιον. Ἐχει ἑκτασιν $\frac{1}{2}$ περίπου τοῦ μιλίου δύνανται νὰ ἀγγυροβολήσωσιν κατὰ τὸ ἔσωθεν τοῦ ὑφάλου τούτου εἰς τὸ μέρος τὸ ὀνομαζόμενον ὁ λιμὴν τῆς Λόντζας ἢ τοῦ Παζαρίου εἰς 8 ἕως 10 ὀργυιῶν πυθμένα. Οἱ ἄνεμοι τῆς δύσεως εἰς αὐτὸν εἶναι ἀξιόφοβοι, καὶ τὸ Δεμίρ Καπί, μὲ ὅλα τὰ ἐλαττώματά του εἶναι προτιμητότερον· μερικὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσιν εἰς τὸ ἀνοικτὸν παράλιον πρὸς τὸ δυτικὸν τῆς Λόντζας εἰς 20 περίπου ὀργυιάς ἔμπροσθεν τοῦ στομίου τοῦ Βατλαμά.

Ἀκρωτήριον Ἅγιος Βασίλειος.

Πλησιάζοντες εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἅγιος Βασίλειος, καθ' ὅλον τὸ μῆκος μιᾶς ἁλιτενοῦς ἀκτῆς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ἐλαττοῦται, καὶ τὸ σκανδῆλι ἐκβάλλει ἄμμιον· τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο προσφέρει ἐν καλὸν ἀγγυροβόλιον εἰς τὰ ἐπιτόπια πλοίαρια, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως· μερικαὶ βράχοι εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς κορυφῆς του.

Ὁρτοῦ ἢ Λαῖ Αἰμάνι.

Πρὸς τὸ δυτικόν, τὸ παράλιον εἶναι σχεδὸν γενικῶς περιτριγυρισμένον ἀπὸ ἁλιτενεῖς ἀκτὰς ἕως εἰς τὴν Ὁρτοῦ, τὴν ὁποίαν τὸ βουνὸν Μπόζ Τεπέ καθιστᾷ πολὺ εὐθεώρητον εἰς 20 μίλια πρὸς τὸ δυτικὸν $\frac{1}{4}$ δυτικοθάρ. ἀπὸ τὸν Ἅγιον Βασίλειον. Τὸ παράλιον τοῦτο περιέχει αὐτὸ τὸ ἀγγυροβόλιον, σχηματίζον ἐν ἀκρωτήριον μεταξὺ δύο ἁλιτενῶν ἀκτῶν· ἐκείνην τοῦ Μελετέ Ἰρμάκ εἰς τὸ ἀνατολικόν, καὶ τὴν τοῦ Περσεμπέ εἰς τὸ δυτικόν. Μερικοὶ γεωγράφοι παρέστησαν δυσεύρητον τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο ὀνομάζοντές τα Προσιπέ. Εἰς τοὺς πρόποδας τούτου κεῖται ἡ κώμη Ὁρτοῦ, τῆς ὁποίας τὸ ἀγγυ-

ροβόλιον τὸ ὁποῖον διαφημίζεται ὡς ἀξιόλογόν εἶναι ἡσθα-
λισμένον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως, καὶ ἐκτεθειμένον
εἰς τοὺς τοῦ βορέως, τοῦ ἀνατολικοβορ καὶ τοῦ ἀνατολι-
κοῦ τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει ἐν αὐτῷ ἀπὸ 5 ἕως 10 ὀργυῶν
βάθος ἰλῶδες καὶ ἁμμῶδες. Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ ἀκρωτη-
ρίου εὐρίσκεται ἓνας βράχος ἱκανῶς ὑψωμένος ὀνομαζό-
μενος Μ π ο ζ ο ῦ κ Κ α λ έ.

Λιμὴν τῆς Βόνας.

Ἀρχεται ἐνταῦθα ὁ εὐρύχωρος λιμὴν τῆς Βόνας, τὸν
ὁποῖον τὸ ἀκρωτήριο τοῦ ἰδίου ὀνόματος, ἀπαρτίζει εἰς
6 μίλια βορ. 30⁰ δυτικῶς ἀπὸ τὸ Μ π ο ζ ο ῦ κ Κ α λ έ. Ἡ
μεγάλη φήμη τὴν ὁποίαν χαίρει κατὰ προτίμησιν ἐφ'
ὅλης τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἀνήκει εἰς αὐτὸν, καὶ
δύνανται νὰ διατηρῶσι δι' αὐτὸν μίαν πλήρη ἐμπιστοσύνην.
Εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἐπο-
μένους ὄρμους.

Τὸ Π ε ρ σ ε μ π έ, περίφημον διὰ μίαν διεξοδικὴν ἀλι-
τενῇ ἀκτὴν εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Μ π ο ζ Τ ε π έ,
καὶ ἀφορῶσαν εἰς τὸ βόρειον Ὁ πυθμὴν συντεθειμένος
ἀπὸ ἁμμον καὶ κογχύλας, ἐκτείνεται ἕως εἰς 3 γουμενό-
μετρα ἀπὸ τὸ παράλιον. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ἔτι
μακρύτερον πρὸς τὴν θάλασσαν, τὸ σκανδῆλι μετρεῖ 5, 10,
15, 20 ὀργυίας, καὶ ἐκβάλλει ἁμμον, μὲ ἰλὺν μεμιγμένην.
Τὸ Κ α ζ α Ἀ γ ζ ι εἰς 2 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ Π ε ρ σ ε μ π έ, ὁ
Κ ι σ λ α ς εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ Κ α ζ α Ἀ γ ζ ι, καὶ
ἔτι τὸ Τ ζ έ σ μ έ Γ ι ο ν ί ο υ εἰς τὸ βόρειον, εἰς 1 μίλιον
νοτίως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Β ό ν α, εἶναι ἀσυγκρίτως προ-
τιμότερα ἀνοικτὰ εἰς τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὸ
βορ. ἀνατολικοβορ. ἕως εἰς τὸ ἀνατολ. ἀνατολικονότ. τὰ ἀγ-

γυροβόλια ταῦτα δὲν ὑπόκεινται εἰς κανένα φόβον διὰ τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους, οἵτινες ποτὲ δὲν πλησιάζουσιν εἰς αὐτά· ὁ ἀνεμος τῆς ξηρᾶς εἶναι ἐνίοτε ἰσχυρὸς, διὸ ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἔχῃσι δύο ἀγγύρας εἰς τὴν γῆν, ἐν ᾧ μία μόνη ἐξαρκεῖ εἰς τὸ πλάτος. Εἰς μίαν μικροτάτην διάστασιν ἀπὸ τὴν ξηρὰν εὐρίσκονται 5 ὄργυιαι, βάθος ἰλῶδες καὶ ἀμμῶδες μιᾶς ἀξιολόγου βάσεως. Ἡ ἀρκτική μερίς τοῦ Τ ζ ε σ μ ἐ Γ ι ο ν ί ο υ, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται μία βρύσις, εἶναι ἡ τοποθεσία ἣτις χορηγεῖ μίαν ἐπιπροσθήκην ἀσφαλείας. Πολλὰ πλοῖα διαφόρων μερῶν τῆς Ἀνατολῆς ἔρχονται νὰ παραχειμάσωσιν εἰς τὸν λιμένα τῆς Βόνας· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν καταντᾷ ἐνίοτε ἕως εἰς 200 καὶ 300.

Ἀκρωτήριον Γιάζουν.

Τὸ ἀκρωτήριο Γιάζουν κεῖται εἰς $5\frac{1}{2}$ μίλια δυτικῶς 10^0 βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Βόνα· μετὰ τῶν δύο τούτων τὸ παράλιον στρέφεται εἰς τὸ νότιον δι' ἓν πλήρες μίλιον, καὶ προσφέρει ἓν ἀγγυροβόλιον ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τὸν δυτικόν, καὶ ἀπὸ τὸν ἀνατολικόν ἀνεμον. Εἰς τὸν λιμένα τοῦτον εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Βόνα, θεωρεῖται ἓν νησίδιον, μὲ ἓνα πύργον τὸν ὁποῖον οἱ Τούρκοι ὠνόμασαν Χανέτ Καλέ. Τὸ ἀκρωτήριο Γιάζουν εἶναι χαμηλόν καὶ προβαίνει εἰς σχῆμα πάγων, περικυκλούμενον ἀπὸ κυματωγᾶς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ κεῖται μία Γραικικὴ ἐκκλησία.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Γιάζουν	41°	09'	00''
Μῆκος	35°	20'	45''

Λιμὴν τοῦ Φατσάχ.

Τὸ ἀκρωτήριο Καρεδτζήκ κεῖται εἰς $10\frac{1}{2}$ μίλια ἀνατολ. 28^0 νοτίως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Γιάζουν με-

ταξὺ τούτων εὐρίσκεται ἓνας λιμὴν μεγάλος, φέρων τὸ ὄνομα τῆς μικρᾶς πόλεως **Φατσάχ** οἰκοδομημένης εἰς ὀλίγον διάστημα εἰς τὸ νότιον τοῦ ἀκρωτηρίου **Καρεδ-τζίχ** ἀπὸ τοῦ ὁποῖον εἰς διάστημα ἑνὸς μιλίου ὑψοῦται ἓνας ὑφαλῶδης βράχος ἐκτάσεως, καθ' ὅλας τὰς θέσεις του, περίπου $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου· τὸ κέντρον του εἶναι εἰς τὸ δυτικόν τοῦ ἀκρωτηρίου. Εἰς μικράν τινα διάστασιν εἰς τὸ βόρ. τούτου τοῦ ὑφάλου, τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 12 ὀργυιάς. Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ λοιπὰ μέρη τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι ὑπερβολικόν εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα, καὶ ὑπερβαίνει τὰς 95 ὀργυιάς· πολὺ πλησίον τοῦ παραλίου μετρῶσι 30 καὶ 13 ὀργυιάς. Αὐτὸ τὸ ὀργυιόμετρον κάμνει διὰ νὰ ἀποφεύγῃσι τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ **Φατσάχ**, τὸ ὁποῖον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀνέμους τοῦ πλάτους, εἶναι ἀνοικτὸν μόνον ἀπὸ τὸν δυτικοβόρ. ἕως τοῦ ἀνατολικοβορείου.

Οὕνιε. Τὸ **Οὕνιε** εἰς 9 μίλια δυτικ. 32⁰ δυτικοβόρ. ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου **Καρεδτζίχ** καὶ 17 μίλια δυτικῶς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου **Γιάζουν** κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς μερίδος τοῦ ἀκρωτηρίου **Τασχανά Μπουρνού** καὶ ἐπὶ μιᾶς ἀλιτενοῦς ἀκτῆς ἣτις τὸ παρακολουθεῖ εἰς τὴν εἴσοδον μιᾶς ωραίας κοιλάδος, εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς ὁποίας θεωρεῖται ἐν βουνὸν ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς **Τούρκους** **Τζενουβέζ Καλέ**.

Εἰς σωστὸν $\frac{1}{2}$ μιλίου εἰς τὸ δυτικόν τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ πλησιέστατα εἰς τὴν γῆν εὐρίσκεται ἐν νησίδιον μὲ μίαν ἐκκλησίαν ἀφιερωμένην εἰς τὸν ἅγιον **Νικόλαον**· τὸ ἀκρωτήριον περικυκλοῦται ἀπὸ σκοπέλους τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὸ διάστημα ἑνὸς γουμενομέτρου. Ἀπὸ τὴν ἄκραν του ἕως εἰς τὴν ἀλιτενῆ ἀκτὴν ὅπου ἀπαρτίζεται ἡ πόλις εἶναι $1\frac{1}{2}$ περίπου μίλιον. Ἡ θάλασσα

τοῦ μέρους τούτου εἶναι μετρίως βαθεία, εἰς $1\frac{1}{2}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον τῆς πόλεως τὸ σκανδῆλι μετρεῖ 2 ὀργυιάς· εἰς $\frac{1}{2}$ περίπου μίλιον, 3 ὀργυιάς βάθος ἀμμῶδες, καὶ εἰς 1 μίλιον 6 ὀργυιάς βάθος ἰλῶδες καὶ ἀμμῶδες εἰς αὐτὴν τὴν τελευταίαν διάστασιν ἔχουσι τὸ ἀκρωτήριον εἰς τὸ δυτικοβόρειον. Ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης ὁ βορέας εἶναι κινδυνώδης, καὶ ἀπαιτεῖ δύο ἀγγύρας ἐξ ἀνάγκης.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Οὐνιε $41^{\circ} 08' 50''$

Μήκος $34^{\circ} 58' 07''$

Εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ Οὐνιε ἄρχεται μία γῆ χαμηλὴ καὶ δασώδης, ἥτις ὀλίγον μακρύτερον λαμβάνει μίαν ἑκτασιν εἰς τὸ βόρειον. Τὸ ἀκρωτήριον Τζαλδὶ Μπουρνού ἀποτελεῖ μέρος ταύτης εἰς 16 μίλια δυτικῶς 33° βορ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Οὐνιε. Ὅλον τὸ παράλιον τοῦτο εἶναι στερεὸν καὶ πλησίον τούτου εἰς $1\frac{1}{2}$ καὶ εἰς 3 μίλια τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει 10 ὀργυιάς.

Παράλιον τοῦ Τερμέ.

Ἐμπροσθεν τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ Τερμέ εἰς 3 $\frac{1}{2}$ μίλια νοτίως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Τζαλτί, εὐρίσκεται ἐν κάλλιστον ἀνοικτὸν παράλιον ἀπὸ 4 ἕως 5 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες· εἶναι ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸ βόρ. ἕως εἰς τὸ βόρειον ἀνατολικονότιον ἀπερνῶντες διὰ τοῦ ἀνατολικοῦ.

Ἀκρωτήρια Τζαλδὶ καὶ Τζίβα.

Εἰς τὸ ἀκρωτήριον Τζαλδὶ τὸ παράλιον στρέφει εἰς τὸ δυτικ. δυτικοβόρ. εὐθύνεται τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὸ διάστημα 17 μιλίων ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Τζίβα, ὅπου λαμβάνει τὴν διεύθυνσίν του πρὸς τὸ δυτικονότ. καὶ ἐπομένως, κυρτούμενον ὑπάγει νὰ σχηματίσῃ τὸν λιμένα τῆς Σαμσούν, ὅπου ἡ πόλις τῆς ἰδίας ὀνομασίας εἶναι εἰς 13

μῖλια δυτικῶς 15⁰ νοτίως ἀπὸ τὸ Τζίβα. Εἰς 3 μῖλια δυτικονοτ. ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον ὁ ποταμὸς Τζερσεμπέ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν.

Πλάτος τῆς ἄκρας Τζίβα	41 ⁰ 21' 30"
Μῆκος » »	34 ⁰ 18' 40"

Σαμσοῦν. Τὸ ἀνοικτὸν παράλιον τῆς Σαμσοῦν εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ μερικὰ βουνὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰς τὸ δυτικὸν θεωροῦνται δύο κορυφαὶ τῶν βουνῶν Νεβιέν, κωνικοῦ σχήματος, ἡ δυτικωτέρα τούτων ἔχει τὴν αἰχμὴν τῆς τετμημένην εἰς δύο, ἡ τῆς ἄλλης εἶναι στρογγύλη.

Τὸ ἀκρωτήριον Καρὰ Μπουρνού ἢ τὸ Καλιὸν κείμενον εἰς ἓν σωστὸν μίλιον εἰς τὸ βόρ. τῆς πόλεως Σαμσοῦν εἶναι εὐθεώρητον διὰ τὸ ὕψος του, διὰ τὴν κρημνώρειαν, καὶ τὸ μελανόν του χρῶμα, προφυλάττονται ἀπὸ τοῦς ὑφάλους, οἱ ὅποιοι τὸ περιστοιχοῦσιν ἀπεργῶντες εἰς 2 σωστὰ γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν γῆν.

Τὸ παράλιον τῆς Σαμσοῦν ἔχει ὁμοίως μερικοὺς βράχους, οἵτινες καθιστῶσιν εἰς τὰς λέμβους δύσκολον τὴν προσέγγισίν του· τοιοῦτοι βράχοι δὲν εὐρίσκονται πρὸς τὸ φρούριον τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς πόλεως. Τὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσιν ἔμπροσθεν τῆς Σαμσοῦν εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἐπὶ 3 ὀργυιῶν βάθος ἀμμῶδες, καὶ εἰς $\frac{1}{2}$ μιλίου ἐπὶ 4 ὀργυιῶν. Εὐρίσκουσιν 6 ὀργυίας βάθος ἱλῶδες εἰς $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου. Τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο εἶναι καλὸν μόνον εἰς καιρὸν τοῦ καλοκαιρίου, εἰς δὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρόνου εἶναι χάριστον. Οἱ ἄνεμοι τοῦ βορ. καὶ τοῦ ἀνατολικοβορ. εἶναι εἰς αὐτὸ κινδυνώδεις.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου	41 ⁰ 18' 59"
Μῆκος	34 ⁰ 00' 28"

Παράλιον τοῦ Κουμτζουγάζ.

Πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου Καρὰ Μπουρνού εὐρίσκεται μία ἀλιτενὴς ἀκτὴ, ἥτις παρακολουθεῖται ἀπὸ χαμηλὰς γαίας, οἷαι εἰσὶν αἱ τοῦ Τερμέ, κεκαλυμμέναι ἀπὸ δένδρα, καὶ ἔχουσαι μίαν ἐκβολὴν μεγάλην πρὸς τὸ βόρ. πανταγόθεν δύνανται νὰ πλησιάσωσιν ἀφόβως.

Διαφημίζουσιν ἐνταῦθα τὸ παράλιον τοῦ Κουμτζούγαζε, ἔμπροσθεν τοῦ στομίου μιᾶς μεγάλης λίμνης εἰς 15 μίλια βορ. 42° δυτικῶς ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Καρὰ Μπουρνού, ἐπὶ 5 καὶ 6 ὀργυῶν βάθος ἰλῶδες, εἰς 1 καὶ 1 $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὸ παράλιον τὰ πλοῖα ἐκτίθενται εἰς τὸ μέρος τοῦτο εἰς τοὺς ἀνέμους τοῦ βορείου, τοῦ ἀνατολικοῦ, καὶ μέχρι τοῦ ἀνατολ. ἀνατολικονοτ.

Ἄκραι τοῦ Ἰντζίρ Μπουρνού.

Εἰς 7 μίλια βορείως ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀγγυροβόλιον κεῖται ἡ ἄκρα τοῦ Ἰντζίρ Μπουρνού 6 μίλια μακρότερον πρὸς τὸ δυτικοβόρειον μία δευτέρα ἄκρα, καὶ τελευταῖον εἰς 4 μίλια δυτικῶς δυτικοβορ. ἀπὸ τὴν δευτέραν ταύτην, ἡ ἄκρα τοῦ Κιζίλ Ἰρμάκ, ἥτις εἶναι ἡ ἀρκτικωτέρα. Ἐκεῖ εὐρίσκεται τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ, ὅστις μετέδωσεν εἰς αὐτὴν τὴν ἄκραν τὴν ὀνομασίαν του.

Πλάτος τῆς ἄκρας Κιζίλ Ἰρμάκ	41°	43'	50"
Μήκος	»	»	33° 38' 00"

Κόλπος τοῦ Σινόπ.

Μεταξὺ τῆς αἰχμῆς τοῦ Κιζίλ Ἰρμάκ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σινόπ τὸ ὅποιον κεῖται εἰς 39 μίλια δυτικῶς 26° βορ. εὐρίσκεται ἕνας κόλπος ὅπου τὸ παράλιον ἐξακολουθεῖ διὰ νὰ ᾤκη χαμηλὸν καὶ δασῶδες κατὰ

τὸ διάστημα 18 μιλίων πρὸς τὸ δυτικὸν δυτικονότ. Ἐπειτα ἀνακυκλοῦται ἀπὸ βουνά, καὶ εὐθύνεται εἰς τὸ δυτικοβόρ. πρὸς τὸ Σινώπι. Εὐρίσκουσιν ἐκεῖσε, ἐν πρώτοις, τὴν μικρὰν πόλιν τοῦ Γερζέ εἰς 33 μίλια δυτικῶς 9^ο νοτ. ἀπὸ τὸ Κιζιλ Ἰρμάκ καὶ εἰς 13 μίλια νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Σινώπ. Ἡ πόλις αὕτη τοποθετεῖται εἰς τὴν βάσιν ἐνὸς ὑψηλοῦ βουνοῦ, ἐπὶ τινος ἀκρωτηρίου ἱκανῶς χαμηλοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκβάλλει ἓνα ὕφαλον ἀπὸ βράχους τὸν ὁποῖον ἀποφεύγουσιν ἀπομακρυνόμενοι ἀπ' αὐτὸν δι' ἐν γουμενόμετρον· οἱ βράχοι οὗτοι περικυκλοῦσιν ὡσαύτως μίαν μερίδα τοῦ παραλίου τῆς πόλεως, ἀλλ' εἰς ὀλιγώτατον διάστημα. Τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο προφυλάττει τὸ ἀνοιχτὸν παράλιον τοῦ Γερζέ, ἀπὸ τὸν βορέα, καὶ ἀπὸ τὸν ἀνατολικοβόρ., τὰ πλοῖα τὰ ἀγγυροβολοῦντα εἰς 2 γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν γῆν, ἐπὶ 3 ὀργυιῶν πυθμένα ἰλῶδη καὶ κογχυλῶδη. Εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη εὐρίσκουσιν εἰς μεγαλῆτερον διάστημα, 4, 5 καὶ 7 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες καὶ ἀμμῶδες, τὸ παράλιον εἶναι ἀνοιχτὸν εἰς τὸ ἀνατολικόν, καὶ τὸ διαφημίζουσιν ὡς καλόν.

Σινόπη. Ἀπ' ὁποιονδήποτε παράλιον τῆς Μαύρης θαλάσσης ἔρχονται, εὐκόλον εἶναι ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ Σινώπι, εἰς τὸ σχῆμα τῆς χερσονήσου τοῦ Μπόζ Τεπέ ἢ Μπᾶς Τεπέ, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή εἶναι πλατεία καὶ αἱ ὄχθαι κρημνῶδεις· ἡ ἄκρα τοῦ εἶναι ὀλιγώτερον ἐξέχουσα πρὸς τὴν ἡπειρον, ὅπου ὁ ἰσθμὸς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται μία μερίς τῆς πόλεως τοῦ Σινοπίου μόλις θεωρεῖται ἀπὸ μίαν μικρὰν διάστασιν.

Αὕτη ἡ χερσόνησος ἔχει περιφέρειαν $6\frac{1}{2}$ μιλίων. Ἦνας σημαντικώτατος βράχος ὑψοῦται εἰς τὴν θάλασσαν εἰς 300 περίπου μέτρα ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν τῆς ἄκρας, ἔδιν

εἶναι ἐπικίνδυνος παντάπασιν εἰς τὴν προσέγγισίν του, οὔτε εἰς τὸ ἀπέρασμα τούτου καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου· τὸ σκανδῆλι εὐρίσκει ἐν αὐτῷ ἀπὸ 14 ἕως 19 ὀργυιάς· παραπλέοντες τὴν μεσημβρινὴν ὄχθην τοῦ Μ π ὅ Τ ε π ἐ, ἢ ἐὰν προσεγγίσωσιν εἰς αὐτὴν λοξοδρομοῦντες, πρέπει νὰ προσέχωσι καλῶς ἀπὸ δύο ὑφάλους προχωροῦντας εἰς ἡμισυ περίπου γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον, μεταξὺ μιᾶς φάραγγος ὅπου θεωρεῖται τὸ χωρίον Ἀ ν τ ἄ Κ ι ο γ γ ι οῦ, καὶ τὸ Σ ι ν ὀ π ι.

Ἀγγυροβολοῦσιν ἔμπροσθεν ταύτης τῆς πόλεως ἐπὶ 5 καὶ 10 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες καὶ ἀμυῶδες εἰς 1 καὶ 2 $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρα ἀπὸ τὴν ξηράν, ἔχοντες τὸ ἀκρωτήριο τῆς χερσονήσου εἰς τὸ ἀνατολ $\frac{1}{4}$ ⁰ ἀνατολικονότ. ἀπέχον 2 $\frac{1}{2}$ μίλια. Δύνανται νὰ προσεγγίσωσι περισσότερον εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ 3 ὀργυιῶν, εἰς τὸ διάστημα ὅμως τοῦτο ὁ πυθμὴν ἔχει μερικὰ μέρη ἀστερέωτα, καὶ ὅπου εὐρίσκουσι λείψανα παλαιῶν προκυμαίων. Τὸ παράλιον τοῦ Σινοπίου χαίρει μίαν δικαίαν καλὴν φήμην, καὶ ἔτι ἐν καιρῷ χειμῶνος τὰ πλοῖα διάκεινται εἰς αὐτὸ μὲ ὅλην τὴν ἀνήκουσαν ἀσφάλειαν.

Ἡ πόλις τοῦ Σινοπίου διαιρεῖται εἰς δύο διαφόρους μερίδας. Ἡ πρώτη τούτων εἶναι τὸ φρούριον κείμενον ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ, καὶ κατοικουμένη ὁλόκληρος ἀπὸ τοὺς Τούρκους· εἰς τὴν δευτέραν τοῦ μεσοπαραλίου, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς χερσονήσου, κατοικοῦσι χριστιανοί, τὸ πλεῖστον μέρος Γραικοί.

Πλάτος τῆς πόλεως Σινοπίου	42°	01'	30"
Μῆκος	32°	50'	00"
Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Μ π ὅ Τ ε π ἐ	42°	01'	25"
Μῆκος	42°	53'	45"

Ἄ κ Λ ι μ ἄ ν. Εἰς 6 μίλια δυτικῶς τῆς ἀρκτικωτέρας με-
ρίδος τῆς χερσονήσου τοῦ Σινοπίου, καὶ εἰς $4\frac{1}{2}$ ἀπὸ τὸν ἰσ-
θμόν της, εἰς τὴν αἰχμὴν ἐνὸς χαμηλοῦ καὶ ἀμμώδους παρα-
λίου, ὅπου ὑφούνται ὄρη περικυκλωμένα ἐκ λευκῶν βράχων
ἀνακαλύπτουσι τὸν ἀξιόλογον μικρὸν λιμένα τοῦ Ἄ κ Λ ι-
μανίου, ὅστις ἔχει $\frac{1}{2}$ μίλιον ἐμβαδὸν ἀπὸ τὸ ἀνατολ. εἰς
τὸ δυτικ. καὶ ἔτι περισσότερον εἰς τὸ μεγαλύτερόν του
πλάτος. Δύο νησίδια περιστέλλουσι τὴν εἰσοδὸν του, τὸ ἐν
δεξιόπρυμνα, τὸ δὲ ἄλλο ἀριστερόπρυμνα, τὸ διαχωρίζον
αὐτὰ διάστημα εἶναι ἐν τέταρτον τοῦ μιλίου. Πλησίον
τοῦ πρώτου τὸ ὅποιον κεῖται εἰς τὸ βόρ. περικυκλωμένον
ἀπὸ μερικὸς βράχους δὲν εὐρίσκεται πλέον μιᾶς ὀργυιάς
ὑδωρ· παραπλέοντες τον ὁμῶς εἰς διάστασιν περίπου 200
ποδῶν εὐρίσκουσι 5 ὀργυιάς. Τὸ ἕτερον νησίδιον εἰς τὸ
νότιον, τὸ ὅποιον θέτουσιν ἀριστερόπρυμνα εἰσερχόμενοι
προσφέρει 3 ὀργυιάς ἐπὶ τῶν περιοχῶν του. Ἐπὶ 7, 5 καὶ
4 ὀργυιῶν μετὰ τοῦ λιμένος εὐρίσκονται εἰς ἀνοικτὰ εἰς
τὸν μόνον ἀνατολ. ἄνεμον πλησιάζοντες εἰς τὸ ἀρκτικὸν
νησίδιον ἐπὶ 2 καὶ 3 ὀργυιῶν ὑπερασπίζονται καθ' ὅλων
τῶν ἀνέμων τοῦ πλάτους, τοῦ ἀνατολικονοτίου, οἷτι-
νες πνέουσιν ἀπὸ ἐν πλησιόχωρον παράλιον τὸ σκανδῆλι
τῶν 2 ὀργυιῶν εὐρίσκεται εἰς ἐν πλήρες γουμενόμετρον
ἀπὸ τὸ ἀρκτικὸν παράλιον, καὶ ἀπὸ τὴν ἀκτὴν τὴν ἐντὸς
τοῦ λιμένος, αὕτη πλησιάζει πολὺ εἰς τὸ νότιον παράλιον,
καὶ ἰδίως εἰς μίαν σκάλαν ὅπου φαίνεται μία οἰκοδομή.
Ἐξ ἕως ἐπτὰ πλοῖα δύνανται γὰ τοποθετηθῶσι μὲ ἄνεσιν
εἰς τὸ Ἄ κ Λ ι μ ἄ ν ι

Πέραν τοῦ λιμένος τούτου, ἡ ὄχθη γυμνὴ καὶ τραχεῖα
λαμβάνουσα τὴν διεύθυνσίν της πρὸς τὸ δυτικοβόρ. σχη-
ματίζει τρία ἀκρωτήρια. Μεταξὺ τοῦ πρώτου τὸ ὅποιον

εἶναι τὸ Ἀκ Λιμάνι, καὶ τοῦ δευτέρου ὀνομαζομένου Ἀμσορος εὐρίσκεται εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον ἀπὸ τὴν γῆν ἑνας σκόπελος. Τὸ ἀκρωτήριον Πάχιος εἶναι τὸ τρίτον αὐτῶν τῶν ἀκρωτηρίων ἐκεῖσε θεωροῦσι τὴν ἀρκτικήν μερίδα τοῦ Μπόζ Τεπέ, εἰς τὸ ἀνατολ. 24 νοτ. ἀπέχουσαν $7\frac{1}{2}$ μλια.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Πάχιος	42° 06' 00"
Μήκος	32° 41' 05"

Ἀκρωτήριον Ἰντζέ.

Τὸ ἀκρωτήριον Πάχιος, καὶ τὸ ἀκρωτήριον Ἰντζέ εἰς τὸ δυτικόν, εἶναι αἱ ἀρκτικώτεραι ἄκραι τῆς Ἀνατολῆς. Αἱ κοκκινόχρωοι ὄχθαι των δὲν παριστῶσι κανένα κίνδυνον τὸ ἀκρωτήριον Ἰντζέ εἶναι λεῖον, καὶ ὁμοιάζει ἱκανῶς μὲ ἐν ὄχύρωμα.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰντζέ	42° 06' 00"
Μήκος	32° 38' 00"

Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο καὶ τὸ Σινόπι σχηματίζουν μίαν εὐθείαν τῆς ὀροθεσίας παραπολὺ εὐθεώρητον, μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς μερίδος τῆς Ἀσίας, καὶ τῆς δυτικῆς μερίδος τῆς. Προεῖπον ἤδη ὅτι ἡ πρώτη τούτων δὲν φοβεῖται γενικῶς, εἰμὴ τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως· καὶ ὅτι οἱ βόρειοι καὶ οἱ ἀνατολικοὶ ἀνεμοὶ δὲν προσεγγίζουν εἰς αὐτήν· σπανίως θεωροῦσι πνέοντα εἰς αὐτὴν τὸν ἀνατολικὸν ἀνεμον, ἐνίοτε δὲ μόνον μὲ μικρὰς αὔρας. Αἱ ὁμίχλαι εἶναι σπάνιαι εἰς αὐτήν, καὶ ἡ πραότης τῆς ἀτμοσφαιρικῆς κράσεως εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν ταύτην, ὅπου αὕτη σπανίως καταβαίνει ἑλαττον τοῦ μηδενικοῦ, συνεισφέρει εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐλαιοδένδρων, καὶ πορτοκαλιοδένδρων. Ἡ δυτικὴ μερὶς μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν θέλω

περιγράψω κατωτέρω, εἶναι ἐξ ἐναντίας ψυχρὰ, καί, ἐξαιρουμένων τῶν δυτικῶν ἀνέμων, οἱ δυτικοβόρειοι, οἱ βόρειοι, καὶ οἱ ἀνατολικοβόρειοι ἀνεγείρουσιν εἰς αὐτὴν συχνάκις ἐν καιρῷ χειμῶνος, τρικυμίας προξενούσας συνεχῇ ναυάγια.

Ἰσθαλός τοῦ Καζᾶ Κιλδί.

Εἰς 13 μίλια νοτ. 41⁰ δυτικ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἰντζέ, κεῖται τὸ κέντρον ἐνὸς μεγάλου ὑφάλου βραχῶδους ἔχοντος μῆκος 2 μιλίων, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐξωτερικὴ ὄχθη εἶναι εἰς 1 μίλιον ἀπὸ τὴν γῆν. Ἡ ἀνατολικὴ τοῦ αἰχμῇ κεῖται ὡς ἐγγιστα βορείως καὶ νοτίως μὲ τὴν κοιλάδα τοῦ Καζᾶ Κιλδί περικυκλωμένην ἀπὸ οἰκίας. Μία ἄλλη κοιλάς κατοικημένη θεωρεῖται ὡσαύτως ἔμπροσθεν εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὑφάλου.

Ἀκρωτήριο καὶ παράλιον τοῦ Στεφάνου.

Τὸ ἀκρωτήριο Στέφανος κεῖται εἰς 8 $\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ. 8⁰ βορείως ἀπὸ τὸν ὕφαλον τοῦ Καζᾶ Κιλδί, καὶ εἰς 21 μίλια δυτικ. 18 νότ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἰντζέ προφυλάττει ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως, καὶ τοῦ δυτικοβορ. τὸ ἀγγυροβόλιον τῆς μικρᾶς πόλεως τοῦ Στεφάνου, τὸ ὅποιον χορηγεῖ ἀπὸ 3 ἕως 5 ὀργυιῶν πυθμένα ἀμμώδη καὶ ἱλῶδη ὁ πλαγιοπνέων ἀνεμος εἶναι ὁ ἀνατολικοβόρειος.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Στέφανος	41 ⁰	59'	22"
Μῆκος	32 ⁰	11'	25"

Ἅγιος Ἀρτῳριος.

Εἰς 6 $\frac{1}{2}$ μίλια δυτικῶς 17⁰ νοτίως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Στέφανος ἓνας μικρὸς ποταμὸς συνενώνει εἰς τὸ στόμιόν του τὰς οἰκίας τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου ἀγγυροβολοῦσιν εἰς τὸ δυτικόν του εἰς 3 ἕως 4 ὀργυιῶν βάθος ἱλῶδες, καὶ ἀμμώδες, ἀνοικτὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους τοῦ

πλάτους ἀπὸ τὸν δυτικὸν μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ· τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο δὲν εἶναι ἀσφαλές.

Ἀκρωτήριον Κίνογλου.

Εἰς 8 μίλια δυτικῶς 7⁰ βορείως ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον, τὸ ἀκρωτήριον Κίνογλου τὸ ὅποιον εἶναι χαμηλὸν ἐκβάλλει μερικοὺς βράχους.

Ἀπανᾶ. Τὰ πλοιάρια αὐτῆς τῆς παραλίας εὐρίσκουσιν ὁμοίως ἐν ἀγγυροβόλιον εἰς τὸ Ἀπανᾶ ἔμπροσθεν τοῦ στομίου ἑνὸς μικροῦ ποταμοῦ, καὶ μιᾶς κώμης κειμένης εἰς 8 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κίνογλου.

Ἀκρωτήριον καὶ παράλιον τῆς Νεοπόλεως.

Εἰς 11 $\frac{1}{2}$ μίλια πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ Ἀπανᾶ, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Νεοπόλεως σχηματίζει ἐν παράλιον ἀνοικτὸν ἀπὸ τὸ βόρειον ἕως εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἀνατολικοβόρ. ἔμπροσθεν τῆς μικρᾶς πόλεως Νεοπόλεως, Τουρκιστί Ἰνέμπολι, εὐρίσκουσι 3 ἕως 4 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες· πρέπει νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τὸ χαμηλὸν ἀκρωτήριον τὸ ὅποιον περιστοιχεῖται ἀπὸ ἑνα ὕφαλον πολὺ ἐξέχοντα.

Ἀκρωτήριον Κερεμπέ.

Εἰς 21 $\frac{1}{2}$ μίλια δυτικ. ἀπὸ τὴν Νεόπολιν κεῖται τὸ ἀκρωτήριον Κερεμπέ τὸ ὅποιον ἀπαρτίζει εἰς τὸ δυτικόν, τὸ προμετώπιον τὸ μᾶλλον εὐθυνόμενον εἰς τὴν ἀνατολήν, πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον σχηματίζει τὴν Κριμαίαν, ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Σαριτζέ ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἅγιος Θεόδωρος, Ἀγιτοδόρ διαχωρίζονται ταῦτα διὰ 140 περίπου μιλίων.

Τὸ ἀκρωτήριον Κερεμπέ περιστοιχεῖται ἀπὸ κοκκίνας ὕφαλοπέτρας· ἡ μάχη τῶν ἀνέμων καὶ τῶν τρικυμιῶν,

τάς ὁποίας συχνάκις ἀπαντῶσιν ἐνταῦθα τὸ καθιστῶσι
τρομερὸν εἰς τοὺς θαλασσοπλόους τῆς ἀνατολῆς.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Κερεμπέ 42° 01' 25'

Μῆκος 30° 56' 40'

Ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Κερεμπέ τὸ παράλιον, τὸ ὁποῖον
εἶναι στερεόν, εὐθύνεται 44 μίλια πρὸς τὸ δυτικόν, δυτικο-
νότ. καὶ ἔπειτα 50 μίλια εἰς τὸ δυτικόν 30° νοτ. ἕως εἰς
τὸ ἀκρωτήριο Μπαμπᾶ.

Ἀκρωτήριον Καρὰ Ἀγάτζ Κίτρος.

Εἰς 5 $\frac{1}{2}$ μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο καὶ ἀπὸ τὴν ἀλιτενη
ἀκτὴν τοῦ Καρὰ Ἀγάτζ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνοιχτὸν εἰς
τοὺς ἀνέμους τῆς δύσεως, ὁ μικρὸς λιμὴν τοῦ Κίτρος
εἰς 20 μίλια ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Κερεμπέ, μόλις καθί-
σταται ἄξιον ἀναμνήσεως. Εἶναι δύσκολον εἰς ἀναγνώρισιν,
καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀναφέρονται εἰς ἓν βουνὸν ὀνομαζόμενον
Τεπέ-Φουλᾶ, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς 7 μίλια εἰς τὸ ἀ-
νατολικόν του, καὶ εἰς ἓν ἄλλο κωνικοῦ σχήματος τὸ ὁ-
ποῖον κυριεῖται τὸ Κίτρος.

Ἀπὸ 5 ἕως 6 πλοῖα εὐρίσκουσι μέρος νὰ τοποθετηθῶ-
σιν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα ἀνοιχτὸν εἰς τὸν βορέα, ἐπὶ 3
ἕως 4 ὀργυῶν βάθος· ἐμβαίνοντες εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ
προσέχῃ διὰ νὰ παραπλέωσι τὸ παράλιον ἀριστερόπρυ-
μα, δι' ἀποφυγὴν ἐνὸς βράχου εὐρισκομένου εἰς τὸ ἀπέ-
ρασμα, καὶ τὸ περιορίζει ὑπερβολικῶς.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου

Καρὰ Ἀγάτζ 41° 52' 20"

Μῆκος 38° 33' 00"

Ὁ λιμὴν τῆς Ἀμάστρας εἰς 24 μίλια ἀπὸ τὸ Κίτρος,
σχηματίζεται εἰς τὸ ἀνατολικόν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Τζά-

κρας, καὶ εἰς τὸ δυτικὸν διὰ τῆς πόλεως Ἀμάστρας, τὴν ὁποίαν ἀνακαλύπτουσι μακρόθεν ὡς ἐν ἄθροισμα νησιδίων. Ὁ λιμὴν οὗτος κεῖται ἐπὶ μιᾶς διπλῆς χερσονήσου, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη μερὶς μακρὰ ἀπὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου, συνέχεται μετὰ τὴν ξηρὰν δι' ἐνὸς ἰσθμοῦ χαμηλοῦ καὶ ἀμμώδους, πλάτους, περίπου 120 μέτρων, ἡ δευτέρα μερὶς συνεχομένη μετὰ αὐτὴν δι' ἐνὸς στενοῦ προχώματος, τὸ ὅποιον ὑπερπηδῶσι τὰ κύματα εἰς καιρὸν τρικυμίας, εἰς διάμετρον 400 περίπου μέτρων. Αἱ δύο αὗται χερσονήσοι ἔχουσιν ὁμοῦ μίαν ἔκτασιν ὡς ἔγγιστα 760 μέτρων πρὸς τὸ δυτικοδὸρ. Εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀνατολικῶς ἀπὸ τὴν δευτέραν, καὶ ὑπὲρ τὸ ἐν γουμενόμετρον βορείως ἀπὸ τὴν πρώτην εὐρίσκεται ἐν ὀγκῶδες νησίδιον, ἱκανῶς ὑψωμένον, μετὰ κατακρήμνους ὄχθας καὶ κοκκίνοχρώους, μήκους 300 μέτρων βορείως καὶ νοτίως. Εἰς τὸ ἀπέραςμα τὸ ὅποιον σχηματίζει ὁμοῦ μετὰ τὴν διπλὴν χερσονήσον τῆς Ἀμάστρας, ἡ θάλασσα εἶναι βαθεῖα ἀπὸ 10 ἕως 12 ὀργυιάς· δύνανται νὰ ἀπεράσωσιν δι' αὐτοῦ, ἀλλὰ προφυλαττόμενοι καλῶς ἀπὸ ἑνα σκόπελον πλησιάζοντα ἱκανῶς εἰς τὴν γῆν πρὸς τὴν γωνίαν τὴν ὁποίαν σχηματίζει ἡ συνένωσις τῶν δύο χερσονήσων.

Εἰς τὴν ἀνατολικὴν αἰχμὴν τῆς πρώτης χερσονήσου εὐρίσκεται ἐν ἑτερον νησίδιον τὸ ὅποιον συνενοῦται μετὰ αὐτὴν διὰ βράχων, καὶ ἑνας μακρὺς ὕψαλος, ὅστις ἀπὸ τὸ νησίδιον τοῦτο, ἐπιμηκύνεται 180 μέτρα εἰς τὸ ἀνατολικόν. Εἰς τὸ νότιον αὐτῆς τῆς χερσονήσου, αὐτοῦ τοῦ νησιδίου, καὶ τοῦ ὕψαλου, καὶ εἰς τὸ ἀνατολικόν τοῦ ἀμμώδους ἰσθμοῦ ἀγγυροβολοῦσι τὰ πλοῖα ἐπὶ 8, 6, 4, καὶ 3 ὀργυιῶν πυθμένα ἀμμώδη, ἀπὸ τὸν ἰσθμὸν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὕψαλου εἶναι ἐν σωστὸν μίλιον.

Τὸ παράλιον κυρτοῦται εἰς τὸ ἀνατολ. καὶ εἰς τὸ νότ. τοῦ ἀγγυροβολίου τούτου, ὑπὲρ τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὴν πόλιν, εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ βράχοι, οἱ ὅποιοι, ὡς λέγουσι, ἀνήκουσιν εἰς μίαν ἀρχαίαν προκυμαίαν. Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ δυσπιστῶσι δι' ἄλλα λείψανα ὑποθαλάσσια τοιαύτης φύσεως, τὰ ὅποια ἀπὸ ἐν ἀκρωτήριον εἰς τὸ ἀνατολικονότ. τῆς Ἀμάστρας, προβαίνουσιν εἰς ἐν γουμενόμετρον πρὸς τὸ βόρ. ἕως εἰς $\frac{1}{4}$ τοῦ μιλίου νοτ. ἀνατολικονότ ἀπὸ τὴν αἰχμήν τοῦ ὑφάλου ταύτης τῆς πόλεως.

Ὁ λιμὴν τῆς Ἀμάστρας ἔχει ὑπὲρ τὸ ἐν μίλιον καὶ $\frac{1}{4}$ πλάτους εἰς τὸ ἀνατολ. τῆς πόλεως. Τὸ ἀκρωτήριον Τζάκρας τὸ ὅποῖον ὑψοῦται περισσότερον πρὸς τὸ βόρ. θεωρεῖται ἐκεῖσε εἰς τὸ ἀνατολ. 27⁰ βορ. ὅλη ἡ ἀνατολικὴ μερὶς τοῦ λιμένος τούτου, πέραν τῆς τελευταίας προκυμαίας, περὶ ἧς προωμίλησα, εἶναι στερεὰ, καὶ ἡ θάλασσα εἶναι βαθεῖα ἀπὸ 4, 8, καὶ 10 ὀργυιάς πλησιέστατα εἰς τὴν γῆν. Τὸ σκανδῆλι εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκβάλλει ἄμμον, καὶ εἰς τὸ ἀνατολ. τῆς πόλεως ἰλὺν καὶ ἄμμον.

Εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ ἰσθμοῦ ἡ Ἀμάστρα ἔχει ἓνα ἄλλον λιμένα ὃχι τόσον καλλίτερον ἀπὸ τὸν προῤῥηθέντα, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τὸ βόρ. διὰ τῆς δευτέρας χερσονήσου, καὶ ἀνοικτὸν εἰς τὸ δυτικόν, τὸ πλάτος του εἶναι ἀπὸ ἐν γουμενόμετρον, συνεσταλμένον ἀπὸ βράχους, οἷτινες, εἰς τὸ βόρ. περικυκλοῦσι τὴν μεσημβρινὴν μερίδα τῆς χερσονήσου, καὶ εἰς τὸ νότιον ἐκβάλλουσι δύο μικρὰ ἀκρωτήρια· τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λιμένος σχηματίζεται ἀπὸ τὸν ἰσθμὸν καὶ τὴν πόλιν· τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦτο χορηγεῖ 2, 4, 6, 8, καὶ 10 ὀργυιάς. Τὸ σκανδῆλι ἐκβάλλει ἄμμον.

Πλάτος τῆς Ἀμάστρας	41 ⁰	45'	00"
Μήκος	30 ⁰	02'	56"

Μπαρτίνη. Εἰς 8 μίλια ἀπὸ τὴν Ἀμάστρα, καὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ἁκρωτηρίου τῆς Παρθένου, ἱκανῶς ἐξέχοντος, ὁ ποταμὸς τοῦ ἰδίου ὀνόματος χέει τὰ ὕδατά του εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ πόλις Μπαρτίνη, ὀνομαζομένη εἰς τὸ Γραικικὸν Παρθένο, κειμένη εἰς 2 μίλια ἀπὸ τὸ στόμιον, ἐφελκύνει ἐκεῖσε μερικὰ μικρὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα εὐρίσκουσιν ἐπὶ τοῦ ἀπεράσματος, κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ποταμοῦ 8 πόδας ὕδατος, ελάχιστον ὅρον τοῦ βάθους του ἀφήνοντα δεξιόπρυμνα ἓνα βράχον, καὶ ἀριστερόπρυμνα ἓν μικρὸν ῥηχὸν προκύπτον ἀπὸ τὸ ἁκρωτήριο. Ἐμπροσθεν τοῦ Μπαρτινίου πλησίον τοῦ παραλίου εὐρίσκονται 3 ὀργυαί. Πλοῖα τινὰ δύνανται ἐνίοτε νὰ ἀνέλθωσι τὸν ποταμὸν ὑψηλότερα.

Ἁκρωτήριον Παρθένος, καὶ Φίλιος.

Τέσσαρα μίλια πέραν τοῦ ἁκρωτηρίου Παρθένος, κεῖται τὸ ἁκρωτήριο Γκιουζελτζέ Ἰσάρ· μεταξὺ τούτου, καὶ τοῦ ἁκρωτηρίου Φίλιος εὐρίσκεται μία ἀλιτενὴς ἀκτὴ μακρὰ ἀπὸ 6 μίλια.

Ἁκρωτήριον Μπαμπᾶ.

Εἰς 32 μίλια ἀπὸ τὸ ἁκρωτήριο Φίλιος ὑψοῦται τὸ ἁκρωτήριο Μπαμπᾶ, περιτριγυρισμένον ἀπὸ ὑψηλοὺς βράχους, καὶ εὐθεώρητον διὰ τὴν ποικιλίαν τῆς διευθύνσεως τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἐν αὐτῷ τὸ παράλιον. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ διατηροῦνται τὰ εἰρεῖπια ἑνὸς Φανοῦ· τὸ ἁκρωτήριο τοῦτο εἶναι στερεὸν πανταχόθεν.

Πλάτος τοῦ ἁκρωτηρίου Μπαμπᾶ	41° 10' 40"
Μῆκος	29° 05' 00"

Πενδερᾶκλεια. Ὁ λιμὴν τῆς Πενδερᾶκλείας εἶναι πλατὺς ἀπὸ 2 $\frac{1}{2}$ μίλια περίπου, ἀπὸ τὸ ἁκρωτήριο Μπα-

μ. π. ᾧ, ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κ α μ π ᾧ Σ α κ ᾶ λ, καὶ μὲ ἐμβαδὸν ἑνὸς μιλίου. Εἰς τὴν βόρειον αὐτοῦ μερίδα, ὅπου κεῖται ἡ πόλις, ἀγγυροβολοῦσι τὰ πλοῖα· μία μικρὰ ἐκβολὴ τοῦ παραλίου εἰς $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Μπαμπᾶ, πρὸς τὰς πρώτας οἰκίας τῆς Πενδηρακλείας, εἶναι περιεστοιχισμένη ἀπὸ λείψανα μιᾶς ἀρχαίας προκυμαίας, τὰ ὅποια προχωροῦσιν εἰς 300 περίπου μέτρα εἰς τὸ δυτικονότιον. Ἡ αἰχμὴ αὐτῶν εἶναι εἰς τὸ νότ. 26⁰ ἀνατολ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Μπαμπᾶ, καὶ πλησίον αὐτῆς εὐρίσκονται 2 ὀργυιαί ὕδατος. Εἰς τὸν μικρὸν λιμένα τὸν ὅποιον σχηματίζει αὐτὴ ἡ προκυμαία εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι ἀπὸ 4 καὶ 3 ὀργυιάς πυθμὴν ἀμμώδης· ἔχει 2 ὀργυιάς εἰς $\frac{1}{2}$ γουμενόμετρον ἀπὸ τὸ παράλιον· διαυθεντεύονται ἐν αὐτῷ ἀπὸ τὴν παραλίαν ἐκ τοῦ δυτικοῦ δυτικοβορ. μέχρι τοῦ νοτίου $\frac{1}{2}$ ⁰ δυτικονοτ. τὰ ἐρείπια τῆς προκυμαίας συντρίβουσι τὰ κύματα τοῦ δυτικοῦ ἀνέμου.

Κρίνω καταλληλότερον τὸ ἀγγυροβόλιον πρὸς τὸ δυτικοβορ. τῆς προκυμαίας, μεταξὺ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μπαμπᾶ· διότι τὸ ἀκρωτήριον προφυλάττει ἐνταῦθα ἀπὸ τὸν δυτικὸν ἀνεμον τὰ πλοῖα τὰ ὅποια εἶναι ἀραγμένα ἐπὶ 3 ἕως 4 ὀργυιῶν βάθος ἰλῶδες καὶ ἀμμώδες, ὁ μόνος δυτικονότιος ἀνεμος εἰσέρχεται ἐκεῖ χωρὶς νὰ καθίσταται πολὺ κινδυνώδης, ὡς ἐρχόμενος ἀπὸ ἐν παράλιον ὀλίγον ἀπέχον.

Ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ λιμένος τὸ σκανδῆλι μετρεῖ 6, 7, καὶ 9 ὀργυιάς βάθος ἀμμώδες, καὶ ἰλῶδες.

Πλάτος τῆς Πενδηρακλείας	41 ⁰ 17' 00"
Μῆκος	29 ⁰ 06' 30'

Κόλπος τῆς Πενδηρακλείας.

Ἡ κυρτότης τοῦ παραλίου ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μπαμπα, φέρει τὸ ὄνομα τοῦ κόλπου τῆς Πενδηρακλείας ἕως εἰς τὸ ἀκρωτήριο Κεφκενέ καὶ τοῦ νησιδίου του τεθειμένου εἰς 52 μίλια δυτικ. 7⁰ νοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μπαμπα. Εἰς τὸ δυτικόν τοῦ ποταμοῦ Μελένα, τὸ παράλιον τοῦτο, κατ' ἀρχὰς περικυκλωμένον ἀπὸ βουνά, προσφέρει μίαν ἀλιτενῇ ἀκτὴν ἀπὸ μῆκος 17 μιλίων, ἥτις ἀπαρτίζεται εἰς τὸ ἀκρωτήριο Τζαλίχ Καγιά, ὅπου ἀναφαίνονται ὄρη εἰς τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ ὁποία προηγεῖται ἀπὸ τὸν Κεφκενέ διὰ 4 μίλια.

Εὕρισκόμενος εἰς τὸ βόρειον τοῦ Κεφκενέ εἰς διάστημα 10 μιλίων, εἶδον μὲ ἑναεῦδιον καιρὸν εἰς τὸ δυτ. ἑνὸς μεγάλου βουνοῦ, πολὺ μεμακρυσμένου, τὴν κορυφὴν ἑνὸς ἐτέρου βουνοῦ εἰς τὸ νότ. 15⁰ ἀνατολικ. ἐν δεύτερον μᾶλλον μεμωμένον εἰς τὸ νότ. 8⁰ δυτικ. ἐν τρίτον τὸ ὅποιον ἐξουσιάζει τὸ ἀγγυροβόλιον τοῦ Κιρπέ μὲ δύο πλατοκεφάλους Κάρφους εἰς τὸ νότ. 10⁰ δυτικ. καὶ τελευταῖον ἐν τέταρτον τὸ ὅποιον εἶναι πλησιέστατον εἰς τὴν θάλασσαν εἰς τὸ νότ. 40⁰ δυτικ. Αἱ παρατηρήσεις αὗται δύνανται νὰ κατασταθῶσιν ὠφέλιμοι, καὶ τὰς ἀναφέρω, καθότι ἤκουσα νὰ λέγωσιν ὅτι ὁ Κεφκενές, ἐφάνη εἰς μερικοὺς ναυτικούς νὰ προσφέρῃ τὴν ἔποψιν τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τωόντι εἶναι οὐσιῶδες διὰ νὰ μὴν παρασφάλλωσιν εἰς αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις. Τὰ τελευταῖα δύο βουνὰ δύνανται νὰ ᾔναι πάντοτε ὁρατὰ ἐξ αἰτίας τοῦ ὀλίγου διαστήματος τοῦ διαχωρίζοντος αὐτὰ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Ἀμφιβάλλω ἂν τὰ λοιπὰ ᾔναι συχνάκις ὁρατὰ.

Εἰς τὸ βόρειον τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφκενέ, εἰς 2 περίπου

γουμενόμετρα· κείται τὸ νησίδιον τοῦ ἰδίου ὀνόματος· εἶ-
ναι ἱκανῶς ὑψηλὸν, καὶ θεωροῦσι πλησίον εἰς αὐτὸ εἰς τὸ
δυτικόν ἐν ἄλλο πολὺ πλεόν μικρότερον· τὰ δύο ὁμοῦ σχη-
ματίζουν τὴν ἀρκτικὴν μερίδα τοῦ ὅρμου Κεφκενέ, τοῦ
ὁποίου ἡ ἐτέρα ἄκρα εἶναι ἐν ἀκρωτήριον εἰς τὸ δυτικονότ.
τὰ δύο νησίδια μετὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφκενέ· δύνανται νὰ
πλησιασθῶσι τὸ ἀκρωτήριον τοῦ δυτικονοτ. ἔχει πλησίον
του πρὸς τὸ ἀνατολικόν, ἓνα μικρὸν βράχον ὁρατόν, καὶ
πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ ἓνα ὕφαλον εὐρίσχόμενον
ἐντὸς τοῦ ὅρμου, εἰς ἐν σωστὸν $\frac{1}{2}$ μίλιον πρὸς τὸ ἀνατολ.
ἀνατολικοβόρ. τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, καὶ περίπου εἰς ἐν
μίλιον δυτικονοτ. ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κεφκενέ. Τὰ πλοῖα
ἀγγυροβολοῦσι πλησίον τοῦ τελευταίου τούτου ἀκρωτη-
ρίου καὶ τοῦ νησιδίου εἰς 6 ἕως 7 ὀργυιάς, μὲ μίαν ἀγγυ-
ραν εἰς τὸ δυτικοβόρ. καὶ φέρουσιν ἐν σχοινοδέσιμον εἰς τὴν
γῆν, πρέπει ὁμοίως νὰ ἔχῃσι μίαν γούμεναν τῆς καθέ-
ξεως ἐκ τοῦ ὀπισθεν μέρους.

Πλάτος τοῦ νησιδίου Κεφκενέ	41°	12'	00"
Μῆκος	27°	55'	00"

Γαλαντζή Κεφκενέ.

Μετὰ τὸ ἀκρωτήριον δυτικονοτ. τοῦ Κεφκενέ εὐρί-
σκεται ἓνας ὕφορμος ὀνομαζόμενος Γαλαντζή Κεφ-
κενέ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἰσέρχονται τὰ πλοῖα.

Εἰς $\frac{1}{2}$ μίλιον νοτιότερον εὐρίσκεται ἓνας ἄλλος λιμὴν
ὅστις χορηγεῖ 3 ἕως 4 ὀργυιάς βάθος· δύνανται νὰ δια-
θεντευθῶσι εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν βορέα, καὶ ὀπισθεν μιᾶς χα-
μηλῆς αἰχμῆς τὰ μικρὰ πλοῖα προφυλάττονται ἀπὸ τὸν
δυτικόν.

Ἐν ἀκρωτήριον ἱκανῶς ὁμαλὸν διαχωρίζει τὸν λιμένα

τοῦτον ἀπὸ ἑνα τελευταῖον λιμένα ὀνομαζόμενον Κιρπέ, ὅστις ἔχει ὁμοίως μῆκος ἑνὸς μιλίου ὡς ἔγγιστα ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς, εἶναι προτιμητότερος ἀπὸ τοὺς προρρηθέντας, καὶ ἐπαινεῖται ἀπὸ μερικοὺς πλοιάρχους οἵτινες κατέφυγον εἰς αὐτόν. Περιστρεφόμενοι τὸ ἀκρωτήριο ἀριστερόπρυμνα πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπ' αὐτὸ ἐξ αἰτίας τῶν πολλῶν βράχων εἰς τὸ νότιον, τῶν ὁποίων, τὰ πλοῖα τὰ ἀραγμένα ἐπὶ 7 ἕως 8 ὀργυιῶν ἀποφεύγουσι τὸν βόρειον ἄνεμον καὶ τὸν δυτικοβόρειον· ὁ μόνος δυτικὸς δύναται νὰ ᾔῃ ἐπικίνδυνος εἰς αὐτὸ τὸ μέρος.

Κιλί. Εἰς 4 μίλια ἀπὸ τὸ Κιρπέ εὐρίσκεται ἕνας πύργος ἐπάνω εἰς ἓν νησίδιον, καὶ δυτικώτερον εἰς 22 μίλια ἀνακαλύπτουσιν ἓνα ἄλλον περικυκλωμένον ἀπὸ πολλοὺς βράχους, πλησίον τῆς χαμηλῆς ἄκρας τῆς κώμης τοῦ Κιλί, ἥτις ἔχει μόνον μίαν ἀλιτενῆ ἄκτῃ μῆκους 11 μιλίων πρὸς τὸ δυτικόν, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου ἱκανῶς ἐξέχοντος καὶ γυμνοῦ, τοῦ Καρὰ Μπουρνου.

Τὸ ἀκρωτήριο τῆς Ρίβας κεῖται εἰς 7 μίλια εἰς τὸ δυτικόν τοῦ Καρὰ Μπουρνου, καὶ $\frac{1}{2}$ μίλιον εἰς τὸ δυτικόν ἑνὸς νησιδίου ἱκανῶς ὁρατοῦ· μία λευκὴ ὑφαλόπετρα δίδει τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, τὸ ὅποιον προφυλάττει τὸ ἀγγυροβόλιον τῆς μικρᾶς πόλεως τῆς Ρίβας ἀπὸ τὸν ἀνατολικὸν καὶ ἀνατολικοβόρ. ἄνεμον ἐπὶ 3 ἕως 5 ὀργυιῶν πυθμένα ἀμμώδη, ἐμπροσθεν μιᾶς ἀλιτενοῦς ἄκτῆς ὅπου ῥέει ὁ ποταμὸς Ρίβα, καὶ εἰς τὸ δυτικὸν ταύτης ὑψοῦται ἕνας ἄλλος βράχος πλησιέστατος εἰς τὴν γῆν.

Πλάτος τοῦ ἀκρωτηρίου Ρίβα 41° 14' 00"

Μῆκος 26° 54' 00"

Γιούνε Μπουρνου ἢ ἀκρωτήριο Γιούνε κεῖται

εἰς 2 περίπου μίλια δυτικῶς ἀπὸ τὴν Ῥίβα καὶ εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς ἓν μίλιον ἀνατολικοβορείως ἀπὸ τὸν φανὸν τῆς Ἀσίας.

Πλάτος τοῦ φανοῦ τῆς Ἀσίας 41° 12' 47"

Μήκος 26° 48' 30"

Τὸ Στενὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Δυσκολώτατον εἶναι, ἐὰν ὄχι καὶ ἀδύνατον εἰς ἓν πλοῖον μὲ τετράγωνα ἰστία, ἐρχόμενον ἀπὸ τὴν Μεσόγειον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ βόρειον ἄνεμον, καθότι ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος κατερχομένου ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, καθιστᾷ ἀνωφελὲς εἰς κάθε περιστροφὴν τοῦ πλοίου, μεταξὺ τῆς ἄκρας τοῦ παλατίου καὶ τοῦ Σκουτάρεως, πᾶν ὅ,τι ἐκέρδησεν εἰς τὴν λοξοδρομίαν του. Μόναι αἱ ἐλαφραὶ Γολέται, καὶ τὰ κότερα δύνανται νὰ εὐδοκιμήσωσιν εἰς αὐτὸ, ἐξ αἰτίας τῶν τετραπλεύρων ἰστιῶν των. Τὸ πρόσκομμα τοῦτο ἀναγκάζει τὰ πλοῖα τὰ ἐρχόμενα ἀπὰ τὸ νότιον, εἰς τὸ νὰ ἀράζωσιν, ὅταν ᾖναι ἐναντίος ὁ ἄνεμος, ἔμπροσθεν τῆς ἐξωτερικῆς μερίδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου εὐρίσκουσι 12 ἕως 15 ὀργυιῶν βάθος στερεοῦ πυθμένου, εἰς $\frac{1}{2}$ καὶ $\frac{3}{4}$ τοῦ μιλίου ἀπὸ τὸ παράλιον. Τὸ ρεῦμα τοῦτο εἶναι παρομοίως ἓν μέγιστον ἄτοπον ἐφ'

όλου τοῦ μήκους τοῦ στενοῦ, ὅταν ᾖναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἀπεράσωσι διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν. Καθιστώμενον ὀρμητικώτερον διὰ τοῦ βορείου ἀνέμου σπανίως δύνανται νὰ ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς αὐτὸ, ἀκόμη καὶ μὲ ἐν ταχύπλοον πλοiάριον, καὶ πολὺ μᾶλλον εἰς τὴν αἰχμὴν τοῦ Ἄρνα οὐ τ Κιογιού, καὶ εἰς τὰ δύο ἀρχαῖα Κάστρα, (*) ὁμοίως καὶ εἰς τὰ πρῶτα φρούρια πέραν τοῦ κόλπου τοῦ Μπογιού καὶ Δερῆ.

Εἰς τὰς διαφόρους περιστροφὰς τὰς ὁποίας κάμνει ὁ Βόσπορος ἀπαντῶσιν ἀναρρώους (ἀναφόρια) ἐπανερχομένους εἰς τὸ βόρειον, καὶ μεταβάλλοντας θέσιν κατὰ τὴν πνοὴν τῶν ἀνέμων. Διὰ τοῦ βορείου ἀνέμου, ὅστις βιάζει τὸ ρεῦμα κατερχόμενον, νὰ πλησιάσῃ τὸ παράλιον τῆς Εὐρώπης, ὁ ἀναρρῶς διευθύνεται εἰς τὸ ἀνατολικὸν παράλιον διὰ δὲ τοῦ νοτίου ἀνέμου, τὸ ρεῦμα τῆς Μαύρης θαλάσσης παραπλέον τὸ παράλιον τῆς Ἀσίας, ὁ ἀναρρῶς ἐπανερχόμενος διευθύνεται πρὸς τὸ εὐρωπαϊκὸν παράλιον.

Εἰς καιρὸν γαλήνης συμφέρει νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ τοῦς ἀναρρώους τούτους ρυμουλκούμενοι διὰ τῶν ἰδίων βαρκῶν, ἢ σχινοστραβούμενοι εἰς τὴν ξηρὰν διὰ τῶν ναυτῶν καὶ ἀνθρώπων μισθωτῶν ἐπὶ τῶν τόπων διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην. Πλοῖα Τουρκικὰ καὶ Γραικικὰ μεταχειρίζονται αὐτὰ τὰ μέσα μὲ αἰσίαν ἐκθασιν, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν καιρῷ νυκτός. Πρὸ μερικῶν ἐτῶν εὐρίσκονται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀτμόπλοια τὰ ὁποῖα ρυμουλκοῦσι τὰ πλοῖα μὲ ἀμοιβὴν πληρωμῆς μεγάλης, ἥτις δὲν συμφέρει εἰς ἓνα μέγα ἀριθμὸν πλοίων, τὰ ὁποῖα διευθυνόμενα αὐ-

(*) Ἐδυνάθην νὰ τὸ πράξω κατὰ τὸ 1839 εἰς τὴν αἰχμὴν τοῦ Ἄρνα οὐτ Κιογιού καὶ εἰς τὰ παλαιὰ φρούρια, μὲ τὸ Βρίκιόν μου ἡ Ἰουλία, κατασκευὴ Γραικικὴ, μὲ τὸ ὅποιον ἔκαμ 8 $\frac{1}{2}$ μίλια περίπου, πλησίον τοῦ ἀέρος.

τοκλήτως εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἐλπίζουσι νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τὸ στενὸν βοηθούμενα ἀπὸ καμμίαν αὔραν, ἥτις θέλει τὰ ἀπαλλάξει ἀπὸ τὰ ἐξοδα ταῦτα.

Τὰ πλοῖα ἀγγυροβολοῦσι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ Βοσπόρου πλησίον εἰς τὰς δύο ὀχθας, κατὰ προτίμησιν ὅμως εἰς τὴν ὀχθὴν τῆς Εὐρώπης. Συχνάκις θεωροῦσι τὰ πλοῖα εἰς μεγάλον ἀριθμὸν συγκεντρούμενα εἰς τὸ Ἀρναοῦ τ Κιογιοῦ, εἰς τὴν Στένην, εἰς τὰ Θεραπεῖα, εἰς τὸ Βουγιοῦ καὶ Δερὲ, εἰς τὸ Σαρὶ Γκιρὶ, καὶ εἰς τὸ Καβάκι μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου φρουρίου τῆς Ἀσίας, ἀναβαίνοντες πρὸς τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ἡ κοιλὰς τοῦ Μπογιοῦ καὶ Δερὲ συχνάκις χορηγεῖ πρὸς τὴν αὐγὴν τῆς ἡμέρας μίαν μικρὰν αὔραν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὠρελῶνται πάντοτε, ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δοκιμῆς τῆς προτεραιᾶς ἡμέρας.

Οἱ βράχοι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ρουμελικῆς ὀχθῆς εἰς τὸν Κοιροῦ Τζεσμέ, Μπεμπέκι, Θεραπεῖα, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ δευτέρου φρουρίου ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ Μπογιοῦ καὶ Δερὲ δὲν εἶναι ἐπικίνδυνοι, καὶ σημειοῦνται μὲ μικρὰς κωλῶνας. Εὐρίσκεται ὡσαύτως ἓνας τοιοῦτος βράχος ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πελάγους πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Γκιρὶ Κιογιοῦ εἰς τὸ ἀνατολικοῦ ὄρειον τοῦ Νεοχωρίου.

Ἐνας ὑψαλός ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Νεοχωρίου εἶναι ἀξιόφοβος, ἐπίσης καὶ ἓνας ἄλλος κατ' ἀντικρὺ τῶν Θεραπεϊῶν, ἀλλὰ πολὺ πλησιέστερος εἰς τὴν Ἀσίαν, μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Σελβὶ Μπουρνού καὶ τοῦ πρώτου φρουρίου αὐτῆς τῆς ὀχθῆς, πλησίον εἰς τὸ βουνὸν τοῦ γίγαντος ὀνομαζόμενον Γιούχα, κεῖται πρὸς τὸ δυτικὸν 38⁰ νοτίως ἀπὸ τὸ φρούριον τοῦτο, καὶ εἰς ἓν περίπου γουμένόμετρον ἀπὸ

τὴν δὲ γῆν τοῦ Οὐμοῦρ Γερὶ, ὅπου εὐρίσκονται κάμηνοι ἀσθέστου. Τὸ ἐλάχιστον βάθος τὸ ὅποιον εὐρίσκει τὸ σκανδῆλι συνίσταται ἀπὸ 3 ἕως $1\frac{1}{2}$ ὀργυῶν ὕδωρ. Τὸν ἀποφεύγουσιν εὐρισκόμενοι ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ πορθμοῦ, παραπλέοντες εἰς τὸ μέσον τοῦ χωρίου Μπουγιούκ Δερὲ, καὶ κρατοῦντες τὸ ἀνατολικοβόρειον ἄμα ὅπου ἀναφανῇ τὸ πέλαγος τῆς μαύρης θαλάσσης. Τὸ διάλειμμα μεταξύ τοῦ ὕφαλου τούτου καὶ τοῦ παραλίου τῆς Ἀσίας παριστᾷ ἓν κάλλιστον ἀπέρασμα ἐπὶ 5 καὶ 7 ὀργυῶν, τὸ ὅποιον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰ πλοῖα τὰ ἐρχόμενα ἀπὸ τὸ νότιον μὲ μίαν καλὴν αὖραν. Φθάνοντες ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, διὰ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὸν ὕφαλον πρέπει νὰ διοικῶσι τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ Κιρέτζ Μπουρνου, μεταξύ τῆς κοιλάδος τοῦ Μπουγιούκ Δερὲ καὶ τῶν Θεραπεϊῶν, καὶ θέτοντες εἰς τὸ ἀνατολικὸν τὸ φρούριον τοῦ Γιούχα, νὰ εὐθύνωνται εἰς τὰ Θεραπειά, ὅθεν θέλει κρατῶσι τὸ νότιον 43^0 ἀνατολικῶς ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὸ ῥηχὸν τὸ ὅποιον ἐκβάλλει ἡ αἰχμὴ τοῦ Νεοχωρίου.

Τὸ ρεῦμα τὸ ὅποιον εἶναι ἓν μέγιστον ἐμπόδιον διὰ τὰ πλοῖα τὰ διευθυνόμενα εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, εἶναι, ἐξ ἐναντίας, πολὺ κατάλληλον διὰ τὰ ἐκεῖθεν καταβαίνοντα πλοῖα, καθότι ἀπαντῶντα ἓνα νότιον ἄνεμον ἐντὸς τοῦ στενοῦ, σύρονται αὐτομάτως διὰ τούτου τοῦ ρεύματος, θέτοντες τὰ ἱστία των κατ' ἄλληλῃ ἀντίδρασιν, περιστρέφοντες αὐτὰ πρὸς τὸ ἐγγύτερον διὰ μικρῶν λοξοδρομιῶν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Σελ. 13. στίχ. 1. 45°. 53 33. γράφε 41°. 05'. 30". σελ. 21. στ. 14. 26°
 26'. 10". γράφε 26°. 46'. 20". σελ. 36. στ. 7. τραβοῦσι γράφ. παραιτεῖται.
 σελ. 40. στ. 30. εἰς $\frac{1}{2}$ γράφ. εἰς $1\frac{1}{2}$ σελ. 41 στ. 18. 24' 45" γράφ. 21'. 48"
 στ. 19. 52'. γράφ. 07'. στ. 27. εἶναι μᾶλλον κυρτὸς γράφε, δὲν εἶναι κυρτὸς.
 σελ. 43. στ. 2. 9'. γράφ. 7'. στ. 9. 32'. 33". γράφε 33'. 00". στ. 10. 18'.
 37'. γράφ. 18' 10". σελ. 47. στ. 13. τὸ ἀκρωτήριον, γράφε τὴν πρῶρην. σελ.
 52 στ. 8. ἀνατολικονότ. γράφ. ἀνατολικοβόρ. σελ. 53. στ. 5. ἀνατολικ. γράφε
 νότιον. σελ. 53. στ. 9. 23'. γράφε 23'. σελ. 64. στ. 13. καὶ στ. 22. Στανί-
 λας γράφε Στανισλάβ. σελ. 63. στ. 9. τριγυρισμένη ἀπὸ δύο γράφ. τριγυρι-
 σμένη νοτίως ἀπὸ δύο. σελ. 72. στ. 14. ἀνοιχτόν, γράφ. ὑπερασπιζόμενον. στ.
 18. 33°. γράφ. 23°. σελ. 74. στ. 11. Κάτχα γράφ. Κάτζια. σελ. 73. στ. 23.
 μῆκος 02' γράφ. 03'. σελ. 76. στ. 11. καὶ 13. Κοζατχάια, καὶ Πιστχα-
 νάια, γράφε Κοζατζάια, καὶ Πετζανάια. σελ. 82. στ. 30. μῆκος 2'. γράφε 3'.
 σελ. 89. στ. 11. 19. καὶ 30. Δρίβα, γράφ. Δζίβα, φρουρίου γράφε παλατίου,
 Ναρικίνη γράφε Ναρισκίνη. σελ. 90. στ. 14. 43°. γράφε 44°. σελ. 93. στ. 11.
 18. 23. καὶ 23. Ἀλοῦκα γράφε Ἀλοῦστα. σελ. 102 στ. 4. μῆκος 33°. γράφε
 33°. στ. 27. Κιαρβέτα γράφ. Κιαβέτα. στ. 29 μῆκος 00". γράφει 28'. σελ. 103.
 στ. 23. χωρὶς ἱστία, γράφε μὲ ἱστία. σελ. 106. στ. 15. Εἰς γράφε εἰς σελ.
 107. στ. 29. νοτ. γ. ἄρε δυτικ. σελ. 108. στ. 30. δυτικὸς γράφε νότιος. σελ.
 110. στ. 6. μῆκος 34° 00'. 09". γράφε 09'. 02". στ. 30. μῆκος 00'. 16".
 γράφε 16'. 00". σελ. 117. στ. 4. τὸ ἀκρωτήριον Παναγία γράφε Τακλῆ καὶ
 Παναγία, σελ. 121. στ. 1. φορτώσεις γράφε λήμβους. στ. 22. Ὀκτάρ καὶ, γράφε
 τὸ Ὀκτάρ σελ. 133. στ. 2. ἀνατολικονότ. γράφε δυτικονότ. σελ. 136. στ. 4.
 μῆκος 00'. 30". γράφε 30'. 00". σελ. 140. στ. 13. μῆκος 39°. γράφε 32°.
 σελ. 143. στ. 10. μῆκος 19'. γράφε 16'. σελ. 144. στ. 11. $\frac{1}{4}$. γράφε $\frac{1}{4}$. σελ.
 147. στ. 17. μῆκος 33°. γράφε 34°. σελ. 152. στ. 14 εἰς 6. μίλ. γράφε εἰς 4.
 μίλια. σελ. 153. στ. 19. ὅστις τὴν σήμερον δὲν εἶναι τόσον ὁρατὸς γράφε, ὥς
 τῆς σήμερον εἶναι ὁρατὸς. σελ. 183. στ. 8. ποικίλουσιν γράφε ποικιλοῦσιν. σελ.
 190. στ. 23. εἰς σχῆμα πάγων, γράφε, εἰς σχῆμα κλιτύος φρουρίου.

25872

1948

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

12855

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова